Fantastic Club

de Turris • Hobana

FANTASCIENZA

Povestiri italiene

cpsf.info

Editura Albatros

Fantastic Club

ION HOBANA
GIANFRANCO DE TURRIS

FANTASCIENZA

POVESTIRI ITALIENE

EDITURA ALBATROS © 1972

Biblioteca Centrală Universitară Cluj

Desenul copertei :
CIUCA SIMONA

Această culegere de povestiri italiene
a fost alcătuită
de Gianfranco de Turris și Ion Hobana,
ultimul fiind și autorul traducerii.

Ideea acestei antologii s-a născut acum doi ani, la Heidelberg, într-o pauză a lucrărilor celei de-a 28-a Convenţii mondiale a fantasticului-ştiinţific. Climatul era favorabil unor astfel de iniţiative, iar Gianfranco de Turris îmi vorbise cu pasiune şi competenţă despre „fantascienza". Subiectul nu-mi era, desigur, necunoscut. Citisem cîteva dintre romanele lui Emilio Salgari şi Luigi Motta, iar colecţia revistei Gamma, *pe care Ferruccio Alessandri mi-o dăruise cu prilejul unei călătorii în Italia, îmi revelase existenţa lui Roberto Vacca, Gian Luigi Gonano, Fabrizio Gabella şi a altor autori contemporani. Trebuie să adaug la „activ" incursiunile pe acest tărîm ale prodigiosului Dino Buzzati şi povestirile din numărul special al revistei* Fiction.

Cărţile şi periodicele specializate pe care mi le-a trimis ulterior de Turris, el însuşi scriitor şi comentator notoriu al genului, au lărgit orizontul acestei cunoaşteri. Un îndelungat schimb epistolar de opinii şi o nouă întîlnire, cu prilejul celui de-al 9-lea Festival internaţional al filmului ştiinţifico-fantastic (Triest, 1971), au dus la perfectarea sumarului volumului de faţă. Eventualele lui carenţe nu pot fi puse, deci, pe seama unei selecţii pripite, datorîndu-se exclusiv concepţiei noastre despre o antologie cu adevărat reprezentativă.

Am urmărit, în primul rînd, să vă înfăţişăm numai texte inedite în româneşte, ceea ce ne-a obligat să renunţăm la cel puţin două povestiri remarcabile, aparţinînd lui Buzzati (Maşina de oprit

timpul) *și Sandrelli* (Pădurea întunecată). *Pe de altă parte, în intenția de a cuprinde o arie mai întinsă a „fantascienzei", ne-am refuzat soluția tentantă a alegerii unui număr redus de autori, prezenți cu cîte două, trei lucrări fiecare. Iată de ce veți întîlni membri ai „vechii gărzi" — Aldani, Falessi, Naviglio, Sandrelli — alături de mai tinerii Guerrini, Leveghi, Pandolfi, de Pascalis ; povestiri mărturisind înclinații spre analiza psihologică —* Adevărul despre pilotul spațial, La pescuit pe lacul Qumran *— și ingenioase speculații deocamdată pseudoștiințifice, cum sînt cele din* Stratagema temporală, Hoțul transcendent ; *viziuni satirice amare sau grotești ale viitorului —* 37°, Burocratiland *— și finaluri de un optimism ponderat, ca în* Întoarcerea zorilor ; *narațiuni de tipul cel mai clasic —* Valurile mării, Noaptea înfrîngerii *— și tentative de asimilare a unor tehnici literare moderne —* Deșertul roșu. *Acceptînd riscul posibilelor oscilații valorice, credem că am asigurat astfel o mai mare varietate tematică și stilistică, o oglindire mai fidelă a situației existente în momentul de față pe tărîmul literaturii științifico-fantastice italiene.*

ION HOBANA

GIANFRANCO DE TURRIS

Science fiction-ul în Italia

I. PRECURSORII

Dacă vrem să schiţăm o istorie fie şi succintă a science fiction-ului în Italia, trebuie să stabilim un punct precis de la care să începem în mod coerent expunerea. Lucrul acesta ar putea să pară cam arbitrar, dar e necesar să avem o dată pe care s-o utilizăm ca un fel de cumpănă a apelor. Noi ne vom opri la 1952, anul în care şi-au făcut apariţia în chioşcuri primele reviste specializate, dedicate în întregime fantascienzei, pentru simplul motiv că numai atunci a fost dobîndită conştiinţa efectivă a existenţei science fiction-ului, a ceea ce este el, a ceea ce vrea să spună. E evident, totuşi, că şi înainte de această dată în Italia circulau opere care, într-un fel sau în altul, sînt înglobate acum în literatura de fantascienza, chiar dacă au origini mai „nobile" din punct de vedere literar: epica, utopia, anticipaţia, aventura, futurismul, suprarealismul şi aşa mai departe. E necesar deci să aruncăm o privire, chiar dacă numai sumară, asupra unor titluri care aparţin unei întregi serii neluate în seamă de precursori italieni ai science fiction-ului modern şi care alcătuiesc ceea ce noi numim protofantascienza.

Apariţia Utopiei *(1516), cunoscuta operă a lui Thomas More şi difuzarea ei în întreaga Europă au făcut să se nască şi în Italia scrieri asemănătoare, unele destul de cunoscute, altele ignorate aproape total. În aceste scrieri era prezentat un model de societate care putea constitui o alternativă la aceea a timpului.* Lumea înţeleaptă şi smintită *de Anton*

Francesco Doni (1552), Cetatea fericită *de Francesco Patrizi di Cherso (1553),* Republica imaginară *de Ludovico Agostini (1585—90),* Republica Evandria *de Ludovico Zuccolo (1625) şi, cea mai importantă dintre toate,* Cetatea Soarelui *de Tommaso Campanella (scrisă în 1602, publicată în 1623). O menţiune deosebită merită un autor destul de cunoscut, dar sub cu totul alt aspect: Giacomo Casanova. Faimosul „îndrăgostit" a scris la Praga, în 1788, o lucrare în cinci volume, influenţată vizibil de Swift şi Voltaire:* Icosameron, *cu subtitlul „Povestea lui Edoardo şi a Elisabetei care au trăit optzeci şi unu de ani la Megamicri, locuitori aborigeni ai Protocosmosului în interiorul globului nostru".*

Secolul al nouăsprezecelea pare să fi fost, în Italia, destul de sărac în opere de protofantascienza. Putem cita, cu fond „utopic", Insula fericită *de Carlo Dossi (1874), cu fond „anticipator",* Abracadabra *de Antonio Ghislanzoni (1884), cu fond „astronautic",* De la Pămînt la stele *de Ulisse Grifoni (1887). Spre sfîrşitul secolului încep să apară cărţile unui autor destul de popular, mai ales printre tineri: Emilio Salgari. Dintre cele o sută de romane ale sale, toate de aventuri, numai patru interesează domeniul nostru:* Două mii de leghe pe sub America *(1888),* Fiii văzduhului *(1903),* Regele văzduhului *(1907),* Minunile anului 2000 *(1907). Şi alţi autori de cărţi pentru tineret au adus interesante contribuţii în cadrul protofantascienzei. Printre ei se numără Yambo (pseudonimul lui Enrico Novelli) şi Luigi Motta. Primului îi aparţin.* Războiul secolului XX *(1899),* Exploratorii infinitului *(1906),* Regele lumilor *(1911),* Colonia lunară *(1932),* Atomul *(1937) etc, iar celui de-al doilea* Tunelul submarin *(1912),* Nava aeriană *(1914),* Giganţii infinitului *(1935),* Bătălia ciclopilor *(1935),* Insula de fier *(1936) etc.*

După această paranteză dedicată literaturii pentru tineret şi înainte de a vorbi despre un curent

literar cu importante deschideri spre fantascienza, să citățm cîteva opere izolate, apărute pînă la cel de-al doilea război mondial. Ele au cele mai disparate origini, mergînd de la foileton (Sfîrșitul secolului XX de Giustino Ferri, 1906) la subiectul cu fond satirico-politic (În țara asinilor de Alfredo Nota, 1916), de la o descriere aventuroasă a zilei de mîine (Revolta din 2023 de Nino Salvaneschi, 1924) la tentativa teatrală cu intenții utopice a celui mai însemnat dramaturg italian (Noua colonie de Luigi Pirandello, 1928), de la speculația științifică a unui tînăr cercetător (Orbii și stelele de Giorgio Cicogna, 1931) la satira prezentului într-o perspectivă viitoare, potrivit înclinațiilor unui mare literat (Gog de Giovanni Papini, 1931), și la narațiunea fantastico-polițistă (Adevărul despre cazul Motta de Mario Soldati, 1941).

La 20 februarie 1909 a apărut în ziarul parizian „Le Figaro" Manifestul futurismului de F. T. Marinetti, textul programatic al primei avangărzi literare a secolului XX, care exalta, printre altele, mașina. Această componentă avea să determine mulți scriitori să insereze elemente științifico-fantastice în operele lor: lumea viitoare, spațiul interplanetar, crearea de ființe artificiale și roboți... Astfel de accente științifico-fantastice, sau chiar opere întregi de protofantascienza, aparțin însuși fondatorului futurismului (Futuristul Mafarka, 1910, Neînfrînții, 1925, Alcovul de oțel, 1927), sau unei serii întregi de romancieri, poeți și dramaturgi care făceau parte sau erau doar apropiați de mișcarea marinettiană. Îi amintim pe cei mai importanți: Bruno Corra (Sam Dunn e mort, 1915), Paolo Buzzi (Elipsa și spirala, 1915), Ruggero Vasari (dramele Neliniștea mașinilor, 1925 și Raun, 1933), Enzo Benedetto (Călătorie pe planeta Marte, 1930), Bruno Sanzin (Infinit, 1933) etc.

Perioada de după cel de-al doilea război mondial e caracterizată prin faptul că multe dintre operele

de protofantascienza au, din pricini evidente, un fond religios și politic. Printre cele mai semnificative se numără Scrisorile papei Celestino VI către oameni *(1946) și* Cartea neagră *(1951) de Giovanni Papini,* Ultimii oameni *de Mario Mariani (1948),* Poveste de mîine *de Curzio Malaparte (1949),* Împăratul Benito I *de Marco Ramperti (1950).*

II. 1952—1957

Ajungem astfel la momentul de cumpănă, despre care vorbeam la început. Toate scrierile citate mai sus circulau liber, dar nu se putea spune că ar fi fost clasificate într-un „gen" precis. De altfel, acest gen nu avea un nume, i se spunea „utopie", „povestire anticipatoare", „narațiune științifică", pe cînd mai tîrziu avea să ocupe un loc destul de exact, avînd caracteristici de conținut și de structură și, mai ales, pătrunzînd în conștiința publicului.

Putem spune că science fiction-ul popular s-a născut în mod oficial în Statele Unite, în 1926, cînd emigrantul luxemburghez Hugo Gernsback, cu revista sa Amazing Stories, *a reușit să catalizeze în jurul său idei și autori pînă atunci dispersați, lipsiți de coordonare. Ajungînd în Italia, genul trebuia să capete un nume. Lionello Torossi i-l dădu pe acela al publicației sale* Scienza Fantastica (Știința fantastică). *Giorgio Monicelli, responsabilul revistei* Urania, *traduse termenul american prin „fantascienza". Această denumire, ulterior destul de criticată, a intrat în uzul comun al limbii italiene (influențînd chiar și alte limbi) pentru că e un cuvînt scurt și concis.*

Scienza Fantastica *a apărut la Roma în aprilie 1952, fiind prima revistă specializată din Italia, chiar dacă a supraviețuit doar timp de șase numere. Ea a avut totuși mari merite : a publicat excelente po-*

BIBLIOTECA CENTRALĂ UNIVERSITARĂ

vestiri americane şi a pus pe acelaşi plan scriitorii anglo-saxoni şi „începătorii" italieni (fapt mai curînd unic, cum se va vedea).

Urania *a apărut în octombrie 1952, fiind tipărită de marea editură milaneză Mondadori. Timp de cîţiva ani, a fost singura revistă specializată şi şi-a putut permite să traducă din imensul şi ineditul rezervor al science fiction-ului american şi englez. Heinlein, Williamson, Van Vogt, Asimov, Hamilton. Leinster, Wyndham, Russell, Clarke au onorat frecvent coperţile periodicului milanez, ilustrat cu vivacitate de graficianul italo-german Kurt Caesar.* Urania *avea totuşi un defect, acela de a nu traduce integral lucrările prea lungi, tăind ceea ce depăşea numărul de pagini prevăzute. Această colecţie bimestrială a fost curînd flancată de o revistă lunară cu acelaşi titlu, subintitulată „aventuri în Univers şi în timp", al cărei rol era acela de a „pregăti" într-un fel publicul italian pentru noutatea editorială. Astfel, într-un an, prin unsprezece numere cuprinzînd articole de popularizare ştiinţifică, povestiri, romane publicate în continuare (partea narativă era tradusă din revista americană* Galaxy), *cititorii au fost într-adevăr familiarizaţi cu un gen literar nou pentru ei, cel puţin în acea formă.*

Dat fiind succesul iniţiativei, un alt editor milanez, Garzanti, lansă la sfîrşitul lui 1954 versiunea italiană a unei alte reviste din Statele Unite, Fantasy and Science Fiction, *cu titlul limitativ* Fantascienza. *Încetarea apariţiei după numai şapte numere se explică, după opinia noastră, prin prezenţa povestirilor de pură fantezie. Dacă publicul italian putea să accepte opere fantastice „clasice", le respingea pe cele „moderne", umoristice şi paradoxale. Nu venise încă timpul pentru un asemenea experiment.*

La începutul lui 1955 apăruse o mică revistă străină, se chema Mondi Astrali (Lumi Astrale) *şi*

a cunoscut, pare-se, doar patru numere. E greu să găsești astăzi colecții complete; revista a fost atît de vremelnică și atît de sui generis, *încît nici măcar directorul ei nu poate da relații mai precise. Responsabilul ei era ziaristul Eggardo Beltrametti, autorul articolelor cu caracter „științific". El accepta colaborările unor tineri care pe atunci își croiau un drum, iar astăzi au posturi de răspundere în publicații cotidiene și hebdomadare. Pseudonimele erau extravagante și exotice, subiectele pline de spontaneitate, dar dezvoltate fără nici o convingere ; se urmărea mereu satirizarea unui anumit mediu ziaristic. Revista merită totuși să fie citată, fiind prima redactată în întregime de autori italieni.*

Singura publicație științifico-fantastică între 1955—1957 a fost Urania. *După succesul facil din primii ani, responsabilul ei i-a lărgit orizontul dincolo de cel al producției anglo-saxone. Au fost astfel traduse romane germane de calitate medie, s-a înregistrat un val de lucrări franceze, au apărut chiar și autori italieni, sub pseudonim sau nu (Emilio Walesko, Franco Enna, L. R. Johannis, N. H. Laurentix). S-au făcut și incursiuni pe tărîmul romanului fantastic, psihologic sau de teroare. Această politică editorială a avut două importante efecte negative : o anumită confuzie privind veritabila natură a science fiction-ului (confundat multă vreme cu alte genuri) și crearea unui anumit mod de a gîndi al cititorului de fantascienza. Acest mod a dus un timp la acceptarea sub eticheta genului doar a lucrărilor care prezentau un mediu străin, avînd croiala narativă și chiar unele clișee de personaje și situații „americane". Și cum unii dintre acești cititori erau scriitori potențiali, influența la care ne referim se va face simțită cînd vor fi scrise și publicate primele povestiri italiene de science fiction.*

În 1957 s-au născut și au murit rapid cîteva colecții cu nume ciudate: Cosmic, Astroman, I narratori dell' Alfa-Tau (Povestitorii din Alfa-Tau), Cronache del futuro (Cronicile viitorului), *toate cu coperți bătătoare la ochi, pe care se lăfăiau astronaute înfloritoare, în costume spațiale transparente sau în bikini minuscule. Mai importantă, mai ales pe planul intențiilor, a fost viața efemeră a unei publicații din Udine,* Galassia. *Cu toate că au apărut doar cinci numere (ianuarie — iunie), rezultatele au fost notabile: trei romane italiene, un concurs deschis cititorilor pentru cea mai bună povestire, popularizare științifică. Lucrările lungi ale lui Johannis și ale Linei Gerelli (membri în comitetul de redacție), cele scurte ale lui Sandro Sandrelli, Laurentix și alții constituiau o confirmare a faptului că, incitați și îndemnați, autorii italieni se puteau afirma.*

Dar nu toate inițiativele științifico-fantastice ale lui 1957 au fost nefericite. De pildă, mensualul Cosmos, *editat de Ponzoni din Milano, avea să dureze exact zece ani (iunie 1957—mai 1967). Mai mult de un sfert din cele două sute două numere sînt scrise de italieni, fără a socoti povestirile și romanele publicate în apendice. Scopurile revistei au rămas totdeauna aceleași: prezentarea unei literaturi de consum, de „evaziune", dedicată unui public fără prea mari pretenții. În acest cadru, e interesant să vedem care a fost atitudinea adoptată față de autorii italieni. Ea a oscilat simțitor, trecînd de la perioade în care fascicolele colecției erau opera exclusivă a autorilor noștri (1959—1960), la perioade de ostracism absolut (1962—1963). Dar totdeauna a rămas în vigoare obligația utilizării unui pseudonim străin pentru lucrarea semnalată pe copertă și eventual a adevăratului nume pentru apendice, responsabilii revistei pornind de la o închipuită neîncredere instinctivă a cititorului față de scrierile științifico-fantastice ale compatrioților săi.*

Printre numeroşii autori italieni publicaţi de Cosmos *îi amintim pe Roberta Rambelli (sub pseudonimele Robert Rainbell, John Rainbell, Joe Karpati, Hank Hanover, Rocky Docson), Gianfranco Briatore (Norman Shave, John Bree, F. R. Tarrobie), Marco Paini (Ulisse Westmore), Manrico Viti (M. W. Marble), Roberto Temporini (Robert Wether) etc. Această americanizare a numelor este unul dintre lucrurile care au fost cel mai mult reproşate colecţiei.*

III. 1957—1968

La 4 octombrie 1957, Uniunea Sovietică a plasat pe orbită primul satelit artificial al planetei noastre. Astfel începea Era Spaţială. Cu douăzeci de zile mai înainte apăruse în chioşcuri un periodic care îşi propunea să împace popularizarea ştiinţifică şi science fiction-ul. Titlul său era Oltre il Cielo (Dincolo de cer), *directorii săi — Cesare Falessi şi Armando Silvestri, redacţia se afla la Roma. Scopul revistei, care publica numeroase fotografii şi desene, era de a expune în mod clar, dar riguros, fapte din domeniul astronauticii, al tehnicii reactive şi al altor ştiinţe, nu numai prin intermediul articolelor, dar şi indirect, prin povestiri aparţinînd genului definit drept „fantezie ştiinţifică". Aşadar, din punctul nostru de vedere, funcţia într-adevăr importantă a revistei a fost aceea de a marca începutul perioadei „active" a fantascienzei italiene: pentru prima oară autorii naţionali erau găzduiţi în paginile sale în mod* definitiv şi permanent, *cu numele lor adevărate, fără să fie obligaţi să recurgă la pseudonime străine. Au apărut astfel nume cunoscute, acelea ale lui Lionello Torossi (care semna Massimo Zeno) şi Sandro Sandrelli, ca şi multe altele noi. Cîmpul tematic era vast, dar, cum am mai spus, se dădea preferinţă povestirilor*

cu fond tehnic și științific. Evident, cinci ani de science fiction anglo-saxon și francez nu puteau să nu influențeze temele, personajele și construcția lucrărilor pe care „vechea gardă" a fantascienzei italiene avea în sfîrșit posibilitatea să le publice. Era necesară, ca să zicem așa, o „emancipare", pentru a căuta un drum care să deosebească operele autohtone de cele engleze și americane. Primii noștri autori aveau idei originale și un stil aproape totdeauna plăcut, derivînd, foarte probabil, din pregătirea lor profesională: printre ei erau ziariști, chimiști, ingineri, profesori de matematică, de științe naturale, de filozofie, apoi astronomi, medici, elevi și studenți. Îi amintim pe cei mai interesanți: Cesare Falessi (care semna și Lorenzo Tibaldi, Ivo Ferrarini, Luca de Cesare etc.), Armando Silvestri, Vincenzo Croce, Ivo Prandin, Renato Pestriniero, Lino Aldani, Gianni Vicario, Luciano Ferrini, Giovanna Cecchini, Luigi Berto. Li se pot adăuga cîteva nume de „tineri" de atunci: Maurizio Viano, Toti Celona, Gian Luigi Gonano, Alcide Montanari, Enzo L. Montanari, Ugo Malaguti.

Între 1958 și 1962 au văzut lumina tiparului și alte inițiative editoriale. Prima dintre ele a fost Galaxy, *traducere italiană a revistei americane omonime, care a apărut în iunie 1958, în Editura Due Mondi, sub conducerea lui R. Valente (acesta dîndu-i o notă foarte personală, nemaiatinsă după aceea). Noul tip de science fiction pe care-l oferea revista a făcut ca afirmarea ei să fie la început dificilă, astfel că, într-un moment de criză, ea a fost preluată de editura La Tribuna din Piacenza. Aceeași editură publică, din ianuarie 1961, pe lîngă revista cuprinzînd povestiri, o colecție lunară de romane,* Galassia.

Anul 1958 a cunoscut și unele tentative ratate în scurt sau chiar foarte scurt timp, datorită intențiilor mărturisit comerciale și nivelului scăzut al materialului oferit: Fantavventura, Superfantas-

cienza, I romanzi del futuro (Romanele viitorului), *alimentate de autori italieni camuflați sub pseudonime străini, și* Superspazio, *care avea ca sursă subproducția engleză.*

Astfel, în perioada citată, scriitorii italieni de science fiction păreau să nu existe pe coperțile publicațiilor specializate expuse în chioșcuri, chiar dacă unele dintre lucrările lor erau tipărite sub nume străine. Nu e vorba doar de un simplu fapt exterior: fiind etichetați în acest mod, ei erau constrînși să scrie „americănește" pentru a se adapta cît mai mult posibil la spiritul colecției care-i găzduia și la presupusul gust al publicului. În felul acesta, nu numai că se abandona deocamdată orice tentativă de eliberare de modelele străine, dar se și crea deprinderea cu un stil lipsit de personalitate.

Între 1962 și 1963, un ansamblu de circumstanțe pozitive a contribuit la crearea unui climat special în mediul științifico-fantastic: Galaxy *înființase un „supliment dedicat cititorilor", imitată de Galassia, după succesul unei antologii de povestiri italiene. Aceste încercări inițiale de deschidere către science fiction-ul italian se datorau unui grup de scriitori care activau de un timp pe tărîmul respectiv: Roberta Rambelli, devenită responsabilă a publicațiilor citate mai sus, Lino Aldani, autor al eseului* La fantascienza, *care agitase puternic spiritele, Sandro Sandrelli, coordonatorul unei serii de mari volume antologice intitulate* Interplanet *(șapte apărute pînă în 1965), Giulio Raiola, inițiatorul Festivalului filmului științifico-fantastic de la Triest. Rezultatele au fost satisfăcătoare și, în apendice la* Galaxy *și* Galassia, *au apărut lucrări interesante ale diferiților autori, stimulați de impulsul și atmosfera polemicii pro sau contra science fiction-ului italian. Din păcate, atitudinea favorabilă a responsabilei revistelor din Piacenza s-a schimbat, ea orientîndu-se aproape exclusiv spre materialul străin. Cele două suplimente au fost părăsite de cei mai buni autori*

și s-au redimensionat, cantitativ și calitativ, rămînînd un mijloc de încurajare a diletanților ; n-au servit deci nici măcar ca „școală" pentru a-i ajuta pe scriitorii italieni să iasă din „purgatoriul" în care se aflau. Speranțele puse atunci în Galaxy și Galassia au trebuit să fie amînate, după cum vom vedea, pînă în 1970.

Pe un alt front, Urania era și ea supusă unor schimbări : Giorgio Monicelli părăsea postul de director în septembrie 1961 ; în mai 1962, revista își schimba complet înfățișarea și era încredințată lui Carlo Fruttero. Acesta s-a mulțumit să-i elimine pe autorii francezi și pe puținii italieni care mai publicau sub pseudonim, pentru a efectua o selecție mai aprofundată a materialului anglo-saxon. Cît despre idei noi, a avut una singură, cu scopul de a cîștiga cititori printre cei mai tineri iubitori ai genului : în noiembrie 1962 a fost creată rubrica intitulată „Marțianul la catedră", în cadrul căreia erau publicate încercările literare ale cititorilor sub formă de lecții (cu notele respective) date de „marțian". În noiembrie 1964, această inovație puerilă a fost abandonată. Lucrările cititorilor au fost publicate în continuare fără punctaje și note, rubrica fiind rebotezată „F. S. italiană". Ideea ar fi putut fi pozitivă, armonizîndu-se cu inițiativele analoge ale altor periodice specializate, servind la stimularea spiritului de afirmare al tinerilor, dar limitarea spațiului, tonul situat totdeauna între paternalism și diletantism, puțina atenție dată rubricii, nu puteau să ducă la un rezultat deosebit. Sfîrșitul a venit în aprilie 1966, după ce se anunțase „necesitatea de a reînnoi formula rubricii". Sîntem și azi în așteptarea noii rubrici, care ar fi trebuit s-o înlocuiască pe cea suspendată...

Să ne întoarcem la perioada 1962—63. În acea epocă s-au petrecut și alte schimbări, s-au înregistrat și alte inițiative. Oltre il Cielo s-a transformat și el, în aprilie 1962, prin separarea secțiunii

științifice de cea literară, care a fost grupată în mijlocul revistei, subliniindu-i-se astfel autonomia. La sfîrșitul anului a avut loc a doua tentativă de a traduce în Italia Fantasy and Science Fiction, dar Fantasia e Fantascienza (Editura Minerva, din Milano) a cunoscut doar zece numere, de astă dată nu din vina publicului, cum se întîmplase cu opt ani în urmă, ci din vina celor însărcinați cu alegerea textelor, care s-au oprit, cu cîteva excepții, la cele mai puțin atrăgătoare.

Mai interesante s-au dovedit a fi nașterea Festivalului filmului științifico-fantastic de la Triest (iulie 1963) și apariția concomitentă a trimestrialului Futuro (Viitorul). Aceste inițiative au fost consecința mai mult sau mai puțin directă a ostracizării la care era supus science fiction-ul italian matur, de către cele trei reviste existente — Cosmos, Galassia, Urania — fiecare din diversele motive expuse mai sus. Festivalul a fost inițiat de ziaristul Giulio Raiola ca un punct de întîlnire între scriitorii italieni, și prima lui ediție a prilejuit, într-adevăr, în afară de proiecția filmelor și decernarea premiilor, o expoziție de cărți și reviste științifico-fantastice, o masă rotundă reunindu-i pe cei care erau atunci cei mai de vază specialiști activi. Din păcate, ideile interesante nu au succesul pe care l-ar merita: organizatorii au fost derutați de polemicile suscitate de masa rotundă, direcția manifestării a fost asumată de alții și, după nouă ediții, nu s-a reușit încă să se găsească o formulă satisfăcătoare, chiar dacă răsunetul Festivalului în Italia și, paradoxal, în străinătate s-a amplificat. Revista Viitorul s-a născut deci în acest climat de revanșă a producției literare naționale, fiind condusă de Giulio Raiola, Massimo Lo Jacono și Lino Aldani. Intenția era de a valorifica o producție de înalt nivel, publicînd texte exemplare ca stil și ca subiect, găzduind interviuri cu personalități ale lumii literare italiene, prezentînd autori străini puțin cunoscuți, suscitînd polemici, acționînd

BIBLIOTECA CENTRALĂ UNIVERSITARĂ

mai ales ca un fel de nou catalizator într-un moment în care apele fantascienzei erau agitate, stimulînd apariția diferitelor cluburi de amatori pasionați care, rămase active și după dispariția revistei (ultimul număr a apărut în noiembrie 1964), au constituit primele nuclee ale fandom-ului italian.*

În 1964, după șase ani de viață și 72 de numere, a dispărut și Galaxy. *Motivul invocat era existența unei crize a prozei scurte și înflorirea romanului anglo-saxon, editura La Tribuna înțelegînd deci să dezvolte magazinul său lunar,* Galassia. *Totuși, în aceeași lună mai, Mondadori anunța că* Urania, *modernizată ca înfățișare, avea să apară săptămînal, traducînd lucrările editate de „Galaxy Publishing Corporation". Astfel,* Urania *a fost unicul hebdomadar de science fiction din lume, timp de o sută de numere, cît a durat experimentul, înainte de a redeveni bilunar.*

Anul următor, 1965, a fost marcat mai ales de un fenomen nou pentru Italia, cel al fanzinelor, publicații policopiate sau chiar tipărite în tiraj limitat, create de amatori pasionați. Primul a apărut în iulie, cu prilejul celui de-al III-lea Festival al filmului științifico-fantastic de la Triest. În octombrie, a apărut Gamma, *condusă de Valentino de Carlo, flancat de desenatorul Ferruccio Alessandri. Ca și* Futuro, *era opera unor „dizidenți" și își propunea să trateze fantascienza ca un „lucru serios". Intențiile erau bune și au fost transpuse în viață, un timp, cu gust și măsură. Apoi au intervenit unele schimbări exterioare și o atitudine antipatică față de scriitorii italieni care, după ce au fost puși în situații neplăcute, au renunțat la colaborarea cu* Gamma. *Și dacă în paginile sale au apărut și iscălituri italiene, era vorba totdeauna de cercul închis care gravita în jurul revistei, astfel că singurele succese pe tărîmul prozei au aparținut unei desco-*

* Fandom — mișcare de amatori pasionați ai genului (I. H.).

periri (Fabrizio Gabella) şi unor autori confirmaţi (Gian Luigi Gonano şi Roberto Vacca). În martie 1968, după 27 de numere, Gamma *îşi lua rămas bun de la cititorii săi cu un fascicol într-adevăr funest, alcătuit pe jumătate din retipăriri ale unor povestiri apărute cu puţin timp înainte în alte publicaţii.*

Vom încheia această trecere în revistă prezentînd ultimele iniţiative dinaintea pauzei anilor 1968—1970, dar mai întîi trebuie să semnalăm progresele înregistrate de un grup de tineri autori, prozatori şi critici. Din 1965, printre tentativele puerile ale „Marţianului la catedră", în suplimentele Galassiei, *dar mai ales în secţiunea literară a revistei* Oltre il Cielo *s-au evidenţiat cîteva iscălituri noi şi promiţătoare, aparţinînd în cea mai mare parte unor studenţi, deci unor persoane cu o anumită cultură, chiar dacă debutau ca autori de fantascienza. Citäm pe Piero Prosperi, Massimo Pandolfi, Mauro Antonio Miglieruolo, Riccardo Valla, Ugo Rota, Sebastiano Fusco, Carlo Pagetti, Riccardo Leveghi, Antonio Belloni, Adalberto Cersosimo, G. T. Carrara, Roberto Carri, Luigi de Pascalis, Carlo Bordoni, Tiberio Guerrini, G. L. Staffilano, Roberto Temporini, Furio Giglio, Remo Guerrini şi alţii. De subliniat că mulţi dintre ei au contribuit la progresul şi difuzarea fenomenului* fandom *şi* fanzinelor, *atît cît au durat. Era o demonstraţie a existenţei unor forţe valide, potenţiale sau în acţiune, care ar fi fost capabile să înnoiască din interior science fiction-ul italian, înlocuind „vechea gardă" care era pe punctul de a abandona lupta din multiple motive. Ar fi trebuit să existe însă şi mijloacele de exprimare, adică revistele, care tocmai în acel moment erau în pragul crizei.*

Anul 1966 a văzut şi ultimul număr din „Science Fiction Book Club", editat de La Tribuna şi avînd la activ peste treizeci de volume. Mai amintim cele patru numere ale Proximei, *revistă publicată la*

Torino între aprilie și iulie, seria dedicată Fantascienzei Sovietice *de editura FER din Roma (șapte numere, din septembrie 1966 pînă în martie 1967), și magazinul lunar milanez* Shocks, *avînd scopul de a oferi cititorilor povestiri și romane italiene fantastice (șase numere, februarie-iulie 1967). În vara lui 1967 și-a încetat apariția și* Oltre il Cielo, *după zece ani și 148 de numere la activ; era fără îndoială periodicul care făcuse cel mai mult pentru literatura științifico-fantastică italiană. În paginile sale apăruseră aproape cinci sute de povestiri de diferite mărimi, semnate de șaizeci de autori — un record neatins de nici o altă publicație de specialitate.*

IV. 1968 — 1971

Între 1968 și 1971, science fiction-ul italian a atins punctul cel mai coborît și, în același timp, a încercat să urce din nou povîrnișul, cu sprijinul indirect al unor evenimente externe. Încă o dată, creația autorilor naționali părea inexistentă: Urania *își continua politica absenteistă,* Galassia *nu-și îndeplinea promisiunea făcută în ianuarie 1969 de a găzdui cu regularitate și cu seriozitate critică povestiri italiene; o tentativă de a reînvia periodicul* Oltre il Cielo, *cu ocazia lansării navelor spațiale „Apollo", a dat greș: au apărut doar șase numere (ianuarie 1969-februarie 1970), secțiunea literară fiind îngrijită de Gianfranco de Turris.*

Mai ciudate au fost întîmplările legate de responsabilul Galassiei, *Ugo Malaguti, care luase locul Robertei Rambelli în decembrie 1965. El a lansat în mai 1967 un bimestrial de critică și proză, difuzat numai abonaților, intitulat* Nova SF *și publicat de Libra Editrice, întemeiată tot de el. Datorită reclamei făcute în* Galassia *și mai ales penuriei de publicații de fantascienza în perioada 1968—1969, re-*

BIBLIOTECA CENTRALĂ UNIVERSITARĂ Cluj

vista a cunoscut un succes nesperat, care i-a îngăduit să-şi mărească numărul de pagini şi să-şi îmbunătăţească prezentarea, cu tot preţul ridicat de vînzare. Mai mult chiar, pe lîngă revistă şi-au făcut apariţia două colecţii de cărţi. Iniţiativa a trezit interesul autorilor şi cititorilor italieni, cu atît mai mult cu cît responsabilul părea să fi uitat vechile polemici, reluînd contactul cu cei mai activi exponenţi ai science fiction-ului italian. Faptul că un modus vivendi *era pe cale de a fi realizat este confirmat de semnăturile întîlnite în primele opt numere ale revistei, de titlul* Gli Slan (Slanii) *propus de Lino Aldani pentru una dintre colecţiile de cărţi, de titlul* Europa Domani (Europa Mîine) *propus de Gianfranco de Turris pentru o revistă europeană de fantascienza, care ar fi trebuit să fie tipărită tot de Libra Editrice (după cum stă mărturie publicitatea făcută în* Nova SF). *Din păcate, lucrurile n-au progresat în direcţia sperată: nu s-a mai pomenit nimic despre revista europeană, iar* Nova *n-a publicat autori italieni, în afară de Malaguti şi de cîteva povestiri trimise la un concurs al revistei. În ianuarie 1970, Malaguti a abandonat direcţia* Galassiei, *exact în momentul în care revista devenea bilunară.*

Din fericire, schimbarea Galassiei *n-a fost doar exterioară (copertă, preţ, periodicitate). Noii ei responsabili oficioşi, Vittorio Curtoni şi Gianni Montanari, datorită mai ales prezenţei lor continue în oraşul unde era tipărită revista, au determinat o îmbunătăţire a situaţiei. Lucrul acesta s-a răsfrînt şi asupra fantascienzei scrise de italieni. Într-adevăr, după o scurtă perioadă iniţială de rodaj, a fost publicată o antologie cu unsprezece povestiri ale autorilor autohtoni (martie 1970), urmată, dat fiind succesul ei, de o a doua cu douăsprezece povestiri (martie 1971) şi de o a treia cu şaisprezece (aprilie 1972), toate sub îngrijirea lui Curtoni, Montanari şi de Turris. S-a demonstrat astfel că, dacă sînt*

descoperiți, stimulați și publicați, autorii italieni există, oferind posibilitatea de a publica numere din Galassia dedicate unui singur autor italian — un roman sau o culegere de povestiri. Astfel, în 1971 au apărut lucrări de Piero Prosperi și Gianni Montanari, iar pentru 1972 s-a asigurat o cadență mai regulată: cam o treime de titluri italiene, din totalul de douăzeci și patru. Este evident că ceea ce lipsea era încrederea în proza științifico-fantastică națională.

Din fericire, fantascienza în general, după o absență și o sărăcie acută în planurile „marilor" edituri, a cunoscut un reviriment. Fără îndoială, motivele principale au fost două: coborîrea lui „Apollo-11" pe Lună, care a dat un puternic impuls popularizării științifice și astronauticii, și strania modă a magiei, a științelor oculte, a misterului, care a readus în centrul atenției proza fantastică. Fantascienza n-a putut să nu beneficieze de toate acestea, făcînd ca interesul să se îndrepte spre autorii și tematica sa. Diverși scriitori italieni cunoscuți s-au orientat spre domeniul fanteziei, scriind cărți de succes și obținînd importante premii naționale. Romane ale unor autori specializați străini au fost traduse de edituri „serioase", un neașteptat „boom" înregistrîndu-l o colecție de cărți legate de science fiction american, publicată de Editura Nord din Milano. Colecția, care relua titlul unei reviste milaneze dispărute, Cosmos, a apărut la începutul lui 1970, cu unele titluri nu foarte interesante, dar prezentarea plăcută și lipsa unei alte colecții cu o cadență aproape lunară, vîndută și în chioșcuri, a trezit curiozitatea publicului. Formula fiind lansată, conducerea i-a fost încredințată unuia dintre cei mai pregătiți tineri experți ai genului, torinezul Riccardo Valla, și romanele selecționate s-au distins imediat prin calitatea lor. Succesul a fost atît de vast, încît Editura Nord a lansat alte două colecții, una dedicată „capodopere-

lor fantascienzei", cu un număr mai mare de pagini și cu un preț mai ridicat, iar alta diferitelor aspecte ale prozei fantastice (fantezie, teroare, magie), cu titlul Arcana.

Rezultatul pozitiv a determinat cel puțin alți doi editori să lanseze tot atîtea colecții de cărți de fantascienza, caracterizate printr-o selecție efectuată în cadrul producției engleze și americane, prin prezentarea grafică demnă, prin volume de un preț mai ridicat decît cel al colecțiilor tradiționale (Urania *și* Galassia). *A fost umplut astfel spațiul lăsat liber după încetarea apariției publicațiilor despre care am vorbit, cu o particularitate: e vorba de colecții de romane (cel mult de culegeri de povestiri) și nu de reviste propriu-zise, ceea ce constituie, evident, un important handicap pentru science fiction-ul italian. Lipsa unei reviste de tipul* Analog *(Statele Unite),* Fiction *(Franța) și* Nueva Dimension *(Spania), cu întreaga lor garnitură de articole, note, informații, polemici, curierul cititorilor etc., împiedică crearea, sau recrearea acelor contacte și legături între editori, autori și cititori care alcătuiesc fondul oricărei literaturi științifico-fantastice, promovînd nașterea ideilor, încurajînd apariția unor noi semnături ș.a.m.d.*

V. TENTATIVĂ DE BILANȚ, SITUAȚIA ACTUALĂ, PERSPECTIVE

Istoria science fiction-ului specializat italian este, după cum s-a putut vedea, istoria revistelor care au găzduit cu regularitate acest gen literar. Într-adevăr, nu au existat personalități solitare care să poată sau să știe să-și croiască un drum întru totul autonom, în afara influențelor diferitelor grupuri de publicații. Și cele care au existat, ca de pildă Dino Buzzati în cadrul general al prozei fantastice, nu sînt evident „specialiști", situîndu-se în

sfera mai vastă a culturii contemporane italiene și internaționale.

Așadar, care este bilanțul literaturii științifico-fantastice scrise de italieni? Există ea și, în cazul unui răspuns afirmativ, în ce măsură, cu ce vitalitate, cu ce perspective?

Doar prin 1963, o dată cu apariția revistei Futuro *și a seriei de antologii* Interplanet, *cu restructurarea periodicului* Oltre il Cielo, *cu nașterea unui interes critic constructiv față de science fiction-ul italian, s-a schimbat ceva în raport cu deceniul precedent. Primul și cel mai important țel pe care noii scriitori și-au propus să-l atingă a fost acela al unei autonomii cel puțin formale, exterioare, față de producția anglo-saxonă și străină, în general. S-a încercat deci să se elimine ceea ce pînă atunci fusese o nomenclatură aproape obligatorie; puțin cîte puțin, au fost abandonați diverșii John, Bob, Frank, Smith, Brown, recurgîndu-se pentru personaje la nume europene și italiene. Al doilea pas a fost făcut în privința mediului: aproape pe nesimțite, acțiunea operelor de fantascienza s-a mutat din Anglia sau din Statele Unite într-o țară care, prin numele locurilor și descrierea lor, avea o rezonanță europeană și rădăcini latinizante. În fine, au fost abandonate ultimele rețineri și au apărut povestiri a căror acțiune se petrecea în Italia, o Italie a viitorului, dar și a prezentului sau a trecutului. Pînă la urmă, printr-o acțiune metodică, uneori conștientă, alteori spontană, s-a izbutit ceea ce, în primul moment, putea să pară absurd; cititorul și-a pierdut obișnuința cu locul comun potrivit căruia o lucrare fantastică sau științifico-fantastică trebuia situată numai la Londra, la New York sau la Los Angeles. Astfel, actualmente, e un lucru pe deplin acceptat și nu pare de loc imposibil că țara noastră poate să ofere fundalul unor aventuri mai mult sau mai puțin viitoriste. Și totul*

s-a petrecut ca o evoluție necesară a mentalității și gusturilor scriitorilor, publicului și criticilor.

Se poate spune, deci, că astăzi există o „cale italiană" a science fiction-ului din punct de vedere al conținutului? După mulți ani în care autorii au încercat să dezvolte un stil și o tematică autonome, răspunsul nostru este pozitiv. Evident, mai e un drum lung de străbătut, fenomenul aflîndu-se într-o fază de evoluție adeseori frînată de cauze întîmplătoare și externe, dar încă de pe acum se pot enumera diferitele aspecte caracteristice ale prozei științifico-fantastice italiene.

De pildă, producția italiană se întemeiază cam nouăzeci la sută pe componenta fantastică, mai curînd decît pe componenta științifico-fantastică. Și nu atît pentru că autorii ar prefera să se orienteze spre subiecte fantastice, în sensul obișnuit al cuvîntului, ci pentru că persoanele cu adevărat pregătite în domeniul tehnic nu-și folosesc aproape niciodată cunoștințele în scris. Dacă examinăm istoria scriitorilor specializați din „vechea gardă" (Ferrini, Croce, Aldani, Cecchini, Fallessi la începuturi), constatăm că exista măcar o anumită tentativă de căutare a unor soluții și invenții inedite pe tărîmul științific. Mai tîrziu, în schimb, poate pentru că „noua generație" a scriitorilor italieni de science fiction era încă într-o perioadă de pregătire și de aprofundare a propriilor sale selecții culturale, subiectele de acest fel au devenit destul de rare, recurgîndu-se mai curînd la acele „convenții" științifico-fantastice pe care toți, autori și cititori, le cunosc și le acceptă, astfel încît să nu fie nevoie nici de o explicație tehnică amănunțită, nici de soluții de specialitate noi și originale. Așa că astăzi ne aflăm în situația că singurii scriitori care inserează cunoștințele disciplinelor lor în texte de fantascienza sînt, în sens strict, doi specialiști, chiar dacă foarte cunoscuți în cultura italiană:

Primo Levi şi Roberto Vacca, primul chimist, al doilea inginer.

O altă caracteristică este că, cel puţin în cazul producţiei de bună calitate, opera se înfăţişează foarte rar ca un scop în sine, superficial: în mod obişnuit, ea are implicaţii care pot fi definite, generic, „ideologice", apărînd o teză bine definită, chiar dacă voalată, nedovedindu-se aproape niciodată, în asemenea cazuri, un joc artificial de născociri bune doar pentru distracţia cititorului. Ca un corolar, se poate adăuga că o poziţie de preeminenţă revine factorului OM — fie omului ca atare, cu sentimentele şi problemele sale, fie omului confruntat cu problemele viitorului, cu universul, extratereştrii, maşinile, societatea nedreaptă şi aşa mai departe.

Ajunşi aici, ne putem întreba: cum ne înfăţişează viitorul autorii de fantascienza? Răspunsul ne poate furniza şi un element ulterior pentru identificarea science fiction-ului italian: exponenţii lui, partizani, desigur într-un sens destul de larg, fie ai „neorealismului", fie ai „romantismului" ştiinţifico-fantastic privesc lucrurile în acelaşi fel. Ca o moştenire a antiutopiştilor, lumea de mîine pe care ne-o înfăţişează e negativă şi fără căi de ieşire aparente, nescăpînd de nici una dintre primejdiile care o ameninţă astăzi. Stadiul final este, deci, următorul: acum, autorii noştri sînt în căutarea unei adevărate situaţii italiene şi o găsesc destul de frecvent în exasperarea anomaliilor şi defectelor care se manifestă în structurile vieţii sociale, politice, religioase, domestice, intelectuale ale Italiei contemporane. Astfel, în mod concret, au furnizat idei alegerile, asistenţa medicală, politica guvernamentală, raporturile dintre biserică şi stat, circulaţia automobilelor, asigurările sociale, urbanistica etc., etc. Adeseori, pe de altă parte, pentru a obţine rezultate mai eficiente, se recurge la anumite con-

venţii tipice, ca acelea ale universurilor paralele, distorsiunii spaţiotemporale, viitorurilor posibile.

După ce am trecut în revistă diferitele perioade ale dezvoltării science fiction-ului italian, putem spune în concluzie că s-au format „curente", „şcoli", grupuri de autori care au un mod propriu şi comun de a vedea (şi a scrie) fantascienza, opus altora? Credem că şi la această întrebare se poate da un răspuns afirmativ, cel puţin în mare. E neîndoielnic că în Italia există două modalităţi principale de a concepe science fiction-ul, una aparţinînd autorilor care gravitau în jurul periodicelor Cosmos *şi* Urania *(cînd primul apărea încă, iar al doilea publica autori italieni) şi care considerau acest gen literar ca o pură evaziune, o experienţă aventuroasă nu lipsită de „idei", dar concentrată mai ales asupra funcţiei sale de recreere, de „fabulă a secolului al douăzecilea", alta care, în linii mari, poate fi atribuită vechilor animatori ai revistei* Futuro, *care înţeleg fantascienza ca un gen mai angajat, un instrument de difuzare a concepţiilor proprii, un mijloc ideologic de a formula critici precise, purtător al unui anumit mesaj. Chiar dacă o astfel de subîmpărţire e destul de ascunsă, ea există şi efectele ei sînt vizibile. Dar între aceste „curente" se mai află un mare număr de autori, cei mai mulţi tineri sau debutanţi, ale căror poziţii nu sînt clare, fie din pricina vîrstei, fie pentru că nu manifestă interes doar pentru una dintre cele două „căi"...*

Răspunsul la întrebările concluzive puse mai sus (privind vitalitatea şi perspectivele fantascienzei) ar trebui să fie acum evident: există ideile care fac din science fiction-ul scris de autorii noştri un întreg autonom, există autorii înşişi, există şi un anumit schimb de idei dar nu există încă suficiente debuşeuri specializate, *nici particulare (după criza din 1968 a fandomului şi dispariţia tuturor fanzinelor), nici profesionale.*

Să le examinăm rapid pe acestea din urmă. Există două colecții bilunare de chioșc: Urania *care, cu toate că a ajuns aproape la al șase sutelea număr, își urmează imperturbabilă drumul său alcătuit din cote de înaltă și joasă calitate, fără să se preocupe de scriitorii italieni;* Galassia, *ce și-a deschis porțile prozatorilor autohtoni pentru circa un sfert din numerele sale, care se apropie de o sută șaptezeci. Există un bimestrial distribuit numai abonaților,* Nova, *care a ajuns la al cincisprezecelea număr, dar care publică, practic, numai literatură străină. Cu toate că la orizont se profilează alte inițiative, apare evidentă lipsa unei reviste care, așa cum am arătat mai înainte, să servească drept cameră de compensație, drept loc de întîlnire a autorilor și cititorilor, a diletanților și profesioniștilor, drept tribună de dezbateri, de schimb de idei critice.*

În concluzie, situația globală apare destul de stranie. În timp ce pe de o parte se vorbește despre „moartea" fantascienzei (care ar fi depășită de cuceririle științei), pe de altă parte, ca niciodată pînă acum, editorii italieni nespecializați trimit la tipar romane și povestiri de autori autohtoni și străini aparținînd genului, sau unor genuri învecinate, în timp ce posibilitățile de publicare specializată sînt încă destul de restrînse, dînd aparența că science fiction-ul italian nu există. Putem deci spera că ceva sau cineva va debloca situația; în afara inițiativelor aflate încă în gestație, un impuls a fost dat de primul Congres european al fantasticului-științific, organizat de italieni la Triest, în iulie 1972. Succesul său, contactul cu personalități din întreaga Europă și chiar de peste Atlantic, au constituit fără îndoială o injecție de încredere pentru cei interesați să acționeze concret în lumea fantascienzei, pentru a o relansa.

CONSILIUL NAȚIONAL AL CULTURII FIZICE ȘI SPORTULUI
CENTRUL DE DOCUMENTARE

S-a născut în 1926, în Piemont, şi e profesor de matematică. După o lungă perioadă petrecută la Roma, locuieşte acum în provincia Pavia, cu soţia şi fiica sa.

E unul din cei mai cunoscuţi autori italieni de fantascienza. După ce a debutat în 1960, în revista Oltre il Cielo, *a publicat în* Galaxy, Galassia *şi a fost prezent în mai toate antologiile de S.F.:* Experienţe cu necunoscutul, Interplanet, Labirinturile planetei a treia. *A scris primul eseu apărut în Italia în legătură cu problema despre care discutăm:* Fantascienza *(La Tribuna, Piacenza, 1961). În 1963, împreună cu Massimo Lo Jacono şi Giulio Raiola, a fondat bimestrialul* Futuro, *dedicat aproape în întregime producţiei naţionale şi criticii. În 1964 a publicat volumul de povestiri* A patra dimensiune *(Baldini & Castoldi). În 1970 i-a fost decernat primul premiu pentru un scenariu inedit la cel de-al VIII-lea Festival al filmului ştiinţifico-fantastic de la Triest. Povestirile lui au fost traduse în Spania, Uniunea Sovietică, România şi Franţa, unde editorul Denoel a publicat* A patra dimensiune *cu titlul* Noapte bună, Sofia.

Proza lui Aldani e caracterizată prin robusteţea şi liniaritatea stilului, avîndu-şi drept ascendenţi scriitorii francezi şi americani, în timp ce tematica sa, orientată iniţial spre senzaţional şi satiră, încet, încet şi-a găsit un teren potrivit în descrierea diferitelor aspecte ale viitorului.

Printre povestirile cele mai semnificative ale lui Aldani citäm Luna celor douăzeci de braţe, Un tren numit evaziune, Spaţiu amar, Tehnocraţie integrală, Krakenul *, Harem în valiză, 37°, Duminică romană. *Amintim şi romanul* Mai sus de stele.

G. de T.

---

* A apărut în nr. 399 al Colecţiei „Povestiri ştiinţifico-fantastice" împreună cu *O roşcată autentică*, aceasta din urmă semnată N. L. Janda, pseudonimul lui Aldani din epoca dificilă evocată de Gianfranco de Turris în studiul introductiv. În nr. 398 a apărut o altă povestire a autorului pe care-l prezentăm, *Ordinele nu se discută*, iar în nr. 397, un extras din volumul *Fantascienza*, sub titlul *Science fiction-ul în Italia* (I. H.).

Ca de obicei, prima persoană pe care Nico o întîlni ieşind din casă fu controlorul Convenţiei Generale Medicale, un omuleţ uscat şi ridat. Costumul său purpuriu, plin de cute şi de umflături, îi cădea de pe umerii aduşi ca o umbrelă închisă. Se numea Esposito. Era un meridional cu tenul măsliniu, cu mustăcioară şi un mare neg păros lîngă ureche.

Era responsabilul grupului de imobile, o veritabilă mîrţoagă, care-şi băga nasul peste tot, indiscret ca toţi controlorii C.G.M.-ului.

Nico se opri la zece paşi de el şi îşi încheie pardesiul. Se simţea în formă. Cerul era albastru, fără nori, o adevărată zi pentru slujnicuţe şi pentru cărucioare de copii în parcuri. Totuşi, zărindu-l pe Esposito, îşi ridică gulerul şi îşi vîrî mîinile în buzunare.

— Bună ziua, spuse omuleţul.

Nico scoase o mînă, doar o clipă, o ridică şi mişcă degetele într-un salut care se voia amical. Apoi încercă s-o şteargă, cu aerul celui care n-are nimic să-şi reproşeze.

Dar Esposito îl apucă de braţ :

— Maieu ?

— Sînt în regulă, declară tînărul.

— Tricou gros de lînă ?

— L-am pus, l-am pus !

— Bine, spuse omuleţul C.G.M.-ului, fără să-şi piardă cumpătul. Nu luăm niciodată destule precau-

țiuni, domnule Berti. „În aprilie să nu te descoperi nici o clipă", așa că nu-ți scoate pardesiul : ești pasibil de amendă.

— Contează pe mine, șefule.

Se îndepărtă în grabă, în timp ce o pată albastră îl atinse aproape. Nicola Berti — toată lumea îi spunea Nico — suspină și își continuă drumul, aruncînd o privire în stînga, acolo unde vehiculele, levacare colorate țipător, goneau, puțin deasupra nivelului străzii, pe pista lor de plastovitrex. Erau toate foarte frumoase, chiar cele care începeau să fie mai vechi, chiar cele utilitare, minuscule, dar atît de practice. Unul galben, unul roșu, din nou unul galben, apoi unul albastru, apoi unul verde, unul roșu, unul roșu, unul albastru, unul alb argintiu, unul bleu-petrol, unul verde...

Nico suspină din nou. Cu pași lenți, aproape numărați, străbătu ultimii cincizeci de metri care-l despărțeau de stația helibuzului. Acesta nu se zărea încă. Se strecură în mijlocul celor treizeci, patruzeci de călători care așteptau. Un zdrahon încercă să-l oprească, dar Nico, umflîndu-și pieptul, izbuti să ajungă în primele rînduri, ajutîndu-se din plin cu coatele. La sosirea helibuzului, împinse energic la o parte femeia de lîngă el, respinse asalturile zdrahonului și urcă primul. Se auziră proteste :

— Numai în Italia se pot petrece asemenea lucruri ! zbiera o doamnă grasă, cu un piept uriaș, tremurător.

— Bădărane ! țipă cu o voce de falset un bătrînel cu ochelari. Dacă ești atît de grăbit, ia un helitaxi !

Nico simți o lovitură în pulpă : un puști, care voia cu orice preț să treacă înaintea lui, mînuia cu îndrăzneală mapa lui de fibre sintetice în pădurea de picioare.

Ușa automată se închise, prinzînd o umbrelă. Se auzi o înjurătură înăbușită, apoi ceva și mai urît. Cineva izbucni în rîs, în vreme ce helibuzul pornea, lăsînd pe trotuar douăzeci și cinci de călători care-și agitau brațele amenințător.

Nico izbuti cu greu să o ocolească pe femeia-tun, dădu în mod laș o lovitură de picior în tibiile puștiului și, strecurîndu-se printre automatul pentru bilete și bătrînelul cu ochelari, ajunse la mijlocul mașinii, acolo unde era ceva mai puțină lume.

Agățat de bara de sus, privi, ca în fiecare dimineață, afișele publicitare lipite între tavan și ferestre. Le cunoștea pe toate, pe dinafară : *Perne pneumatice Lichemin ; Levacaruri-Ocazii ; Perne pneumatice Lipirel ; Giulia-Gamma ; Roëncit ; Demerces ; Dorf ; Volkscar Alfa și Beta.* Nu lipsea niciunul. O veritabilă colecție de tentații, pe care era absolut imposibil să n-o vezi :

VREI DECI SĂ RĂMÎI
UN NEISPRĂVIT
TOATĂ VIAȚA ?
CE AȘTEPȚI
PENTRU A-ȚI CUMPĂRA
UN ROËNCIT ?
ROËNCIT !
70 000 DE LIRE PE LUNĂ
NICI UN AVANS.
ROËNCIT !
LEVACARUL CARE SE IMPUNE
ȘI TRIUMFĂ.
ROËNCIT !
ROËNCIT !
ROËNCIT !

Își înghiți cu amărăciune saliva. Celelalte afișe erau cam la fel :

DEMERCES
LEVACARUL
CARE VĂ DUCE ORIUNDE
CE AȘTEPTAȚI ?
JUMĂTATE BANI GHEAȚĂ
RESTUL ÎN DOUĂSPREZECE RATE LUNARE.

Și încă :

PRIETENE, DACĂ IUBEȘTI VITEZA,
DESCHIDE OCHII
ȘI ALEGE GIULIA-GAMMA :
280 DE KILOMETRI PE ORĂ
MAȘINA RECOMANDATĂ
DE C. G. M.

C.G.M., Convenția Generală Medicală ! O obsesie, asta era. Neslăbindu-te nici o clipă, cu un regulament medieval și cu mii și mii de controlori chițibușari, mereu la pîndă pentru descoperirea celei mai neînsemnate infracțiuni.

Nico se întoarse pe jumătate, dar sfaturile C.G.M.-ului se etalau cu litere fosforescente pe toată cealaltă parte a helibuzului. Încercă să închidă ochii. Inutil. Ticăloșii își cunoșteau meseria și erau campioni în materie de publicitate. Imposibil să nu le citești sloganurile :

DOMNULE,
SÎNTEȚI SIGUR
CĂ AVEȚI
CONȘTIINȚA ÎMPĂCATĂ ?
N-AȚI UITAT
TUBUL DE ASPIRINĂ
ACASA ?

Nico își dădu seama că, mașinal, își răscolea buzunarele în căutarea comprimatelor.

NU SPUNEȚI
CĂ AȚI LĂSAT
TERMOMETRUL
ÎN BUZUNARUL
CELEILALTE HAINE :
ESTE
O SCUZĂ NEFONDATĂ.
ORICE PERSOANĂ
GĂSITĂ FĂRĂ TERMOMETRU
ESTE PASIBILĂ
DE O AMENDĂ
DE TREI SUTE OPTZECI DE LIRE.

Își duse mîna la piept. Termometrul era acolo, lîngă creionul de metaplumb și pieptenul din baga sintetică.

AJUTAȚI-NE
SĂ VĂ SERVIM MAI EFICIENT !
NU UITAȚI :
POLIVITAMINE
DE DOUĂ ORI PE ZI.

Nico suspină zgomotos. Căută dispozitivul de deschidere a ferestrei, dar o mînă se așeză îndată peste a sa.

— Ce doriți să faceți ? întrebă politicos, dar ferm un domn care se afla lîngă el.

— Să deschid, răspunse el, sufocîndu-se. E o căldură cumplită. Ne înăbușim aici.

Celălalt îl privi calm, drept în față, apoi își scutură capul, cu un aer hotărît :

— Vă interzic să deschideți această fereastră.

Nico începu să rîdă :

— Glumiți ! N-avem destul aer aici. Ce vă pasă dacă deschid fereastra ?

— Nu insistați, replică domnul pe un ton tăios. Scosese o legitimație din buzunar și acum i-o agita sub nas : Nu știți cu cine aveți de-a face. Sînt controlor clasa întîi al C.G.M.-ului și fereastra trebuie să rămînă închisă, conform articolului b, paragraful 2 al acordului încheiat între Compania de Transporturi în Comun și Convenția Generală Medicală.

Nico deschise gura, uimit, apoi ridică din umeri, într-o ultimă și zadarnică tentativă de protest.

— Fără mofturi ! reluă celălalt. Regulamentul e clar : mijloacele de transport în comun trebuie să circule cu ferestrele închise pînă la 31 mai inclusiv. Și sîntem abia în aprilie ! Sper că faceți parte din Convenție ?

— Da, răspunse Nico, pe un ton mai puțin bătăios.

— Actele dumneavoastră, vă rog.

— Dar... Dar ce legătură au actele mele cu...

— Am spus : actele dumneavoastră. Buletinul de identitate, certificatul sanitar și contractul de muncă.

— E absurd ! Am încercat doar să deschid fereastra...

— Șofer ! strigă omul C.G.M.-ului. Oprește ! Lasă-ne, te rog, să coborîm. Trebuie să fac un control.

Șoferul puse frîna. Săriră din helibus și ușa se închise, acoperind un ciorchine de fețe hilare.

— Urmați-mă.

— Dar am să întîrzii ! Trebuie să ajung la birou în zece minute.

Omul C.G.M.-ului îl împinse pe Nico sub o poartă mare.

— Sînt în regulă, continuă tînărul, punîndu-i actele în mînă. Iată termometrul, comprimatele de aspirină, pastilele de tuse... Asta e vitamina C, iată B-12, antisepticul, leucoplastul, pomada oftalmologică și cutia cu antibiotice. Am tot ce trebuie. Nu puteți să mă amendați.

Controlorul cercetă amănunțit fiecare lucru, apoi îl întrebă, privindu-l drept în ochi :

— Mareu ?

— Înțelegeți, am să întîrzii ! Ministerul Cîntecului e încă departe, în piața Flaminia, și dacă mă faceți să pierd primul helibuz...

— Maieu ? insistă omul C.G.M.-ului.

— Doamne sfinte ! Sigur că am maieu. Și tricou de lînă, și șosete groase.

Își descheie pardesiul, haina, își ridică puloverul și își desfăcu cămașa la piept :

— Uitați-vă : tricou gros de lînă și maieu. Sînt în regulă.

Celălalt deschise un carnețel și începu să scrie, spunînd :

— Un pic de supraveghere specială vă va prinde bine.

— Supraveghere specială ? Pentru ce ? Sînt în regulă, nu ?

— Da. Deocamdată, da. Dar încercarea dumneavoastră de a deschide fereastra helibuzului este un simptom al unor tendințe individualiste extrem de periculoase. Am să vă semnalez Comisiei Superioare de Vigilență. Sînteți liber.

O privire ostilă, mînioasă. Nico își vîrî în buzunare termometrul, comprimatele, tubulețele, actele și ieși în goană de sub poartă.

Un helibuz staționa la o sută de metri de acolo, în fața unui mic grup de pasageri care se enervau vizibil, atît erau de grăbiți să-l prindă. Nico se năpusti ; în două secunde, ajunse în mijlocul plutonului și, dînd din coate și din șolduri, reuși să apuce una din barele helibuzului și să se cațăre pe platformă, chiar în clipa în care vehiculul demara.

Atunci își trecu dosul palmei pe frunte — era lac de sudoare — și privi în stradă : un lung șir de levacare urmau helibuzul, sau îl ocoleau depășindu-l. Roșu, albastru, galben, bleu-petrol, alb-argintiu, roșu, galben, albastru, verde. Închise ochii, se întoarse, îi deschise din nou și fixă plafonul. Dar curînd privirea lui, coborînd de-a lungul caroseriei

concave, întîlni reclama fosforescentă a Roëncitului :

NUMAI NEISPRĂVIȚII
MERG PE JOS
OMUL CARE-ȘI CUNOAȘTE INTERESUL
GONEȘTE CU 200 PE ORĂ
ÎNTR-UN ROËNCIT
LEVACARUL
TIMPURILOR MODERNE.

Nici un mijloc de scăpare. Se întoarse din nou pe călcîie. Roșul unui alt afiș îl atinse cu violența unei lovituri de pumn. Ocupa aproape toată partea dreaptă a mașinii :

DOMNULE ! DOAMNĂ !
LA PRIMUL SEMN
DE RĂCEALĂ :
ASPICHININA !
OM AVERTIZAT —
OM PE JUMĂTATE VINDECAT.
O SUTĂ DE LIRE AMENDĂ
PENTRU ORICE CONTRAVENIENT
ÎNSCRIS ÎN CONVENȚIE.

*

Lucră două ceasuri în șir, fără să-și ridice privirea o clipă. La ora zece, un curier îi puse pe masă un nou teanc de dosare ; la zece și treizeci, șeful serviciului îl chemă la raport ; la unsprezece, luă o cafea și o pastilă vitaminată.

La unsprezece și treizeci și cinci, sună telefonul.

— Nicola Berti la aparat, spuse el, ridicînd nervos receptorul.

Spera să fie Doris, dar suferi o teribilă decepție. Era o voce de bărbat, între bas și bariton :

— Aici D'Andrea, de la Comisia Superioară de Vigilență.

— Da, ascult, îngînă Nico.

— Sînteţi convocat astă-seară, la orele nouăsprezece, la Dispensarul Central de pe Via del Gambero.

— Ah !... Pentru ce ?

— Analiza sîngelui, radiografie pulmonară...

— Cum ?

— Verificarea procentului de alcool şi de nicotină. Spor la lucru în continuare, domnule Berti.

Asta mai lipsea ! Derbedeul de controlor din helibuz făcuse exces de zel ; voia probabil să fie avansat.

Nico scoase din buzunar un pachet de ţigări şi-l goli pe birou : rămăseseră şase bucăţi. Ar fi vrut să aprindă una, dar se reţinu : aceste şase bucăţi trebuiau să-i ajungă pentru întreaga zi.

— Ce viaţă păcătoasă !

Colegul de la biroul din faţă ridică ochii de pe dosar :

— Ce s-a-ntîmplat ?

Nico ridică din umeri. N-avea rost să-şi deşerte sacul în faţa prăpăditului de Giobbi, un jerpelit întru totul demn de lamentabilul Job *, cvasimonimul său biblic. Între altele, Giobbi nu fumase niciodată ; el nu putea să înţeleagă că maximul permis de zece ţigări pe zi era ridicol pentru un băiat de douăzeci şi cinci de ani, foarte activ şi înzestrat cu plămîni de om-broască. Evident, Nico era liber să fumeze mai mult : distribuitoarele automate erau burdușite de ţigări şi n-avea decît să introducă două, trei, cinci monede pentru ca aparatul să furnizeze toate ţigările din lume. Da... şi după aceea ? După aceea, în momentul verificării procentului de nicotină, placa ar fi dat totul la iveală ; şi îndată ce limita de toleranţă era depăşită, chiar cu foarte puţin, urma o amendă al naibii de piperată : patruzeci sau cincizeci de mii.

Nico îşi făcu examenul de conştiinţă. Săptămîna trecută, fumase destule ţigări în plus, cu intenţia

* Iov

fermă de a compensa situația în săptămîna următoare. Acest păcătos de controlor dăduse totul peste cap. Radiografia pulmonară era programată în aceeași seară, la orele nouăsprezece. Și n-avea cum să-i ducă de nas. Sau poate că bînd mult lapte și nefumînd toată ziua...

Luă țigările, le aruncă într-un sertar, îl închise cu cheia și-l fluieră pe Giobbi.

— Ține ! îi spuse el, aruncîndu-i cheia. Să nu mi-o dai decît cu cinci minute înainte de plecare. Și dacă ți-o cer mai devreme, trimite-mă la plimbare.

Dorința de a fuma devenea intolerabilă. Nico începu să morfolească un capăt de creion și deschise un nou dosar : textierul cîntecelor *Inima mea suferă* și *Balada ridichilor roze* semnala că textele sale erau pe nedrept parodiate în localuri de mîna a treia. Reclamația, adresată pentru luare-aminte și Sindicatului Textierilor, se încheia cu un vibrant apel la forurile competente, pentru ca ele să vegheze în viitor cu mai mult zel la protecția artistică a creațiilor reclamantului.

Nico își reaminti cuvintele unuia dintre textele parodiate :

„O, dragostea mea,
Mi-e inima grea
De-atîta chin.
Și vreau să mor,
Să mor pentru tine !...“

Își petrecu restul dimineții compulsînd conștiincios o impresionantă documentație, cuprinzînd astfel de perle : „iubire“, „fericire“, „inima mea“, „suferință grea“, „stele“, „ochii dragei mele“, „cuibul fericit“, „cerul nesfîrșit“, „vino chiar acu !“ „tu ! tu ! tu !“... Fu întrerupt doar o clipă de pisălogul de Ortensi, controlorul C.G.M.-ului, care efectua, împreună cu doi asistenți, supravegherea generală a Ministerului Cîntecului.

— Aveți vreun necaz ? se informă Ortensi, vîrîndu-și capul prin deschizătura ghișeului de plastic.

— Nu ! răspunseră într-un glas Nico și Giobbi.

— Ați luat pastila ?

Două capete se legănară afirmativ în același ritm.

— Temperatura ?

— 36 și 8, declară Giobbi, fără să-și ridice măcar ochii de la mașina de calculat.

— 36 și 7, minți Nico la întîmplare.

În dimineața aceea, termometrul nu-i părăsise buzunarul. Oricum, Ortensi părea grăbit ; n-avea intenția să intre pentru a le verifica spusele.

Doris nu telefona și asta-l enerva pe Nico mai mult decît convocarea la Dispensarul Central. De mai multe ori fu pe punctul de a forma numărul de telefon al domnului Aloisi, notarul la care lucra Doris, dar n-o făcu : notarul era cîinos la suflet și nu îngăduia ca personalul său să utilizeze telefonul pentru scopuri care n-aveau legătură cu serviciul.

Era ora unu. Se auzi, în sfîrșit, soneria de prînz. Nico făcu să lunece dosarele în sertar, părăsi biroul și coborî în fugă scara care ducea la subsol, unde se afla cantina ministerului.

Sala de mese era aproape goală : nu fusese precedat decît de doi colegi. Dar curînd distribuitoarele automate aveau să fie luate cu asalt.

Giobbi se strecură lîngă el :

— Ce iei ?

— Lapte și un cocteil de fructe.

— Ești nebun ? Eu am să mă ospătez cu un biftec cu cartofi prăjiți...

— Te rog, Giobbi, nu-ți bate joc de mine. Am și așa destule necazuri cu C.G.M.-ul. Sînt convocat astă-seară pentru o verificare a procentului de nicotină.

— Hm ! Păcătoasă treabă, Berti.

— Te cred ! Zilele astea am fumat ca un turc. Mă amendează sigur. Și toate din pricina maimuțoiului pe care l-am întîlnit dimineață în helibuz. Eram

în regulă și el m-a semnalat totuși Comisiei de Vigilență. Dacă-mi cade în mînă într-o zi, îți jur că-l strîng de gît!

Se instalară într-un colț, cu spatele la unul dintre marile panouri ale C.G.M.-ului care amintea tuturor celor înscriși în Convenție vechiul aforism al Școlii din Salerno: „*Defecatio matutina est tamquam medicina*" (Scaunul matinal, medicament fără rival). Nico ceruse ca măcar acest panou să fie scos, dar cu toate că strînsese două sute de semnături, petiția sa nu fusese luată în considerație.

Laptele avea un gust ciudat. Nico înghiți trei pahare mari și încercă să alunge savoarea neplăcută cu cocteilul de fructe. Apoi se cufundă în contemplarea farfuriei lui Giobbi: biftecul avea un aer real și cartofii prăjiți exalau un miros îmbietor.

Brusc, nu mai rezistă:

— Împrumută-mi ziarul tău. Mă întorc în birou.

Se ridică, luă un pahar, o nouă carafă cu lapte și ieși din cantină cu capul plecat.

*

Ea se plimba în sus și în jos pe culoarele oficiului poștal. Din cînd în cînd, se apropia de mesele mari din hol, arunca o privire distrată asupra formularelor de cecuri poștale și de telegrame, se uita la cadranul luminos al marelui ceas electric.

De obicei, Nico era punctual. Pe la opt și jumătate, Doris începu să se îngrijoreze de-a binelea. Se legănă de pe un picior pe altul, apoi, nemaiavînd răbdare, reîncepu să meargă în lung și în lat, privind cînd spre ușa de sticlă de la intrare, cînd spre acele marelui ceas.

„N-o să vină, își spunea ea. Dacă nu vine, înseamnă că i s-a întîmplat ceva. Am să mai aștept cinci minute și am să mă întorc acasă". Doris începu să numere literele: „R, e, c, o, m, a, n, d, a, t, e. Da, nu, da, nu, va veni, nu va veni, da, nu, da, nu... Nu!

Nu va veni, nu va mai veni ; fără îndoială că i s-a întîmplat ceva."

Dar Nico apăru chiar în clipa aceea. Palid, cam tras la față, cu ochii strălucitori și cravata ca de obicei într-o parte.

— Ce s-a-ntîmplat, Nico ?

El nu răspunse. O luă de mînă, se îndreptă cu pași mari spre ieșire și amîndoi se aflară curînd în mulțime, în mijlocul unui trafic asurzitor.

Via del Corso, cu mișcarea sa, cu circulația sa imposibilă, cu cele patru piste ale sale înțesate de lume și pachetele de oameni opriți în fața vitrinelor sau la punctele de plecare ale trotuarelor rulante, via del Corso părea intrarea unui furnicar.

— Telefonează acasă, spuse Nico, oprindu-se în fața unui bar. Spune-le că nu vii la cină.

— De ce ? Ce te-a apucat ?

— Telefonează. Fă-mi plăcerea. Am chef să petrec seara cu tine. Mi-e o foame de lup. Înțelegi ? O pizza, o bere și o plimbare pînă la Villa Borghese.

Doris intră în bar, se închise într-o cabină telefonică și rezolvă totul în treizeci de secunde.

— Și după aceea ai să-mi spui totul, hotărî ea, întorcîndu-se.

— Desigur, desigur...

Dădură colțul pe via Frattina și el o tîrî pe tînăra fată pînă la un mic restaurant liniștit, unde o ajută să se instaleze pe un taburet înalt, chiar în fundul sălii înguste, acolo unde nu era nimeni.

Mîncară în tăcere. Nico devora bucăți enorme, ca și cum n-ar fi pus nimic în gură de opt zile. Doris, dimpotrivă, se juca distrată cu tacîmurile. Îl privea cu un ochi gînditor și matern, observînd pe rînd mișcarea neîntreruptă a maxilarelor sau pulsația bruscă a tîmplelor.

„Un puștan, un adevărat puștan" își spunea ea. Totuși, în alte clipe, Nico îi apărea atît de total independent, încît s-ar fi zis că se născuse singur,

că n-avusese de loc părinți, ca o divinitate absurdă și de neatins.

Nu-i puse întrebări, așteptînd să termine. Nico împinse farfuria cu dosul palmei, cu un gest brusc și totuși măsurat. Își șterse buzele cu șervețelul de hîrtie, făcu din el un ghemotoc și-l aruncă în farfurie, apoi se căută prin buzunare, după țigări.

— Am fost în via del Gambero, spuse el.

— Via del Gambero ? Pentru ce ?

— Am fost în via del Gambero, repetă Nico. La Dispensarul Central. Pentru verificarea procentului de nicotină.

Doris își deschise poșeta și se prefăcu că are ceva de căutat.

Nico îi povesti tot.

— Și atunci ?

— Nu vor avea rezultatul analizei decît mîine. Dar nu-ți fă griji : n-au să găsească nimic. Am băut lapte toată ziua. Mi se făcuse greață. Și aproape că n-am fumat : numai patru țigări !

La capătul viei Frattina, marea scară a Pieței Spaniei urca într-o izbucnire de piatră, ca o cascadă de lapte murdar. Luna licărea între acoperișuri, într-o învălmășeală de antene de televiziune.

— Nu-ți fă griji, repeta Nico. N-o să mi se întîmple nimic. I-am dus, ai să vezi.

O luase de mînă și, sub lumina pală a globurilor electrice, urcau acum încet treptele joase ale marii scări încadrate de tufișuri dese de oleandri.

Se opriră pe bulevard, lîngă balustradă, sub o boltă de palmieri și de pini gigantici. O fîntînă murmura trist, foarte aproape. Umbra era profundă, înmiresmată. Dincolo de terasele grădinii Pincio, sub un cer fosforescent, se ghicea respirația secretă a Romei.

El începu să-i sărute mîinile, încheieturile, brațele. Doris se prefăcu că rezistă : un pic în joacă, un pic de teamă să nu fie văzuți.

— Ascultă, spuse Nico, luînd-o de umeri și sărutînd-o pe gît, ascultă...

— Potolește-te, Nico. Hai să ne așezăm.

Dar el o imobilizase. O sărută pe gură, lung, apoi din nou, și încă o dată, pînă ce simți trupul lui Doris muindu-se, încuviințînd.

Un levacar se opri nu departe de ei. Șoferul părăsi pista de plastovitrex și parcă în marginea bulevardului. Farurile îi luminară în plin.

— Uite unde s-a oprit cretinul ăsta !

Doris își reveni foarte repede.

— Hai să ne așezăm, repetă ea. E o bancă liberă.

El o urmă în silă. Ea rîdea. El turba și mergea cu pumnii strînși.

— Încetează, Nico. Nu fii stupid. Vino să te așezi lîngă mine și spune-mi lucruri plăcute...

Nico suspină.

— Haide, Nico, haide ! N-ai de ce să faci o dramă din asta.

— Am să-i distrug rabla cu lovituri de picior !

Ea îi puse un deget pe buze :

— Și aici e bine, Nico, liniștește-te.

— Da. În ziua în care am să-mi cumpăr și eu un levacar, o să fie prăpăd. Am să pun hidrogen sulfurat în țeava de eșapament. Pe cuvînt ! Vreau să împut toată Roma, să-mi bat joc de toți. Și pe primul care spune ceva îl curăț.

Luă un pumn de pietricele și începu să le arunce, una cîte una, în fîntînă. Furia i se topi încet, lăsînd locul unei resemnări îndurerate. Și încet, încet, conversația reintră pe făgașul obișnuit, cel din fiecare seară :

— Ce culoare preferi ?

— Eu, cenușiul, dar nici bleu-petrol nu e urît. Numai negru să nu fie, e prea trist.

— Am șaizeci de mii puse deoparte și, dacă n-ar fi reținerile lunare ale C.G.M.-ului, mi l-aș putea cumpăra imediat. Dacă lucrurile continuă tot așa,

într-una din zilele astea am să-mi reziliez contractul.

— Nu te ambala, Nico !

— Ba da, pentru că e o escrocherie !

— Nu înțelegi că nu te poți lipsi de C.G.M. ?

— Nu mai pot să mă lipsesc nici de levacar.

— În fond, roșul nu-i o culoare chiar atît de urîtă..

— Îți spun că am șaizeci de mii !

— Ai face mai bine să le păstrezi.

— Și pot să cîștig încă pe-atît, în vara asta, cu orele suplimentare... Totul ar fi cu mult mai simplu, fără porcăria asta de Convenție.

— Te rog, Nico, nu-ncepe iar !

— Gîndește-te un pic, cu toți banii pe care mi-i șterpelesc în fiecare lună ticăloșii ăștia aș putea să plătesc ratele...

— Taci ! Taci !

— Totul ar fi atît de simplu, atît de simplu...

— Tu spui asta. Și dacă reziliezi contractul și ți se întîmplă o nenorocire cînd nu mai faci parte din Convenție ?

— Mie ? Crăp de sănătate. N-am avut febră în viața mea. Mi-au halit milioane, nespălații ăștia ; le plătesc prima fricosului de cînd m-am născut.

Discutară multă vreme. Apoi Doris începu să-și privească ceasul-brățară.

— E tîrziu, suspină ea.

— Tîrziu ? Vrei să spui că ai de gînd să pleci atît de repede ?

Mîna lui se strecurase sub vesta de lînă, strîngînd, mîngîind... Doris se rezemă de umărul lui, fără să se împotrivească. Îi plăcea cînd Nico îi vorbea încet la ureche.

Închise ochii, tulburată, dar un zgomot de pași pe pietriș o făcu să-i redeschidă imediat. Omul C.G.M.-ului se oprise în fața lor, în penumbră.

Placa luminiscentă împodobită cu caduceul strălucea pe haina lui ca un ochi sadic, inchizitor.

— Ei şi ? întrebă Nico, pe un ton redevenit brusc agresiv. Ce s-a-ntîmplat ? E interzis ?

Celălalt aprinse lanterna, îşi privi ceasul, apoi scoase un higrometru dintr-o teacă specială prinsă pe pălăria lui.

— E tîrziu, spuse el. Şi aerul e cam umed, copii. Aţi face mai bine să mergeţi la o cafenea.

— Tîrziu ! Cafenea ! Mă plimb cu fetele pe unde am chef.

— Te rog, tinere ! Nu te ambala. Era doar un sfat... Consultă din nou higrometrul : Peste jumătate de oră, va fi chiar o ceaţă străşnică. E mai bine să circulaţi. Dacă umiditatea creşte şi unul dintre colegii mei vă găseşte sub copaci, va ieşi o treabă urîtă.

— Dar nu sînt singurul în situaţia asta ! Sub fiecare tufiş e o pereche şi m-aţi găsit tocmai pe mine ! Duceţi-vă şi stricaţi cheful altcuiva. Tipului din rabla de colo !

Omul C.G.M-ului îndreptă lanterna spre direcţia indicată.

— Acest domn se află în levacarul său, spuse el calm, cu capota coborîtă şi geamurile închise. Nu e nici o infracţiune. Pentru mine, e ca şi cum ar fi în camera lui.

Nico strînse din dinţi. Spumega. Şi Doris îl trăgea mereu de mînecă, ceea ce-l enerva şi mai mult. Dar era atît de gîtuit, încît nu izbutea să scoată o vorbă.

— În orice caz, eu v-am prevenit, spuse omul C.G.M.-ului. Mi-am făcut datoria. Succes şi aveţi grijă de sănătatea voastră. Bună seara !

Lui Nico îi trebui un sfert de ceas ca să se liniştească.

— Groaznică zi, spuse el. Totul îmi merge pe dos.

Încet, coborîră pantele grădinii Pincio, traversară Piazza del Popolo, străbătură scuarul Ripetta.

Doris locuia în Trastevere. Era o bucată bună de drum, dar Nico preferă s-o însoțească pe jos, cu toate că trotuarele rulante funcționau încă.

— La revedere ! spuse el, oprindu-se în fața ușii închise. O mică palmă afectuoasă pe obraz, un surîs obosit : Te sun mîine.

Era tîrziu. Nico grăbi pasul, cumpără un ziar de la chioșcul de pe podul Garibaldi și începu să fugă, ca să prindă helibuzul.

Nu ridică ochii tot traseul, mototolind nervos ziarul. Se săturase pînă-n gît, pînă dincolo de gît. C.G.M.-ul îl urmărea peste tot : la birou, cînd se plimba, acasă, în helibuz, la spațiocinerama. Cît timp putea să mai reziste ? El nu era ca Giobbi. Nu, el nu era unul dintre idioții ăștia de berbeci pe care poți să-i duci veșnic de nas.

Întors acasă, își turnă o porție zdravănă de coniac, puse paharul și ziarul pe noptieră și începu să se dezbrace încet. Apoi aprinse o țigară și se strecură în așternut. Fuma și citea, bea și reflecta: „O insulă, își spunea el, o insulă pustie, asta mi-ar trebui. Doris și cu mine, numai noi doi. Am trăi cum trebuie să trăiești".

— Hei, acolo sus, la al patrulea ! strigă deodată o voce de bărbat din curte. Hei, domnule Berti !

Era Esposito, controlorul grupului de imobile. Nico o făcu pe surdul.

— Închide fereastra, domnule Berti !

— N-ai decît să crăpi ! spuse tînărul, cu voce joasă și bău o lungă înghițitură de coniac.

— Fereastra, domnule Berti !

— Crapă ! repetă Nico și aspiră cu voluptate fumul țigării sale.

„E mai bine să nu-i răspund, gîndi el. Mîine, cînd am să-l întîlnesc, am să-i spun că nu eram acasă și că lăsasem lumina aprinsă".

Esposito mai strigă de cinci, șase ori, apoi nu se mai auzi nimic. Înainte de a stinge, Nico termină pachetul de țigări.

*

— Tinere prieten, spuse profesorul Crescenzo, ești un hipersensibil. Ca toți tinerii, de altfel. Dar liniștește-te, tinerețea e o boală care trece repede și într-o frumoasă zi ai să-ți dai seama și dumneata că ești complet vindecat...

Împinse tabla de șah, o alinie paralel cu marginea mesei și începu să așeze meticulos piesele în căsuțe.

— Și atunci ? întrebă Nico. Nu există deci nici o speranță de a vedea vreodată situația schimbîndu-se ? Sistemul e idiot, e nedrept, îngrozitor...

— Iartă-mă, te rog, îl întrerupse profesorul Crescenzo. Ai venit la mine ca să jucăm șah, sau ca să discutăm probleme sociale ?

— Aș... aș vrea un sfat, profesore.

— Un sfat ?... Crescenzo își ridică ochii și-l privi cu atenție o secundă, apoi își scoase ochelarii, suflă asupra lentilelor și le șterse cu batista, reluînd : Un sfat... Hm... De ce natură ?

Nico ezită :

— Iată... Aș vrea să ies din Convenție.

Profesorul Crescenzo nu tresări. El își șterse pînă la capăt lentilele și aprinse o nouă țigară, a patra de la venirea lui Nico.

— Să nu te aștepți să-ți fac complimente, spuse el. Te-ai gîndit bine la hotărîrea pe care vrei s-o iei ?

— Mă gîndesc de o bună bucată de vreme.

— Ascultă-mă. Gîndește-te la asta, dacă vrei. Dar mulțumește-te cu gîndul. Nu lua niciodată o astfel de hotărîre.

Nico surîse :

— Spuneți-mi, profesore : de cîți ani nu mai faceți parte din Convenție ?

— De cînd ? Dar n-am făcut parte niciodată. În 74, cînd vechile asigurări sociale au decis să se modernizeze și să adopte noi structuri, mi-am făcut micul meu examen de conștiință — și nu m-am lăsat dus. Nu pentru bani. De altfel, la început, cotizațiile lunare nu erau prea ridicate. Dar, vezi dumneata, nu m-am pretat niciodată la vreun șantaj sau la vreo constrîngere. Așa că am refuzat din principiu. Și am greșit.

— Într-un cuvînt, ați regretat ?

Profesorul se ridică, deschise un mic dulap în perete și se întoarse la masă cu două pahare și o sticlă de whisky.

— Ascultă-mă cu atenție, spuse el, turnînd băutura. Am fumat totdeauna patruzeci de țigări pe zi și am băut tot ceea ce-mi plăcea. N-am ținut niciodată regim. N-am făcut cură de calciu, nici de raze, nici de întăritoare. Absolut nimic ! Habar n-am de pastilele, pomezile și celelalte porcării cu care sînteți obligați să vă burdușiți buzunarele. Am economisit destui bani. Apartamentul, cărțile, covoarele, obiectele de artă... Fără îndoială că nu le-aș fi avut dacă ar fi trebuit să cotizez în fiecare lună la C.G.M. Dar asta nu înseamnă că n-am avut de suferit. Da, tinere, dumneata nu poți să știi ce simți cînd te trezești brusc dintr-un coșmar, în toiul nopții, acoperit de o sudoare rece. Și nu știi nici despre creșterea înceată a fricii, despre continua și corosiva neliniște care te asaltează, de teama care ți se strecoară în fiecare gînd. O teamă perpetuu prezentă, totdeauna gata să-ți tulbure fiecare minut de fericire, fiecare clipă de liniște. Și asta nu-i literatură, tinere ! E prea multă vreme de cînd adorm în fiecare seară cu groaznica anxietate că mă voi trezi bolnav, fără ca un cîine de doctor să poată veni să mă vadă și să-mi prescrie un tratament și medicamentele necesare.

Nico deschise pe jumătate gura, ca și cum ar fi vrut să vorbească, dar profesorul reluă :

— Nu, să nu-mi pui întrebarea stupidă care mi se pune de obicei. Știi doar de ce a trebuit totdeauna să renunț, deși împotriva dorinței mele, la împăcarea cu C.G.M.-ul. În caz de reintegrare, sau de adeziune tardivă, trebuie să plătești cotizația pe toți anii din urmă, plus o amendă înnebunitoare. În total, o sumă imposibil de strîns. Gîndește-te bine la asta, prietene. Nu lua o hotărîre nechibzuită. O dată ieșit din Convenție, nu te vei mai avea decît pe dumneata însuți drept medic, nu vei mai putea recurge decît la bunul simț și intuiția dumitale. Și la noroc, desigur ! Mai ales la noroc.

— Da, dar aș fi liber, suspină amar Nico. Aș putea să-mi cumpăr imediat un levacar și o mulțime de alte lucruri. Și apoi... apoi n-aș mai fi obligat să mă supun regulamentelor, controalelor imbecile, fanteziilor acestor tipi buni de luat la palme, care te pipăie ca să vadă dacă ți-ai pus sau nu maieul.

— Prostii, spuse Crescenzo. Prostii... Ce facem cu partida noastră ?

Nico împinse cutia de șah.

— Trebuie să-mi ușurez sufletul, profesore. Nu mai pot suporta. Eu... eu nu înțeleg cum a putut guvernul să aprobe înființarea unui organism ca C.G.M.-ul. Nu înțeleg nici cum a putut acesta să se impună și să dicteze după placul său condiții pur și simplu abuzive, fără ca nimeni să fi spus vreodată : „Destul ! Să sfîrșim odată cu această tîmpenie și să revenim la sistemul dinainte". Știu foarte bine că acum cincizeci de ani medicii aveau o viață ușoară, chiar dacă nu erau milionari. Cînd cineva nu se simțea bine, chema pe unul dintre ei și îi plătea vizita, așa cum se plătește orice alt serviciu. Astăzi, lucrurile se petrec altfel : plătești cînd ești sănătos, cu singura satisfacție că nu mai ai nimic de plătit cînd te îmbolnăvești. Este un non sens

absolut idiot, un abuz de putere, o aberație a epocii noastre de smintiți...

— Nu, prietene, nu e o aberație. Este un sistem care era în vigoare încă acum cinci mii de ani.

— Cum ?

— Mi-am luat doctoratul în istorie, așa că dacă-ți spun asta... Vezi dumneata, țăranii din Manciuria de acum cincizeci de secole nu credeau de loc în știința medicilor lor. Și, de altfel, așa a fost totdeauna, în toate epocile și în orice țară. De obicei, medicul are tendința de a profita de boala clientului său. Cu cît ea durează mai mult, cu atît onorariul său e mai mare. Să vorbim pe șleau : chiar cînd buba nu e foarte gravă, un medic fără scrupule scoate de pe urma ei beneficii substanțiale. El începe prin a prescrie asta și aia, poate chiar comprimate care n-au absolut nici o legătură cu boala. Te-ntoarce pe față și pe dos, te ascultă și te vizitează dimineața și seara. Bun ! Dar iată că într-o zi un țăran chinez s-a plictisit să se lase dus de nas. „Am să te plătesc atunci cînd am să fiu complet vindecat, i-a spus el medicului său. Și am să-ți dau o mică sumă în fiecare lună, atîta timp cît am să fiu sănătos. Dar dacă am să mă îmbolnăvesc din nou, n-ai să mai primești nici bani, nici orez. N-ai să mai primești nimic tot timpul cît am să fiu bolnav". Medicul acceptă propunerea și, de a doua zi, țăranul era pe picioare. Pricepi ? Iar noi n-am înțeles decît cu o întîrziere de cinci mii de ani că e mai avantajos să mizezi pe setea de cîștig decît pe onestitatea profesională...

Nico păli :

— Dar atunci... Atunci aprobați C.G.M.-ul, îi dați dreptate, apărați sistemul !

— Da, dar condamn procedeele care l-au făcut să degenereze. Înțelepciunea chinezească ne dăduse formula cea bună, dar cupiditatea occidentală a stricat totul. Era de prevăzut. Și ar fi trebuit să împiedicăm de la început ca clica medicilor să devină

atît de puternică. Ar fi trebuit de asemenea ca legea să fixeze tarife echitabile. Şi apoi, mai ales, n-ar fi trebuit să îngăduim niciodată zeului inoportun al esculapilor noştri moderni să intervină încet, încet în viaţa personală a fiecăruia şi să ne înăbuşe. Orbi sau obtuzi, legislatorii noştri n-au văzut nimic din toate astea. Sau dacă au mirosit cum stau lucrurile, cineva a desfăcut baierile pungii şi legea a fost totuşi votată. La începuturi, era un delir. Eşti prea tînăr, n-ai cum să ştii, dar erau oameni, pe atunci, care alergau la consult de patru ori pe zi, numai pentru plăcerea de a se dezbrăca în faţa unor bluze albe. Medici totdeauna amabili, totdeauna binevoitori. Avînd un cuvînt agreabil pentru toată lumea, pentru isterici, incurabili, bolnavi închipuiţi. Şi apoi erau nebunii, cei care nu-şi menajau de loc sănătatea, „pentru că dacă ne îmbolnăvim, medicii sînt aici ca să ne vindece într-o clipită". C.G.M.-ul a sfîrşit prin a se sătura pînă peste cap. Şi, din organizaţie strict curativă cum era, n-a întîrziat să devină de asemeni — şi mai ales — preventivă. Astfel încît medicii să lucreze mai puţin şi să cîştige mai mult, bolile să devină mai rare şi încasările infinit mai importante...

— E o ruşine, o adevărată ruşine !

— Tinere prieten, acuzaţiile nu slujesc la nimic. Aşa cum spunea un istoric din secolul al XVI-lea, „se cuvine să examinăm realitatea efectivă". Metodele pe care le aplică astăzi C.G.M.-ul sînt fără îndoială abuzive, dar în nici un caz fanteziste. Din clipa în care acceptăm tutela Convenţiei, nu trebuie să ne mai mirăm că ea face totul pentru ca temperatura corpului nostru să nu depăşească nici odată 37°.

— De acord. Dar guvernul ? De ce nu intervine ?

— Pfui ! ricană profesorul. Se ştie că, de cînd e lumea lume, guvernul este totdeauna pe deplin devotat claselor posedante. De altfel, el este o ema-

COLECŢIA

naţie directă a puterii banului. Şi sarcina lui este de a apăra capitalul. Nu-i nimic de rîs : bogăţia, astăzi, se află în mîinile C.G.M.-ului, ale constructorilor de levacare, ale cîntăreţilor — autori — compozitori de muzică uşoară...

— Ah, nu-mi vorbiţi de cîntece ! Îmi petrec zilele descîlcind litigii muzicale.

Dar profesorul se pornise. Şi cuvintele îi ieşeau acum din gură în ritmul sacadat al unor rafale de mitralieră. Nico nu mai reuşea să-l urmărească.

— Grupul cel mai puternic este al medicilor, continuă imperturbabil Crescenzo. Atît de puternic, încît a reuşit să domine pînă şi Biserica. Totdeauna a existat o tensiune între medicină şi religie, între cei care îngrijesc trupul şi cei care îngrijesc sufletul, între cer şi pămînt. Astăzi, balanţa pare să se încline net de partea trupului şi a pămîntului. Lumea e cuprinsă de o asemenea frenezie de a trăi, încît nu mai are timp să-i asculte pe preoţi. Trupul a cîştigat bătălia sa ideologică, iar medicul bătălia sa financiară. El este şeful, stăpînul absolut, cel care posedă ambele chei...

— Nu vă înţeleg prea bine, profesore.

— Glumeam, băiete. Vorbeam ca să mă aflu în treabă. Se murmură totuşi că treizeci şi cinci la sută din pachetul de acţiuni al Industriilor de Automobile Reunite se află în mîinile C.G.M.-ului. Sînt puternici, prietene. Sînt puternici. Deţin cele două chei : sănătatea şi levacarul, cele două preocupări majore ale omului modern. Eşti liber, dacă vrei, să-ţi cauţi evadarea în patosul şansonetei, acest opiu dăruit cu atîta generozitate maselor muncitoare, pentru a le abrutiza şi mai mult şi a le împiedica să se gîndească la lucrurile într-adevăr importante. Acestea fiind zise, sînt convins că C.G.M.-ul a pus mîna şi pe editurile muzicale.

Profesorul izbucni în rîs, un rîs înfundat care-l făcu pe Nico să tresară, apoi exclamă :

— Esculapocrație ! Es-cu-la-po-cra-ție !
Și rîdea, cu dinții strînși. Rîdea...

*

Sîmbătă. Sîmbătă dimineața, ora nouă. Roma e frumoasă, într-adevăr frumoasă, numai turnuri ascuțite și cupole, cu cerul său albastru deschis și zborurile sale de rîndunele care se avîntă din înaltul clopotnițelor. Aerul miroase a pin și a mentă. Cheiul Tibrului, aici, nu are nici piste de plastovitrex, nici trotuare rulante. Nu trec nici măcar helibuzele. Străzile vechii Rome care nu s-au schimbat de o sută de ani, ca și cheiul acesta, sînt încă numeroase.

Doris merge fără grabă, cu geanta atîrnînd pe umăr, cu un mic tranzistor în mînă. Biroul nu mai există, e închis. Toate au dispărut, ca niște fantome : oameni și lucruri, mașina de scris, hîrtia timbrată, scrisorile copiate, stampilele de cauciuc. Notarul a murit. E mort pînă luni. Și, în aceste două zile, ea nu va mai trebui să suporte vocea lui la fel de scrîșnită ca aceea a unui ferăstrău, nici dispoziția lui schimbătoare, nici oboseala, nici plictisul.

Nico o așteaptă la intrarea în stația drumului de fier subteran spre Castelli *. A venit mai devreme. Se plimbă în sus și-n jos, se oprește o clipă în fața unei florării, traversează șoseaua, se sprijină de parapetul podului, privește în jos : Tibrul își derulează panglica de aur lichid ; o barcă cu motor iese de sub o arcadă, se îndepărtează rapid și omulețul de la bordul ei pare de tinichea.

De-a lungul cheiului, platanii își arată frunzele încă diafane, ciorchinii de muguri și trunchiurile lor albe și albastre-deschis se întind ca niște animale

* *Castelli* sau *Castelli romani* — Castelele romane sînt un șir de orășele și tîrgușoare foarte pitorești din sud-vestul Romei, clădite pe vîrful unor coline înalte, munții Albani (I. H.).

la trezirea dintr-un somn îndelungat. Lui Doris îi place să-şi plimbe mîna pe scoarţa lor aspră şi să mîngîie, mergînd, nodurile şi asperităţile lemnului, să simtă că în afară de ciment, plastic şi oţel mai există şi misterul viu al plantelor — un fapt în sine — şi că nu datorează nimic industriei oamenilor.

Şi iată, ea descoperă că e într-adevăr primăvară. Atunci, în lumina cheiului, care i se pare dintr-odată deosebită, ea începe să meargă mai repede, să alerge aproape. S-ar spune că ţine strînsă la piept emoţionanta ei descoperire...

— Nico !

El e încă palid, cu faţa trasă. Dar, cu toate că încercănaţi, ochii lui strălucesc mîngîietori. Ea îi priveşte mîinile, le recunoaşte : un cuib de tandreţe, o certitudine.

Nico o ia de braţ şi se îndreaptă în direcţia opusă staţiei drumului de fier subteran.

— Ce este ? Vreo piedică ? Să nu-mi spui că nu mai mergem la *Castelli*.

Nico se opreşte în faţa unui chioşc.

— Să bem o cafea, spune el şi începe să fluiere, să bată toba cu degetele pe zaharniţă, să privească plafonul şi tubul de neon violet care aleargă de-a lungul pereţilor.

— Dar în fine, ce facem ? Mergem sau nu la *Castelli ?*

— Desigur, desigur. Bem cafeaua şi plecăm.

El priveşte în stradă, cu ceaşca la gură. La marginea trotuarului e un levacar, un utilitar roşu, nou-nouţ.

— Iată ce ne-ar trebui, suspină el, arătînd cu bărbia spre levacar. Asta-i altceva decît metroul ! Peste douăzeci de kilometri pe sub pămînt, ca sardelele...

Doris clatină din cap :

— Te rog, Nico, nu începe iar...

Ies amîndoi. Dar el rămîne puţin în urmă, dă ocol levacarului, îl mîngîie cu ochii, apoi pune mîna pe port-bagaj.

— Strașnic de frumos, spune el. Ce crezi ?

— Da, e frumos. Dar acum să ne grăbim. Altfel n-o să mai găsim locuri pe banchete.

— Îți place cu adevărat ?

O mică legătură de chei ! Nico agită ostentativ o mică legătură de chei, i-o scutură sub nas și rîde :

— E levacarul meu !

Doris începe și ea să rîdă :

— Nebunule ! Te ții de glume mereu !... Dar cînd el vîră una dintre chei în broască și deschide portiera, ea spune uluită : Dumnezeule ! Ce-i cu povestea asta ?

— Urcă !

— Nu. Întîi explică-mi.

— Hai, urcă ! Am să-ți povestesc totul.

Doris ezită, încearcă cu neîncredere umplutura scaunelor, privește maneta schimbătorului de viteze, pedalele. El a întors cheia și luminițele verzi și roșii de pe tabloul de bord s-au aprins. Nico e absolut comic la volan. Nu pare „adevărat". Și desigur că nimic nu-i serios ! Acum o să coboare, o să spună că era o glumă și o să-și ceară scuze. Va fi obligat să admită că era o glumă de prost-gust...

— Ei, ce aștepți ?

Doris nu se simte la largul ei. Picioarele îi tremură. Urcă cu gesturi stîngace. Se prăbușește aproape în scaun și nu știe cum să închidă portiera.

— Frumos, hai ? Nou-nouț. Și are de toate ! Uite radioul. Asta e încălzirea. Asta-i pentru topit gheața. Plafoniera, buzunarul pentru ziare, climatizarea... Și aici e locul pentru picup. Am să-l pun îndată ce am să strîng niște bani.

— Dar atunci... Atunci e într-adevăr al tău ?

— Al cui vrei să fie ? Poate al lui tata-mare ?

Nico ambreiază ca un debutant și levacarul țîșnește și demarează cam brutal. Dincolo de parbriz, soseaua pare un teatru : trecătorii merg repede, foarte repede ; sînt chiar nostimi, ca niște marionete cu resorturi.

— Te rog, Nico. Explică-mi...

Levacarul s-a strecurat în mijlocul traficului. Nico conduce cu o atenție încordată : întoarce din cînd în cînd capul, pîndește neliniștit încrucișările, frînează, accelerează din nou, derapează la cotituri și trece la un fir de păr de trotuarul din față.

— Nico !

— Ssst !

Levacarul e minuscul, un fleac în definitiv, dar el strînge volanul ca și cum ar fi cîrma unui vas cu trei catarge. Curînd ajung la periferie, apoi orașul se sfîrșește. Imobilele sînt mai rare, încep să se arate uzinele și pajiști cu iarbă puțină se etalează între ultimele grupuri de case, ca tot atîtea covoare roase și pline de găuri.

Drumul e larg, cu patru piste. Levacarul gonește repede, cu motorul torcînd ușor. Acum, Nico e liniștit, își aprinde o țigară.

— L-au avut ieri, spune el. La prînz.

— Ce anume, ieri ?

— Rezultatul analizei.

Doris pocnește din degete :

— Acum înțeleg totul. I-ai dus, nu-i așa ? Ai scăpat de amendă și atunci ți-ai cumpărat levacarul cu banii puși de-o parte. Dar n-aveai destui. Cine ți-a dat restul, pentru avans ?

— Nimeni ! Am avut deajuns. Am semnat două zeci și patru de polițe de patruzeci de mii...

— Ești nebun de legat ! Ți-ai făcut socotelile de nu știu cîte ori și știi bine că nu vei putea plăti niciodată astfel de polițe.

— Ba da. Ascultă-mă, Doris. M-au avut, înțelegi ? Analiza era pozitivă. Maimuțoii ăștia aleargă tot timpul după lovele. Voiau să le plătesc amenda într-o lună. Dar s-au înșelat amarnic. Am văzut roșu în fața ochilor. La gîndul de a le da toate

economiile mele, la gîndul că trebuie să pornesc iar de la zero...

— Ce-ai făcut, nenorocitule ?

— Mi-am reziliat contractul. O frumoasă scrisoare recomandată cu chitanță de primire. Și acum, gata ! Am ieșit din Convenție, fac ce vreau. Sînt liber !

*

Petrecură toată dimineața certîndu-se, sprijiniți de balustrada Vilei Aldobrandini, sub un soare alb, orbitor ca un soare de vară.

Aproape peste tot erau afișe publicitare și avizuri pentru public :

NU PREA MULTE PLIMBĂRI !
NU RĂMÎNEȚI
PREA MULT
SUB COPACI :
UMEZEALA !
INAMICUL PUBLIC
NUMĂRUL UNU.

— Ascultă, reluă Nico arătînd spre afișe, crezi cu adevărat că un om poate să suporte toate astea ? Eu nu mai puteam, Doris.

Cuvintele lui erau pline de resentiment și de furie. De două ore debita aceleași lucruri, aceleași vagi reproșuri, repetate de atîtea ori. Ea obosise. Nu mai avea puterea să-i răspundă, să-i spună că nu procedase bine, că făcuse o teribilă imprudență.

O ceață albastră urca la orizont, ascunzîndu-le marea, lanțul de coline și orașul îndepărtat. Un fel de muzică se auzea printre stejarii din parc. Note ascuțite, filate, triluri, rulade. Un zgomot de voci vechi și magice. Murmure.

Doris nu răspunse. Își petrecu brațul pe sub cel al lui Nico, își rezemă capul de umărul lui și îi

surîse. Era obosită, nespus de obosită. Nu mai avea chef să gîndească, să discute, să știe cine avea dreptate și cine nu — pe soarele ăsta... Era atît de bine să te abandonezi coborîrii de-a lungul bătrînului drum tăiat în tuf vulcanic, într-un conglomerat de pietre poroase, de pămînt negru și de argilă.

Cînd Nico urcă din nou în levacar, îi venea să plîngă. O pornire absurdă, dar fără ură și amărăciune. Îndoielile, neliniștile, nesiguranța zilei de mîine, toate acestea nu i se păreau acum mai importante decît scamatoriile cu cărți de joc al căror secret îți sare în ochi, sau decît ghicitorile copilărești.

Pipăi nilopielea scaunului, își trecu degetul peste montura de cauciuc a parbrizului și întoarse comutatorul dispozitivului de climatizare.

— Radioul merge ?

— Mai întrebi ? E nou !

Nico întoarse butonul. Doris se rezemă de spătar, închise ochii și se lăsă legănată de muzică, de torsul motorului și, la viraje, de balansul amortizat al levacarului. S-ar fi zis că Nico conduce în ritmul orchestrei. El îi făcu cu ochiul. Doris încercă să-i răspundă la fel, dar nu izbuti decît să facă o strîmbătură nostimă de copil mic. Și Nico izbucni în rîs.

— Gonește, nu ? spuse el, privind tabloul de bord. Și asta încă nu-i nimic, pentru că e în rodaj. Peste o lună are să-i depășească pe toți.

Ajunseră la țară foarte repede. O paiață clătina din cap deasupra intrării unui bufet, indicînd cu arătătorul unei mîini enorme un afiș în formă de inimă :

„KRON" !
BĂUTURA TONICĂ
DECAFEINATĂ

— Ei bine, eu am să mă cinstesc cu o cafea tare ! În sănătatea C.G.M.-ului !

Nico intră apoi într-o dugheană care mirosea a piper și a mirodenii și ieși cu pîine de țară, un cornet cu măsline, friptură de porc și murături.

— Să mergem, spuse el. Vreau să mănînc în aer liber, sub un umbrar, într-un colț unde nu există afișe.

Levacarul porni din nou spre Grottaferrata, pe drumul mărginit de vile colorate în verde pastel, ocru, cărămiziu. Nico traversă orășelul, coti la dreapta, pe lîngă mănăstire, și se opri în fața unei bojdeuci cu pereții crăpați, murdari de mucegai. Ferestrele erau înguste, cu vechi gratii de fier roșietice, iar ușa întredeschisă era căptușită cu ferecături și zăvoare ruginite.

Înăuntru nu era nimeni. Încăperea era plină de sticle, damigene, grămezi de tuburi de plastic, unelte. Îl strigară pe patron. Le răspunse un mormăit din pivniță. Așteptîndu-l, Nico privea legăturile de usturoi atîrnate de tavan și ghirlandele de mici ardei roșii agățate peste tot.

— De necrezut! repeta el. Privește masa asta și pereții ăștia murdari și mucegăiți. Îmi vine să-i mîngîi.

Cîrciumarul urcă, cu o balercă pe umeri. Scoaseră o masă și o așezară lîngă o boltă de plante agățătoare. Nico desfăcu pachetele. Apoi se aplecă asupra mesei.

— Miroase a vin, chiar a butoi, spuse el. Apleacă-te și tu un pic și-ai să vezi ce miros plăcut de butoi.

Doris se aplecă, vrînd să-i facă plăcerea.

— Poți să-i socotești abrutizați, dacă vrei, spunea Nico între două înghițituri. Asta nu-i împiedică să trăiască după moda veche. În aer liber. Și ei știu ce mănîncă și ce beau. Noi, da, noi sîntem niște cretini ridicoli care trăim în orașe, în putoare și zgomot.

Era încă una dintre ideile lui fixe. O altă diatribă inutilă. Doris îl lăsă să vorbească, așteptînd răbdă-

BIBLIOTECA CENTRALĂ UNIVERSITARĂ CLUJ

toare să se calmeze. Așa era Nico ; ea îl cunoștea bine. Era de ajuns să nu-l contrazici și violența lui se potolea foarte repede, vocea îi scădea cu o octavă, redevenea tandră, liniștită. Ca acum :

— Ascultă ! Ce facem după aceea ? Vrei să mergem la lac ? Se pare că la Nemi sînt fragi. Dar poate că nu-i adevărat. Mai bine să mergem la Tuscolo. Acolo e o pădure magnifică. Și nici nu e prea departe.

Voia să-i mai dea de băut lui Doris. Dar ea respingea paharul rîzînd, cu exclamații și fraze neterminate. Nu era obișnuită cu vinul și puținul pe care-l băuse i se urcase la cap.

De departe, cîrciumarul îi făcu un semn. Un semn de prevenire. Dar Doris nu mai știa prea bine unde se află și nu-și dădu seama de primejdie decît cînd omul C.G.M.-ului apăru în spatele lui Nico.

— Avem o vizită, spuse ea, încet.

Nico tocmai dădea paharul pe gît. Își șterse gura cu dosul mîinii și întoarse capul.

Costum purpuriu, placă, brasardă, pălărie cu termometru, higrometru și reactive. Întreaga panoplie ! Trebuia să fie un tip teribil de chițibușar.

— Vă cer iertare... Omul C.G.M.-ului era foarte amabil : O simplă formalitate. Levacarul acesta...

— E al meu...

— Nou, nu-i așa ?

— Cu totul nou. Mi-a fost livrat ieri.

— Și cum conduceți ? Probabil ca un începător.

— Exact. Conduc foarte prost.

— Bine. Îmi place sinceritatea dumneavoastră, dar ceea ce îmi spuneți este totuși foarte grav. Ca începător, după cum știți desigur, trebuie să vă supuneți unei discipline foarte stricte... Arătă spre sticlă și spre pahare : Sînteți un pericol public, dragă domnule, chiar dacă vă simțiți foarte bine. Ar trebui să vă supravegheați mai mult și să sacrificați mai puțin pe altarul lui Bachus.

Omul C.G.M.-ului se căută prin buzunare, scoase o cutie de plastic, o deschise și luă din ea o bobiță albă, mare cît o alună, pe care i-o întinse lui Doris :

— Vă rog s-o țineți în gură treizeci de secunde.

— O clipă ! Eu conduc și ea n-are nimic de-a face cu povestea asta. Stai liniștită, Doris... Privirea lui Nico se asprise : Ea nu e beată. Nu bea niciodată vin, numai apă. I se poate verifica procentul de alcool imediat. Dar bula albă, asta nu ! Nu văd pentru ce ar trebui să satisfacă micile dumneavoastră fantezii. Făceți-mi plăcerea de a vă împacheta reactivele și de a o șterge. Afară !

Omul C.G.M.-ului încasă lovitura, dar își reveni imediat :

— De acord. Să spunem că domnișoara e în regulă. Dar dumneavoastră ? Sînteți beat, dragă domnule, și pot s-o dovedesc. Poftim !

Puse bobița albă lîngă pahar. Nico începu să rîdă :

— Vreți s-o sug ? Imediat !

Îi făcu cu ochiul lui Doris, puse reactivul în gură și-și aprinse o țigară. Apoi își umplu iar paharul. Controlorul păli, își consultă ceasul, silindu-se să-și păstreze calmul.

— Să vedem, spuse el.

Nico scuipă mica bulă pe masă. Semăna acum cu o cireașă.

— Eram sigur, spuse omul C.G.M.-ului, cu un aer triumfător. V-ați învîrtit de-o amendă, dragă domnule.

Nico clătină încet din cap :

— Ați greșit adresa. Puțin îmi pasă : nu fac parte din Convenție. Și izbucni în rîs.

Chipul controlorului deveni pămîntiu :

— Incredibil ! Trebuia să-mi spuneți imediat.

Nico ridică din umeri :

— Rezilierea datează doar de ieri... Scormoni prin buzunare, își scoase actele și le înșiră pe masă : Puteți lua cunoștință și chiar verifica, dacă vă amuză.

Jignit, omul C.G.M.-ului se îndepărtă cu coada între picioare. Doris rîdea, dar un gest obscen al lui Nico la adresa controlorului o șocă și o făcu să tresară :

— Lasă, ajunge !

Era însă foarte veselă și nimic nu putea să-i întunece buna dispoziție. Începu iar să rîdă. Întinse brațul și îi puse coarne. Pumnul ei întins părea un melc mare.

— Dă-mi să beau. Nu e o zi ca toate celelalte...

Vocea îi era cam răgușită, amintind-o pe aceea a actritelor care joacă roluri de femei bete. Și Nico, îmboldit de o bruscă bănuială, simți îndată o nevoie irezistibilă. o dorință nebunească de-a cunoaște adevărata natură a lui Doris, ca și cum ea i-ar fi ascuns-o totdeauna, ca și cum, luni de-a rîndul, n-ar fi făcut decît să-i joace comedia „tinerei fete bine crescute."

Îi turnă vin, fără să-și ia ochii de la ea. Dar, privind-o cum bea, i se făcu rușine de el însuși.

Plecară aproape imediat.

Șoseaua era veche, asfaltată. Levacarul se zdruncina, motorul său gîfîia din greu, pe sub un șir de bolți înverzite prin care se zăreau, din cînd în cînd, coline de smarald și văi întinse leneș la soare. Apoi, după o lungă succesiune de viraje abrupte, drumul se întrerupse brusc la intrarea într-un fel de mare piață încinsă cu balustrade. Nu era aproape nimeni. Doar trei sau patru levacare parcate la umbra castanilor.

Nico începu să fugă, cățărîndu-se pe o potecă foarte abruptă. Doris îl urma cu greu, cu geanta pe umăr și tranzistorul în mînă. Un platou care se scălda în văzduh. Iarbă, tufișuri, mari pete de umbră și de lumină. Și ruine. Se înălțau din iarbă, aspre și prăbușite, ca niște sfincși prevestitori. Valea se întindea la picioarele lor, numai vii și livezi de măslini, depărtată, adîncă, imensă. Și profilul lui

Nico se contura la marginea abisului, pe fondul colinelor albăstrii.

Doris scoase un strigăt puternic. Fără nici un alt motiv decît pentru a-şi dovedi sie însăşi că e vie, pentru a regăsi, de asemenea, timpul care se oprise, pentru a nu muri în ora spulberată, în grandioasa frumuseţe a peisajului.

Deschise tranzistorul la maximum. Dar muzica, deplasată, ridicol de nesatisfăcătoare, părea grotescă... Erau acolo vestigiile unui teatru antic. Încercară să danseze pe treptele ruinate, acoperite cu muşchi. Nico o strîngea să-i taie răsuflarea. Muzică. Dans. Un ritm perfid, căruia trebuia să i te supui. Doris abia îl auzea pe cîntăreţ, un fel de castrat care fila notele pentru a le prinde mai bine în laţurile siropoase ale şansonetei sentimentale. Ar fi trebuit cu totul altceva ! Era o clipă unică. Nico nu putea s-o irosească prosteşte în aceste jocuri plicticoase şi sterile.

— Vino ! spuse el. Să plecăm, Doris. Vino !

Vocea lui era de nerecunoscut.

O cărare albă era aproape. O cărare pietruită, cu muşchiul crescînd printre lespezi. Cînd o luă de mînă, Doris nu i se împotrivi de loc. Cărarea se pierdea sub o lungă boltă de ramuri îmbrăţişate, de frunze translucide şi strălucitoare.

Era întinsă lîngă el, pe un pat de muşchi, într-un fel de mare cuib pufos şi participa la beatitudinea vegetală pe care o exalau plantele şi florile de soc.

— Ascultă...

El nu mai sfîrşea s-o strîngă în braţe, să-i repete acelaşi cuvînt : „Ascultă... Ascultă..." Nu găsea nimic altceva să-i spună. Şi se agita, se tăvălea pe muşchi, strîngînd-o mereu la piept. Pînă la urmă, o păţi. Un fir de sîrmă ghimpată care ieşea pe ascuns din pămînt : două zgîrieturi pe gît, la ceafă, o tăietură care cobora pînă pe piept.

Dar el continua s-o strîngă, ca un nebun. Nici nu-şi dăduse seama că se zgîriase. Nu simţi durerea

decît după aceea, cînd, obosit, se întinse în fine pe spate.

*

Un cîntec vorbește de „dimineți trandafirii". Altul celebrează „noaptea, miresmele și umbrele ei, soarele limpede al mărilor de vară". Un altul încă, cum nu se poate mai banal, spune povestea unei „mari iubiri, mari iubiri pierdute pentru totdeauna".

Nimic altceva. Radioul ăsta blestemat e lipsit de imaginație. Și toată ziua e la fel. De la deșteptare, cîntece, publicitate, cîntece, cîntece. Emisiuni pentru arierați. Și iar publicitate, un slogan izgonindu-l pe altul : aer condiționat, levacare, frigidere, omul modern utilizează asta, folosește aia, C.G.M.-ul... Un lung șir de comunicate și avize diverse.

Doris închide aparatul, agasată, isprăvește cu aranjatul coafurii, rămîne o clipă în fața oglinzii, se studiază din profil, își fardează ochii și buzele după criterii misterioase.

Cînd i se telefonează pentru a i se spune că Nico nu se simte bine, izbucnește în rîs :

— Oh, vă rog ! Spuneți-i lui Nico să nu facă pe prostul. Nu se prinde.

De la celălalt capăt al firului i se răspunde calm, cu seriozitate. Doris are un moment de ezitare :

— Ascultați, tocmai mă pregăteam să ies. Trebuie să mă duc la birou. Spuneți-mi dacă e o farsă.

Dar celălalt insistă. Doris pune receptorul în furcă.

— Cine era ? întreabă maică-sa, vîrîndu-și capul prin deschizătura ușii.

— Nimic important. Nico, care făcea pe prostul.

Își bea cafeaua cu lapte în picioare, lîngă rețou. O cuprinde îndoiala : „Nu, nu e posibil. Ieri seară, cînd ne-am despărțit, se simțea foarte bine. Am să i-o fac și eu, imediat : am să-i telefonez la minister și am să-i spun că plec în America".

Dar puțin mai tîrziu, pe stradă, în stația helibuzului, îndoiala o asaltă din nou. Și ea rămase pe trotuar, buimacă, privind oamenii care-și dădeau coate ca să urce. Apoi așteptă ca vehiculul să pornească, traversă și-l luă pe cel care mergea în direcția opusă, spre Nico.

Urcă în goană cele patru etaje și sună furioasă: „Ce cretin, își spunea ea, ce cretin! Dar ai să mi-o plătești! Să mă obligi să fac o asemenea cursă degeaba....“

Îi deschise un domn în vîrstă, în halat.

— Intrați, spuse el cu voce joasă. Numele meu e Crescenzo. Locuiesc în apartamentul vecin. Eu v-am telefonat.

Doris deveni palidă ca o moartă.

Apartamentul lui Nico nu era prea mare: dormitor, baie, bucătărie și salonaș. Un apartament de burlac. Crescenzo o împinse în camera de alături.

— Dar ce are? Ce s-a întîmplat?

Profesorul își desfăcu larg brațele:

— Grețuri, amețeli. Vomează de azi-dimineață. Apoi a avut crampe în tot trupul. I-am dat un calmant. Acum doarme. Nu-l treziți.

Nu-i adevărat. Nico nu doarme: un geamăt lung se aude dinspre culoar. Doris se precipită în dormitor. El stă în capul oaselor pe pat și-și ține strîns coastele, genunchii, mușchii, coapsele. Ochii lui par să implore, fruntea îi e acoperită de sudoare, fața trasă. Apoi începe să se zvîrcolească de durere. Cere apă, ceva de băut. Trupul lui se cabrează, ca și cum ar fi străbătut de descărcări electrice. Și din nou acest lung vaiet sfîșietor. Doris e incapabilă să scoată măcar un cuvînt. I-e teamă să-l atingă. Nu știe ce să facă. Picioarele îi tremură. E pe punctul de a leșina. Se sprijină de dulap.

— Trebuie să facem ceva, îi spune ea profesorului. Să chemăm un medic, pe cineva...

Ea știe foarte bine că nu e posibil: Nico nu mai face parte din Convenție de vineri și dispensarul

de cartier a fost desigur înștiințat. E inutil să telefonezi ; nimeni nu va veni, nimeni nu se va deranja. Chiar dacă plîngi. O cerere de reintegrare ar fi zadarnică. În afară de amenda prevăzută în acest caz, sînt necesare trei zile numai pentru demersuri, apoi încă o zi, poate chiar două, înainte ca o nouă fișă cu numele tău să ajungă la dispensar. Și atîta vreme cît totul nu e în regulă, medicul nu se deranjează.

— Atunci ?

Crescenzo își scarpină bărbia, clatină din cap, nehotărît.

— Aș avea un medic, spune el. Dar trebuie să vedem dacă vrea să vină. Locuiește la țară, la treizeci de kilometri de Roma. Nu mai profesează. De cînd l-au radiat pentru că a dat îngrijiri unui bolnav neînscris, se ocupă cu agricultura. Dar trebuie să vedem dacă vrea să vină, dacă e gata să riște închisoarea...

În ochii tinerei fete licărește o speranță.

Profesorul se îndreptă spre telefon, tîrșîindu-și papucii. Doris se apropie de pat, luă una dintre mîinile lui Nico într-ale sale și începu să plîngă, murmurînd cuvinte fără șir. O clipă, el o privi, contorsionîndu-se de durere :

— Parcă aș avea haite de cîini în pîntec, haite de cîini care mă sfîșie...

Apoi se întoarse pe cealaltă parte gemînd, sughiță și începu să vomiteze apă. O apă galbenă și vîscoasă.

— Nu e acasă, spuse Crescenzo, revenind. Soția lui mi-a spus că e la pescuit și se va întoarce la masă. Am rugat-o să trimită pe cineva să-l anunțe. Am să-l rechem peste un ceas.

— Un ceas ? Dar nu vedeți că e grav ? A vomat din nou, continuă să tremure și să se agite...

— Atunci fă un lucru. Ești înscrisă în Convenție, nu-i așa ? Coboară la farmacie. Aceste comprimate nu slujesc la nimic, ne trebuie altceva. Spune că

ai sciatică, lumbago... nu, mai bine nevralgie, nevralgie a cutiei craniene, a trigemenului. Plîngi, urlă, convinge-i să-ți dea un calmant mai puternic, cel mai puternic pe care-l au.

Doris ezita. Se uita la profesor, apoi la Nico, care se zvîrcolea în continuare.

— Eu nu pot să mă duc, spuse Crescenzo. Nu fac parte din Convenție, nu mi-ar da.

Ea ieși în grabă și coborî scările alergînd. Afară, în stradă, levacarele treceau fără oprire. Imposibil de traversat. Și pasajul subteran era departe. Ar fi însemnat un ocol inutil, cînd farmacia era chiar vizavi. Cît timp pierdut! Ea turba. Și brusc, o slăbiciune, o moliciune în tot corpul, un regret sfîșietor. „Nu, nu e posibil! Nu-i nimic, proasto! Ai să vezi că totul se va aranja. Nu-i nimic!"

Soarele care înfierbîntase puternic acoperișul pieței îi aminti plimbarea la Castelli, desișurile din pădure, rîsetele lui Nico... „Nu, nu, proasto, nu-i nimic. Totul se va aranja".

Cînd ceru medicamentul, omul în halat alb care stătea de cealaltă parte a tejghelei nu făcu nici o obiecție. În mod obișnuit, ar fi trebuit o rețetă. Dar Doris era răvășită. Farmacistul o privi o clipă, apoi își coborî privirea și introduse tichetul în casă.

La prînz, maică-sa veni și ea la Nico. Era foarte furioasă. Nu înceta să dea din cap și să bombăne:

— Ți-am spus eu! E un nebun. N-ar fi trebuit să ai legături cu el.

Și Doris răspundea:

— Te rog, mamă! Nico poate fi tot ce vrei tu, un om care vorbește prea mult, care se ambalează din nimica toată. Dar e un băiat bun. Ce s-a întîmplat nu e din vina lui. N-a avut noroc. Nu mai insista.

Crescenzo făcea naveta dintr-o încăpere într-alta, destăcîndu-și brațele resemnat ca preoții. Telefonă din nou. Nici un răspuns.

O numărătoare. O numărătoare care-i plăcea mult cînd era mică... Doris nu înțelege de ce și-o amintește tocmai acum. Maică-sa e încă acolo, în picioare, lîngă pat. Pare o curcă ascultînd ceva, cu gîtul întins. Din cînd în cînd, clatină aproape imperceptibil capul, pentru a sublinia că toate astea nu-i plac de loc.

— Nu respiră, spune ea cu o voce neutră. Nu poate... Nu vezi că nu poate să respire ?

Dar spune asta ca să spună ceva. Se vede bine că îi e absolut egal.

Crescenzo nu încetează să se agite. Plesnește din degete, se scormonește în buzunare, își scoate țigările, dar le pune imediat la loc, de teamă ca fumul să nu-l deranjeze pe Nico.

Pe la două și jumătate, mama lui Doris o apucă de braț și încearcă s-o ia de acolo.

— Să mergem acum, spune ea, pe un ton care nu reușește să-i ascundă proasta dispoziție. Ai să mănînci în liniște, ai să te odihnești o oră sau două și apoi...

Doris face semn că nu vrea, se desprinde brusc și se întoarce lîngă pat.

Fața lui Nico nu mai e decît un rictus, maxilarele contractate, ochii ficși, halucinați, un fir subțire de salivă i se scurge pe la colțul gurii.

El nu vorbește. Au încercat să-l zgîlțîie. Doris a izbucnit în plîns. De pe buzele lui Nico se desprinde doar un lung vaiet înăbușit, aproape un horcăit care-i acompaniază ritmul respirației.

Crescenzo telefonează încă odată. Dar medicul pescar tot nu s-a întors și soția lui spune că l-au căutat zadarnic de jur împrejurul lacului.

Crescenzo o privește pe Doris cu un aer vinovat :

— Am să încerc mai tîrziu. Acum mă duc dincolo, să pregătesc ceva...

E și el obosit. Își ascunde numai pe jumătate căscatul, pofta de a fuma o țigară. Mama tinerei fete,

un pachet înfășurat în satin înflorat, ascunde aproape în întregime lumina care vine de la ușă. Buzele ei de un roșu închis, rujate astfel încît să apară mai cărnoase, dunga de un albastru agresiv care-i subliniază arcul sprîncenelor smulse... O mască, o adevărată mască. Ea tamburinează cu degetele pe chenarul ușii și suspină. Apoi revine la atac : nu suportă să-și vadă fiica jucîndu-se de-a infirmierele.

Și iată că numărătoarea revine. Numărătoarea pe care Doris o învățase cînd era mică. O numărătoare uitată, care nu se mai sfîrșește și care revine dintr-o dată, rechemată prin cine știe ce asociație de idei. O lumină blondă, aurită. O horă de mici rochii albe, o copilărie fericită, zile foarte simple și care se scurg lin, într-un mod parcă dinainte hotărît.

Timpul se tîrîie, interminabil. Nu poate fi evaluat. E un flux continuu, care se hrănește cu secunde, o lungă torpoare din care nu răsar decît gînduri amare.

Doris e singură. Maică-sa a plecat în sfîrșit. Crescenzo trebuie să fie într-o altă cameră. Dormitorul e acum o fîntînă de tăcere, o tablă de șah cu alternanțe de umbră și de penumbră. Nu se mai aude decît tic-tacul deșteptătorului și acest lung vaier înăbușit, mereu același, monocord, monoton. Un nechibzuit, un veșnic nemulțumit. Asta e Nico. Un amestec de bine și de rău, de generozitate și încăpățînare, de drăgălășenie și egoism. Un băiat fără noroc. Să ieși din Convenție și, imediat după aceea, lovitura asta ! Nu o mică gripă, nu o răceală, sau altă prostie asemănătoare. Nu, o boală veritabilă, cu „b" mare, fără îndoială o infecție, ceva grav, misterios, cu consecințe poate fatale...

Își apropie gura de urechea lui Nico și-l cheamă pe nume, încet.

El abia simte mîna care-i mîngîie fruntea. E foarte obosit, foarte slăbit. Nu mai izbutește să-și adune gîndurile. Ca și cum altcineva și-ar fi asu-

mat propriile lui senzații, și-ar imagina lucrurile în locul lui și și-ar pune, pentru el, probleme fără nici un sens. Pe pereți, zonele de umbră se destramă și se recompun cu o incredibilă fantezie : animale, flori, păsări, cristale de gheață, figuri geometrice de caleidoscop. Apoi un chip prelung, osos, prinde încet, încet, consistență, devine uriaș, pare să se desprindă din perete și să se apropie de el trecînd prin mobile, ca un spectru. E un medic, poartă o bluză albă. Nico vede termometrul din buzunarul de la piept. Vede de asemenea că mîna lui dreaptă, cu degetul mare ridicat, ține o seringă, gata să-i injecteze serul.

Un rîs puternic, un fulger brusc în craniul lui și chipul dispare. Dar alte siluete se ivesc imediat : un lung șir de bluze albe care ies din colțurile de umbră ale camerei și se apropie de pat. Unul după altul, medicii se apleacă asupra lui, îl întorc, îl ascultă, fiecare examinîndu-l cu cea mai mare grijă, fiecare părînd gata să-i facă injecția salvatoare. Dar iată că, dimpotrivă, ei ascund unul după altul seringa la spate și dispar.

Camera se umple de termometre enorme, gigantice, care ating plafonul cu tuburi cu mercur groase ca niște țevi de orgă. Mari zone albe, funebre, mii și mii de cruci : un cimitir, pustiu sub soare, cu orașul urlînd și agitîndu-se dincolo de zidurile lui.

Cineva aprinde lumina. Doris e lîngă el, și Crescenzo, și un bărbat pe care nu-l cunoaște.

— Doctorul are să te vindece, acum...

Doctorul... Nico ar vrea să miște brațul să spună ceva, dar gîtul lui umflat nu lasă să treacă nici un sunet. Îl privește pe necunoscut cu ochi neîncrezători.

Doris îl privește și ea pe noul venit. E un personaj bizar, care nu seamănă de loc a medic : îndesat, sangvin, cu obrajii striați de vinișoare și părul cenușiu tăiat perie. Pare mai curînd un negustor sau un comis-voiajor. Or poate că impresia

asta se datorează felului în care e îmbrăcat : cămașă de flanel sub haina descheiată și pantalon de pînză groasă. Poartă în bandulieră un mare paner de răchită cu capacul găurit, un paner pentru pește. Îl pune pe noptieră și scoate trusa.

E un „clandestin", un medic exclus din C.G.M., un om care riscă închisoarea numai pentru că se află aici, la căpătîiul lui Nico. Doris îi urmărește fiecare mișcare. Ea își amintește energica lui strîngere de mînă — o mînă mare, bătătorită — vocea caldă și cordială cu care se prezentase, spunîndu-și numele și prenumele false desigur, din precauție, ceea ce este foarte de înțeles.

Medicul s-a aplecat asupra patului. Acum pipăie fruntea lui Nico, obrajii, îi ridică pleoapele, îi palpează pieptul, apoi îi desface buzele și descoperă gingiile aproape albe.

— Și asta ce-i ? întreabă el, urmărind cu degetul tăietura de pe gîtul tînărului.

Doris e stînjenită. Roșește și murmură :

— Un fir de sîrmă ghimpată... Sîmbătă, la țară...

Medicul își scarpină obrazul și reia examenul, minuțios. Doris nu înțelege de ce continuă el să dea din cap. Cînd își deschide trusa și îl vede pregătind o injecție, îl apucă de braț :

— Dar ce are, de fapt ?

Medicul ridică din umeri :

— Nu știu nimic. Ar putea să fie tetanos. Dar pot să mă și înșel. Mă înșel sigur. E vorba mai curînd de o banală otrăvire a sîngelui. Asta — și arată seringa plină de lichid — ar putea să-l ușureze. În orice caz, eu nu pot să fac nimic mai mult. Stocul meu farmaceutic e redus la minimum. Dacă e într-adevăr o otrăvire obișnuită, sîntem salvați. Dar dacă din întîmplare... Trebuie să vă spun că n-am ser antitetanic. Și apoi ar fi oricum prea tîrziu, nu s-ar mai putea face nimic.

— Dar atunci...

— Nu vă gîndiți la rău. Am să-i fac această injecție. În trei, patru ore, temperatura ar trebui să scadă.

Doris îi întoarce spatele, se apropie de fereastră și privește în jos, în curte, un paralelipiped alb murdar în care șiruri de batiste întinse pe frînghii aleargă de la o fereastră la alta.

S-a făcut. Medicul își închide trusa și privește în jur, căutînd cine știe ce.

— Nu pot să fac nimic mai mult, repetă el.

Și întinde o mînă enormă : un gest stingherit, dezolat.

Crescenzo îl însoțește pînă la palier.

— Mie poți să-mi spui, murmură el. E vreo speranță ?

Un gest, o privire obosită. Un mic semn negativ.

Dar Doris nu știe. Doris n-a văzut. Ea nu și-a dat seama de nimic. Ea are încă încredere. S-a așezat lîngă pat. Așteaptă.

CARLA PARSI BASTOGI

Pasiunea autoarei Carla Parsi Bastogi pentru fantascienza datează din 1925—1927 cînd, avînd mai puţin de douăzeci de ani, a publicat cîteva povestiri în revistele epocii. Ambianţa nefavorabilă genului, studiile, munca, problemele familiare au ţinut-o apoi departe de literatură pînă în anii şaizeci, cînd, purtată de valul succesului pe care îl obţinuse fantascienza şi de spaţiul atribuit autorilor italieni, s-a întors la „prima ei dragoste" literară. Prima povestire din această nouă perioadă de activitate a apărut în 1964, în Galassia. *Au urmat altele, în aceeaşi revistă, în* Oltre il Cielo *şi în diferite fanzine. Multe sînt încă inedite şi alcătuiesc un volum care aşteaptă să fie publicat, împreună cu un roman.*

Intenţia Carlei Parsi Bastogi este de a împărtăşi cititorilor un sentiment de umanism universal, cu posibilităţile speculative pe care le oferă, în multiple sectoare, proza ştiinţifico-fantastică. În această direcţie sînt orientate aproape toate povestirile sale : Cavernele, Un dar pentru oaspeţi, Casamari *etc.* Stratagema temporală *nu face excepţie, oferindu-ne în plus o tentativă inteligentă şi dezinvoltă de a rezolva problemele inerente ale „călătoriilor în timp" şi ale paradoxurilor celei de-a „patra dimensiuni".*

G. de T.

Cei doi prieteni trecură pragul „Cabanei" lui Tomas și intrară.

„Cabana" de lemn era așezată la capătul ultimului luminiș ierbos, pe coasta muntelui, înainte să înceapă inaccesibilul perete de stîncă și era înconjurată din toate părțile de brazi umbroși.

Pentru început, Tomas aprinse focul în cămin: chiar în septembrie, la înălțimea aceea era frig. Apoi se duse să vadă dacă grupul autogen pentru furnizarea energiei electrice e în stare de funcționare.

Prietenul lui Tomas nu cunoștea refugiul acela cuibărit aproape de vîrful muntelui și rămase surprins de contrastul dintre exterior și interior. Pe dinafară, nu părea altceva decît o cabană mare, cu acoperișul țuguiat, coborînd atît de jos, încît îi puteai atinge marginea cu mîinile ridicate. Înăuntru, la parter, un singur salon enorm, cu un cămin imens, la care se putea chiar găti, un covor gros, divane, fotolii, un pian, totul risipit într-o armonioasă dezordine; tot peretele din fund era acoperit de o bibliotecă încărcată de cărți. La etaj, în mansardă, două dormitoare.

Singur în salon, așteptînd întoarcerea lui Tomas, Toni privi în jur și rămase cu ochii ațintiți asupra unui portret mare, atîrnat deasupra căminului: reprezenta un bărbat cu obrazul smead, brăzdat de riduri timpurii, în care străluceau doi ochi negri,

pătrunzători, vii, fascinanți, aproape obsedanți; o figură asupra căreia părea să plutească un destin de neînțeles.

— Al cui este? își întrebă prietenul care abia intrase.

— Modelul sau pictorul? răspunse Tomas cu o altă întrebare.

— Amîndoi.

— Pictorul este Bonovian; modelul — un văr al unchiului meu, Des; Bonovian l-a pictat după o fotografie, de hatîrul bunicului, cu care era bun prieten. Tabloul a fost făcut *atunci cînd acest văr nu existase niciodată...*

Toni se întoarse și își privi prietenul cu un aer întrebător, gata să-i spună că fraza lui n-avea nici un sens, cînd o energică rîcîitură în ușă provocă exclamația uimită și fericită a lui Tomas:

— La naiba, ce repede a aflat de astă dată că am sosit!

În timp ce vorbea, se apropie de ușa de la intrare și o deschise, dîndu-se la o parte pentru a lăsa să treacă un splendid exemplar de urs brun. Fiara îl depășea cu un cap și aducea cu sine un miros de pădure, de mușchi și de ramuri de brad. Instinctiv, Toni se retrase cîțiva pași, în timp ce ursul își freca botul de fața lui Tomas.

— Și... și ăsta cine e... îngăimă Toni.

— Nici o teamă... fu răspunsul, ăsta-i Nivea și e prietenul meu dintotdeauna, sau cel puțin de cînd l-am văzut prima oară, puiandru de un an, rănit. Cineva îi ucisese mama și-l rănise și pe el. Dacă ți-aș spune ce am fost în stare să gîndesc în acel moment, despre rasa umană în general și despre unii indivizi în particular, te-ai scandaliza, chiar dacă nu aveam decît opt ani. Am reușit să-l duc acasă, pentru ca tatăl meu să-l îngrijească. Și tata a făcut-o cu toată dragostea de care era capabil și cu toată priceperea lui de mare medic; iar acum, iată-l pe Nivea al meu, trăiește liber prin păduri,

dar poartă un colier care stă mărturie că este proprietate particulară și, prin urmare, nu trebuie să i se facă nici un rău. Iar cînd sosesc, în răstimp de o oră, apare întotdeauna aici, pentru a mă saluta și a-și primi tributul.

În timp ce vorbea, Tomas luă un pachet pe care îl adusese din oraș, scoase o cutie mare de plastic și o întinse lui Nivea.

Frecîndu-și încă o dată botul de fața lui, în semn de mulțumire, sălbăticiunea luă cutia și se instală în ungherul cel mai întunecat al încăperii. Din partea lui, ceilalți puteau să dispară : cutia era plină cu caramele cu miere.

Văzînd chipul tot mai uluit al lui Toni, Tomas rîse și reluă discuția întreruptă de intrarea ursului:

— M-ai privit cam ciudat atunci cînd ți-am vorbit despre Des, vărul unchiului meu, dar e întocmai cum ți-am spus : pînă la un moment dat el a existat și apoi nu numai că a încetat să existe, *dar n-a existat niciodată,* el și alte persoane, cel puțin una în mod cert...

Toni continua să tacă, spunîndu-și că munca excesivă și studiul prea intens trebuie să fi scos din uz o oarecare rotiță din capul lui Tomas.

Acesta, între timp, continua :

— Dacă nu ești prea flămînd, amînăm puțin prînzul și îți povestesc. Tata, evident, nu dorește ca faptul să devină public, dar, dacă ți-l povestesc numai ție, sînt sigur că nu vor exista indiscreții, și apoi, chiar dacă ai vrea să vorbești, fără a avea dovezi, vor gîndi, în cazul cel mai bun, că ai o imaginație prea bogată.

Prin ferestre pătrundea lumina apusului ; afară, pajiștea, înconjurată de brazi înalți și plăcut mirositori, era de un verde feeric ; înăuntru, focul ce ardea în căminul imens dădea o senzație de intimitate și de pace. Tăcerea era ruptă numai de rontăitul lui Nivea, care sfărîma caramelele.

Cei doi prieteni se așezară și Tomas continuă :

CENTRUL DE CARTE Cosmopolis

— Iată, privește-l pe omul care n-a existat niciodată și care a trăit totuși printre semenii săi. Cum ți-am spus, tabloul a fost făcut după o fotografie, tocmai fotografia unui om care n-a existat niciodată.

Tomas se amuza să amplifice stupoarea prietenului său și simțea că acesta avea impresia că este luat peste picior, dar că, în fond, temperamentul său de artist era captivat de ciudățenia faptelor ce-i erau povestite. Continuă, deci :

— Încă din anii studenției, bunicul avusese un singur prieten : pe vărul său. Era vorba de una dintre acele prietenii absolute, care numai arareori se realizează. Faptul că bunicul meu fusese elevul tatălui lui Des, sau mai bine zis al unchiului său Tanar, cimentase și mai mult prietenia lor. La un moment dat, maestrul și discipolul se orientară spre două ramuri de studii diferite : primul continuă să se intereseze — și a ajuns chiar renumit în acel domeniu — de posibilitatea de a se deplasa în timp, obținînd rezultate pozitive, prea multe chiar, ceea ce l-a determinat să facă un experiment care i-a anulat toată opera, făcînd-o să dispară cu totul din realitate. Nu mă privi așa, Toni, rezultatele nu s-au pierdut, dar n-au mai fost obținute în realitatea ulterioară, îți spun adevărul, nu sînt nebun... Al doilea, bunicul meu, și-a îndreptat atenția spre un alt domeniu inimaginabil : cercetarea universurilor paralele ; credea în ele și înțelegea să le demonstreze existența.

— Sînt un artist, nu un om de știință, începu să spună Toni, dar cunosc experimentele bunicului tău, se studiază în școli ; n-am știut, însă, că alții ar fi obținut rezultate pozitive în ceea ce privește deplasarea în timp.

— Și cum ai fi putut să afli ? Cînd te-ai născut tu, cînd m-am născut eu, faptele încetaseră de-a mai fi realitate, dispăruseră, în sensul cel mai absolut al cuvîntului, chiar și Des dispăruse, se destră-

mase, ca și cum *n-ar fi existat niciodată*. Admit că ești un artist și nu un om de știință, dar e posibil să nu-ți poți imagina ceea ce s-a întîmplat, să unești logic evenimentele și să înțelegi că doi și cu doi fac patru ?

Dar stai să vezi urmarea ; vreau să-ncep cu începutul pentru ca totul să-ți fie clar. În ceea ce privește timpul, treaba e greu de admis de către om, animal cu numai trei dimensiuni, care nu posedă nici măcar expresiile verbale adaptate descrierii anumitor fenomene ; dacă vrem să ne mișcăm în timp, trebuie în mod necesar să o facem străbătînd o altă dimensiune... Dar cu toată această stranietate a timpului pentru om, timpul însuși nu este o entitate gînditoare, o specie de zeu atotputernic și intangibil, cum se crede în mod obișnuit și acum vei vedea pentru ce.

Deci, unchi și nepot studiau împreună, deși în domenii diferite, și își comunicau unul altuia rezultatele obținute, se sfătuiau, se completau pe rînd. Într-o seară, maestrul sosi la bunicul meu, foarte aţîţat, afirmînd că a găsit modalitatea de-a deplasa în timp o ființă vie. Îți închipui starea sufletească a celor doi : nopțile de insomnie pe care le petrecură împreună pentru a pune la punct un mic aparat experimental, capabil să transporte un cobai. Cînd aparatul fu gata, îl puseră în funcțiune și, poți să crezi sau nu, cobaiul plecă... și se întoarse întreg !

Experiența fusese foarte bine pregătită, în așa fel, încît să nu lase loc la îndoială asupra faptului că mica mașină a timpului fusese efectiv acolo unde trebuia să meargă. În „motocron", așa o botezaseră, a fost pus cobaiul, un aparat de filmat și un cronometru. Aparatul de filmat trebuia să declanșeze, rotindu-se pe o axă în spirală, patru fotografii pe secundă ; experimentul trebuia să dureze două minute.

Au expediat mașina, au controlat timpul și după două minute au determinat-o să revină. Cînd

au introdus energia necesară „trecerii", mașina a dispărut, ca absorbită de neant și a reapărut, în același mod. Au deschis motocronul: cobaiul era perfect sănătos (și a fost sănătos mereu, pînă cînd și-a găsit sfîrșitul în ghearele unei pisici, pentru că preferase să hoinărească în loc să stea liniștit în mica lui cușcă), cronometrul arăta c-a fost absent efectiv două minute, iar fotogramele demonstrau cu claritate că mașina fusese acolo unde trebuia să meargă.

Epoca aleasă pentru călătoria cobaiului fusese cea a unui trecut vechi de 10 ani; locul, chiar cel unde se aflau casa și laboratorul. Rațiunile alegerii erau următoarele: posibilitatea de-a controla cu precizie topografia și aspectul locului însuși; cu 10 ani în urmă, casa nu era construită încă, iar colina (aceea unde se află acum cartierul „Rezidența") era doar un petec plantat cu viță de vie; stînca aceea mare care-ți place ție atît de mult și care acum este încorporată în grădina noastră, se afla în același loc; orașul era mai puțin extins. În afară de asta, terenul nu fusese modificat în momentul cînd se construia casa noastră, deci nu exista pericolul ca mașina să sufere zguduiri sau căderi, deoarece laboratorul era așezat chiar la nivelul solului.

Developară pelicula și iată ce văzură: primele patru fotograme erau cenușii și părea că pe ele se învîrtejeau niște umbre ceva mai închise; apoi, se văzu albastrul cerului, verdele pajiștii, stînca, întinderea mării, colina Rezidenței, orașul cuprins în limitele de acum 10 ani, și apoi imaginile reveneau cîte patru pe secundă, schimbîndu-se numai perspectiva, potrivit mișcării în spirală a aparatului de filmat; ultimele patru fotograme: o negură cenușie, în care părea că se învîrtejeau umbre ceva mai închise.

De atunci, unchiul Tanar s-a schimbat simțitor. Fusese întotdeauna un tip cam straniu și această trăsătură se accentua zi de zi. Medita la o idee ce devenea o obsesie: să încerce experiența el însuși.

Bunicul s-a opus în fel și chip. Nu numai că studiile privind călătoria în timp se soldaseră cu mari deziluzii, dar tema însăși, deși numai potențial, datorită stadiului cercetărilor, era atît de periculoasă pentru întreaga specie umană, încît provocase apariția unei legi ce înterzicea în mod categoric orice fel de experiență, fără autorizația și în afara controlului direct al unei comisii, compusă din cei mai importanți exponenți ai fiecărei ramuri a științei și dintr-un reprezentant al guvernului. Scopul legii — după cum vei înțelege cu ușurință — era de a împiedica orice act care, înfăptuit în trecut, ar fi putut schimba structura prezentului.

Incălcaseră legea în mod grav încă de la „plimbarea" cobaiului, plimbare rămasă, cel puțin așa se părea, fără consecințe... Dar cine putea să afirme asta cu certitudine? O avalanșă începe cu un bulgăre de zăpadă și apoi crește de-a lungul drumului, pînă cînd doboară tot ceea ce întîlnește în cale...

Bunicul nu mai vorbea cu Des, deoarece știa că acesta avea o teribilă și bolnăvicioasă teamă de experiențele tatălui său. Poate că, în subconștient, simțea că existența lui atîrnă de un fir, că ceva putea, dintr-un moment într-altul, să-l mături din realitate.

Bunicul meu nu putea să vorbească și nu putea să încredințeze nimănui temerile sale, deoarece se făcuse complicele unei grave infracțiuni și se temea, simțea cu adevărat o teamă teribilă de ceea ce s-ar fi putut întîmpla, cunoscînd trecutul unchiului său. Acesta fusese logodit cu o fată pe care o iubise cu o dragoste obsesivă, atît de obsesivă, încît ea se căsătorise cu altul. Dar nenorocire, acel individ a făcut-o nefericită... pînă la sfîrșit. Tatăl lui Des trăi cîțiva ani complet detașat de lume, și apoi se lăsă căsătorit de rude și prieteni cu o fată foarte bună, care n-a avut însă niciodată vreo influență asupra lui, și astfel s-a născut Des. Cu toate că își crease o familie, ura împotriva individului care-i

„furase“ logodnica și apoi o nefericise creștea cu trecerea timpului.

Bunicul era sigur că proiectul călătoriei în trecut, realizat de unchiul său, ascunde intenții de răzbunare și asta îl neliniștea.

După cum ți-am spus, bunicul a încercat totul pentru a împiedica experiența, dar cînd a avut certitudinea că oricum nu va reuși a făcut în așa fel, încît să nu fie răspunzător de nimic : l-a îndepărtat pe unchiul său din laboratorul comun, care-și avea sediul în casa noastră. Nu s-au mai văzut pînă în momentul efectuării experienței.

Bunicul ar fi putut să-și denunțe unchiul, dar n-a făcut-o, fie pentru că era și el implicat, fie pentru că, la un moment dat, omul de știință din el a fost mai puternic.

Lucrînd zi și noapte la studiul despre universurile paralele, reuși să găsească, chiar în zilele dinaintea experienței proiectate de unchiul său, modalitatea de-a determina un obiect să treacă dintr-un univers în universul său paralel, în așa fel, încît să deschidă o „poartă“ între două „planuri“ diferite și s-o facă practicabilă în ambele sensuri : dus și întors.

Construi deci vehiculul corespunzător, reluă ca din întîmplare legăturile cu unchiul, se interesă de lucrările lui și făcu în așa fel, încît să fie invitat la desfășurarea experienței. A acționat, în fine, ca un adevărat ipocrit, dar și-a atins scopul.

Experiența trebuia să aibă loc a doua zi (bunicul prinsese ultimul moment !). În seara aceea, se încuie repede în laboratorul său și se puse pe lucru în vederea ultimelor preparative necesare. Botezase vehiculul său „Transunivers“ și îl reglă astfel, încît să se întoarcă exact în același loc de unde urma să plece, exact la miezul nopții din ziua următoare. Nu știa dacă acest timp avea să fie suficient, dar spera să fie. Era sigur că va putea să asiste la întoarcerea „Transuniversului“, deoarece avea obiceiul de-a petrece o bună parte din noapte în laborator.

Pregăti un lung și amănunțit referat, scris de mînă și adresat lui însuși, povestindu-și tot ceea ce se întîmplase ; urmau o descriere a alcătuirii aparatului, o parte din studiile unchiului, o copie a peliculei cinematografice turnate în cursul primului experiment. Povesti pe scurt viața unchiului său și a lui Des, menționă toate persoanele a căror viață era legată de-a lor, transcriind și respectivele adrese ; pe scurt, făcu tot ceea ce era posibil pentru a putea controla evenimentele, pentru a avea siguranța că ceea ce s-ar fi aflat *după* era adevărul, era realitatea pe care o trăia în acel moment.

Refăcu, de asemenea, și instalația electrică și electronică a laboratorului, în toate punctele în care intervenise unchiul său ; izolă toate aparatele pe care unchiul său nu le transportase atunci cînd se despărțiseră ; recapitulă în gînd fiecare lucru și, cînd fu sigur că n-a omis nimic, se culcă.

Mai rămăseseră cîteva ore, dar nu reuși să închidă ochii ; simțea planînd asupra lui o tragică fatalitate, frica lui se amplifica din clipă în clipă, pasiunea științifică ce-l călăuzise și-l susținuse pînă atunci cedă și se simțea iremediabil prins în cursă. Avea o familie pe care o iubea, doi fii și unul care trebuia să se nască (tatăl meu) ; își adora soția. Dacă n-am fi fost noi, fără îndoială că ar fi înfruntat procesul și închisoarea, denunțîndu-și unchiul. La toate acestea trebuie adăugat că îl iubea pe Des ca pe un frate și ȘTIA că era pe punctul de a-l pierde, și că nu va avea măcar mîngîierea de a și-l putea aminti. Simțea o remușcare aproape insuportabilă. În cele cîteva ore pe care le petrecu — ca într-un coșmar — pe întuneric, disperat, luă o hotărîre : aceea de-a împiedica, la nevoie cu forța, efectuarea experienței.

Cînd ajunse la locul convenit — o colibă veche, izolată, în plin cîmp — unchiul îl aștepta și ochii lui aveau o expresie care-l înspăimîntă pe bunicul meu. Totuși, îl întrebă, cu o falsă indiferență :

„Care sînt data și ora la care ai programat mașina?“ Unchiul îi răspunse indicînd o dată și o oră pe care nu mi le mai amintesc, dar care corespundeau exact cu data și ora căsătoriei fostei sale logodnice.

Potrivit relatării tatălui meu, bunicul se năpusti asupra unchiului, pentru a-l împiedica, la nevoie chiar cu o lovitură bine plasată, să plece, dar, înainte de-a putea acționa, se găsi în fața unui revolver și, după expresia unchiului, se vedea prea bine că era în stare să-l folosească. Făcînd cîțiva pași înapoi și țintindu-l mereu pe bunicul, intră în mașină, declanșă sistemul de închidere cu mîna stîngă și, într-o secundă, dispăru.

Bunicul se așeză pe un taburet, în jurul căruia erau împrăștiate uneltele care serviseră la montarea aparatului și se pregăti să aștepte. Timpul trecea, încet și implacabil, dar bunicul se încăpățîna să nu se miște. Era copleșit de sentimentul unei tragedii iminente și îi era frică.

...Și, brusc, toate acestea nu se întîmplaseră niciodată!

Tomas întrerupse povestirea pentru a-l privi drept în față pe prietenul său, care îl fixa pătrunzător. În fundul marei încăperi, cufundată acum în întuneric, Nivea continua să ronțăie încetișor caramelele, cu un mormăit de plăcere. Tomas umplu din nou paharele cu whisky și continuă :

— Seara, intrînd, ca de obicei, în vasta cameră de la parter, care slujea drept laborator, bunicul se întrebă cum de nu se observase pînă atunci dispunerea nepotrivită a aparaturii, concentrată într-o jumătate a încăperii, în timp ce cealaltă jumătate era complet goală. Dar în momentul acela refuză să se ocupe de asta, se așeză la birou și începu să studieze anumite însemnări privind „tranzibilitatea căilor“ dintre universurile paralele.

Era atît de absorbit de gîndurile sale, încît atunci cînd, cu un zgomot sec, pe biroul său se materia-

liză un „obiect" de metal cenușiu, un cub cu latura de treizeci de centimetri, sări în sus, gata să cadă pe podea.

Ai înțeles ce se întîmplase și ce făcuse bunicul meu ? Era un om mare, te asigur ! Toți din familie avem stofă de oameni de știință, dar el valora mai mult decît noi toți laolaltă, și prin asta îi înțeleg și pe viitorii noștri strănepoți, pentru că numai el putea să-și bată joc de Timp, și a făcut-o.

— Dar cum ? Nu înțeleg... murmură Toni. Eu sînt un artist, nu un om de știință, dar ceva știu, puținul pe care îl învățăm în școlile de profil artistic: nu te poți juca cu Timpul. Dacă îl tulburi, în trecut, el îți schimbă pe loc prezentul tău...

— Admirabilă definiție, chiar dacă e exprimată cu cuvintele unui profan ! Nu-i adevărat că n-au fost obținute niciodată rezultate în domeniul călătoriei în timp a ființelor umane : bunicul meu, așa cum ți-am povestit, a fost de față la una dintre aceste experiențe, care din păcate a reușit ; dar de data aceasta Timpul n-a putut să șteargă amintirea care — datorită stratagemei utilizate de bunicul meu — s-a reconstituit în mintea sa. Iată și restul povestirii.

Cînd acel „ceva" apăru pe birou, bunicul îl privi ca și cum ar fi sosit dintr-o altă lume. Și, efectiv, venea dintr-o altă lume, chiar dacă el nu mai știa asta.

Cutia se deschise în mod automat și, în unicul spațiu rămas liber printre complexele aparate care o călăuziseră în inimaginabila ei călătorie, apăru un plic sigilat. Bunicul, emoționat, uluit și speriat, îl deschise și găsi o relatare adresată sie însuși, și redactată cu scrisul său, de care nu-și amintea nimic ; însemnări care păreau să n-aibă nici un înțeles, fotografia unei fete frumoase pe care n-o cunoștea și alta a unui bărbat, care-i provocă o emoție profundă. În cele din urmă, găsi un microfilm pe care se vedea locul unde se înălța acum casa lui,

dar imaginile fuseseră luate înainte ca ea să fi fost construită.

Tot ceea ce ținea în mîini nu aparținea realității acelui moment.

Citi cu atenție ceea ce scrisese, și, pe măsură ce continua, un sentiment de oroare punea stăpînire pe el. Nu avea nici o îndoială asupra *autenticității* faptelor despre care citea. Știa că în fața ochilor săi era o realitate dispărută, *care nu existase niciodată*. Dar pentru el — după citirea manuscrisului — avea să rămînă mereu și totdeauna prezentă, vie, reală.

În realitatea actuală, unchiul său murise în închisoare, cu cîțiva ani mai înainte, după ce fusese judecat și condamnat pentru crimă: ucisese, în biserica în care trebuia să aibă loc nunta fostei sale logodnice, pe viitorul ei soț. S-a spus după aceea că durerea pe care i-o provocase vestea acestei căsătorii îl făcuse să încărunțească. Nu era adevărat, încărunțise pentru că era bătrîn, pentru că din momentul în care comisese fapta trecuseră 30 de ani, cum să-ți explic, în răstimp de o clipă. Cînd sosi, trecînd prin timp, în biserica aceea, el trăise, într-o realitate care era pe cale să se schimbe, 30 de ani în viitor. Au urmat, apoi, interminabile discuții asupra faptului că, îndată ce l-au arestat, gardienii s-au trezit în fața unui om în plină vigoare a vîrstei, de loc încărunțit. Cei 30 de ani trăiți în închisoare fuseseră anulați pentru el, ca și pentru altul.

Lucrase 30 de ani pentru a-și atinge întunecatul țel și reușise, dar numai ca să anuleze toată munca științifică desfășurată de el, ca să aducă durere și moarte, ca să-și anuleze propriul fiu.

În însemnări, bunicul meu scrisese: „s-o caut pe Lilit". Numărul videfonului era acolo, lîngă nume. Lilit se logodise cu Des, în timpul unei croaziere ce se terminase în mod tragic, cu un naufragiu. Ea fusese salvată numai pentru că Des — admirabil

înotător — reușise s-o scoată la mal. A telefonat și i s-a răspuns că domnișoara Lilit murise cu ani înainte, într-un naufragiu... Cel care ar fi trebuit s-o salveze nu se născuse niciodată.

Și povestea se termină aici. Bunicul meu, trimițînd într-un univers paralel relatarea despre un fragment de realitate, o salvase de la uitare, și făcînd astfel, încît această relatare să se întoarcă înapoi, în mod automat, aflase de existența ei. Cu alte cuvinte, bunicul a cunoscut un fragment de istorie care, pentru tot universul nostru, nu existase niciodată. Timpul este, într-un anumit sens, subiectiv și nu poate acționa concomitent, în același mod, în două universuri distincte, nu poate schimba „un lucru", orice lucru, într-un univers în care timpul însuși nu a fost atins, în care nici o realitate n-a fost schimbată...

Bunicul se jucase cu Timpul, dar trebuie să admiți că pentru el ar fi fost mai bine să n-o fi făcut. Neștiind, n-ar mai fi avut remușcări.

A comandat oare portretul lui Des pentru a anihila în parte și într-un anumit mod aceste remușcări, sau pentru a și le aminti mereu și-a nu mai greși niciodată ca om de știință ?

*
* *

Tomas se ridică, aprinse lumina, se întinse și declară că-i este foame. Nivea sfîrșise de mîncat caramelele cu miere și acum dormea în colțul său. Afară și natura dormea liniștită, fără probleme, iar Toni nu știa dacă trebuie să creadă sau nu ceea ce auzise...

Ceva îi spunea, totuși, că povestea era adevărată și o teamă ușoară și nelămurită i se strecurase în suflet.

CESARE FALESSI

S-a născut în 1931 la Nettuno, în provincia Roma. Ziarist de profesie (actualmente e şeful serviciului de presă al uneia dintre cele mai mari societăţi de transporturi italiene), scrie literatură ştiinţifico-fantastică de plăcere. Din 1957 pînă în 1967 a fost directorul periodicului Oltre il Cielo, *iar între 1958—1961 şi directorul ediţiei franceze a aceleiaşi reviste.*

Sub diferite pseudonime, a publicat cam patruzeci de povestiri şi un roman şi a scris un documentar cinematografic închinat SF-ului, aproape toate în perioada de vîrf a lui 1960. Subiectele variază de la fantasticul-ştiinţific poliţist la aventura spaţială pură, de la întîmplările pe alte planete la călătoria în timp. Printre cele mai bune povestiri se numără Invazie !, Maşina, Misterul astronavei, Capcana cerului, Seniorul spaţiului, Aventură pe Venus, Un dar pentru Makra, *etc.* Adevărul despre pilotul stelar *se situează întrucîtva în afara tematicii abordate în mod obişnuit de autor; descrierea unei drame a viitorului îi oferă lui Falessi posibilitatea de a reliefa o psihologie complexă, studiată atent şi dezvăluită în meandrele ei cele mai omeneşti.*

Actualmente, Falessi se dedică rar fantasticului-ştiinţific, fiind angajat în activitatea sa de ziarist specializat în probleme de aeronautică, astronautică şi ştiinţă, în general. Colaborează şi la una dintre cele mai importante reviste lunare italiene de popularizare istorică Storia illustrata (Istorie ilustrată).

G. de T.

Stau în fața oglinzii, în mediul de restaurare, și mă privesc, mai curînd privesc ceea ce ar trebui să reprezint, un negustor galactic de vîrstă mijlocie, cu pielea ușor bronzată, părul auriu, după ultima modă din Vega, cîteva riduri în jurul ochilor și buzele nefardate. De șase luni port numele și înfățișarea lui Cris Larsen, și acum e timpul să mă schimb, în sfîrșit am luat această hotărîre și încep operațiile necesare: îmi vîr capul sub cască, apăs pe butoane și simt mica ploaie gazificată care dizolvă culoarea aurie, aceasta se scurge de-a lungul tîmplelor și este absorbită de tampoane, apoi iau caseta de cristal algolian plină cu cele mai scumpe farduri din lume și în cîteva minute sînt gata. Aș vrea să știu cine l-ar mai recunoaște acum pe Cris Larsen; negustorul galactic a devenit un specialist în calculatoare cu criotoni, părul este închis la culoare și pieptănat cu cărare la mijloc, după moda pămînteană, fața neatinsă de soare. Mă ridic, îmbrac tunica albastră cu brandenburguri de argint, trebuie să caut un veșmînt mai potrivit pentru un specialist, mai puțin frapant; îmi aleg un costum negru, împodobit cu o dungă gri, care-mi taie transversal toracele, nu vreau să ies prea mult în evidență, apoi deschid blocnotesul, răsfoiesc micile negative și citesc microtextul cu monoclul pe care mi l-am înfipt în orbită. Aș vrea să-mi aleg și un nume potrivit; ezit o clipă; am găsit unul care sună destul de bine. „Cris", aud pe cineva strigîndu-mă, cortina de lumină polarizată, care izolează mediul

de restaurare, se întunecă o clipă, apoi apare Helen. „Cris“ repetă ea. Mă întorc și o privesc, îi spun: „Nu mai sînt Cris Larsen, acum mă numesc Bo Potomac, specialist în criotoni“. Helen face un pas înapoi, se oprește o clipă pentru a mă privi, apoi clatină din cap și spune doar „Iarăși?“ și eu îi răspund „Iarăși“, și ea se întoarce și știu că se duce să-i pregătească pe copii și să aleagă o altă casă, undeva, pe glob. Și astfel reîncepem pentru alte șase luni fuga noastră, peregrinarea noastră prin lume, dar sîntem fericiți și așa; s-au scurs cinci ani de cînd fugim, schimbînd mereu locuința și localitatea, la fiecare șase luni, eu schimbîndu-mi și înfățișarea, ceea ce nu e necesar pentru Helen și pentru copii. Dar cel puțin ne trăim viața așa cum vrem, mereu alături, bani am destui pentru toți, păcat numai că trebuie să rătăcim tot timpul prin lume, de cinci ani, de cînd m-am întors acasă, pe neașteptate, din pricina unei defecțiuni a generatorului de hiperviteză.

În ziua aceea cădea o ploaie măruntă și deasă, dar eu eram pătruns de bucuria vacanței nesperate: unul dintre motoarele astronavei explodase, ceea ce însemna cel puțin trei săptămîni pe Pămînt, astronavele ultrarapide pentru comunicațiile interstelare sînt puține, nu exista posibilitatea de a ni se pune la dispoziție alta, trebuia deci să așteptăm să fie reparată unitatea generatoare.

Așa că echipajul luase vacanță; nici unul dintre noi nu-și mai văzuse familia de doi ani și ne aflam chiar în apropierea orbitei lui Marte; accidentul ar fi putut să se întîmple într-un alt sistem planetar, dar unitatea fusese scoasă din uz în Sistemul Solar. Am luat imediat cursa spre Terra și acum iată-mă aici, pe rampa mobilă traversînd orășelul Langley, în drum spre casa mea, la numai doi ani de la plecare.

Cortina polarizată era încă în sintonie cu termoînregistrarea mea, așa că am pătruns prin ușa de lumină, fără să fie nevoie să mă anunț, am intrat pe neașteptate în mediul de restaurare, poate chiar prea pe neașteptate. Helen era acolo, nu era singură, mai era o prietenă cu un copilaș care se juca așezat pe mochetă, lîngă bazinul cu coleoptere acvatice de pe Venus. Helen sări în picioare, devenise foarte palidă și prietena ei la fel. Cred că nici nu mi-a prezentat-o, a alergat spre mine și m-a cuprins de gît, o sărutare după alta și apoi a început să plîngă pe umărul meu ; a fost întotdeauna o sentimentală ; îmi aminteam foarte bine călătoria de nuntă pe Titan ; cînd s-a desprins de mine, lacrimile îi dizolvaseră fardul, dungi albastre coborau de la ochi, dar era tot foarte frumoasă ; prietena ei plecase ; am privit în jur și am văzut că rămăsese copilul ; atunci m-am întors cu un aer întrebător spre Helen și ea a izbucnit din nou în plîns și a luat copilul în brațe ; el mă privea cu ochi cenușii, adînci, cu atenție, ca și cum aș fi fost un lucru ciudat. Helen începu iar să plîngă și spuse :

— E tăticu, Tip.

Și eu am rămas uluit, nu mă gîndeam că puștiul putea fi al meu ; și Helen mi-l puse în brațe ; nu crezusem că omuleții ar putea fi atît de ușori și delicați, apoi l-am îndepărtat puțin de obrazul meu și l-am privit cu mai multă atenție și am descoperit ochii Helenei și expresia îmbufnată a buzei de jos, expresie pe care o avea Helen în seara cînd am întîlnit-o pentru prima oară în casa coordonatorului stelar.

Șuvițele de apă ale fîntînii se înălțau și recădeau în cerc, împrăștiind mii de picături multicolore pe oglinda mobilă iluminată de prisme rotitoare ; cunoșteam bine prismele acelea (le adusesem eu însumi coordonatorului, cum sosisem din Constelația Lebedei) aveau calitatea de a descompune lumina

așa cum nici un cristal terestru n-ar fi putut s-o facă vreodată ; cu darul acela mi-am cîștigat simpatia coordonatorului : m-a invitat la un banchet în onoarea nu știu căror autorități ; banchetul era la fel cu toate cele cîteva sute la care participasem și mă învîrteam prin mulțime, cam plictisit și toți mă tratau cu respect, femeile cel puțin îmi dădeau de înțeles că trebuia să fac doar un semn. Un pilot stelar este un om în afara timpului, el aparține unei alte dimensiuni, o dimensiune privilegiată; și eu eram un pilot stelar, unul dintre cele cîteva sute de piloți stelari și fără îndoială era foarte șic că participam la banchet, iar coordonatorul era foarte încîntat că acceptasem invitația ; dar pe mine nu mă interesa nimic ; știam foarte bine ce gîndeau toți și chiar mă obosea curiozitatea lor ; se vedea că ar fi dorit să-mi pună întrebări, dar nu cutezau și, la urma urmelor, era și firesc. La un moment dat, mă săturasem dar mi se părea nepoliticos să plec atît de repede, așa că m-am îndreptat spre parcul din spatele casei, și astfel am întîlnit-o pe Helen. Foarte tînără, aproape o adolescentă, stătea pe marginea bazinului și zgîndărea, cu o rămurică, peștii tropicali ; cînd mă văzu, îmi făcu cu ochiul și începurăm să stăm de vorbă. Nu știu de ce mi-a plăcut imediat, poate datorită aerului ei de fetiță, dar tot vorbind mi-am dat seama că nu era chiar atît de tînără, avea 22 sau 23 de ani ; și totul ar fi rămas doar o paranteză plăcută în timpul banchetului, dacă ea nu mi-ar fi spus, pe un ton vesel :

— E adevărat că printre noi se află și un pilot stelar ?

Și eu stăteam acolo fără să știu ce să-i răspund, iar ea a continuat :

— L-aș recunoaște imediat, după aerul arogant.

Și eu aș fi plecat, poate, pe furiș, dacă în clipa aceea o scăpărare de lumină violetă a cristalelor n-ar fi făcut să strălucească pe pieptul meu insigna Pietrelor Lunare și ea o văzu și rămase fără glas.

Atunci a fost rîndul meu să izbucnesc în rîs, apoi începu ea și după zece minute devenisem buni prieteni, apoi ne-am sărutat la umbra unei sălcii, în timp ce frunzele își schimbau culoarea clipă de clipă, o dată cu variația luminii în fîntînă, și în cele din urmă am fugit din casa coordonatorului, cu mica ei mașină cu turbină, și primul lucru pe care l-am făcut a fost acela de-a merge la un consilier comunal, căruia i-am explicat că voiam să ne căsătorim imediat ; omul nu știa dacă să ne trimită sau nu la dracu pentru că îl trezisem în plină noapte, dar, cînd observă insigna mea, începu să se agite și în trei minute căsătoria era înregistrată ; apoi ne-am urcat din nou în mașină și am alergat spre astrodrom, sosind tocmai la timp pentru a prinde cursa spre Titan și acolo am petrecut restul celor trei săptămîni și a fost un lucru încîntător ; cu celelalte soții nu mi se mai întîmplase...

O soție ca Helen nu mai avusesem nici la început, atunci cînd pentru a mă căsători trebuia să fiu îndrăgostit, sau cel puțin să cred că sînt ; avusesem soții bune și rele, unele îmi plăcuseră chiar foarte mult, ca Olivia de pe Marte ; o cunoscusem în una dintre marile ferme care răsar în Sirta Mare ; pe timpuri acolo era deșertul, mi-l amintesc foarte bine, apoi l-au transformat și devenise o superbă pajiște ondulată, mărginită de coline pe care plantaseră chiparoși și cedri de Liban ; și cîmpia este plină de vii și de lanuri de grîu, o imensă tablă de șah cu carouri galbene-aurii și verzi. Olivia conducea din turnul fermei mașinile de treierat și apoi a coborît să culeagă un snop de grîu și mi l-a arătat, eu nu mai văzusem grîu adevărat, a luat două spice, și le-a înfipt în păr și grîul nu se mai deosebea de cosițele ei aurii. Dar Olivia de pe Marte n-ar fi putut să se întreacă — și poate că nici o femeie n-ar fi putut-o face cu oarecari sorți de izbîndă — cu Astrid. Astrid era o minunată fru-

CONTROLAT

muzețe rece, trăia cu surorile ei la Thule, în Groenlanda, într-o casă feerică de gheață. Plecasem să vizitez săpăturile arheologice — scoteau la lumină resturile unei corăbii vikinge — și într-un tîrziu mi-am dat seama că nu mai priveam mișcările tehnicienilor ci pe fata aceea brună, cu ochi de foc, și ea mă privea pe mine. Așa a început, apoi am dormit în casa ei de gheață, într-o cameră cu pereții transparenți, scînteietori, care reverberau luminile. A doua zi ne-am căsătorit, e aproape inevitabil pentru un pilot stelar, dacă nu se gîndește el, îi propune femeia sau vreo rudă, nu e rău să ți se amintească realitatea, de fapt, cu Astrid s-a întîmplat chiar așa, după cîteva săptămîni a trebuit să plec și nu m-am întors pe Terra la timp pentru a o revedea, deși, de obicei, nici unui pilot stelar nu-i place să se intereseze de soție sau de copii...

Pentru că nu e plăcut să te simți tînăr și să fii cu adevărat un tînăr de 25, sau 28, sau chiar de 32—35 de ani, vîrsta maximă admisă în serviciu, și să descoperi că propria ta soție este o venerabilă doamnă de optzeci de ani, iar propriii tăi copii niște domni cu chelie și burtă și cînd cineva vine în vizită sînt stînjeniți, nu le vine să spună : „Acela e tatăl meu“ și să indice un om care ar putea avea jumătate din vîrsta lor, cînd, în realitate, are sute de ani. Așa vor legile fizice ale Universului, așa-zisa teorie a „călătorului lui Langevin.“ Langevin era un savant francez care explica relativitatea prin exemplul clasic al celor doi gemeni : unul rămîne pe Terra, celălalt călătorește în spații cu viteza luminii, și la această viteză timpul se contractă, e ca și cum n-ar exista. Astfel, cînd gemenul spațial se întoarce, chiar dacă a călătorit zeci de ani terești, este ca și cum timpul s-ar socoti, pentru el, în zile sau săptămîni, în schimb pentru fratele rămas pe Terra au trecut, efectiv, zeci de ani și se întîlnesc, unul tînăr, vi-

guros, în floarea vîrstei, celălalt bătrîn, încovoiat, cu părul alb, și totuși, sînt gemeni. Iată de ce un pilot stelar nu încearcă niciodată să-și revadă soția, sau dacă o face e numai din motive de curtoazie, dacă între timp, între o călătorie și alta, ea n-a murit de bătrînețe ; și iată de ce caută să nu aibă copii, copiii sînt întotdeauna foarte stînjeniți de acest tată-flăcău, în special cînd au ajuns la maturitate și ocupă posturi importante în societate și au, la rîndul lor, fii și nepoți. Toți o știu foarte bine, de aceea căsătoria unui pilot stelar este doar o convenienţă socială ; de altfel, uneori femeii îi convine să se bucure de pensia guvernamentală tot restul existenței sale ; pe vremuri, cînd nivelul de trai general era mai scăzut, cu două trei sute de ani în urmă, nu puteai ști niciodată dacă o femeie era atrasă de tine sau de această faimoasă pensie cîștigată cu cîteva săptămîni de conviețuire, dar acum nu mai există această preocupare, chiar dacă uneori se întîmplă ca pensia să intereseze și atunci asta ți se amintește cu discreție ; apoi, pilotul pleacă, să zicem, spre un sistem aflat cam la opt ani-lumină, și cînd se întoarce totul s-a sfîrșit, este ca și cum n-ar fi cunoscut-o niciodată pe soția aceea, nici nu se interesează dacă mai trăiește, de altfel delictul de bigamie nu este aplicabil piloților stelari, tocmai din această pricină.

Și, în general, nu reușești să te întorci pe Terra mai mult de două ori, în timpul unei generații, așa că nu-ți poți lua mai mult de două, trei, cel mult patru soții care să coexiste, și guvernul nu are de plătit prea multe pensii ; chiar dacă, în definitiv, nimic nu-i prea mult pentru piloții stelari, sîntem mai puțin de o mie în tot Sistemul Solar...

Țineam copilul în brațe, atunci, în fața Helenei și simțeam ceva ce nu mai simțisem în alte dăți, cu toate că văzusem milioane de lucruri pe care ochii

unui om obișnuit nu le vor vedea niciodată, pentru că țineam în brațe un copil, și acel copil era al meu, și era prima oară, gîndeam cînd un pilot stelar își ține copilul în brațe, asta nu se mai întîmplase, iată de ce, poate, sîntem atît de deosebiți de toți ceilalți. Și eu îl țineam pe Tip în brațe, și era o senzație minunată, și am simțit că în toți acei ani, sute de ani, îmi lipsise tocmai Tip, pe care să-l țin în brațe, și am simțit cum îmi dispare dorința de a mă întoarce în spațiu. Iată de ce am rămas cu Helen, toată perioada îngăduită, și nu m-am prezentat la plecarea navei stelare, nu am scris, nu am anunțat, nu am transmis nici un mesaj, nimic, doar nu m-am prezentat la plecare, apoi am văzut telecronica despre nava care se îndrepta spre Algol și mi-am dat seama că pasul era făcut și de acum eu, un pilot stelar, un om aproape nemuritor, renunțasem la nemurirea mea ; Helen era însă fericită, așa că a doua zi am părăsit casa, fără a spune unde ne ducem.

Și de atunci, exact la fiecare șase luni, schimbăm orașul, și eu îmi schimb înfățișarea, și nimeni nu poate să ne dea de urmă, mai ales poliția, deoarece Helen știe că guvernul nu se poartă cu mănuși cu piloții stelari care-și părăsesc pe neașteptate serviciul. Și astfel, fugind mereu dintr-un oraș în altul, s-au scurs cinci ani, cinci ani de miraculoasă fericire, și avem acum patru copii, și a venit și o fetiță, ultima, am vrut s-o numesc Olivia, o femeie pe care am iubit-o și a murit aproape de trei secole. Și Helenei i-am povestit toate clipele vieții mele, și a fost o povestire foarte lungă, și Helen a plîns cînd i-am vorbit despre soțiile care îmbătrîneau și mureau, în timp ce soțul rămînea veșnic tînăr ; și i-am povestit despre lucrurile extraordinare pe care le văzusem, monștrii înaripați din constelația Lebedei munții strălucitori din Algol, mlaștinile de pe Venus-Vega, și copiii ascultă vrăjiți, și Olivia merge în patru labe, cînd spre mine, cînd spre Helen.

Şi iată de ce îmi lipseşte curajul să-i spun Helenei tot adevărul despre piloţii stelari, să-i explic că, atît timp cît zboară în spaţiu cu o viteză apropiată de aceea a luminii, ei trăiesc aproape în eternitate, dar dacă încetează să zboare decăderea lor fizică este extrem de rapidă, rezistă cel mult încă zece ani, într-o continuă dezagregare a trupului, revanşa Terrei şi a timpului terestru asupra vieţii lor nefireşti de mai înainte ; şi eu, care par de treizeci de ani şi am trăit de fapt aproape opt sute, ştiu că nu voi ajunge niciodată la patruzeci, simt cum trupul meu e tot mai slab şi mai îmbătrînit.

Iată de ce am inventat povestea cu poliţia galactică aflată pe urmele mele, povestea necontenitei mele fugi şi a travestiurilor care îmi schimbă înfăţişarea ; poliţiei nici nu-i trece prin minte să mă caute şi un pilot stelar poate să-şi părăsească serviciul cînd vrea, dar travestiurile mele întîrzie clipa în care Helen va descoperi în sfîrşit, că omul de lîngă ea e pe cale să devină un bătrîn, şi perucile ascund un craniu fără păr, fardul estompează ridurile, un corset metalic modelează corpul sub haine, şi totuşi asta nu-i de ajuns, timpul zboară şi aş da toţi cei opt sute de ani ai carierei mele de pilot stelar pentru a putea avea încă zece ani de viaţă, şase, chiar patru, acum...

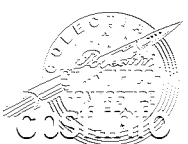

TIBERIO GUERRINI

S-a născut în 1943, la Roma, dintr-o familie de artiști. A fost deci atras totdeauna de literatură, muzică, pictură și îndeosebi de aspectele lor insolite și fantastice : tot ceea ce e mit și mister îl interesează. Iată de ce fantascienza lui e cu totul specială : el tinde să reînvie lumea minunată a vechilor legende pe alte planete, cum se petrec lucrurile și în povestirea Valurile mării, *apărută în* Oltre il Cielo. *În ea se regăsesc atît schema utilizată în mod obișnuit de Guerrini (planetă necunoscută, debarcare, mister, soluție), cît și elementul naturii cel mai interesant pentru el — marea. Scriitorul încearcă astfel să împace trecutul și viitorul, clasicul și ultramodernul — și nu numai în alegerea subiectelor, dar și în stilul uneori elaborat, alteori nou din punct de vedere tehnic.*

După ce a debutat în Oltre il Cielo, *în 1963, a publicat povestiri în fanzine italiene și franceze, precum și în numărul dedicat de revista franceză* Fiction *literaturii științifico-fantastice italiene. Actualmente, Guerrini, care e licențiat în drept, lucrează în biroul unui cunoscut avocat.*

Printre cele mai bune povestiri fantastice și științifico-fantastice pe care le-a publicat se numără Tînguirea pădurilor, Catedrala, Cetatea oarbă, Planeta măștilor, Noua pecete.

G. de T.

Valurile mării

„Și iată că un mare val se sparge,
Apoi un altul încă..."

Alceu

Jack Jonson era singur la bordul crucișătorului său de explorare, cufundat în noaptea veșnică a spațiului. Era singur pentru că, cu trei secole în urmă, Înaltul Comandament al flotei spațiale a Confederației Terestre hotărîse astfel. Pe măsură ce perfecționarea tehnicii făcuse să se lărgească frontierele spațiului accesibil, Pămîntul avea din ce în ce mai puțini oameni pe care să-i trimită mereu mai departe, pe drumurile fără de sfîrșit ale Universului. Vechile astronave de explorare aveau un echipaj de treizeci, șaptezeci și chiar o sută de oameni, dar pînă la urmă creșterea demografică, deși intensă, nu mai putu ține pasul cu extinderea posesiunilor terestre. Și apoi, evident, persoanele apte să desfășoare activități spațiale constituiseră totdeauna o minoritate.

Mai era și altceva. Opinia publică se pasiona din ce în ce mai puțin de descoperirea unor noi planete. Primele isprăvi spațiale fuseseră primite cu mult entuziasm : mai întîi Luna, apoi Marte, Venus, Jupiter și așa mai departe. Dar de fiecare dată descoperirea era, într-un fel, sinonimul decepției. Astronauții găseau, desigur, animale stranii, plante insolite, minerale necunoscute sau cel puțin rare, dar niciodată o formă de inteligență superioară, comparabilă celei a omului. La început, era oarecum agreabil să știm că n-avem concurenți și că sîntem singurii stăpîni ai spațiului. Dar omul e adeseori

lipsit de logică : fără adversari de învins, fără obstacole de trecut, pasiunea și energia lui se toceau. Cu timpul, pînă și animalele rare încep să te obosească. După colonizarea sistemului solar, mari speranțe se născură totuși în ziua în care prima astronavă părăsi acest sistem, îndreptîndu-se spre Alfa Centauri. Dar nici acolo nu se afla nimic demn de interes. Urmară alte sisteme, alte constelații — și mereu doar monștri, plante și stînci. Astronave atingînd o viteză de cincizeci de ori mai mare decît aceea a luminii îl duceau pe om tot mai departe și de fiecare dată omenirea se temea, sau mai curînd spera, că va descoperi o inteligență egală sau superioară inteligenței umane. Trecură astfel sute de ani, fără a se descoperi nimic.

Sosi și momentul cînd, pentru a putea continua expansiunea, trebui să se ia hotărîrea de a trimite în spațiu cîte un singur om. Mulți fură de părere că e primejdios să înfrunți spațiul singur și citară exemple, aproape uitate, de oameni care, la bordul astronavelor, își pierduseră rațiunea tocmai din pricina singurătății. Dar omul a știut întotdeauna să se adapteze exigențelor tiranice ale necesității. Și apoi, crucișătoarele de explorare spațială erau prevăzute cu echipamente care asigurau o securitate desăvîrșită. Astronautul nu avea deci, în mod practic, de ce să se teamă. Și marea hotărîre fu luată.

Astronave tot mai puternice îi purtară pe oamenii singuri tot mai departe.

Așa se petrecură lucrurile timp de secole, fără să se descopere nimic cu adevărat nou. Pînă în ziua în care Jack Jonson... Dar ceea ce se întîmplă fu cu totul neașteptat.

*
* *

Deci, Jack Jonson era singur.

Dar nu-i păsa. Obișnuit de mulți ani cu singurătatea, nu se gîndea decît la îndeplinirea misiunii sale. Discul albastru al Anadiomenei II, o planetă de dimensiuni modeste, acoperită în mare parte de ape, umplea acum în întregime ecranul situat în fața astronautului. Misiunea lui era tocmai aceea de a explora planeta. Trebuia doar să coboare, să rămînă cîteva zile și să adune, ca de obicei, eșantioane de stînci, plante și animale, dacă găsea așa ceva. O misiune ușoară. Apoi, trebuia să se întoarcă la baza de pe Hellis pentru a da raportul. (Pentru comunicațiile spațiale la mare distanță nu se mai utiliza radioul : viteza astronavelor era mult superioară celei a undelor herțiene.)

Cufundată în lumina aurie și difuză a soarelui său, cu continentele sale verzi și marea sa albastră strălucind pe alocuri, marea cu dungi verzi desprinzîndu-se pe fondul azuriu, Anadiamene II era frumoasă, foarte frumoasă. Jack Jonson se roti o dată pe orbită în jurul ei, la o înălțime de cîteva sute de kilometri. Da, era frumoasă, Anadiomene II, cu marea ei strălucitoare și cu pădurile verzi și umbroase ale continentelor. Dădea impresia că freamătă, că trăiește în spațiul radios.

Jack Jonson nu trebuia să aterizeze într-un punct determinat. Alese deci o vastă insulă care se desprindea din mare, cu jungla și nisipurile ei roșii. Aterizează foarte aproape de țărm. Puternicele jeturi de frînare răvășiră nisipul și săpară o gaură imensă pe plajă. Jack Jonson efectuă toate analizele și verificările de rigoare, înainte de a se aventura în exterior. Atmosfera era perfect respirabilă și lipsită de bacterii nocive.

Era frumoasă, marea de pe Anadiomene II, verde și azurie pe litoral, în timp ce o dungă albastră o despărțea, în depărtare, de cerul de peruzea. Ușoare

valuri albe veneau să mîngîie cu gingășie plaja roșie. Nisip roșu și mare albastră. Minune. Ce mare splendidă! Respirația ei puternică era fascinantă. Era însăși respirația planetei al cărei suflet era marea. Și valurile verzi, scînteietoare, veneau unul după altul să-și lepede pe plajă scufia lor albă de spumă. Da, o mare într-adevăr splendidă. Așa își spunea Jack Jonson. Poate că niciodată nu văzuse o mare atît de frumoasă, mai frumoasă decît marea aurie de pe Tryton, mai frumoasă, poate, decît marea Californiei lui natale, de acolo de departe, de pe bătrînul Pămînt.

După ce aruncă o privire în jur, astronautul începu prin a lua cîteva eșantioane dintr-un nisip care trebuia să fie destul de bogat în fier. Luă și cîteva plante care creșteau lîngă țărm. Nu văzuse încă animale, dar presupunea că avea să găsească. Umplu de asemeni o eprubetă cu apă de mare.

*
* *

Se înserase. Soarele roșu se pregătea să apună dincolo de linia albastră a orizontului și colora nisipul în mov, în timp ce verdele întunecat al apei era striat de dungi sîngerii. Valurile continuau să mîngîie plaja, încet, continuu, ca și cum ar fi vrut s-o adoarmă.

Jack Jonson rătăcea încă pe țărm, căutînd alge, scoici sau alte lucruri pe care le-ar fi putut aduce marea. Nu găsi însă nimic deosebit, în afara cîtorva schelete care i se părură a fi de cîini sau de alte mamifere. Valurile îmbrățișau cizmele costumului său spațial, pe care ar fi vrut grozav să le scoată ca să-și răcorească picioarele. Nu se mai scăldase în mare de o veșnicie! Dar regulamentul interzicea scoaterea cizmelor în afara astronavei și Jack Jonson nu încălca niciodată regulamentele.

Tocmai găsise o scoică de formă neobișnuită și se pregătea să o introducă în tolbă, cînd zări pe o

dună, întorcîndu-se, două animale cenușii care se conturau net pe fondul alb-cenușiu al cerului. Semănau întrucîtva cu un coiot, dar erau mai zvelte, iar coada lor foarte fină și arcuită aducea cu aceea a unui ogar. Priveau soarele care apunea la capătul mării. Astronautul gîndi că, văzîndu-l, animalele o vor lua la goană, dar ele nu-i dădeau nici o atenție. După o ezitare, mai întîi încet, apoi grăbindu-și pașii, se îndreptară spre mare. Ajunse pe țărm, continuară să alerge în apă, ridicînd jerbe de stropi în jur. Apoi, cînd nu mai atinseră fundul cu piciorul, începură să înoate cu disperare spre larg. Curînd, dispărură. Jack Jonson își spuse că trebuie să fie animale amfibii, obișnuite să-și petreacă noaptea în mare și ziua pe uscat.

Dar comportarea lor îl intrigase.

*
* *

Între timp, soarele apusese și întunericul se lăsa cu repeziciune. Jack Jonson se îndreptă spre astronava care se profila, neagră ca un chiparos, pe fondul cerului înstelat. Dar, din cînd în cînd, nu se putea împiedica să se întoarcă spre mare, să se oprească, să o privească lung, ascultîndu-i cîntecul atît de dulce, atît de profund... Apoi își relua drumul.

Urcă scara astronavei și, înainte de a închide portiera, se întoarse pentru ultima oară spre marea care, neagră ca smoala, se întindea, liniștită, sub bolta înstelată. Da, era într-adevăr splendidă.

*
* *

Dimineață, îndată ce se trezi, Jack Jonson porni la lucru. Avea de gînd să pătrundă în interiorul insulei pentru a captura cîteva specimene de faună locală, chiar de-ar fi fost doar cîțiva dintre „cîinii" zăriți în ajun. Dar mai întîi voia să se plimbe puțin

pe plajă. Această mare exercitase asupra lui, de la început, o atracție aproape morbidă ; simțea misterioasa necesitate de a se apropia, de a o privi, de a o asculta. Ce păcat că regulamentul nu-i îngăduia să se scalde ! „Din motive de securitate, este strict interzis astronauților să se scalde în mările, lacurile și fluviile planetelor neexplorate.“ Era foarte clar.

Dar apa aceasta era atît de răcoroasă, atît de pură... Păcat !... Se mulțumi deci să se plimbe pe țărm, acolo unde valurile acopereau nisipul. Soarele apăruse și cerul se colorase în trandafiriu spre răsărit.

Jack Jonson parcursese cîțiva kilometri cînd, deodată, descoperi pe nisipul umed corpul unui animal identic cu cele zărite în ajun. Retrăgîndu-se, valul părea că vrea să-l ia cu el, apoi, revenind, îl respingea. Astronautul se aplecă asupra acestui corp și descoperi semnele evidente ale înecului. Puțin mai departe era un alt cadavru. Jack Jonson bănui că era vorba de animalele zărite cu o seară mai înainte. Își explica acum prezența scheletelor de pe țărm. Dar ce anume împingea cu disperare animalele spre această mare care le înghițea ? Nu, ele nu-și căutau hrana în apă ; altceva le atrăgea cu o asemenea violență spre larg. Făceau imposibilul ca să atingă acest lucru ; apoi, epuizate, se înecau. Cine știe, poate că înaintea lor o ființă, un animal mai puternic, mai rezistent, atinsese ținta misterioasă...

*

* *

Jack Jonson nu mai avea chef să exploreze interiorul insulei. Voia să reflecteze. Se așeză deci pe nisipul ud, cu cizmele în apă și privi marea. Da, voia să reflecteze. Această mare ascundea cu siguranță un mare mister. Ea îl atrăsese imediat. Poate că și cu animalele se întîmpla la fel, marea le vrăjea, le atrăgea... Jack Jonson reflecta și privea.

Și văzu. Văzu o mare albastră și blîndă pierzîndu-se în depărtare într-un cer albastru, pe care

strălucea un minunat soare de aur. Și o navă străveche, aparținînd unei civilizații pierdute în noaptea timpurilor — poate civilizația greacă — înainta încet pe valuri. Era neagră, nava aceasta cu lungi șiruri de vîsle și cu pînza pătrată de culoare portocalie. Marinarii vîsleau de zor, cîntînd fără oprire : „Oooooh-oh, ooooooooh-oh !“

Jack Jonson auzi un nechezat în spatele lui. Se întoarse și văzu un căluț, dungat ca o zebră, cu picioare scurte, puternice și coamă lungă. Alerga spre mare...

Și, pe mare, nu mai era nici o navă. Dispăruse. Iar marea părea să se schimbe. Diferența nu era foarte vizibilă, dar astronautul avea impresia că regăsește marea din ajun. Avusese o halucinație...

Căluțul lovea cu copitele pînza ușoară de apă care acoperea țărmul. Apoi, nu fără efort, continuă să înainteze. Cînd nu mai simți pămîntul sub copite, începu să înoate disperat spre larg, ridicîndu-și capul cît mai sus posibil deasupra apei.

Fascinat, Jack Jonson urmărea cu privirea acest cap care se micșora mereu, ajungînd un simplu punct care dispăru și el. Jack Jonson privea și...

Și văzu o mare teribilă, agitată de furtună, cu valuri enorme care se năpusteau cu furie asupra stîncilor negre. Era noapte și o lună palidă lumina această scenă apocaliptică.

În apropierea țărmului, printre valuri și stînci, forme nemaivăzute se încleștaseră într-o luptă înverșunată. Erau tritoni imenși, cu capete și brațe omenești, cu trupuri de pește și bărbi lungi întrețesute cu alge marine. Și centauri a căror spinare albă era dungată sau pătată cu negru și ale căror coame ude le loveau gîturile. Cei mai mulți luptau cu mîinile și cu dinții, dar cîțiva erau înarmați cu lungi mandibule, tibii sau alte oase pe care le foloseau pentru a-și zdrobi craniile cu furie.

Un triton enorm izbise cu violență capul păros al unui centaur alb. Sîngele negru începu să șiroiască pe gît, prin coama albă. Cu un strigăt pătrun-

zător de durere, centaurul rănit căzu în genunchi pe labele dinainte, încercînd să-şi menţină capul afară din apă. Apoi, încet, corpul uriaş se rostogoli pe o parte. Coama plutea la suprafaţa mării. Luna lumina aici o jerbă scînteietoare, acolo un spate curbat de efort, un ochi înflăcărat sau o mandibulă albă înălţată pentru a lovi.

Pe valurile întunecate se desenă profilul zvelt al unei corăbii vikinge. Lungă şi neagră, înainta încet în haloul ceţurilor eterne din nord şi un cap monstruos de dragon părea să freamăte pe înalta ei proră. Înainta încet, dar dînd o impresie de nestăvilită putere. Cîntecul războinicilor blonzi care o împingeau înainte cu vîslele lor era şi el puternic — un cîntec de slavă lui Odin, pentru ca fulgerul lui să-i nimicească pe vrăjmaşi.

La pupa corăbiei strălucea un foc roşu.

Bubuituri surde cutremurau flancurile altor două corăbii, aproape ascunse de fumul alb al loviturilor de tun. Pe una dintre ele se putea zări un steag negru. Strigăte sălbatice se înălţau spre cer, în tunetul canonadei.

Şi nave, nave de toate formele, din toate epocile : lungi corăbii romane, vase rapide cu reacţie lunecînd deasupra apei pe o pernă de aer... Şi mări, mări liniştite şi albastre, sau întunecate, biciuite de furtună... Şi nopţi, nopţi minunate, cu luna reflectîndu-se în apă, în timp ce dinspre palmierii de pe plajă se auzeau cîntece melodioase.

Un splendid castel de cristal cu turnuri zvelte lumina ciudat adîncul-albăstriu al mării. Şi în jurul castelului, cît vedeai cu ochii, cufere deschise din care se revărsau bijuterii, aur, argint. Între cufere, coralii brodau dantele porfirii. Şi în tot acest roşu-auriu, ici şi colo se zărea albul scheletelor cu mîinile crispate, cufundate în aur.

Pe multe cufere, asemeni unor paznici, stăteau ghemuite caracatiţe negre. Cu o privire fixă, halucinată, ele observau în acelaşi timp mizerabilele

resturi umane și cîrdurile de pești multicolori care se jucau printre corali și stînci.

Deodată totul încremeni. Caracatițele încetară să-și agite tentaculele și peștii nu se mai învolburară în marea luminoasă. Apăru un cortegiu de tritoni și de sirene. Dansînd și ondulînd încet, înaintau spre castel. Printre ei, așezată pe o imensă scoică verzuie purtată de șase tritoni, se afla o sirenă de o magică frumusețe. Trupul ei alb și subțire țîșnea ca o floare din lunga coadă verde. Se odihnea grațioasă pe volutele scoicii și chipul ei de o desăvîrșită frumusețe era aureolat de părul auriu-pal, aproape argintat. La fiecare vibrație a apei, pletele îi unduiau în jurul capului, ca o adevărată coroană de lumină.

Croindu-și drum printre cufere, călcînd în picioare osemintele, cortegiul ajunsese aproape de castel. Cînd se află în fața uriașelor porți de cristal, o mică sirenă brună luă de jos o tibie și bătu de șapte ori. Poarta se deschise în tăcere și, parcă absorbit de această deschizătură neagră, cortegiul pătrunse încet.

Înainte de a se mistui înăuntrul castelului, sirena de pe scoică ridică mîna. Cortegiul se opri și ea se întoarse pentru a surîde. Un surîs care se întipări în adîncul inimii lui Jack Jonson.

Apoi ea coborî brațul, locuitorii abisurilor își reluară mersul și continuară să pătrundă în castel. Cînd ultima sirenă trecu pragul, porțile de cristal se închiseră. Caracatițele reîncepură să-și legene tentaculele și peștii multicolori își reluară zbenguielile printre corali și schelete.

Deodată, Jack Jonson revăzu splendida mare albastră. Soarele roșu apunea, colorînd apele cu purpură. Astronautul se surprinse înaintînd cu greu spre larg ; avea impresia că vede încă trupul alb și părul de aur. Apa îi ajunsese pînă la centură.

Jack Jonson înțelese brusc primejdia care-l pîndea. Dacă nu părăsea această planetă, avea să sfîr-

șească asemeni celor doi „cîini“ și căluțului dungat de care își amintea vag. Ieși repede din apă și se îndreptă cu pași mari spre astronavă, hotărît să plece imediat.

Da, trebuia să se grăbească. Se petreceau lucruri stranii, prea stranii. Nu mai încăpea îndoială că animalele care se apropiau de mare erau atrase de viziuni fermecate și, vrînd să le atingă, piereau înecate. Dacă nu pleca fără întîrziere, el, Jack Jonson, avea să le împărtășească soarta Da, dar cine crea aceste viziuni, cine putea să aibă interesul de a ucide astfel animalele ? Jack Jonson își spunea că nu putea fi vorba de miraje naturale ; viziunile erau prea bogate, prea diverse.

Era deci sigur că ființele care ajungeau în apropierea mării aveau halucinații care le atrăgeau spre apă. Dacă judeca după ceea ce putuse să vadă și după rămășițele care acopereau țărmul, un mare număr de animale își găseau moartea în fiecare zi în această mare...

Această mare !

Să raționăm. De oriunde am privi lucrurile, această mare e mereu prezentă. Prin frumusețea ei, îi trezise o profundă impresie îndată ce o zărise, înainte chiar de a ateriza. Dar, reflectînd mai mult, această mare, fiind foarte frumoasă, n-avea nimic deosebit, nimic care să justifice strania atracție pe care o simțise de la început. Trebuia să recunoască, totuși, că nu mai văzuse niciodată o mare atît de frumoasă. Îl fascina, îl sugruma cu lațurile frumuseții ei. Dorința de a o admira, aproape de a o adora, părea să-i adoarmă voința, pînă la a-l face să neglijeze o parte a misiunii lui. În împrejurări obișnuite, n-ar fi acordat chiar celui mai frumos spectacol al naturii decît o privire distrată, lipsită de orice admirație. Născut și crescut pentru tehnică, pentru știință, el nu era un estet. Și totuși nu petrecuse ore întregi pe plajă, contemplînd marea ? Aici era ceva neliniștitor.

Cu iuțeala fulgerului, o idee străbătu creierul lui Jack Jonson. I se păru evident că un spirit superior, un fel de inteligență a planetei voia să-l facă să piară în valuri și încerca deci să-l atragă prin mii de seducții către abisuri. Dar de ce să-l facă să piară? Și de ce „cîinii", caii? Pentru că, evident, de multă vreme animalele mergeau să moară în mare. Absurd. Doar dacă... dacă spiritul era marea însăși? Jack Jonson nu se mai îndoi.

Da, era cu siguranță așa: marea constituia o entitate psihică, ea gîndea, ea trăia. Și pentru a trăi, ea simțea nevoia de a absorbi energia vitală a făpturilor vii.

Deci, nevoia de a ucide.

Dar de obicei, cînd nu e vorba de o furtună, de un val seismic uriaș sau de un ciclon, marea nu merge să-și caute victimele. Victimele merg spre ea. Era evident că, în această mare, nu existau pești, sau nu mai existau de mult timp. Această mare vie avea deci nevoie de ființe care trăiau pe uscat: iată de ce le atrăgea cu ajutorul unor viziuni ispititoare.

Fără îndoială, marea de pe Anadiomene II cunoștea toate rasele de animale și știa prin ce miraje putea să le fascineze pe fiecare.

Cînd el, Jack Jonson, sosise din adîncurile spațiului, marea rămăsese la început perplexă, căci se afla în prezența unui spirit ale cărui reacții erau neobișnuite, mărturiseau apartenența lui la o civilizație necunoscută. Dar spiritul puternic al mării analizase fără îndoială cu rapiditate, disecase eul lui Jack Jonson, izbutind astfel să-și facă o idee, puțin cam confuză poate, despre toate gîndurile pe care acesta putea să le aibă în prezența unui ocean.

Spiritul începuse să-l atragă prin spectacolul frumuseții sale, sau cel puțin dîndu-i impresia unei frumuseți ireale, magice; apoi au intrat în joc viziunile, alcătuite din amintirile ancestrale încrustate în memoria sa, ale isprăvilor maritime săvîrșite de strămoșii săi. Spiritul nu știa încă bine ce anume,

în mare, putea să atragă un om pînă la a-l împinge să-şi caute în ea moartea. Procedase deci prin tatonări, făcînd apel la imagini sumbre, chiar tragice. Apoi, încet, încet, începu să pătrundă secretele eului omenesc şi să descopere ceea ce putea să exercite o veritabilă atracţie asupra unui om : nu bătăliile, nu faptele îndrăzneţe, ci nopţile încîntătoare, bogăţiile, minunatele sirene.

Cînd era vorba de animalele planetei, spiritul mării triumfa fără dificultăţi ; cu totul altfel se petrecuseră lucrurile cu el, Jack Jonson. Spiritul mării pierduse, fie pentru că nu cunoştea încă destul inteligenţa umană, fie pentru că puterea psihică a omului este superioară celei a oricărui alt animal şi poate să opună o rezistenţă decisivă. Astronautul considera totuşi preferabil să plece cît mai curînd. Dar, îşi spunea el, alergînd pe nisip, dacă marea credea că-l va învinge cu imaginea unei mici sirene cu coadă de peşte se înşela. Trebuia altceva pentru a învinge un om de pe Pămînt.

Şi în timp ce Jack Jonson începea să înţeleagă marea de pe Anadiomene II, aceasta îl înţelegea din ce în ce mai bine pe Jack Jonson.

*

* *

Cătărîndu-se cu toată viteza pe scara astronavei, Jack Jonson făcu un efort pentru a nu se întoarce, pentru a nu arunca o ultimă privire asupra acestei mări blînde, vaste şi teribile. El se domină, nu privi decît treptele şi orificiul întunecat care se deschidea în pîntecul astronavei. Imediat după ce intră, acţionă nervos sistemul de închidere. Trapa se închise încet. Încet, asemeni porţilor castelului, nu putu să nu facă această apropiere.

Pregăti în grabă totul pentru plecare, aranjă eşantioanele vegetale şi celelalte, ca şi eprubeta conţinînd apă de mare... Astronautul o examină rapid,

ușor neliniștit : apa dădea o impresie de pulsație, de viață, de respirație... Cu un frison, Jack Jonson se întrebă dacă trebuia neapărat s-o ia cu el, dacă nu era de temut că această apă avea să-i joace un renghi în timpul călătoriei. Dar nu, cantitatea era minimă și nu putea totuși să se înece într-o eprubetă. Pe de altă parte, importanța științifică a eșantionului era imensă : o mare vie, o mare înzestrată cu rațiune.

După ce rîndui totul, Jack Jonson se așeză în fața tabloului de comandă. După ce-și fixă centura, nu mai trebuia decît să apese pe butonul roșu, pentru a pune motoarele în mișcare. În clipa în care degetul lui atingea aproape butonul, nu putu să se împiedice să arunce o privire pe ecranul din fața lui. Ecranul reflecta imaginea senină a mării.

Cine ar fi putut să creadă că o mare atît de calmă, atît de frumoasă, ascundea un pericol atît de mare, o capcană atît de subtilă ?

Chiar în clipa aceea avu impresia că zărește, la oarecare distanță de țărm, o insuliță pierdută în ultimile luciri ale amurgului. Era mai curînd o stîncă, decît o insulă.

Ciudat că n-o văzuse pînă atunci.

Ce-l împinse pe Jack Jonson să apeleze la luneta electronică pentru a vedea mai bine ? Să dea atîta importanță unui lucru aparent lipsit de orice interes ?

Astronautul se ridică deci pentru a se apropia de lunetă, lumină din nou ecranul și îndreptă obiectivul spre stîncă. Avea impresia că poate s-o atingă, atît era acum de aproape.

Și văzu.

Văzu, înlănțuită de vîrful stîncii, o tînără femeie de o minunată frumusețe.

Era subțire, aproape fragilă, și trupul ei trandafiriu se distingea limpede pe fondul negru al stîncii : un mic lucru care palpita în rigiditatea imobilă a materiei din jur. Părul ei blond, foarte fin și foarte lung, căzîndu-i aproape pînă la picioare, o învăluia

ca o ușoară mantie de aur. Lanțuri groase îi strîngeau gleznele fine, iar mîinile, încrucișate deasupra capului și prizoniere și ele ale unui inel de fier, păreau două flori tropicale născute pe stîncă.

Îngroziți, ochii ei mari albaștri priveau în jos. În apă, la temelia stîncii, un monstru oribil se agita ridicînd jeturi de spumă. Era un enorm șarpe de mare verde, dungat cu negru, cu ochii și dinții lungi, roșii ca focul.

Fără să reușească, monstrul încerca să se agațe de stîncă pentru a atinge această pradă care părea să fi fost înlănțuită acolo anume pentru el. Da, nu reușise încă, dar mai curînd sau mai tîrziu...

Acum, ochii albaștri nu mai priveau monstrul. Lui Jack Jonson i se părea că s-au întors spre el cu o expresie amestecată de durere, de teamă, de speranță, de făgăduială. Astronautul se simți tulburat. Cunoscuse multe primejdii, dar niciodată nu fusese atît de zguduit. Această privire timidă făcu să-i bată inima cum nu bătuse încă pentru nimeni, pentru nimeni în lume. O tînără femeie asemănătoare celor de pe Pămînt, pe o planetă atît de îndepărtată, expusă unei morți atît de cumplite! Nu, Jack Jonson nu voia să se gîndească la clipa în care monstrul avea să-și atingă victima. Nu putea, nu voia să-și imagineze ultimul țipăt de groază înăbușit de dinții de foc ai șarpelui...

Nu, n-o va lăsa să moară. Va merge pînă la ea, va ucide monstrul, o va elibera. Și apoi... Va abandona totul pentru a-și trăi viața. Cu economiile sale, va cumpăra o proprietate pe Pămîntul îndepărtat, în California sa natală, și „ea" îi va aparține pentru totdeauna. Ce recompensă mai bună putea el să-și dorească după atîția ani de trudă, de pericole și de privațiuni! Întreaga sa viață împreună cu ea! Nu mai vedea decît acest corp trandafiriu pe care părul îl acoperea ca o mare aripă blondă.

Dar trebuia să acționeze rapid. Își scoase în grabă costumul spațial. Deodată, în subconștient, începu

să se contureze sentimentul unei mari primejdii... Ce primejdie ? Monstrul, desigur ! Dar ce importanță avea asta ? Pistolul impermeabil îi slujise pentru a ucide mulți alți monștri. Va veni de hac cu ușurință unui mizerabil șarpe de mare ! Esențialul era să se grăbească ; aruncînd o privire pe ecran, i se păru că monstrul începea să nu se mai îndoiască de reușită.

Jack Jonson își smulse veșmintele și, gol, luă pistolul, deschise trapa și se precipită urlînd : „Vin !"

Amurgului aveau să-i urmeze tenebrele și primele stele străluceau pe cer. Jack Jonson ajunse pe plajă și picioarele sale despicară apa ridicînd jeturi de spumă. Alerga înainte, mereu înainte, cu greu — din ce în ce mai greu. La un moment dat, nu mai simți pămîntul sub picioare. Atunci plonjă și începu să înoate spre larg.

*

* *

Mîngîiat încetișor de lumina tandră și cenușie a zorilor, pe plajă, printre schelete, un trup gol deosebit de celelalte...

Și valul vine, îl rostogolește, îl acoperă de apă și de spumă. Apoi se retrage, încercînd să-l ia cu el în eterna îmbrățișare a mării. Dar nu reușește și trupul rămîne acolo, pe nisip, așteptînd ca un alt val să-l acopere cu îndurare.

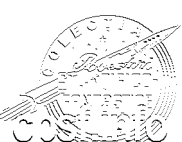

RICCARDO LEVEGHI

S-a născut în 1941 la Trento, unde lucrează ca geometru în cadrul unei firme locale. Domeniul său de preocupări, axat pe fantastic, apare extrem de vast: scrie, desenează, sculptează (unele dintre desenele sale au fost publicate cu succes în reviste franceze și spaniole). A scos, împreună cu un grup de prieteni, Aspidistra, *al doilea fanzin italian (1965). Prima povestire a lui Leveghi a apărut în 1964, în* Futuro. *Cele care i-au urmat, nu multe la număr, sînt caracterizate toate de o dublă tendință: fantastic pur și narațiune sociologică. Adesea cei doi termeni se contopesc și oferă o viziune fantastică și suprareală a realității științifico-fantastice, ca în* Deșertul roșu.

Stilul acestui autor e extrem de interesant. La prima vedere ar putea să pară complicat, dar e, dimpotrivă, produsul unei perpetue rescrieri dătorate unei profunde insatisfacții în ceea ce privește rezultatele obținute. Nu o dată rezultatul evocator e excepțional și cititorul e transportat într-un surprinzător univers oniric. Uneori, obscuritatea care poate deriva de aici se datorează faptului că Leveghi consideră cunoscute episoade și întîmplări abia schițate în povestiri. Deșertul roșu *nu are aceste defecte, cu toate că nu se știe bine dacă aventura protagonistului se petrece în realitate sau în vis (și punctul de plecare l-a constituit, într-adevăr, un vis al autorului...).*

Dintre cele mai bune povestiri ale lui Riccardo Leveghi amintim Timpul alegerilor, Îndoiala, Republica napolitană, În căutarea lui Francis, Harpa birmană.

G. de T.

La șase sute șaizeci de kilometri de Prima Bază, la trei sute douăzeci și patru de a Patra Bază, motorul *Diavolului Nisipurilor* gemea și tresărea nerăbdător, în timp ce vehiculul se scufunda printre dunele și undele deșertului stacojiu în lumina apusului. La orizont se întrezăreau primele contraforturi stîncoase și prăpăstii ale Sirtei Mari.

Soarele se stinge, zimțat de văi, de lanțuri de munți și se frînge pe creste, lăsînd încă, pentru cîteva ore, fîșii largi de lumină care zac pe culmile și pe acoperișurile aurite ale așezărilor coloniilor de *hymenopși*. Din grotele și cavernele munților urcă întîi, vestitoare ale nopții, lungile antene de smarald ale giganților fluturi nocturni, șovăielnici într-o scînteiere de lumini și culori fosforescente ; apoi, mai hotărîți, ei își desfac aripile în văzduhul rarefiat. Li se alătură, coborînd de undeva, dintr-o margine incandescentă a soarelui, alte specii minore, un joc purpuriu de trupuri și de ochi pe acoperișul de plexiglas al tractorului. În stoluri și în roiuri, bat cu frenezia unui orologiu, se avîntă, cad și revin din dîrele pe care cele opt roți ale vagonului le lasă în urma lor, în torente și unde sîngerii, acoperite imediat de adierea vîntului.

Alte antene și alți ochi se aprind în cabină, în timp ce afară, pe deșertul roșu, umbre lungi, foarte lungi, învăluie zgomotul roților pe nisip, fluturii, păsările cu solzi diamantini și vela întinsă pentru a ușura truda motorului.

Mă uit la ceas. E ora opt. Peste alte opt ore, mîine, voi trece pe la a Doua Bază, la nord-nord-vest de *Munții Strălucitori,* la amiază voi fi la *Stelele Sacrificiilor,* pe la zece, unsprezece la *Colinele Focului Solitar,* la *Cîmpiile Roșii,* la *Piramide* și la corturile lăsate la a Patra Bază, iar în zorii zilei următoare, la tabăra de la Auchinlek.

Tractorul, solitară larvă candidă, umflată și moale, seceră undele imaginarei mări de maci purpurii, lăsîndu-se dus de curent și urcînd coastele, respins de valul puternic.

Mă ridic și conectez servopilotul. Containerele sînt roiuri de crisalide legate de un cordon ombilical pe care *Diavolul Nisipurilor* îl tîrăște și-l alimentează cu un curent tumultos și multicolor. Dispar, în timp ce eu cobor spre cabină, însoțit de palpitația stelelor.

DIN RAPORTUL AUCHINLEK
ÎN APROPIEREA BAZEI A PATRA,
PE PODIȘUL MARELUI FAGURE.

„Cine susține că civilizațiile neantropomorfe sînt incapabile să-și modifice vreodată propria lor natură, din moment ce s-a demonstrat imposibilitatea lor de-a domina mediul, n-are decît să vină în Deșertul Roșu.

Civilizația Nisipurilor, sau a *hymenopșilor,* cum am denumit-o, s-a învins pe sine însăși, nereușind să supună, în cursul evoluției naturale a planetei, mediul, care din pădure tropicală s-a transformat, în cîțiva ani, într-un deșert roșu, strălucitor de oxizi, culori și cinabru, lapislazuli și nisip, nisip, nisip mort în fiecare continent.

Din *Marele Fagure,* cel mai mare dintre orașele necunoscute, se coboară în caverne și galerii labirintice tot mai întinse pe sub pămînt. Raza inițială

măsoară în vîrful celui mai mare dintre turnuri şapte sute cincizeci de metri, la primele contraforturi ale podişului se dilată pînă la şapte mii cinci sute, şi sub deşert ajunge la zece mii, cel puţin pînă unde i-am îngăduit lui Peirce s-o exploreze.

Francis n-a sosit cu *Diavolul Nisipurilor* şi cu proviziile de la Prima Bază."

În zori, norii care acoperă orizontul, geamătul amar al alarmei mă fac să sar din cuşetă.

Nu înţeleg încă bine ce s-a întîmplat. *Diavolul Nisipurilor* s-a oprit, sau mai bine-zis înaintează cîţiva metri, se opreşte cu coada remorcii suprapusă ; chesoanele care se îngrămădesc, flasce şi informe pe patinele lor, se opresc în faţa unui obstacol invizibil.

DIN RAPORTUL AUCHINLEK
ÎN A PATRA BAZĂ,
PE PODIŞUL MARELUI FAGURE

„Francis n-a sosit încă. Îl aşteptăm de trei zile.

În aceste momente, supravieţuirea a devenit, pentru noi, o continuă obsesie. Supravieţuirea unei rase, a o sută de rase, a o mie, a trei oameni, atîţia cîţi am rămas în Deşertul Roşu, şi a altuia, Francis, care a dispărut, supravieţuirea rasei umane, supravieţuirea *Marii Rase a Nisipurilor*... Terra poate a şi murit între timp. Palidă stea deasupra turnului *hymenopşilor*. Cît despre acesta, Peirce şi Bereford continuă să nege pînă şi evidenţa.

Astăzi am hotărît să continuăm explorarea printre pereţii de conglomerate ai Fagurelui, încercînd să ajungem, oricît de inutil ar fi, la *Camera Regală*, începutul şi sfîrşitul acestei smintite lumi tăcute.

La o mie două sute cincizeci și șase de metri, am găsit primele desene. Sînt scene încă de neînțeles, dansuri aeriene, iubire și moarte, sacrificii de o nemaiauzită ferocitate, urne și celule, pinteni și săbii însîngerate, mandibule care imobilizează și sfîșie trupul adversarului.

Amintirea acelor aripi puternice ne călăuzește coborîrea, iese din fundul puțurilor și ne învăluie în cenușiul străbătut de lumina plăcilor aurite care încing coridorul. Se aude doar fîșîitul pelerinelor noastre, transmițîndu-se din arhitravă în arhitravă, sau pîlpîitul șuierător al lămpilor. Pete informe în noapte, fețele noastre cu orbitele dilatate și palide de inaniție, printre atîtea scînteieri de grinzi aurite, pilaștri și bolți, celule și urne, fulgerări de aripi și mandibule care se întind spre noi, din basoreliefurile de pe pereți... Sînt flori și nestemate în noapte, încrustații de salpetru sau excrescențe...

Peirce și Bereford mă cheamă. Desigur, «Mica rasă a apei» nu și-a făcut colonia aici. Nici Marea *Rasă a Nisipurilor* n-a coborît să-și întindă aripile pe această mică, palidă și albăstruie fîșie de sol, care se află la un kilometru deasupra capetelor noastre..."

Tractorul s-a răsturnat în stupul din dreapta, care a rămas invizibil pînă în ultima clipă, ascuns de undele mării purpurii. Pilotul automat nu și-a dat seama și a continuat să acționeze turbinele, pînă cînd nivelele micrometrice i-au atras atenția.

Ca și *Marele Fagure*, această construcție este de o perfecțiune matematică : simetrică și identică. Un stup mare în centru, străpuns de găuri și de dantelării în lanțuri moleculare, punți și arcuri care se avîntă ca să ajungă pînă la turnurile mai mici. Dar, spre deosebire de *Marele Fagure*, turnurile aici sînt îngropate, înmormîntate și aurul celulelor

a fost acoperit de vîltorile mării purpurii, valuri după valuri de picături însîngerate, rubine peste rubine, cîmp de maci fantomatici acoperind colonia *hymenopşilor.*

Dîra lăsată de *Diavolul Nisipurilor* se va pierde şi ea, în cîteva zile, sub adierea acestui vînt slab şi răscolitor, încărcat de visuri şi de cuvinte. Pilotul automat nu mai reuşeşte să restabilească echilibrul, ţipă şi deschide supapele, urlă şi geme cu sirena la intensitatea maximă, ca să ajungă pînă la crestele munţilor, conturate pe cerul de smarald.

A PATRA BAZĂ, PE PODIŞUL MARELUI FAGURE

„Îl aşteptam încă, în deşert, inutil, pe Francis, în cea de-a şasea zi.

Cu Peirce şi Bereford, după masă, în *Marele Fagure,* în căutarea Camerei Regale."

Dacă aceasta era o casă, *hymenopşii* cu siguranţă că n-au neglijat-o.

De la *Pragul Central* la *Mausoleul de Pază,* numai arcuri şi deschizături care se înalţă spre cer în coloane aurite, se coboară la *Poarta de Onoare* pentru a ajunge în subsol, la primele celule. Totul e de aur, poate pentru că puternicele mandibule ale *Marii Rase a Nisipurilor* au găsit că acesta este un material maleabil, potrivit pentru opera lor.

Din prima galerie, învăluită în licărirea palpabilă a subteranelor prin *Pragul Mic* se ajunge la *Nişele de Supraveghere,* şi, încă mai adînc, la *Celulele de depunere* şi la camerele unde se triau diferitele spe-

cii — Războinici, Lucrătoare, Trîntori, Regine și încrucișări polivalente — separate de uși cu pereți despărțitori hexagonali, lespezi masive atîrnate cu fire de aur de tavan, care ar fi servit pentru o probabilă acțiune de apărare față de atacurile *Fluturilor Mutanți* și ale păsărilor de pradă. Nisipul stacojiu de pe dușumea e curat și luminos. Vîntul care l-a adus în milenii de susur și de basme de la suprafață îl mai împrăștie încă, șuierînd și povestind legendele sale pînă cînd dispare în adîncurile cele mai îndepărtate ale Fagurelui.

Am stins lampa. Acum nu mai am nevoie de ea. Neobișnuite și palide excrescențe. Pedunculi și lanțuri de cristal în arcul viscerelor umane. Se multiplică la trecerea mea. Bulbi de carne și apendice delicate și mobile. Tentacule luminiscente care se încrucișează și se agită, ascunzînd plăcile aurite. Aceasta e *Sala de Vegetație*. La fel cu verii lor mai mici, *hymenopșii* au cultivat vegetația cu savante altoiuri, aducînd de la suprafață ciuperci și licheni, mari frunze albastre spinoase, grămezi de ierburi parfumate. Sfîrșitul *hymenopșilor* n-a însemnat și sfîrșitul creației lor. În jurul ierburilor palpitînd de chemări și transmutații de culori, în scaune și paturi concave, larvele și pupele gigantice ar fi așteptat zece primăveri pînă la maturație, dacă mai înainte o sabie implacabilă nu le-ar fi impus o moarte nedureroasă, pentru necesitățile Fagurelui.

E o iluzie, fără îndoială, sau urechile mele, obișnuite atîta timp cu șuieratul *Diavolului Nisipurilor*, se lasă amăgite acum de noul susur al necropolelor. Frunzele, stele grase și mobile în penumbra aurită, cactușii cu țepi mari și moi, stelele palpitînde de limfă sînt călduțe și animate, un ventricul cu reflexe multicolore, de purpură și smarald.

„Himenopterele, ordin de insecte gigantice, atingînd patru sau cinci metri. Reginele şi Trîntorii lor ajung la douăzeci. Au patru aripi membranoase, transparente şi cartilaginoase, brăzdate de ample ramificaţii. Părţile labiale sînt adaptate pentru mestecat şi lins. Ciclul reproducerii, pentru varianta *Marii Rase a Nisipurilor,* e cel mai neobişnuit din cîte s-ar putea imagina. Pentru unele încrucişări e perfect... (omisiune).

Reginele, de exemplu... (omisiune)."

Marele far, Ochiul, mii de rubine incandescente. Capul unui *hymenops*. Băiatul îl ţine ridicat deasupra capului încîrlionţat şi el iluminează perspectiva plăcilor de aur, o reflectă, o oglindeşte, o multiplică. O Sută, Unul, o Mie. Mii de ochi. Unul.

Pasajul din spatele nostru se pierde în depărtare, mereu egal în splendoarea sa, desăvîrşit. Mandibulele care secretau cimentul de unire n-au greşit nici cu un angstrom.

Aparent, băiatul n-are mai mult de zece sau doisprezece ani. E gol, cu excepţia gîtului acoperit de un colier de solzi ventrali de *hymenops* albastru. Dar poate că de vină e lumina şi eu însumi, în timp ce ne oglindim în pedunculii mobili care căptuşesc înclinarea coridorului, nu mă gîndesc decît la un vis, continuarea călătoriei în *Diavolul Nisipurilor*...

Dar poate că...

După coama de păr care-i acoperă urechile şi fruntea pînă la sprîncene, ochii profunzi, care par să se dilate în penumbră şi să se îngusteze la sclipirea lămpii de *hymenops*, picioarele lungi, braţele

subțiri, acoperite de un puf auriu, aproape invizibil, omoplații proeminenți — e în mod cert uman. Dar poate că... e un vis al computerului înnebunit de pe *Diavolul Nisipurilor*. Poate.

O umbră palidă și ireală care ridică sus deasupra capului, cu amîndouă mîinile, lampa unui ochi gigantic de *hymenops* și care se pierde în coridoarele de aur, devenind reală pentru o clipă, cînd se întoarce ca să se convingă dacă o urmez. Poate.

Un copil, bărbat sau femeie... Mersul său e straniu și nu-și arată niciodată pîntecul. Poate...

O mie nouăzeci și cinci de zile de izolare pot să înnebunească orice om. Dar asta n-ar avea nici o importanță, dacă Pămîntul de deasupra n-ar fi mort. Dragoste și moarte, dragoste cu moartea deasupra, moarte cu dragostea dedesubt. Aceasta a fost o expediție sau o aventură în deșertul roșu, o aventură, fără îndoială ultima.

Era ceva moale, cald, care mă strîngea în timp ce muream înlăuntrul ei, pentru a renaște și a muri din nou. Regăseam, cu buzele înnebunite, savoarea uitată a pielii de femeie, a părului său, a picioarelor, a șoldurilor. Soră sau mamă, prietenă sau femeie a băiatului așezat sub noi. În clipele acelea nu mi-a fost rușine și nu mi-e nici acum.

Cînd m-a dus la ea, am găsit-o pe o lespede de aur, în așteptare, tăcută, mută. O delicată, candidă și ireală siluetă, cu șoldurile strîmte, gura mare, intens roșie, picioarele atîrnînd pe marginea lespezii. În spatele ei, palida vegetație subterană, vie și pulsînd în așteptare.

Poate că... ea e Regina nisipurilor. După fîșiile de mătase aurită și de cărbune ale unui *hymenops*, atîrnîndu-i pînă la genunchi, după diadema antenelor luminoase din păr, după cioc și după acul pe care-l poartă în mîini...

Fără îndoială, acum ea e o Regină în toată strălucirea ei sălbatică. Acum.

Marea Rasă a Nisipurilor s-a arătat destul de sensibilă la cataclismul care a răscolit planeta. Himenopteri și albine, apoi hymenopși și, în fine, *Marea Rasă a Nisipurilor*, apoi... Obiceiurile sînt aceleași, poate chiar obiceiul de-a elimina pe... Poate. Dar nu astăzi, nu încă. Mai este încă timp pentru asta.

Aceasta nu-i *Camera Nupțială*. Mîine, sau peste cîteva zile, vom fi destul de aproape.

Cum ajungem aproape de el, băiatul lasă ochii în jos. Tulburat, ridică lampa și o agită. Se apleacă pentru a escalada micul zid care împarte o deschizătură și cu degetele mîinii libere își acoperă pîntecul. Se ghemuiește, sau strînge picioarele, sau ne întoarce mereu spatele...

Poate... Pentru că nu i-am văzut încă pîntecul.

Poate... Nu-i un Trîntor, un simplu Trîntor... *Marea Rasă a Nisipurilor*, gîndesc, în timp ce-l observ cum merge, purtînd ochiul său înflăcărat de *hymenops*, s-a adaptat perfect morții, ca și vieții.

Marea Rasă a Nisipurilor circulă prin coridoarele și labirinturile celulelor de aur ale Fagurelui, trecînd cu grijă printre trîmbele de nisip aduse de vînt, printre luminiscentele plante cărnoase, în negura străduțelor care duc tot mai adînc spre *Camera Regală* a Fagurelui.

Poate... Două corzi într-un arc, sau două cărți de joc cîștigătoare, sau un joc nou în locul celui precedent pe care, totuși, ai vrea să-l joci încă. Acesta e Deșertul Roșu, regulile planetei noastre nu se aplică aici. Fiecare joacă în felul său.

Un hermafrodit care ne luminează drumul, ridicînd cu grație deasupra capului un ochi gigant de *hymenops*, Regina care-l urmează îmbrăcată într-o carcasă de aur și catifea de *hymenops* și, la urmă, un foc fals de hymenops care-i privește, gîndește și tremură și închide drumul.

A PATRA ŞI ULTIMA BAZĂ, PE PODIŞUL MARELUI FAGURE

„Astăzi, întîi iunie, sărbătorim aniversarea zilei de nuntă a *Marii Rase a Nisipurilor*. În această zi, ei se încrucişau în adîncul Marelui Fagure.

Părăsim bivuacul pentru a ajunge la Prima Bază.

Peirce s-a întors din ultima excursie cu o veste extraordinară.

A observat, spune, în timp ce ardea ultimele bastonaşe rituale, figura unui om, palid şi emaciat, dar extraordinar de asemănător cu Francis. În spatele lui, o femeie şi un copil. Francis, sau omul, sau umbra, sau cine era, îl chema cu gesturi largi. Dar femeia şi copilul l-au abătut de la acest gînd şi el a dispărut prin uşa *Camerei Nupţiale*.

Dar era Francis, continuă, era chiar el. Cum aş putea să mă înşel ?

Am rămas numai patru, după incident, şi ne cunoşteam prea bine...

Adîncimea şi singurătatea ne-au jucat adesea feste de acest fel. Bereford l-a luat pe Peirce, l-a dus pe *Diavolul Nisipurilor* şi i-a injectat un narcotic.

Călătoria va fi foarte lungă şi probabilităţile de a ajunge la Prima Bază, în starea fizică în care ne găsim, sînt destul de puţine.

Ca să nu mai vorbim de visurile, halucinaţiile, amintirile care ne chinuie şi de insomnia care continuă să ne ţină în ghearele ei.

Tractoarele, *Diavolii Nisipurilor*, cu vagoanele lor moi pe roţile cu perne, şerpuiesc strălucitoare şi opaline pe nisipul *Deşertului Roşu*."

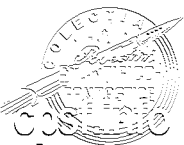

LUIGI NAVIGLIO

S-a născut în 1936 la Florența, dar locuiește de mulți ani, împreună cu soția, la Milano, unde a fost mai întîi fotoreporter, apoi ziarist. Acum lucrează într-o editură.

Naviglio a fost fără îndoială unul dintre cei mai prolifici și mai populari autori de fanta-scienza, gen de care s-a cam îndepărtat astăzi, datorită noii sale activități și crizei existente în acest domeniu în Italia. A scris cincisprezece romane, sub diferite pseudonime; treisprezece dintre acestea au fost publicate și două sînt încă inedite. Are aproape cincizeci de povestiri la activ, apărute de aproape optzeci de ori în publicații specializate sau nu (unele și în Franța). A fondat două dintre fanzinele italiene cu cel mai mare număr de pagini și cu cea mai lungă existență: Numeri unici (Numerele unice, *douăsprezece fascicole din 1965 pînă în 1967) și* Verso le Stelle (Spre stele, *unsprezece fascicole din 1966 pînă în 1968), în care au apărut multe povestiri italiene și străine (două fascicole dedicate fantascienzei franceze și suedeze), diverse articole și nenumărate... polemici.*

Fantascienza lui Naviglio e tot ce poate fi mai „clasic", mai ales în romane: mirajul aventurii, o fantezie fără frîu, exercitîndu-se în toate direcțiile pe care le poate oferi science fiction-ul, plăcerea de a povesti.

Dintre romane, amintim La hotarele microcosmosului, Întoarcerea la origini, Un car în cer, Pionierii de pe Exlan, Un dragon pentru Heart; *dintre povestiri* Lumea curcubeului, Lumea atomilor, Frumusețe de vis, Sinucidere în doi, Domnia mașinilor, Planeta nimănui.

G. de T.

Stau aici, pe un covor, eu, străinul, prietenul. Omul fumează și citește ziarul ; nu se interesează de loc de mine, mă ignoră și sînt liber să gîndesc și să-mi amintesc. Trecutul reînvie cu o claritate matematică.

Sînt robotul ZH-15, corpul meu are zece ani. Delicatul mecanism invizibil, care constituie adevărata mea esență, are două milioane de ani.

Mi-amintesc, parcă ar fi ieri, ceea ce s-a întîmplat atunci, în Insula Atlantida. Stăpînii mei aparțineau unei rase evoluate și puternice, de-o inteligență superioară, dominînd totul de la înălțimea lor care ajungea pînă la șapte metri.

Se numeau atlantizi ; aveau plete albe, bogate și originile lor se pierdeau în abisurile timpului.

Ei ne-au creat pe noi, roboții, cu subtila perfecțiune a științei lor, înzestrîndu-ne cu sentimente și senzații asemănătoare celor pe care le încercau ei înșiși. Eram bucuroși să le slujim și, cu toate că eram opera lor, nu încetam să ne minunăm de rafinata tehnică a palatelor lor, a străzilor, a podurilor aeriene suspendate în neant.

Erau atît de abili, încît noi, ființe mecanice, n-am fi putut deprinde niciodată destule din calitățile lor, cu toate că ei se străduiau să ne facă să le înțelegem și pierdeau mult timp încercînd să ne învețe știința lor.

Atlantizii erau stăpîni nu numai ai planetei, ci ai întregului Sistem Solar. Astronavele lor puteau

atinge viteza luminii și săgetau prin spațiile siderale. Îmi amintesc, de pildă, ce-au făcut pe a Patra Planetă. Acolo, pe planeta nisipurilor roșii ca sîngele a mii de dragoni, exista o formă de viață reprezentată prin vegetale semimobile, avînd forma unor cactuși enormi. Cînd atlantizii au venit în contact cu ele, au înțeles că erau pe punctul de-a se stinge, deoarece apa care constituie limfa lor vitală era pe sfîrșite. Au proiectat atunci un gigantic sistem de canale, care, plecînd de la poli, călăuzeau apa rezultată din topirea gheților spre zonele de deșert, într-un fantastic plan de irigare a întregii suprafețe. Cactușii, trăind în apropierea canalelor, au putut să recîștige forță și viață.

Fericirea nu e un lucru obișnuit și, atunci cînd se întîmplă să ai parte de ea, trebuie s-o savurezi pînă la ultima picătură, pentru că ea are obiceiul să se destrame după cîteva clipe, pentru a se întoarce apoi foarte tîrziu, sau poate niciodată.

Noi, acum două milioane de ani, nu înțelesesem încă acest adevăr.

Totul părea să se desfășoare în chipul cel mai firesc : Atlantida, insula noastră, era despărțită de celelalte pămînturi printr-o mare întindere de apă. Atlantizii ajungeau rareori pînă la ele, fiindcă acolo natura era încă în stare sălbatică.

Perioada glaciară se afla la cîteva milenii în viitor și Pămîntul era acoperit de minunate păduri, cu o vegetație luxuriantă. Prin ele mișunau reptile gigantice, unele blînde, ca dinozaurii, altele teribile, ca alozaurii.

Omul se afla încă la începutul ciclului său evolutiv și își împărțea culcușul cu maimuțele și urangutanii, în copaci. Prin urmare, nu era nimic de temut din partea naturii înconjurătoare. Atlantizii care, în vremuri îndepărtate, coborîseră din stele pentru a face din Terra locuința lor erau adevărații stăpîni ai planetei. O explozie înspăimîntătoare dezintegrase lumea lor originară și numai un mic grup

reușise să se salveze, acela care ajunsese pe Terra și construise minunatul oraș al Atlantidei, pe o insulă separată de celelalte părți ale uscatului, astfel încît prezența lor să nu poată influența în nici un mod evoluția speciilor indigene.

Dar într-o zi, în vreme ce priveam grațioasele cupole de smarald care se-nălțau deasupra Atlantidei, scînteind în mii de culori, se auzi Apelul adresat tuturor roboților.

M-am îndreptat către locul de adunare.

În Sala Albastră, numită astfel din cauza fluorescenței emanate de pereți, eram prezenți cu toții. Trei mii de roboți așteptau comunicarea pe care stăpînii noștri doreau s-o facă.

Cînd Marele Maestru, decanul atlantizilor, intră în sală, tăcerea deveni absolută. Figura stăpînului nostru, lunga lui barbă albă ne subjugau și ne aduceau într-o stare de admirație extatică. Trebuia să fi fost foarte bătrîn, pentru o făptură de carne și de sînge : vîrsta lui atingea șapte, opt sute de ani pămîntești, dar nu-și pierduse puterea și măreția.

Urcă încet pe podium și din cei trei ochi ai săi emană o lumină tristă.

— Roboți, spuse el, v-am convocat aici pentru a vă da anumite ordine. Cînd noi, atlantizii, am reușit să ne salvăm din catastrofa care a distrus patria noastră de origine și să ne stabilim aici, pe a treia planetă, am crezut că într-o zi rasa noastră va înflori din nou. Ne înșelam. Pe toate celelalte planete lipsește un element mineral care exista numai pe a noastră. Prin radiațiile sale, acest element ne oferea posibilitatea de a ne reproduce. Fără el, am devenit cu toții sterili : de sute de ani nu se mai nasc copii și Atlantida este populată acum de o comunitate de bătrîni...

Un murmur de stupoare s-a înălțat din rîndurile noastre la auzul acelei neașteptate revelații, la care nu ne gîndisem niciodată, dar Maestrul restabili tăcerea cu un simplu gest :

— Nu v-am împărtășit acest fapt, pentru că doream ca unica voastră preocupare să fie aceea de a afla și de a învăța tot ceea ce era posibil, fără ca alte probleme de ordin psihologic să vă influențeze educația. Dar astăzi sînteți pregătiți : știți să construiți orașe, astronave, ați învățat totul în materie de tehnică, artă, inginerie, etică. Sînteți, deci, gata pentru marea misiune ce vă așteaptă...

Trei mii de roboți stăteau nemișcați ca niște statui, fascinați de aceste revelații. Dar Marele Maestru avea încă multe de spus.

— Noi sîntem ultimii reprezentanți vlăguiți ai unei rase pe cale de dispariție. Nu mai dorim să trăim. Am făcut tot ce puteam să facem. Ultima noastră realizare este bariera de nori care înconjoară cea de-a Doua Planetă, barieră creată în mod artificial, pentru a permite reeditarea condițiilor favorabile apariției vieții, cum s-a întîmplat aici și în vechea noastră lume. În cîteva zile, nu vom mai exista și, o dată cu noi, va dispărea și insula, scufundîndu-se în valurile mării, ca să nu rămînă nici o urmă... Dar voi nu ne veți însoți...

— Nu ! strigă unul dintre noi. De ce nu putem să vă urmăm ?

— De ce nu vreți să ne lăsați să împărtășim soarta voastră ? reluă altul.

— Sîntem noi slujitori atît de nedemni ?...

Marele Maestru impuse din nou tăcerea și pe chipul său se citea o adîncă înțelepciune.

— Voi aveți o sarcină de îndeplinit. Există, pe această planetă, o formă de viață menită să evolueze : avem motive să credem că, în cîteva milioane de ani, ea va putea atinge un grad de civilizație asemănător celui al nostru și chiar superior, deoarece posedă în embrion însușiri de care noi înșine sîntem lipsiți. Avem încredere în această rasă, care deocamdată nu se deosebește de alte specii animale, și vrem ca voi să-i stați alături pentru a o ajuta,

pentru a o sprijini, pentru a o conduce pe calea cea dreaptă. Vă vorbesc despre rasa umană.

În clipa aceea, am considerat necesar să intervin:

— Fie-mi iertată curiozitatea, dar de ce țineți ca orice urmă a voastră să dispară?

El surîse, cu bunătate, la întrebarea mea naivă.

— Noi credem că, pentru o rasă în plină evoluție, eventuala descoperire a urmelor civilizației noastre ar putea să producă un efect psihologic nociv. Pentru a merita moștenirea pe care i-o lăsăm, rasa umană va trebui să ajungă singură la progres, fără intervenții din afară. Nu *a copia* pe alții înseamnă a evolua, ci *a inventa*. Iată de ce Atlantida va dispărea pentru totdeauna. De asemenea, pentru ca existența noastră să rămînă un secret, nici voi nu trebuie să vă păstrați înfățișarea de acum. Vă veți construi un corp nou și vă veți concentra eul într-o microscopică aparatură invizibilă, al cărei sediu va fi un creier. Vă veți reproduce ca și celelalte specii vii și, făcînd „corpul" vostru să moară cu o anumită periodicitate, vă veți transfera într-altul. Numai în acest fel veți putea asigura o evoluție efectivă rasei care va trebui să ne ia locul de stăpîni ai lumii. Cînd, în fine, veți fi siguri că oamenii au atins un înalt grad de civilizație, atunci, și numai atunci, veți putea să le dezvăluiți adevărata voastră identitate.

Asta e tot. Acum, executați ordinele pe care vi le-am dat și grăbiți-vă: curînd, oamenii vor avea nevoie de voi. Plecați: în cîteva zile, Atlantida va dispărea pentru totdeauna.

*

Iată, mi-am amintit. Acum eu, robotul ZH-15, stau întins pe un covor pufos și aștept ca omul să-mi acorde atenție.

Atlantizii aveau dreptate : în cîteva milenii, omul va atinge deplina sa maturitate și atunci vom putea să-i dezvăluim adevărata noastră identitate.

*

Iată : Omul mă privește.

— Azor, spuse omul, ridicîndu-se. Vino aici, e ora mesei !

Robotul ZH—15 se ridică, dînd din coadă.

MASSIMO PANDOLFI

S-a născut în 1944, la Pesaro. E un exponent tipic a ceea ce se cheamă „calea italiană în science fiction". Licențiat în științe naturale cu o teză despre ecologie, pasiunea lui de cititor și de autor a fost deopotrivă fantezia a la Tolkien și oroarea a la Lovecraft, al cărui înflăcărat fan este. A început să scrie în 1961 și de atunci semnătura lui a apărut în toate publicațiile specializate italiene: Galaxy, Oltre il Cielo, Urania, Galassia, Futuro, *în fanzine (a fost cofondator al* Aspidistrei), *în* Planeta *și în cotidianul venețian* Il Gazzettino. *În aceste două ultime publicații s-a afirmat printr-o serie de texte foarte scurte, inspirate din „zoologia fantastică" a celebrului scriitor argentinian J. L. Borges: un șir de animale imaginare create de Pandolfi par să fie întru totul verosimile, cu toată imposibilitatea existenței lor. Multe dintre scrierile lui au fost traduse în Franța și Belgia.*

Lui Pandolfi îi este caracteristică povestirea de „heroic fantasy", prezentă și în antologia de față, care îmbină inteligent legenda, basmul, saga și alegoria. Noaptea înfrîngerii, *e, de fapt, una dintre puținele opere italiene care au reușit să reînvie eficient lumea mitului.*

Printre alte povestiri ale autorului amintim Întîlnire în doi, Nomazii stelelor, Sculptorul lumilor, Ochi de pisică, Marea albă.

G. de T.

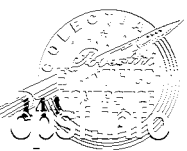

Borametzul de Gaalogra călărea spre casă. Pe coiful său nu străluceau stelele şi armura îi era plină de sgîrieturi şi de murdărie încrustată. Silueta lui impunătoare se înălţa în pragul înserării, luminată de ultimele raze ale soarelui muribund. Vioriul întunecat se prăbuşea peste firavul şir de cavaleri care se desfăşura pe creasta munţilor Lunii. Prinţul Condotier avea ochii întunecaţi şi trişti. Mîna i se sprijinea pe garda spadei şi el privea drept înainte şi pămînturile sale păreau că se prosternează sub privirea de piatră imaculată.

Armata sa rămăsese în urmă, departe, în vale, abia întrezărită în ceaţa albastră a înserării. Se putea vedea gloata pedestraşilor frînţi de oboseală, roşul strălucitor al Gărzilor Porţii, înaintarea obosită şi lipsită de viaţă a Templierilor Stîncii, şi diferitele companii, şi căruţele, şi bagajele... toate se tîrau în marea dezordine a înfrîngerii. Ultimele raze de soare făceau să pălească toate chipurile şi creiau perspective stranii, ultimele raze făceau să moară armata din vale, îndepărtată şi spectrală, o proiectau în irealitate.

Numai Templierii, cavalerii cei mai bravi şi mai credincioşi, îl însoţeau, apărîndu-l, pe borametzul de Gaalogra pe drumul întoarcerii, acolo, la porţile cetăţii care se găsea undeva, sub ei.

„Gaalogra cea Frumoasă", „Gaalogra cea scînteietoare", „Centrul lumii". Gaalogra, cu turnurile ei de cristal, cu zidurile sale de oţel şlefuit, cu oamenii

săi mîndri și generoși și cu nopțile sale de înghețată disperare.

Tristul cortegiu intră pe poarta de nord a cetății. Prințul era în frunte, impunător pe grahorul său care avea ochii roșii și gura înspumată de oboseală. Prințul înainta în armura sa albă, marea lui spadă era roșie ca sîngele barbarului invadator, iar dezintegratorul agățat la centură era negru ca noaptea. Grahorul înainta legănîndu-se fără zgomot spre castelul de pe stînca abruptă. Templierii îl urmau, negri în uniforma lor de ucigași, înfricoșători în oboseala lor mortală.

Puțină lume ieșise să privească nefericita întoarcere a prințului și făcea loc războinicilor, privindu-i cu ochii mari și înspăimîntați.

O femeie alergă în întîmpinarea lui Ghiliamur; avea un veșmînt lung, albastru și părul de culoarea grîului, și plîngea și suspina în timp ce alerga. Tăcerea deveni încă mai absolută, mai totală și irevocabilă. Lumea privea cu indiferență, fără să se miște, ferestrele caselor, negre și căscate, erau lipsite de lumină și de viață. Cortegiul s-a oprit și Prințul o privește cu ochii triști, iar ea aleargă și suspină, și suspinele ei se pierd în cetatea cufundată în tăcere.

A ajuns lîngă el, se privesc o clipă, numai o clipă, apoi Prințul coboară de pe grahor și o îmbrățișează încet, pentru că nu are nici forța, nici curajul s-o facă așa cum ar vrea; ea, în schimb, se agață de el cu disperare, și suspină, și-l sărută, și îi spune cuvinte neînțelese, întretăiate, cuvinte care nu se înțeleg și se pierd în șoaptă.

S-a urcat pe grahor, împreună cu el, s-a așezat pe șa în fața lui și își ascunde capul la pieptul lui și suspină, și plînge pentru că el s-a întors, plînge de bucurie și de dragoste.

E noapte în Gaalogra, cerul e întunecat și stelele nu-s de ajuns ca să-i redea strălucirea. Aceasta este

Noaptea Înfrîngerii, noapte albă de durere, noapte neagră şi fără bucurie.

Castelul borametzului e cenuşiu. Se conturează pe cerul întunecat, în lumina palidă a stelelor. E întuneric, sălile goale şi tăcute nu mai sînt pline de lumini lucitoare, cele două luni gemene n-au răsărit încă şi păsările nocturne îngînă cîntece triste. Prinţul stă cu privirea pierdută în gol, în marea sală de arme ; Eleonor e întinsă pe marele covor, cu capul pe genunchii lui, părul de culoarea griului i s-a revărsat peste picioarele lui şi reflexe de aramă se nasc în lumina slabă a unui foc aproape stins.

„Abia ajunsesem la Munţii de Smarald, ne oprisem într-o vale lungă şi strîmtă, plină de ape scînteietoare şi de verdele cîmpiilor. Armata noastră era obosită şi înfricoşată de foamea invadatorilor.

Sosiră cîţiva curieri extenuaţi ca să ne spună că barbarii erau acolo, la o singură zi de drum. Erau cutremuraţi şi temători, spuneau că pămîntul rămăsese pustiit şi ars după trecerea lor, că nici o suflare de om nu mai rămînea în urma lor, şi erau sute şi mii şi iar mii. O mare nesfîrşită de corturi, de pedeştri şi de călăreţi. Aspectul lor era groaznic şi monstruos, veneau de pe îndepărtatele cîmpii ale Morţii, de la distanţe atît de mari, încît nici nu le puteam cuprinde cu închipuirea. Armele lor erau mai teribile decît ale noastre, spadele mai ascuţite, suliţele mai mari şi mai grele, fulminatoarele mai precise şi mai ucigătoare. Şi spuneau chiar că nu erau umani.

Invadatorii barbari aduceau obiceiuri străine vieţii oamenilor noştri : aduceau o moarte lentă vieţii oamenilor noştri. Cîntau gloria mulţimilor, dar mulţimile erau masacrate. Sînt tirani sîngeroşi. Dumnezeul lor sînt ei înşişi, zeii lor au murit, dar ei vor să fie adoraţi.

Ne-am aşezat tabăra în tăcere, cu moartea în suflet. Nu se auzeau strigăte şi cîntece ; simţeam

tot timpul, în inimile noastre, presimțirea întunecată a înfrîngerii. În timp ce soarele cobora, acolo, în fundul văii, mare și maiestuos în apusul vioriu, oamenii spuneau că ar fi văzut proiectîndu-se, deasupra lor, profilurile negre ale păsărilor morții, erau nouă, nouă ca și coasele pe care Moartea le poartă cu sine cînd trebuie să-i ucidă pe cei bravi".

Soția îl asculta în tăcere, cu părul ei blond despletit, cu ochii întredeschiși și cu pecetea disperării pe buze. Își ridică o clipă fruntea și-l privi. Văzu ochii lui obosiți, chipul descompus, chipul pecetluit de oboseală, de umilire, de oroare. Se ridică în picioare, în fața lui și cu un gest neașteptat, posesiv, îl îmbrățișă strîns, îl mîngîie și-l sărută pe ochii obosiți și pe buzele crăpate, pe fața albă și trasă. Îl îmbrățișă cu turbare și mînie. Era al ei, nu puteau să-l ia și să-l tîrască prin pulbere, nu puteau să dea fetei lui albe paloarea morții, nu, nu puteau să facă din el un trup rece și fără viață, pentru că el îi era necesar, acum și întotdeauna, pentru că el era un mare suveran și, mai presus de orice, era soțul ei, Ghiliamur cel Viteaz, era bărbatul ei care trebuia s-o apere, și încercase s-o apere! Ce importanță avea dacă nu se întorsese învingător... Se luptase. Pierduse. Dar cît de puternici erau dușmanii, și cu cît mai mulți!...

Vocea lui tremură încă. E copleșit de o oboseală care-i cuprinde trupul și mintea, dar ar vrea să vorbească, să continue să-i povestească mai departe despre înfrîngerea care-i apăsa inima ca o bucată de plumb cenușiu, dar nu poate, nu poate pentru că gura lui e astupată de cea a Eleonorei, pentru că ea nu mai vrea să asculte nimic, vrea numai ca el să-i fie alături, poate pentru ultima oară, și îl sărută și îl îmbrățișează și se strînge lîngă el.

Afară, vîntul șuieră furios în noapte, și prima Lună e singură și albă pe cer, însoțitoarea ei n-a apărut încă. Orașul doarme și tremură, chiar dacă oamenii veghează pe bastioane și-și povestesc în-

tîmplări de război. Vîntul trece printre turnuri şi creneluri şi-i înfioară pe cei care-i simt răceala. Tăcerea apasă şi nu iartă, şi chiar strigătele cu care străjerii se cheamă unul pe celălalt sînt mai încete şi mai răguşite. Munţii Lunii veghează asupra cetăţii Gaalogra, sînt înalţi şi aspri, dar nu vor mai fi de ajuns pentru a-l opri pe invadatorul barbar. Se văd parcă mii de lumini acolo sus, pe culmi, se aude parcă o rumoare venind de pretutindeni, un clinchet de arme îndepărtate, de gheare şi de labe încovoiate, luna îşi acoperă parcă ochii pentru a nu privi groaznica nimicire a cetăţii sale iubite.

A trecut jumătate din noapte, dar Ghiliamur şi Eleonor nu dorm, se află încă în marea sală de arme şi ea este încă în braţele lui puternice şi el priveşte încă în gol : îşi vede armata în vale.

„Se făcuse dimineaţă, aurora viorie colora arborii şi stîncile ; armata mea era în picioare, gata să lupte şi să moară. De departe sosiră veşti că Duşmanul era dincolo de munţi, că Duşmanul cunoştea poziţia noastră şi se rînduia în formaţie de luptă. Nici unul dintre războinicii Gaalogrei nu tremură ! Cine spune altfel e un prost şi un mincinos ! Nici unul nu fugi şi nu-i dădu măcar prin gînd s-o facă ! Nici unul nu săvîrşi aceste fapte, dar în tăcere, în sinea lui, fiecare se ruga dumnezeului său, fiecare se simţea mic şi pierdut şi se gîndea la ceea ce avea mai scump pe lume. Eu mă gîndeam la tine, micuţă şi scumpă Eleonor, la părul tău blond ca aurul, la gura ta atît de frumoasă, la sărutările tale şi la tot ceea ce însemni tu pentru mine. Tu, cea dintîi din regatul meu, la tine, pentru că fără tine nimic n-ar putea să existe. La tine, şi tu erai departe, şi tu mă aşteptai cu inima ca o floare a dimineţii. Tu erai în această mare sală, tu erai aici singură poate pentru totdeauna, poate pentru toţi anii ce vor veni, pentru toţi anii fără sfîrşit.

Tăcerea noastră nu era curmată de nimic, doar arborii şi soarele ne priveau acum, şi florile.

— Doamne cîte flori ne priveau — umpleau valea, roșii, albastre, albe... Noi eram, știi, Eleonor, florile acelea eram noi, și cineva venea să ne calce în picioare, să ne distrugă, și noi, ca și ele, nu aveam să ne plîngem, chiar dacă era primăvară și Gaalogra ne aștepta.

Zgomotul pe care-l făcea Dușmanul a ajuns la noi încet, încet, aproape pe nesimțite, de departe, pe deasupra culmilor. La început un clinchet confuz, un susur metalic, un sunet straniu, ca zumzetul unei insecte sau lunecarea unui șarpe pe un mănunchi de ierburi uscate. Apoi, apoi a crescut, înghețîndu-ne inimile, făcîndu-le să freamăte. Deveni un zgomot de carapace, un zgomot de clești și de mandibule, un zgomot de mașini de război rostogolindu-se pe coastă, pocniturile fulminatoarelor apropiindu-se de noi, cei din vale... Și apoi, și apoi au apărut Ei. Negri, monstruoși, străini. Totul devenise o vibrație de antene, un scrîșnet de mandibule, o tîrîre de labe pe stînci, un scîrțîit de chitină pe carapace. Erau un fluviu, o avalanșă, o mare neagră de capete triunghiulare, de ochi scînteietori, de labe lungi pline de coarne și pinteni.

Grahorii noștri începură să bată din copite, ochii noștri se umplură de oroare. Nu de spaimă, ci de oroarea inumanului, de teroarea insectei ce se tîrîie și mușcă, ochii noștri se umplură de senzația aceea de dezgust și de greață care te cuprinde cînd vezi o insectă strivită, cu măruntaiele albe răspîndite pe pietre.

În scurt timp, acoperiră colina care ne domina, o înnegriră cu mulțimea lor nesfîrșită și încă mai soseau, și încă, și încă. Mirosul de acid începuse să ajungă pînă la noi, se și vedeau sulițele sclipind în mîinile lor roz cuirasate, arcurile lor se încordau și fulminatoarele erau în poziție de tragere. Nu se distingeau armate, și companii, și batalioane, nu exista infanterie și cavalerie, nu existau steme și stindarde care să fluture în vînt ; ei nu aveau ne-

voie de asta. Înaintau și atît ; foșnetul, scrîșnetul mandibulelor erau stindardele și stemele lor, ei înșiși și forța cotropirii lor erau de ajuns pentru a-i face să nu cunoască teama. Era Dușmanul care trecuse dincolo de frontierele sale, părăsise șesurile reci din nord pentru a cuceri pămînturi și pășuni."

Ghiliamur închise ochii și își acoperi fața cu mîinile. Capul său se plecă în fața amintirii cumplite, sufocat de oroare și de deznădejde. Ar fi vrut să țipe, dar vorbea în șoaptă, ar fi vrut să plîngă, dar nu putea, în ochii săi nu se ivea nici o lacrimă. Și Eleonor era acolo, acolo lîngă el, cu ochii ei credincioși, cu ochii ei de mac înspăimîntat. Biata soție, biata femeie care știe că-și va pierde soțul și țara, cetatea și viața !

Eleonor îl privește, dar acum nu mai are curajul să-l îmbrățișeze pe Ghiliamur, nu mai are curajul să-l sărute, să-l strîngă în brațe, pentru că simte prea multă oroare în juru-i, simte că în încăpere s-a făcut frig și bușteanul din cămin nu mai poate să-i încălzească inima. Eleonor stă nemișcată în fața lui, împietrită, epuizată. S-ar părea că însăși dragostea ei a zburat departe, înfricoșată de zgomotul chitinei, distrusă de mandibulele tenace ale acelui Dușman atît de oribil, încît nu poate fi descris. Dragostea ei curată, dragostea ei de femeie, gingășia și surîsul ei, totul s-a sfîrșit, totul s-a pierdut în întunericul adînc al oroarei.

Ghiliamur și dragostea lui de bărbat, dragostea lui nețărmurită ca Soarele, dragostea lui călcată în picioare și batjocorită de acel „ceva", venit din șesurile îndepărtate ale nordului.

Cuvintele ies din gura lui Ghiliamur ca un șuvoi pe care el nu-l mai poate opri, care trebuie să se reverse pentru că nu-i mai poate răbda apăsarea înăuntrul inimii sale.

„Apoi, armatele noastre s-au ciocnit. Masa neagră a Dușmanilor întîlnise firavul șir al avangardei noastre pedestre și parcă a absorbit-o, nu s-au

văzut spărturi sau destrămări de-a lungul liniei de atac, s-a auzit numai sunetul răguşit al fulminatoarelor şi un scurt clinchet de spade. Şi, apoi, s-au năpustit asupra noastră, ne-au doborît şi ne-au zdrobit. Trupurile lor mari şi cafenii îi dominau pe soldaţii noştri, mirosul lor de acid era respingător, membrele lor păreau făcute din oţelul cel mai dur al pămîntului nostru, şi sîngele roşu curgea ca fluviile de primăvară, şi pămîntul era ud, şi iarba, şi florile... Acum am isprăvit, acum nu mai am nimic de spus, dar chipurile palide ale soldaţilor mei strigă şi acum în mine şi ei au făcut minuni de vitejie împotriva acelor fiinţe care păreau desprinse din noapte. Templierii se luptau ca fiarele, retezau labe şi antene, săpau răni oribile în abdomenele monstruoase, loveau în ochii negri şi răi, ca nişte mlaştini fără lună, dar ei erau mii, şi mii, şi mii..."

Borametzul de Gaalogra se opri o clipă, ca să-şi amintească. Rămase tăcut un lung şi trist moment, cu capul aplecat ca şi cum s-ar fi rugat zeului morţii.

„Am văzut Gărzile Porţii dispărînd într-o mare de duşmani, le-am văzut urlînd şi blestemînd, şi ucigînd cu ferocitate, le-am văzut murind sub mormane de fiinţe nonstruoase. Am văzut cum a fost masacrată compania lui Grihl Ucigaşul, şi moartea lui Konhelar, a lui Vaart Linneri, Halgabior, şi atîţia, şi atîţia... Toţi cei care mi-erau aproape, toţi cei care mi-erau dragi. Am văzut cum armata mea se îndoaie ca o frunză ruptă, fărîmiţîndu-se ca pietrele vechi... I-am văzut murind cu sutele, cu miile... Şi atunci, ce mai rămînea de făcut? Am poruncit Semnalizatorului retragerea, i-am poruncit lui Orhiman să moară pentru a ne acoperi retragerea, spre a putea să ajungem la Gaalogra, ca să murim în cetatea noastră de diamante...

Şi acum eu mă aflu aici, şi pămîntul arde sub picioarele mele, şi poporul strigă, poporul plînge,

dar eu, eu, ultimul boramet de Gaalogra, n-am ştiut să-l apăr, n-am putut, trebuie să mă crezi Eleonor, n-am putut. Parcă aud şi acum zgomotul lor imund, parcă simt paşii lor cumpliţi, paşii lor care înaintează impetuos, fără nici o emoţie, pentru că nu sînt umani, Eleonor, pentru că nu ştiu ce înseamnă durerea, disperarea, ura, dragostea. *Eleonor, ei nu ştiu nimic! N-au inimă. Sînt insecte, sînt viermi care se tîrăsc, Eleonor!*"

Gaalogra străluceşte livid în lumina celor două luni. A răsărit şi luna cea verde. A învăluit turnurile şi palatele într-o lumină ireală; întreaga vale are un aspect diafan şi intangibil. Gaalogra pare o enormă efemeră cu aripi de safir, verde şi tăcută, gingaşă în tonurile ei de un verde nocturn, aşezată în fundul văii, mîngîiată de degete tăcute. Soldaţii săi veghează, chiar dacă ştiu că e în zadar. Pe zidurile înalte se visează şi se povestesc întîmplări din război. Pe ziduri pluteşte o senzaţie de neverosimil, de zădărnicie, care-ţi strînge inima. Această cetate atît de vie şi plină de soare, atît de prezentă, nu poate fi distrusă mîine, în lumina viorie a zorilor, asta nu se poate întîmpla, nimeni n-a spus-o, altora li se poate întîmpla, dar nu nouă, nu cetăţii noastre de cristal.

Sus, deasupra cetăţii, trec nouă păsări negre, profilîndu-se pe discul celor două luni. Nouă — ca şi coasele pe care Moartea le poartă cu sine, cînd îi răpeşte pe cei bravi. Noaptea e pe sfîrşite, zorii n-au apărut încă, dar se simte apropierea lor, se simte că soarele e pe cale să răsară, stelele de pe cer nu mai strălucesc şi cele două luni nu mai colorează în verde intens oraşul adormit.

Eleonor e trează. Marea sală e tăcută, Prinţul doarme pe un divan de brocart. Eleonor se ridică şi-l priveşte lung, plină de dragoste, îngenunchează şi-şi atinge buzele de ale lui, într-un uşor sărut, îi ţine capul în mîini şi faţa lipită de a ei, apoi se ridică brusc şi iese prin marea uşă de lemn încrustat.

Eleonor a ieşit din oraş. Merge cu paşi repezi, aproape alergînd. A ieşit prin poarta de nord. Cu un mic semn a poruncit străjerilor să i se deschidă şi acum e în afara zidurilor şi merge prin noaptea care devine din ce în ce mai clară, care a început să îmbrace culorile vii ale aurorei. Noaptea e rece, o lună a şi apus, cea verde, Luna Fugară. Gaalogra şi-a pierdut vălul de imaterialitate, devenind, în lumina albă şi crudă a Primei Luni, un oraş copleşit de dezolare, care-şi aşteaptă sfîrşitul.

Eleonor se gîndeşte la Ghiliamur, se gîndeşte la trupul lui tînăr şi falnic, la ochii lui negri şi la figura lui blîndă. Se gîndeşte la dragostea ei care zace acolo, într-o sală mare şi rece, cu disperarea în inimă, cu jalnicul somn în ochi şi oroarea în adîncul sufletului. „Ghiliamur, oh Ghiliamur!" strigă în noapte, dar e prea departe ca s-o mai audă cineva, acolo, sus, pe bastioane şi pe înaltele turnuri de pază, nimeni nu-i răspunde, şi ea plînge pentru că el e departe şi pentru că aşa trebuie să fie.

Eleonor aleargă şi zorile aleargă cu ea. Eleonor plînge şi roua a acoperit cu lacrimi reci frunzele şi florile pe care ea abia le atinge fugind în lumina aurie. Eleonor aude un foşnet îndepărtat, un sunet nelămurit, care se strecoară printre stînci şi arbori înalţi. Ea aude un vuiet ca al mării, o rumoare care înaintează şi devine tot mai puternică.

Eleonor aude un zgomot de paşi înmiiţi.

Eleonor aude un zgomot de chitină şi de cuirase.

Eleonor aude din ce în ce mai aproape un scrîşnet de mandibule şi un hîrşîit de carapace.

Eleonor aleargă, albă ca Prima Lună, albă asemenea celui mai înalt turn al castelului său, albă ca dragostea pe care i-o poartă lui Ghiliamur.

Eleonor vede o mare de antene şi de feţe triunghiulare, o infinitate de labe chitinoase care bat pămîntul, o mişcare obscenă de mandibule de fier, de arme, de lănci şi de spade, aude pocnetul fulmi-

natoarelor și simte rumoarea corpurilor ce înaintează. Eleonor aleargă cu părul fluturînd în adierile aurorei, pe buze cu dulcele nume al iubirii sale pe care n-are s-o mai vadă niciodată.

Nimeni nu știe cum a fost cruțată Gaalogra de năvala hoardelor din nord. Nimeni nu știe de ce s-au abătut din drumul lor sîngeroșii Dușmani, înainte de a ajunge sub zidurile ei înalte. Străjerii de pe bastioane au văzut hoarda întunecată trecînd în depărtare și îndreptîndu-se spre alte tărîmuri de război și de cotropire.

Nu, nimeni nu știe, dar se spune că borametzul Ghiliamur și-ar fi pierdut dulcea soție în acea noapte teribilă, și că a căutat-o înnebunit încă o sută de ani, prin sălbaticii munți ai Lunii.

Și se mai spune că în nopțile limpezi, cînd Luna Fugară a apus, cînd pe cer strălucește solemn Prima Lună, se vede alergînd, sus, pe albele coline ale Lunii, neliniștita fantasmă a dulcii Eleonor.

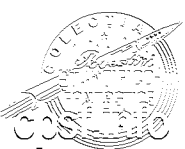

LUIGI DE PASCALIS

Născut în 1943 în Abruzzi, s-a mutat definitv la Roma, împreună cu familia, în 1963. Interesat de aspectele fantasticului în literatură şi pictură, întîlnind în capitală un grup de prieteni, a fost contaminat de pasiunea lor pentru fantascienza, chiar dacă povestirile lui au păstrat totdeauna un fond „negru".

Prima lui povestire a apărut în 1965, în Oltre il Cielo, *şi aparţinea genului numit de americani „heroic fantasy", gen puţin frecventat de autorii italieni. O lucrare de acest fel i-a fost inclusă într-o antologie internaţională publicată în Statele Unite. Alte texte i-au fost traduse în Franţa.*

Povestirea prezentată aici ocupă un loc mai deosebit în opera autorului, tratînd un aspect patologic al unei societăţi avansate, birocraţia. Într-un viitor îndepărtat, ea se situează pe primul plan; autorul critică de pe o poziţie de satiră plăcută, dar muşcătoare.

Printre alte povestiri ale lui de Pascalis, citäm Duelul, Paznicul farului, O voce din trecut, Zilele cenuşii, Ultima noapte, Dragoste la prima vedere.

G. de T.

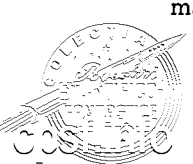

Orice referire la persoane sau lucruri cunoscute este pur întîmplătoare... Totuși...
(Nota autorului)

Trista mea odisee a început într-o seară de vară, cînd, aflîndu-mă în parcul orașului pentru a petrece după obiceiul meu noaptea — deoarece mă consider onorat să aparțin vechii, glorioasei și întotdeauna numeroasei cete a cerșetorilor profesioniști — am ridicat pentru prima oară privirea spre cer. Era limpede, imens, înstelat.

Să ne înțelegem, asta nu înseamnă că în viața mea n-am ridicat niciodată nasul din pămînt. Asta mi se întîmplă, ca oricui altuia, cel puțin de o sută de ori pe zi, cînd nu țin să salut pe cineva care mi-e antipatic, sau, lucru care poate părea ciudat pentru un vagabond, dar nu și pentru tot restul omenirii, atunci cînd vreau să-mi dau aere de superioritate față de cineva.

Deci, cum spuneam, în seara aceea mi-am ridicat pentru prima oară privirea spre cer și l-am văzut ca o splendidă alternativă la viața mea rătăcitoare și inutilă. Ei bine, da, mărturisesc, în seara aceea, pentru prima oară în viața mea, poate din cauza unei anumite fete la care mă gîndeam tot mai des, m-am simțit un vierme, o ființă abjectă și inutilă și nu, cum se întîmpla de obicei, un cavaler rătăcitor, ultimul om adevărat în mijlocul unei cete de roboți. Cu alte cuvinte, fără să stau să despic firul în patru, am privit cerul și am dorit să-mi schimb viața.

Chiar în zilele acelea, de altfel, se făcea mare zarvă în jurul ultimei proclamații a Guvernului Interplanetar care tindea să încurajeze emigrația

către bogatele şi nepopulatele planete din Alfa-Centauri. „Tuturor le va fi garantată — promitea guvernul — o viaţă de muncă cinstită şi rodnică. Planetele din Alfa Centauri vă vor procura plăcerea riscului şi a aventurii, iar puţinii supravieţuitori ai populaţiei indigene se vor considera fericiţi să fie sclavii dumneavoastră."

Tot ceea ce era necesar pentru a face parte din expediţie era un document, o bucată de hîrtie care să ateste condiţia mea de „şomer sănătos", pe care s-o înaintez în timp de trei luni, „autorităţilor competente".

Lucrul mi se părea destul de uşor de rezolvat. Nu mă aflam oare în Italia, adică în locul unde prosperau toate Ministerele, Oficiile, Arhivele şi Depozitele de rebuturi birocratice din întreaga Federaţie Interplanetară? Nu eram eu oare un fericit descendent al marilor inventatori ai hîrtiei timbrate, buletinelor, formularelor de depunere şi timbrelor fiscale? N-aveam de ce mă teme, deci, era suficientă puţină bunăvoinţă pentru ca birocraţia să nu aibă secrete faţă de mine.

În fond, pe aceste iluzii se întemeiază siguranţa atîtor oameni!

A doua zi, dis-de-dimineaţă, m-am îndreptat spre Ministerul Informaţiilor Publice pentru a vedea cum trebuie să procedez pentru a obţine atestatul de „şomer sănătos". Eram surîzător, încrezător, fericit; aveam o viaţă întreagă înaintea mea şi poate chiar sclavi care să muncească în locul meu, fapt care îmi dădea o stare de veritabil extaz (şi, mă rog, care din adevăraţii descendenţi ai străvechilor popoare italice n-ar fi făcut la fel?).

Ministerul Informaţiilor Publice era un edificiu foarte vechi şi aproape dărîmat, situat pe una din colinele periferice. Chiar de la distanţă părea un grandios şi genial monument al tărăgănelii şi ineficienţei, dar nu m-am lăsat influenţat de aparenţe şi am încercat să intru cu îndrăzneală. Spun

„am încercat", pentru că aproape imediat mi-am dat seama de imposibilitatea de a trece uneori pragul unei uși, chiar dacă e deschisă. E de ajuns ca la intrare să se afle cușca unui portar. Și în interiorul ei, desigur, un portar.

Individul în chestiune era cel mai mare troglodit venusian din cîți văzusem vreodată, un ciclop cu un aer obtuz, dar cu brațe puternice. Abia trecusem pragul, cînd un răget înspăimîntător îmi îngheță sîngele în vine și o mînă păroasă și neînduplecată mă apucă de ceafă împiedicîndu-mă să fug.

— Pe cine căutați, stimate domn ?

— Păi... m-am bîlbîit eu încurcat, acesta nu-i Ministerul Informațiilor Publice ?

Venusianul închise unicul său ochi, în semn de aprobare.

— Asta ziceam și eu, am continuat, încercînd să-mi recîștig sîngele rece. Am venit aici pentru o informație...

— Ah ! spuse el, dîndu-mi drumul de parcă ar fi atins un vierme. Dar tot nu puteți trece. Pentru a intra în Minister, e necesară o cerere pe hîrtie timbrată, cu data și locul nașterii, continuă el, vorbind dintr-o suflare, ca și cum ar fi recitat o lecție, specificînd detailat informația solicitată și scopul pentru care se solicită această informație (scop legal sau nu) ; pe de altă parte, cererea trebuie să fie însoțită de situația familiară, certificatul de bună purtare, declarația de venituri, certificatul de sănătate și declarația de bună conduită morală eliberată de propriul dumneavoastră paroh. E clar ?

Dacă aș fi avut timp, mi-aș fi pierdut cumpătul. Dar n-am avut. Un teribil picior în spate mă azvîrli în stradă.

În timp ce-mi masam părțile dureroase, îmi veni în minte să mă întreb cum trebuiau să fie celelalte ministere dacă cel al Informațiilor Publice era practic inaccesibil. Nenorocirea mea era, în esență,

aceea de-a nu ști cum să mă descurc în labirinturile birocrației.

Mi-am dat seama de asta cînd am văzut un omuleț chel, cu o servietă voluminoasă sub braț, apropiindu-se de bîrlogul fiarei. Venusianul, cu răgetul care-mi era acum cunoscut, îi bară drumul și cu aceeași mișcare îl apucă de ceafă, dar individul nu-și pierdu de loc cumpătul, surîse chiar cu un aer cuceritor și, scoțînd din buzunar o bucățică de zahăr, i-o băgă fără teamă între fălcile larg deschise. Schimbarea cerberului fu imediată ; se înclină mai, mai să-și atingă vîrful pantofilor cu fruntea și spuse :

— Bună ziua, excelență.

Apoi se întoarse liniștit la locul său, sugînd cu lăcomie zahărul.

Cunoscînd trucul, am luat o parte din economiile mele, adunate cu greu în ani de cruntă cerșetorie, și am cumpărat douăzeci de bucăți de zahăr marțian, parfumat și suculent. M-am întors sigur pe mine și am dăruit cu generozitate monstrului două din cele mai prețioase permise de trecere, ceea ce-mi atrase titlul de „onorabilă excelență". M-am simțit mîndru, chiar foarte mîndru.

Exact după patru ore și douăsprezece minute de cînd mă aventurasem în minister, aruncat de la un ghișeu la altul ca o foarte resemnată minge de ping-pong, în căutarea cuiva care să fi știut să-mi spună cui trebuia să mă adresez pentru a obține informația necesară, am avut fericirea să întîlnesc un personaj straniu. Era un bătrînel cu o figură inteligentă, care s-a prezentat spunînd că s-ar numi Dedal și că ar fi inginer specialist în Ministere și Oficii Publice, oferindu-se cu gentilețe să mă ajute.

— Vedeți domnule, spuse el cu o voce plîngăreață, acest edificiu l-am construit eu, cu mulți ani în urmă, cînd eram aproape un copil, pentru alte

scopuri. Pe atunci se numea Labirint și trebuie să spun că a constituit o piatră de hotar în istoria arhitecturii. După război, nu-mi amintesc care, a fost transformat în Minister, dar lucrurile sînt acum puțin cam confuze și trebuie să vă mărturisesc că adesea mă rătăcesc și eu. Oricum, îmi sînteți simpatic și vreau să vă ajut.

N-am așteptat să repete de două ori propunerea și l-am urmat printr-o infinitate de coridoare, scări, pasaje secrete, scurtături, subterane, pînă-n fața unei uși de sticlă. Aici se opri și-mi spuse :

— Înăuntru puteți afla tot ceea ce vă interesează.

Și dădu să plece. Dar eu l-am reținut.

— Dați-mi voie cel puțin să vă mulțumesc, domnule inginer, am șoptit cu lacrimi de recunoștință în ochi.

— Nu-mi mulțumi, tinere, răspunse el suspinînd, te-am ajutat fiindcă semeni cu fiul meu. Știi, el a transformat Labirintul în Minister. Poate că ar fi devenit un bun inginer, dar era prea nervos și impulsiv. Cînd a terminat lucrările și-a dat seama că nu știe pe unde să iasă și atunci, cuprins de disperare, s-a aruncat pe fereastră. O adevărată tragedie, tinere, crede-mă. Și apoi toate prostiile pe care le-a scornit presa pe seama lui Icar al meu și asupra maniei lui de a zbura cu aripi de ceară ! O tragedie, o tragedie. Cred că ai auzit vorbindu-se, cu tot scandalul ce s-a iscat în jurul acestui caz.

— Desigur, desigur, l-am asigurat eu, destul de încurcat, dar omul plecase.

Pe ușa de sticlă era scris cu litere mari *Ministerul Informațiilor Publice : Nucleul Central.* Am învîrtit hotărît mînerul și am intrat.

M-am trezit într-o încăpere destul de mare, absolut goală. Pe peretele din fund, la vedere, era atîrnat un afiș enorm pe care erau expuse în mod sintetic toate informațiile ce-mi trebuiau :

PENTRU ORICE INFORMAȚIE
PRIVIND DEMERSURILE ȘI PROCEDURILE
DE COMPETENȚA FIECĂRUI MINISTER,
VĂ VEȚI ADRESA DIRECT ACESTORA

Acum totul era clar ; am mulțumit politicos și am ieșit. Cînd am trecut din nou pe lîngă încruntatul venusian era aproape miezul nopții, dar nu am regretat, avînd convingerea că am făcut un lucru bun. M-am întins pe o pajiște și am adormit fericit.

Ministerul pentru Emigrația Interplanetară se ridica la poalele Etnei, între cartierele periferice din Paterno și Catania. Un edificiu gigantic și extrem de modern, singurul inconvenient constînd în faptul că era puțin cam peste mînă. Dar, pe de altă parte, alegînd acel loc, constructorii ținuseră să aducă un omagiu străvechilor tradiții migratoare înfloritoare și astăzi în insulă.

De data aceasta n-am avut dificultăți la intrare, dat fiind că plutonianul pus de gardă la poartă suferea teribil de căldură și stătea de obicei în frigorifer, fără să-i pese de atribuția sa.

În interior o succesiune neîntreruptă de coridoare, scări, birouri, uși misterioase pe care intrau și ieșeau cei mai stranii indivizi din cîți văzusem vreodată, dar nici o tăbliță indicatoare sau vreo săgeată care să mă ajute să mă îndrept în direcția justă. Absolut nimic.

În sfîrșit, am dat peste un om foarte scund, aproape un pitic, îmbrăcat într-o somptuoasă uniformă de catifea roșie și avînd pe cap o pălărie cu cozorocul mare, pe care scria „Ușier șef". Știm cu toții că înaltul grad onorific de „Ușier șef" se acordă de la naștere nobililor marțieni, o rasă foarte veche și acum pe cale de dispariție, dar care păstrează intact întregul ei orgoliu de castă, astfel că, atunci

cînd m-am hazardat să-i cer o informație, nobilul mă privi de sus pînă jos, cu un aer disprețuitor, și-mi spuse să cer informații de la subalternii săi, deoarece el nu obișnuia să vorbească cu persoane necunoscute.

În clipa aceea am hotărît să devin șmecher. Mi-am îndreptat statura, am abordat o privire plictisită și absentă și am oprit pe primul funcționar care mi-a ieșit în cale, un om încovoiat sub greutatea unor papirusuri birocratice din categoria „Cererilor nerezolvate".

— Om bun, i-am spus cu o voce autoritară, aș dori să știu unde se află birourile care eliberează certificate de Șomer Sănătos. Și te rog încearcă să fii concis, deoarece mă grăbesc.

— Dar dumneavoastră cine sînteți, de ce nu vă adresați ușierilor ?

— Mai puțină vorbărie ! am urlat înfuriat. Mă aflu aici pentru a mă încredința personal de eficiența serviciului și nu înțeleg să-mi mai pierd timpul cu dumneata. Dă-te la o parte !

— Imediat, domnule inspector, răspunse funcționarul, căpătînd o delicată culoare gălbuie. Permiteți-mi să vă însoțesc.

Și mergînd cu pași mici și repezi înaintea mea, îmi arătă drumul.

Cînd am fost sigur că mă pot descurca și singur, i-am spus să se oprească, nu fără a adăuga :

— Bine, dragul meu, îmi voi aminti de dumneata. N-ai grijă.

Aceste cuvinte îl copleșiră. Într-un elan nestăvilit îmi sărută mîna și plecă țopăind.

Cîteodată e suficient atît de puțin pentru a face un om fericit !

Dar și eu eram fericit. Departe de-a bănui tot ce mă aștepta, credeam că, în sfîrșit, am ajuns la capătul chinurilor. În fața mea se întindea un coridor lung de circa doi kilometri. În el, așezați ordonat, în șir indian, o mie de indivizi cu aspirații migratorii așteptau cu răbdare la singurul ghișeu exis-

tent. M-am așezat la coadă și am început să privesc în jur. Oamenii aveau îmbrăcămintea uzată și fața trasă, obosită ; unii ședeau pe scăunele portative, alții, cei mai mulți erau întinși pe jos, toropiți de somn și de foame. Patru sau cinci sute de metri mai departe, doi roboți infirmieri încercau inutil să pună cămașa de forță unui nebun furios, dar probabil scena nu era atît de rară, judecînd cel puțin după absoluta indiferență a celor prezenți. Am auzit chiar o voce care spunea, nu fără oarecare plăcere :

— Unul mai puțin.

Trecură patru ore în care am parcurs exact două sute treizeci și cinci de centimetri și recunosc că începusem să mă plictisesc. Norocul a făcut ca, tocmai cînd, sleit de puteri, eram pe punctul de a renunța, să sosească un cărucior cu mîncare ; cu cîțiva bănuți, am cumpărat o pîinișoară parfumată cu șuncă sintetică și două calmante. Aceasta fiindcă, mi se pare chiar inutil s-o spun, ghișeul se închisese pînă a doua zi, dar lumea care era la coadă nu avea de gînd să-și piardă locul cîștigat cu atîta trudă.

Cîteva ore mai tîrziu, sosi și noaptea și odată cu ea și o mică ceată de așa zise „cocote ministeriale". Erau niște tinere femeiuști dotate, printre altele, cu oarecare inteligență, de vreme ce înțelesese că într-o societate agitată și haotică, într-o societate în care totul înseamnă viteză și promptitudine și în care în cîteva ore de călătorie se poate ajunge pe oricare dintre planetele Federației, unicul loc unde oamenii sînt vulnerabili la anumite tipuri de tentații este ghișeul unui Birou din Sistemul Birocratic Federal. Și se conformaseră.

N-aș fi acordat un interes excesiv faptului, dacă una dintre fete n-ar fi venit spre mine, cu un aer vădit provocator. Era oxigenată și fardată izbitor și îmbătrînise puțin de cînd o văzusem ultima oară ; totuși, am recunoscut-o : negreșit era vorba de Elena,

partenera obișnuită a nopților mele de tinerețe, cînd viața de vagabond părea realmente rentabilă și nicidecum lipsită de posibilități cultural-artistice. Frumoase timpuri apuse !

Mă recunoscuse imediat și am petrecut cîtva timp evocînd trecutul, apoi m-a întrebat :

— Destul cu tristețea. Tu ce cauți aici ?

I-am spus și ea a izbucnit într-un hohot de rîs zgomotos, cu toate că eu nu găseam nimic ridicol în dorința mea de a-mi schimba viața, așa că m-am întunecat la față.

— Nu te supăra, mi-a spus Elena, rîd pentru că ai rămas același naiv. Doar nu vrei să-ți petreci întreaga viață stînd la coadă în fața unui ghișeu, nu-i așa ? Vino cu mine.

Am urmat-o bucuros printr-o ușiță care dădea într-un coridor identic cu primul, însă pustiu. În fund, în loc de un ghișeu erau șapte și toate încă deschise, în toiul nopții.

— Ce-i asta ? am întrebat mirat

— Este coridorul celor cu recomandații speciale. Aici lucrurile se rezolvă repede.

— Dar eu nu am recomandație, am adăugat.

— Nu-i necesar să ai cu adevărat, e suficient să te comporți ca și cum ai avea. Haide, curaj. Eu mă întorc la clienții mei. La revedere și mult noroc.

M-a sărutat ca pe un vechi prieten și a dispărut pe ușiță.

Eram singur, tăcerea din coridor era de-a dreptul impresionantă și am privit în jur cu multă atenție. Atunci am observat cele șapte covoare mobile care duceau la cele șapte ghișeuri și am observat că deasupra fiecărui ghișeu era o firmă. Cînd am ajuns destul de aproape, am putut citi :

RECOMANDAȚI DE RUDE ȘI PRIETENI
RECOMANDAȚI POLITICI
RECOMANDAȚI DE CLER
RECOMANDAȚI DIN OFICIU
AUTORECOMANDAȚI

PUNGAȘI ÎN GENERE
RECOMANDAȚI DE ORICE ALT TIP.

Catalogîndu-mă pe dată în această ultimă categorie, m-am prezentat la ghișeu și, încercînd să găsesc un ton destul de arogant, am explicat neptunianului de serviciu (un om cu ochi mari de felină, ca orice reprezentant al rasei sale, obișnuit să doarmă ziua și să lucreze noaptea, nesuportînd lumina soarelui) că îmi trebuia un certificat de șomer sănătos, în scopul emigrării în Alfa Centauri.

— Foarte ușor, foarte simplu, îmi răspunse el cu un surîs de vampir. Veniți din nou după cincisprezece sau douăzeci de zile.

Și scrise cu litere mari pe o fișă : FOARTE URGENT. Satisfăcut, am plecat.

Dar, iar îmi făcusem iluzii. Au trecut douăzeci de zile, au mai trecut alte douăzeci, dar nimeni nu știa să-mi spună nimic despre certificatul meu, iar eu eram în pragul unui șoc nervos. Optsprezece ore înainte de scadența termenului de prezentare a faimoasei cereri, m-am prezentat pentru a nu știu cîta oară la ghișeul „Recomandați de orice alt tip" și am întrebat dacă documentul meu era gata, deoarece îmi trebuia imediat. Funcționarul, un napolitan autentic, de data aceasta, cel puțin așa părea, judecînd după fața lui somnolentă și plictisită, mi-a făcut semn cu mîna să mă calmez și mi-a spus :

— Liniștiți-vă, domnule ! Mă doare capul și nu pot să suport oamenii care țipă. Am avut o noapte infernală ! Trebuie să știți că...

— Dar mă grăbesc ! l-am implorat eu exasperat.

Omul izbucni :

— Mereu grabă, Toți se grăbesc, dar se poate ști unde vreți să ajungeți ?

— În Alfa Centauri, am răspuns, încercînd să mă calmez.

— În Alfa care ?... întrebă el, apoi se gîndi și trase concluzia. Mă duc să văd, dar nu cred că documentul dumneavoastră este gata.

Avea dreptate, nu era gata. După o rapidă investigație, am aflat și de ce : nimeni nu știa cum să-l redacteze.

Nu ascund că, o dată ajuns la acest punct, m-am descurajat cu adevărat, dar acum era o chestiune de onoare, așa că, mai mult pentru a-mi salva obrazul, am declarat :

— Nu mă mișc de aici fără document.

Trecură șase ore și nimeni nu-mi dădu vreo atenție. Am profitat pentru a privi în jurul meu, cu oarecare curiozitate.

Funcționarii mergeau, se mișcau, fumau, dormeau, glumeau, lucrau, cu o încetineală și oboseală în mișcări care amintea de aceea a scafandrilor din fundul mării. Numai o singură dată i-am văzut roind, sprinteni și bucuroși, dar era ora gustării pe care o adusese obișnuitul robot-chelner, de la barul din colț. De altfel, această enormă risipă de energie a fost îndelung compensată de un lung somn în scopuri digestive.

Cîteva ore mai tîrziu, cînd pierdusem orice speranță, s-a petrecut miracolul. Ultimul.

A început cu o splendidă apariție : avea un corp zvelt și bine făcut, un obraz încîntător și o cascadă de păr blond lăsată pe spate. Era îmbrăcată într-un costum imaculat, mulat pe corp, care părea că iradiază o lumină proprie și se mișca ca și cum ar fi dansat. Se apropie de mine privindu-mă fix și mă întrebă, fluturîndu-mi pe sub nas o bucată de hîrtie :

— Dumneavoastră așteptați acest certificat ?

Cu toată ironia de care eram capabil, am aruncat o privire hîrtiei, dar aproape să-mi vină rău, deoarece certificatul acela era chiar al meu.

Nu m-am întrebat cum a apărut și pentru ce. Cu un urlet de fericire, l-am înhățat, foarte decis să-l

apăr chiar cu prețul vieții. Un fel de-a spune, evident, fiindcă blonda mi l-a sustras cu grație dintre degetele amorțite și eu n-am avut puterea nici să mă opun, nici să mor. Doar că am încărunțit. Dar ea, care era o perfectă observatoare, și-a dat seama și m-a gratificat cu un surîs liniștitor.

— N-aveți grijă, mi-a spus, trebuie numai semnat. În cîteva ore e gata.

Gemete.

— Dar sînteți obosit. De ce nu mergeți să vă plimbați puțin? În două ore termin serviciul, așa că, dacă mă așteptați la ieșire, vă aduc certificatul. Și adăugă, aruncîndu-mi o ochiadă plină de înțeles : putem sta și de vorbă...

Orice urmă de îndoială mi-a fost spulberată de un splendid surîs.

Îmbărbătat și fericit, am coborît în stradă și m-am bucurat de soarele care apunea la orizont, conștient că era una din ultimele dăți cînd asistam la un asemenea spectacol.

Din această cauză, nu am observat buldozerele, escavatoarele și alte zeci de mașini infernale care înconjurau ministerul. Apoi, plin de stupoare, am auzit un difuzor care-i invita pe funcționari să iasă și, înainte de a înțelege ce urma să se întîmple, mașinile de demolat s-au năpustit ca niște fiare asupra prăzii, începînd să dărîme edificiul.

Fiecare lovitură îmi ricoșa în creier, ca o împunsătură dureroasă.

Ce mai urma? Ce lucru avea să se întîmple? Unde era fata blondă? Unde era certificatul meu? Credeam că înnebunesc.

M-am repezit, ca un turbat în mijlocul funcționarilor care vociferau, în căutarea femeii. După puțin timp am găsit-o împreună cu o prietenă, privind liniștite cum e făcut bucăți edificiul.

Am apucat-o de un braț și am întrebat-o, plin de îngrijorare și presimțiri întunecate :

— Dar ce se întîmplă?

— Nimic, mi-a răspuns, se demolează vechiul sediu.

— Și certificatul meu ? am continuat s-o chestionez, tot disperat.

Fata mă privi mai întîi de parcă aș fi căzut din cer, apoi se întoarse spre prietena ei :

— Ți-am spus eu că am uitat ceva ! Și apoi către mine : Nu trebuie să vă îngrijorați, știți, peste trei zile vom inaugura noul sediu și atunci veți putea primi certificatul.

— Și unde-i noul sediu ? am întrebat cu o voce acum incoloră.

— Dar dumneavoastră nu citiți ziarele ? răspunse ea, profund surprinsă. Pe Alfa Centauri, firește.

FIREȘTE...

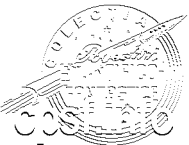

GIULIO RAIOLA

S-a născut în 1923, la Veneția. E redactor al cotidianului roman Il Giornale d'Italia, *fiind specialist în probleme navale și în general militare.*

Pe tărîmul specific al science fiction-ului, Raiola e unul dintre acei scriitori italieni care au debutat „tîrziu" : primele sale povestiri au apărut abia în 1962, în antologia Interplanet I, *impunîndu-se imediat prin stil și prin intensitatea atmosferei. A fost inițiatorul Festivalului filmului științifico-fantastic de la Triest, al respectivei expoziții de cărți și al „mesei rotunde" din 1963. În același an, a fondat și condus revista* Futuro, *împreună cu Lo Jacono și Aldani. A publicat în diferite antologii de fantascienza (printre care în cea a revistei franceze* Fiction).

Puținele povestiri ale lui Raiola se caracterizează prin căldura umană și limbajul care l-au făcut pe un critic să-l compare cu Ray Bradbury. Cu Bienala 6 000 * *el a fost unul dintre primii autori care și-au situat acțiunea operelor lor într-un mediu pur italian. Au urmat* Planul Recuperare *(care încă în 1964 punea problema salvării Veneției) și* Timpul jocurilor *(în care, exemplu mai curînd unic decît rar, un subiect de pură fantascienza este amplasat în cartierele populare ale orașului Napoli), socotite printre cele mai bune din producția lui literară, împreună cu* Femeile din Omfala, Vîntul de nord *și* Întoarcerea zorilor.

G. de T.

* Apărută în nr. 398 al colecției „Povestiri științifico-fantastice" (I. H.).

Visul se năștea încet. Mereu același. Încet, visul prindea contur. Inima lui era o colină. O colină din care, mai curînd sau mai tîrziu, lumina avea să izbucnească pentru a se revărsa către marea cîmpie care se ghicea mai departe, în întuneric.

Visul său se năștea cu greu, dar într-un ritm mereu egal. Și visul acesta îi îngăduia să-și amintească alte visuri, mereu identice, pătrunse mereu de aceeași uimire.

Apoi se făcea un pic de lumină, ca și cum fulgerele ar fi străpuns orizontul. Ca să-ți dai seama, trebuia să privești dincolo de colina cufundată în tenebre. În zori, colina părea să respire, ca un piept omenesc. Pete colorate neverosimil traversau cerul.

El constata deodată că, la poalele colinei, nu se afla cîmpia pe care o imaginase. Acolo era, dimpotrivă, o mare verde-albăstruie, fără sfîrșit. O mare fără orizonturi, care se confunda cu cerul, care era poate cerul. Colina plutea în această mare-cer nelămurită. Dar soarele avea să răsară și tenebrele aveau să se risipească într-o clipă...

Visul se sfîrșea totdeauna astfel. Trezindu-se, el simțea o adîncă dezamăgire. Deschidea ochii și vedea fereastra, lumina.

La început, crezuse că se află tot în vis. Zorii erau acolo îndărătul geamurilor, identici cu zorii născuți din colină. Apoi, reușì să descopere cîteva deosebiri. Deosebiri mărunte, ca zgomotul aproape imperceptibil al capului său pe pernă. Camera era

tăcută, dar nu la fel de tăcută ca spațiul din vis, în care nu se auzea nici un sunet.

Reușì astfel să stabilească deosebirea dintre vis și realitate. Știa acum : colina era sinonimă cu visul, în timp ce fereastra însemna stare de veghe. Nu izbutea să înțeleagă semnificația acestei similitudini a lucrurilor visate și a lucrurilor trăite.

Acum, privea fereastra. Lumina — o lumină stranie, ușor aurie — desena pe parchet un dreptunghi îngust.

Neputînd să ridice capul, îi era imposibil să vadă dincolo de geamuri. Știa că lumina de pe parchet era lumina dimineții. Nu era o idee nouă, dar asta conta puțin deocamdată. Ideea însăși era plăcută sau, cel puțin, îi părea plăcută. „O nouă zi e pe cale să se nască acolo, dincolo de acest zid, își spunea el. Lumina scaldă colinele, copacii, chipurile trecătorilor." Își amintea că această tăcere a zorilor avea acolo ceva luminos și strălucitor, printre casele care se despuiau încet de întuneric.

Suspină. Fereastra era de neatins. Nu se gîndea decît la asta acum. De foarte multă vreme — săptămîni, poate ani — vedea în fiecare zi, trezindu-se, această fereastră și această lumină. O distanță de numai cîțiva metri, dar parcă ar fi fost vorba de un alt univers. Căci nu putea decît să-și miște ușor capul pe pernă ; restul corpului nu și-l simțea. Mai jos de gît, era ca o greutate stranie și glacială. Își imagină că e acoperit de un morman de pietre din care îi ieșea doar capul, acest cap mișcîndu-se dintr-o parte în alta. Restul corpului ar fi putut să nu existe de loc.

I se întîmpla să se gîndească la propria lui viață. Viață închisă în interiorul craniului său. Era ca și cum creierul i-ar fi fost smuls pentru a fi aruncat acolo, pe pernă. Și creierul imobil percepea camera, fereastra și această lumină a zorilor. El rămînea treaz cîteva minute și adormea din nou. Pînă ce se

trezea încă o dată. Și totdeauna, cînd deschidea ochii, lumina venită pe fereastră era acolo.

Nimeni nu intra în camera lui. Sau cel puțin nu văzuse pe nimeni, niciodată. Fără să-și piardă cumpătul, încerca să înțeleagă de ce. Trudă zadarnică. Să-l fi uitat acolo ?

Această idee îl făcu să surîdă : uitat ca un obiect inutil, într-o cameră goală, în fața acestei „ferestre a zorilor". Nu, era imposibil. Fără îndoială cineva venea în fiecare zi să-i aranjeze perna. Și apoi, plafonul era prea curat, fără praf, fără pînze de păianjen. Nici un semn de părăsire. Desigur, cineva venea în timpul somnului său.

Căuta alte detalii. Ar fi vrut să adune alte observații pentru a avea o imagine mai precisă despre propria sa situație. Nu exista nimic, nimic pentru a-l ajuta să-și amintească, nimic în interior, în craniul său, nimic în exterior, în cameră. Sau mai curînd da : existau fragmente de gînduri, o infinitate de fragmente. Lucruri văzute, trăite ; forme și obiecte, fluvii și oameni, camere, umbre și cuvinte. Dar totul era foarte vag. O infinitate de resturi puse unul peste altul. Și cînd întorcea capul, toate lunecau de la stînga la dreapta și de la dreapta la stînga, făcîndu-l să amețească.

Cel puțin dacă ar fi putut să se elibereze de greutatea care-l țintuia de pat ! Ar fi putut atunci să ajungă la fereastră și, acolo ar fi găsit fără îndoială ceva pentru a-i reînvia amintirile.

Cîte încercări, cîte eforturi și mereu în van. Viața lui era închisă în craniu, acest craniu mort pentru amintiri. Se gîndea la statuile fără cap și fără brațe. El își avea capul viu pe o pernă moale și plăcută dar trupul se pierduse, poate că nici nu mai exista.

Idei absurde... Respira, iată un lucru de care era sigur. Nu-și simțea pieptul mișcîndu-se. Inima lui era departe, pierdută, îngropată într-un continent neexplorat. Dar trebuia să existe o viață în trupul său. Altfel ar fi fost putrezit, dezintegrat, inexistent... Și începu să-și agite capul pe pernă, ca un

animal al cărui corp ar fi fost prins sub dărîmături.

În clipa aceea, auzi zgomotul. Era ceva nou. Era ca şi cum, brusc, undeva în clădire, cineva ar fi acţionat o pîrghie, punînd în mişcare un lucru de o importanţă capitală pentru el. Era un zgomot ritmat, abia perceptibil, emanînd din zid sau din parchet.

Se străduí să înalţe capul, cît mai mult posibil, ca să vadă ceva. Zadarnic. Apoi, îşi dădu seama că patul său cobora rapid, cu o mişcare mecanică, fără oscilaţii. Se înspăimîntă. Patul atinse nivelul solului şi îşi continuă coborîrea, în timp ce, cu un declic, o dală metalică se închidea deasupra lui.

Întuneric. Nici un pic de lumină. Patul nu mai cobora. Ascultă febril cîteva secunde. Apoi, simţi o atingere de gheaţă la tîmple. Capul îi era acum imobilizat de ceva metalic.

Deodată, o teribilă descărcare de energie... Urlă ca şi cum ar fi fost jupuit de viu. Nu putea să se mişte şi descărcările continuau, străpungîndu-l ca nişte săbii. Focul îi ardea celulele trupului, îi topea oasele, făcea să-i explodeze creierul ca o casă de lemn atinsă de un obuz dezintegrant. Durerea era cumplită. Nu mai urla, horcăia ca un muribund. Apoi, mult mai tîrziu, cînd mîna de foc strînse şi mai tare şi organismul său atinse limitele rezistenţei, trupul nemişcat se scutură, se răsuci, se arcui, în vreme ce spiritul se prăbuşea în neant.

Cînd îşi recăpătă cunoştinţa şi deschise ochii, fu cuprins de teroare. Fără motiv. Un om îl privea liniştit. Cu o privire rece, detaşată, cum priveşti un aparat pentru a-i înţelege mecanismul.

Omul tăcu o clipă. Apoi spuse :

— S-a terminat, eşti sănătos, poţi să te ridici. Îi atinse un braţ : Mă auzi ? Poţi să te mişti, dacă vrei.

Îl fixă fără să înţeleagă. Ochi cenuşii, impasibili, o frunte înaltă, părul blond şi lins...

„Nu l-am văzut niciodată pe omul acesta", îşi spuse.

Apoi, subit, își dădu seama de realitatea corpului său, de greutatea lui și de căldura pe care o degaja sub cearșaf. Își mișcă umerii, trupul, mai întîi cu prudență, apoi, progresiv, cu mai multă siguranță. Își simți bătăile inimii. Mîinile sale existau cu adevărat. Sîngele îi circula în vine.

Omul îl ajută să se așeze pe pat. Îl privea mereu în același fel. Privire de străin, privire profesională. Dar toate acestea erau atît de lipsite de importanță! Își privea mîinile, le mișca; era ca și cum le-ar fi văzut pentru prima oară. Își atinse fața, nasul, ochii.

Apoi își aminti de fereastră. Era acolo, ca totdeauna. Dar împrejurările nu mai erau aceleași. Nimic nu-l mai împiedica să meargă spre ea, să privească în sfîrșit dimineața, să vadă cum lumina invadează pămîntul. Ar putea să deschidă geamurile pentru a respira aerul proaspăt și a se lăsa scăldat de razele de soare.

Se ridică fără greutate. Omul se îndepărtase puțin; stătea la picioarele patului și-l privea în tăcere. Făcu un pas, ezitînd încă, apoi un al doilea, al treilea, pînă ce picioarele îi fură luminate de pata de lumină care se desena pe parchet. Ajunse în fine la fereastră. Putea să privească, să caute zorile pe care le așteptase atîta.

Zori? Un șir de lampadare atîrnate sub o cupolă gigantică. Lampadare a căror lumină, jumătate galbenă, jumătate roză trebuia să înlocuiască soarele. Cît despre cupola metalică, ea înlocuia cerul. Și casele, edificiile, străzile orașului nu aveau nici o pată de verdeață. Nu existau plante, grădini, scuaruri, copaci. Străzi, ca tot atîtea fluvii metalice, curgînd de-a lungul clădirilor sau precipitîndu-se în lungi tuneluri. Cît vedea cu ochii, la o distanță de mulți kilometri, aceste artere mobile purtau cu iuteală bărbați și femei. Orașul era înfipt în măruntaiele pămîntului, oraș de oțel încrustat în stîncă,

sub un cer de metal, în zorii gălbui și înghețați ai acestor enorme lampadare...

Nemișcat în fața ferestrei, în lumina zorilor artificiali, el își aminti brusc totul. Francis, Marco, Wilhelm și Rose muriseră. Doar el rămăsese în viață. Dar lumea lui nu mai exista.

*

Încet, fixînd un ungher al acestei camere populate de umbre, Stern spuse :

— Pentru un viitor mai bun, pentru singurul viitor posibil... Și, după o pauză, adăugă : Nu există o altă soluție.

Se lăsă pe spate în fotoliul de plastic, care se curbă ușor sub greutatea lui. Udo privi mîinile lui Stern, mîini frumoase și îngrijite. Capul cu păr blond, cu ochi cenușii impasibili, părea separat de trup ; costumul negru putea fi confundat cu penumbra.

Udo avu impresia că privirea pătrunzătoare a lui Stern îl străpunge, ca și cum ar fi fost de sticlă, pentru a-i ghici fiecare gînd.

Stern reluă :

— Medicii te-au îngrijit ; au făcut totul ca să te vindece. Paralizia este tratată acum prin intensificarea artificială a visurilor și dorințelor bolnavului. E ca și cum ai răscoli o mlaștină pentru a ridica la suprafață nămolul și ierburile moarte pe care le ascunde. Apoi, cînd tensiunea devine insuportabilă și dorința atinge paroxismul, bolnavul e lăsat într-un întuneric absolut. Nu vede pe nimeni, dar medicii sînt acolo, în jurul lui. El devine un simplu obiect în mîinile lor. Se face apel la electroșocuri și la vibrații de înaltă frecvență, care ard ca focul atîta timp cît imobilismul nu e sfărîmat... Se porni ca să-și privească mîinile, apoi adăugă : Uneori, asta ucide.

Pe masă se aprinse un semnal luminos. Stern apăsă pe un buton și Udo putu să audă o voce tînără și aspră :

— Stern, îți vorbește Primo, purtătorul de cuvînt al Brigăzilor. Sîntem neliniștiți. Situația se va înrăutăți dacă Consiliul acordă găzduire străinilor și le permite să circule liber, fără să se știe cine sînt și de unde vin. Cerem lămuriri.

Stern surîse amar :

— Tinere, nu-ți permit să-mi vorbești pe un astfel de ton. Deocamdată trebuie să respectați și voi hotărîrile Consiliului. E de ajuns să știi că am luat precauțiile necesare.

Vocea replică, cu asprime :

— Îți asumi mari responsabilități. Măsurile de securitate au o importanță primordială. De acum înainte, vigilența noastră va fi și mai mare.

Stern rîse pentru a-și ascunde mînia. Apoi spuse încet :

— Foarte bine. Primo, dacă n-ai altceva de spus, închid.

Și întrerupse legătura.

Încă o dată i se adresă lui Udo, care rămăsese așezat, în tăcere :

— Iată unde am ajuns ! Cazul tău devine o problemă de stat. Te-am vindecat și, acum, ni se cere socoteală. Te-am văzut înainte de tratament. Nu mai aveai amintiri, nu știai cine ești. Corpul tău era rigid ca oțelul. Erai un deșeu uman. Presupun că din pricina căderii tale din ascensorul „g"... Părea să-ți amintești lucruri teribile, întîmplări vechi, din perioada războiului spațial. Lucruri care nu se vor mai repeta.

Acum, Udo își amintea. Își amintea totul. Aterizase în inima Orașului după ce, timp de cincisprezece ani, dorise să revadă Pămîntul cu cîmpiile, apele și soarele lui. Era greu de imaginat și totuși asta era realitatea. Un salt de șapte zile, de pe Marte, apoi aerul începuse să urle împrejurul astronavei

și el știuse că se întoarce acasă. Emoționat, ochii i se umpluseră de lacrimi, ca unui copil. Dar, după ce ieșise din astronavă, văzuse că se află sub o enormă cupolă de oțel. Își spusese că astronava pătrunsese prin acest cer de metal datorită vreunei breșe secrete.

Stern continuă :

— Era o greșeală. Cu toate că greșelile sînt rare aici. Oricum, aveam de-a face pentru prima oară cu cineva din Flotă ; credeam că ați murit toți, acum cincisprezece ani...Mîngîie marginea mesei, înainte de a adăuga, surîzînd : Tu ești o raritate.

Udo se gîndea că nu era făcut pentru noua existență a acestui oraș de oțel și de energie, o temniță pentru cei care, asemeni lui, nu cunoșteau decît viața de odinioară, viața unei lumi atît de îndepărtate și totuși atît de vii în memoria lui.

— Astfel, datorită acestei greșeli, spunea Stern, ți s-a întîmplat nenorocirea pe care o cunoști. Ezitînd, ai început să mergi prin oraș. Învingîndu-ți panica, te-ai urcat pe o stradă mobilă. Dar, ajungînd la puțul 55, în fața ascensorului „g" care asigură traficul spre nivelurile superioare, n-ai vrut să intri. Te-ai oprit. Era multă lume : cineva te-a împins în gol. Te-am regăsit în cîmpul „g" de la al doisprezecelea nivel. Corpul tău era tare ca piatra și spaima îți anulase amintirile. Făcu un gest imprecis, ca pentru a goni o idee neplăcută : Acum ești așa cum erai mai înainte. Nu va fi ușor să înțelegi totul repede. Ai să reușești cu încetul. Mai devreme sau mai tîrziu, ai să ajungi să-ți găsești locul. Nici pentru noi n-a fost ușor. Chiar acum avem încă dificultăți.

Îl fixă ca și cum ar fi așteptat un răspuns, dar Udo continua să tacă.

— Aceasta e singura formulă posibilă, spuse Stern cu un gest circular, ca pentru a indica Orașul. Singura formulă care să poată îngădui supraviețuirea. Pînă acum, a dat bune rezultate.

Udo se hotărî să vorbească. El întrebă :

— Singura formulă ? Această închisoare ?

Stern continuă, ca şi cum n-ar fi auzit :

— Sus, unde trăiam odinioară, domneşte acum moartea. Viaţa nu va renaşte timp de sute de ani. Pînă atunci, se poate doar muri. Aici, dimpotrivă, păstrăm sămînţa. Într-o zi, într-un viitor îndepărtat, cineva o va semăna în pustiu şi copacii vor renaşte. Strănepoţii noştri vor revedea stelele. Avem datoria de a pregăti această clipă pe care nu o vom trăi niciodată.

Tăcu şi îşi aţinti privirea pe suprafaţa strălucitoare a mesei care-i reflecta imaginea. Apoi adăugă :

— E un pic de literatură, evident. Ai să înţelegi că e necesară chiar aici, aşa cum era odinioară pe Pămînt.

Se ridică pentru a-i da de înţeles că întrevederea luase sfîrşit :

— Ai fost repartizat la al cincilea nivel. Vei fi cîtva timp grădinar. Şi aminteşte-ţi : trebuie să te adaptezi, căci nu există altă soluţie.

Mergînd de-a lungul culoarelor, sălilor, scărilor edificiului mut şi imens, Udo îşi spunea că Stern şi semenii lui aveau, în fond, noroc : ei, cel puţin, aveau o raţiune de a trăi şi de a lupta în aceste caverne lugubre care erau de acum înainte patria lor.

*

Pancarta nu era mare, dar literele fluorescente se zăreau de departe : GRĂDINA H — STANIS. Ajungînd în faţa intrării, Udo se întoarse pentru a privi strada care „trecea" fără cel mai mic zgomot. Oamenii stăteau în picioare, nemişcaţi, ca pe puntea unui vas navigînd pe o mare liniştită. Stăteau drepţi, sau în poziţii stranii. Văzuţi din locul unde se afla Udo, siluetele lor dădeau impresia că ar fi oblice unele faţă de celelalte. Udo îşi spuse că asta se

datora faptului că strada era puțin convexă și supusă, astfel, efectelor forței centrifuge.

Aceste străzi cu suprafața metalică, alburie nu atingeau pămîntul. O pătură de energie le susținea în aer. Zgomotele, frecările, șocurile erau eliminate. Practic, strada plutea pe roți invizibile. Automobilele zgomotoase fuseseră uitate. Strada asigura direct, ea singură, transportul trecătorilor. Udo își aminti prospețimea vîntului în timpul deplasării în automobil pe străzile de altădată, străzi acoperite cu asfalt sau cu material plastic, străzi imobile, bine încastrate în sol. Aici, dimpotrivă, vîntul era legat și el de cîmpul de forță, se deplasa cu aceeași viteză ca și strada ; forma un singur corp cu această lungă și tăcută panglică metalică.

„În definitiv, își spuse Udo, strada constituie o lume aparte, în care greutatea trupului se transformă și în care, mai ales, omul — sudat cu legături invizibile de banda gigantică de metal care se deplasează cu o viteză vertiginoasă — se transformă pe dinăuntru. Această nouă umanitate, care a învățat să stăpînească forțele, să jongleze cu «cîmpurile» de energie, s-a lipsit de una dintre cele mai vechi bucurii ale omului, aceea de a merge sau de a alerga mai încet sau mai repede decît ceilalți.“ Oamenii aceștia se deplasau toți cu aceeași viteză, viteza străzii, care-i despuia de orice individualitate. Chiar pentru urcarea sau coborîrea în interiorul imobilelor, oamenii, în loc să meargă, preferau să folosească ascensoarele „g“ care, plutind în văzduh ca niște frunze de toamnă, transportau mulțimea de la un nivel la altul, în ambele sensuri.

Trecînd pragul, Udo făcu un pas înainte. O lumină roșie intermitentă se aprinse pe un cadran încastrat în zid. Apoi, ușa automată se deschise încet și el putu să intre. Se pomeni într-un fel de vastă incintă luminată de o licărire verzuie.

Acolo începea grădina, dacă putea fi numită astfel. S-ar fi zis mai curînd că e un lac, sau o mlaș-

tină, sau şi mai exact o pădure inundată. Căci plantele nu ieşeau din sol, ci dintr-un lichid dens şi gălbui a cărui suprafaţă degaja aburi uşori, un fel de brumă extrem de fină.

Plantele erau înalte şi dese, cu tulpinile drepte şi zvelte, dar nu semănau cu plantele de pe Pământ. Nu aveau scoarţa aceea cu tonuri calde şi lucioase pe care o au copacii hrăniţi şi crescuţi de căldura soarelui. Aici, toate plantele erau verzi, cu vine albăstrui. Copacii stranii şi enormi aveau culoarea ierbii. Văzuţi de aproape, nu erau copaci, ci altceva. Scoarţa lor subţire, fragilă şi transparentă lăsa să se vadă artere în care curgea, într-un ritm precis şi regulat, un sînge albăstriu.

Udo înţelese că erau ierburi gigantice, făcute să crească nemăsurat prin procedee necunoscute pentru el ; ierburi ale căror rădăcini luau viaţă din aceste bazine uriaşe, din acest lichid dens cu aburi ciudaţi.

Lungi pasarele metalice treceau peste această pădure lacustră, dispărînd departe, înspre ţărmurile invizibile, îndărătul zidului vegetaţiei. Prin preajmă nu era nimeni şi Udo ezită înainte de a păşi pe una dintre pasarele.

Lumina verde şi tăcerea contribuiau la crearea unei atmosfere de neliniște. Udo mergea încet pe banda metalică şerpuind spre necunoscut, pe sub grămezi de frunze împungînd înaltul. Era un miros concentrat, un miros de iarbă şi de clorofilă, cu un strop de aciditate care provenea fără îndoială din lac. Nici cel mai mic suflu de aer, nici un zgomot care să trădeze prezenţa celui mai minuscul animal ; nici un ciripit. Tăcerea accentua absurditatea acestei grădini mute, asemănătoare unei grădini fermecate, zămislite în visul unui grădinar nebun.

Aceste plante erau prea pline de o energie vitală puternică, uriaşă, care se traducea printr-o creştere şi o maturizare precoce. Pulsaţiile lor aveau un

ritm mai rapid decît cele ale inimii omenești și o perfectă regularitate. Întregul secret al grădinii insolite se afla în acest ritm continuu și rapid care marca urcușul unei vieți veritabile, tăcute, irezistibile.

S-ar fi zis că pasarela metalică n-avea capăt. De jur împrejur, trunchiurile și frunzișul alcătuiau un zid de nepătruns. Udo se temu că s-a rătăcit. Își spuse însă imediat că n-avea decît să facă stînga-mprejur pentru a se întoarce la punctul de plecare. În orice caz, începea să-i fie cald. Lichidul din care se năștea plantele trebuia să fi avut o temperatură ridicată.

Apoi, brusc, vegetația se sfîrși. Ajunsese pe o platformă de piatră. Puțin mai departe se înălțau cîteva clădiri.

Se deschise o poartă și el zări silueta unui om îndesat. O făptură hirsută, cu ochi întunecați. Își ștergea mîinile de șorțul de piele care-i ascundea cea mai mare parte a trupului.

— Stern m-a prevenit, spuse el cînd Udo se apropie. Mă numesc Stanis. Vino cu mine, om al Spațiului!

Intrară într-o clădire și Stanis spuse :

— Așează-te pe scaunul ăsta, în timp ce mă dezbrac. Ai venit pe drumul cel mai lung ; dacă ai fi luat-o pe pasarela din dreapta, ai fi ajuns imediat.

Își scoase șorțul cu gesturi precise, observîndu-l pe Udo cu o privire pătrunzătoare, plină de vioiciune. Poate că, uneori, în această privire era și un pic de ironie. Dar o clipire din ochi o risipea imediat și nu mai rămînea decît curiozitatea și interesul.

Repetă, împăturîndu-și șorțul :

— Ia loc. E un scaun „g", foarte comod și funcțional.

Udo văzu doar atunci scaunul care plutea în aer, foarte aproape de el. Un scaun de plastic roșu, sus-

pendat la treizeci de centimetri deasupra solului, fără vreo susținere sau legătură. În încăpere mai erau două scaune asemănătoare. Era și o masă, dar o masă obișnuită, prevăzută cu picioare. Puse mîna pe scaun și încercă să-l deplaseze. Era ca și cum ar fi împins o barcă. Putea să-l miște în orice direcție și el rămînea mereu la aceeași înălțime. Își aminti de baloanele din copilărie, baloane multicolore pe care le ducea ținînd firul în mînă sau legîndu-l de butonieră. Încercă să exercite o presiune asupra scaunului, apăsîndu-l cu amîndouă mîinile. Avu impresia că obiectul de plastic pătrundea ușor în ceva moale, ca și cum ar fi fost susținut de resorturi elastice. Apoi, întîlni o rezistență și înțelese că era cu neputință să-l coboare mai mult. Încercă să-l ridice, dar el deveni la fel de greu ca un scaun obișnuit. Îl lăsă atunci și el își reluă poziția anterioară, cu o ușoară oscilație.

— Scaunul „g", remarcă Stanis, este unul dintre puținele lucruri confortabile din acest oraș de loc confortabil. El ne ajută să ne relaxăm, să regăsim somnul și odihna după oboseala muncii zilnice. El permite sclavilor care sîntem să devină regi... Ochii îi străluceau ironic, în timp ce adăuga : Regi, dacă se poate spune așa, căci ne aflăm aici într-o democrație și șefii sînt mulți la număr.

Traversă încăperea, îndreptîndu-se către unul dintre fotoliile plutitoare de lîngă masă.

— Am să-ți arăt cum să-l folosești, spuse el, instalîndu-se.

Fotoliul rămase suspendat în aer și, după o oscilație, se stabiliză, imobil. Udo se așeză la rîndul său și avu impresia că utilizează un scaun clasic, cu toate că mai moale, mai plăcut decît cele pe care le cunoștea.

Stanis îl fixă o clipă cu privirea sa pătrunzătoare. El spuse :

— Bănuiesc ce simți aflîndu-te printre noi. Nu cred că-ți place prea mult. Chestiune de obișnuință.

La început suferi. Chiar mult. E asemeni claustrofobiei pe care o încercam în astronave, după săptămîni de călătorie. Viața de aici e foarte deosebită de aceea pe care ai cunoscut-o. Dar ai să te obișnuiești, om al Spațiului.

Udo îl întrebă :

— Și tu ești aici de multă vreme ?

— De la început, sau aproape, răspunse Stanis. Cînd am sosit aici, Orașul era încă în stare embrionară. Motorul anti-„g" se afla abia în studiu și, în locul cupolei metalice, aveam o boltă de granit, un cer de stîncă, mult mai mic decît cel de astăzi. După mine au venit mulți alții, căci afară era infernul. Nu știu precis cîți au murit, dar cred că morții au fost mai numeroși decît supraviețuitorii. La început, nu erau decît puține astfel de locuri de refugiu : cîteva mii, foarte risipite. În timp ce tu te războiai în spațiu, noi săpam ca niște cîrtițe. Noroc că aveam lucrători-roboți care ne ușurau munca. Apoi, motorul „g" a fost pus la punct și totul a devenit mai ușor, căci puteam să fixăm după plac greutatea fiecărui obiect. Cupola s-a transformat într-un imens cer metalic și, în locul coloanelor de stîncă sau de oțel, am făcut apel la energie pentru a o susține. Drumurile au început să gonească pe serpentinele lor anti „g", ca niște șerpi de catifea. Parcurile și grădinile de zarzavaturi, cufundate în cîmpuri „ușoare", au dat o vegetație eliberată de orice greutate, care creștea datorită băilor chimice și căpăta proporții tot mai mari. Cîțiva ani au fost de ajuns pentru ca, grație anomaliilor produse după placul nostru de „cîmpuri", totul să devină simplu și obișnuit. Astfel, săpam și săpăm mereu în măruntaiele pămîntului. Zi de zi, lărgim posesiunile noastre subterane utilizînd anti„g"-ul pentru a susține boltele cavernelor uriașe pe care le alimentăm cu oxigenul verde al plantelor noastre gigantice... Tăcu o clipă, apoi adăugă (era

o glumă ?) : La urma urmei, o veritabilă epopee, la o mie de metri adîncime.

Udo se simți în sfîrșit la largul său, destins. Stanis era un om asemeni celor de odinioară ; își amintea de trecut, nu uitase. Poate că regreta, ca și el, cerul liber, soarele deasupra colinelor împădurite, tot ceea ce dădea vieții un preț.

— Nu ești prea entuziast, spuse Udo, și totuși locuiești aici de cincisprezece ani.

Celălalt îl privi drept în ochi și răspunse :

— Tocmai din pricina acestor cincisprezece ani de viață de cîrtiță. Dar întoarcerea acolo sus ar însemna moarte și mi se pare că nu mi-a venit încă sorocul.

Căută în buzunar, scoase o pipă veche și o umplu cu un tabac foarte închis la culoare. Fumul era albăstrui, dar mirosul era deosebit de cel al tutunului obișnuit : mai acru și mai puternic. Dindărătul acestui nor albăstrui, Stanis reluă :

— La început, era groaznic. Mulți oameni mureau de foame sau de urmările radiațiilor. Dar cei mai mulți s-au omorît cu propria lor mînă. Ajungeau aici răniți, cu găuri în trup sau în cap ; li se vedea creierul sau măruntaiele. Asta a durat cîțiva ani. Nu puteam să-i îngropăm pe toți și trebuia să ne slujim de crematoriile atomice. Eu însumi am făcut-o pe cioclul luni de zile. Nici nu știu cîte mii de cadavre am ars. Apoi lucrurile au început să meargă mai bine ; și după aceea au venit tinerii. Am închis porțile Orașului, ne-am îngropat sub stîncă. Nimeni nu mai putea să găsească drumurile de acces. Dacă tot era vorba de a crăpa, mai bine ca asta să se petreacă acolo sus ; pentru ei, era același lucru.

— Poate că nu, spuse Udo. Poate că pentru ei nu era același lucru.

Stanis urmărea cu privirea fumul care urca încet :

— Într-adevăr, poate că e mai bine să fii aruncat de viu în luptor de cineva aparținînd propriei tale

specii. Da, poate că e mai bine să mori așa, decît sub acțiunea radiațiilor, orb, mutilat, pe cîmp sau pe un drum pustiu... În orice caz, noi am hotărît așa cum ți-am spus ; și nu era o greșeală.

— Și pe urmă ? întrebă Udo.

— Pe urmă au venit tinerii. Noua generație. Sînt născuți aici sau au fost aduși cînd erau foarte mici. Au avut o copilărie penibilă. Îi hrăneam cu spaime și griji, în timp ce ne săpam bîrlogurile. Au devenit mai duri decît stînca și valorează poate mai mult decît noi... Tăcu o clipă înainte de a adăuga : În orice caz, sînt altfel decît noi.

Udo își amintea acum bărbații și femeile, oamenii pe care-i văzuse, nemișcați pe strada de oțel, ca niște umbre pe un vas fantomă. Aveau o figură impasibilă, fără un surîs. Tăcerea și privirea lor erau ostile, gesturile, atitudinile lor se asemănau într-un mod halucinant. Erau într-adevăr cei din noua generație, cei care nu văzuseră stelele niciodată.

— Spuneai că sînt altfel decît noi. În ce fel ? întrebă Udo.

Stanis vorbea acum cu un glas obosit, puțin tremurat :

— Nu e ușor să asiguri supraviețuirea acestor oameni. Am reușit în mod aproape miraculos. În schimb, n-am reușit să le transmitem nici cea mai mică răsfrîngere a umanității de odinioară, surîsul fetelor, spontaneitatea băieților din generația mea, care se bucurau pentru orice fleac. Da, sînt altfel decît noi, poartă amprenta de granit a adîncurilor, oameni maturi la optsprezece ani, gata să ucidă, să lupte, să trudească pînă la ultimul suspin. Nici unul dintre ei nu are îndoieli, o nesiguranță oarecare. Au ajuns aici în perioada în care atîția alții mureau. Și astfel orașul întinerea. Sînt șefii de mîine, soldații, sclavii viitorului. Orașul este de acum al lor, drumul lor este trasat și sigur.

Pipa lui Stanis se stinsese. El mormăi cîteva cuvinte neinteligibile, apoi reluă :

— Vino, e ora. Ai să-i vezi.

Tuneluri, pasarele suspendate în mijlocul straniei vegetații verzi... Fructe enorme, de un galben foarte deschis, flori cu petale gigantice care păreau să tremure deasupra cîmpurilor „ușoare", flori care se răsuceau în sus, spre bolta metalică... Și mereu tăcerea, această liniște infinită a noilor ogoare, ogoare fără pămînt, unde nu zumzăia nici o insectă, unde nu se auzeau voci de bărbați și de femei...

Stanis mergea repede, sărind de pe o pasarelă pe alta, urcînd și coborînd planuri înclinate de-a lungul cărora lichidul galben curgea cu un murmur ușor, dînd naștere unor vîrtejuri vîscoase cu aburi ciudați, ale căror reflexe aveau culori neobișnuite. Erau rîurile, pîrîurile noii cîmpii, pîrîuri chimice fabricate pentru un popor obișnuit să lupte și să accepte dificultățile în tăcere. Udo se gîndi cu nostalgie la canalele cu apă limpede, la țărmurile pe care fetele căutau flori veritabile. Păsările nu mai zburau în văzduh, ecoul vocilor omenești nu mai răsuna în liniștea cîmpiilor verzi... Se sfîrșise. Totul se sfîrșise, în focul atomic. Pămîntul nu mai era decît o bucată de cărbune care se rotea în spațiu, în timp ce supraviețuitorii erau obligați să se refugieze cît mai adînc în măruntaiele lui, pentru a trăi o viață care nu era a lor, o viață artificială și absurdă, fără aer, fără vînt, fără soare...

Stanis se opri pe un fel de colină, sau mai curînd terasă, de unde se vedea întreaga plantație : tufișuri dese cu fructe multicolore și zemoase, semănînd cu niște baloane suspendate în văzduh.

Grădinarul repetă, încet :

— E ora, ai să-i vezi acum.

Udo auzi un sunet lung și grav, un fel de sirenă. Era semnalul. Și imediat se auzi zgomotul unei mulțimi alergînd.

Sute, mii de picioare alergau pe ceva metalic, într-un ritm cadențat și precis. S-ar fi zis niște lovituri de ciocan. O uriașă poartă automată prinsă în zid se deschise chiar în fața lor. Zgomotul cursei se accentuă, deveni obsedant. Primul pluton apăru pe vasta platformă dominată de terasa pe care stăteau Udo și Stanis.

Sute de băieți și fete, purtînd toți pe spate un obiect ciudat, un fel de cutie metalică prevăzută cu cadrane, alergau în pas cadențat, în rînduri de cîte cinci. Primul pluton se opri brusc în fața grădinii și rămase nemișcat. Alte plutoane sosiră și, aliniindu-se după cel dintîi, se opriră la rîndul lor, în fața plantelor, ca și cum s-ar fi lovit de un zid invizibil. În cîteva clipe, platforma se umplu de astfel de statui imobile. Apoi poarta automată se închise.

Udo se întoarse spre Stanis, dar acesta îi făcu semn să tacă. În pas de marș și într-o ordine perfectă, fiecare grup se îndrepta acum spre punțile care se pierdeau în interiorul grădinii. Încă o dată, zgomotul pașilor cadențați răsună pe suprafața metalică. Îmbrăcați cu un fel de bluză cenușie, acești tineri crunți și orgolioși îi aminteau lui Udo vechile comandouri, cîteva minute înainte de atac.

Cînd ultimul pluton dispăru în frunziș, Stanis spuse gînditor, cu voce înceată :

— Iată ce înseamnă tinerii din noua generație. „Brigăzile" pătrund în grădini, animate de spiritul care ne însuflețea cînd plecam la război. Zi de zi, ei se despoaie de toate caracteristicile vechii umanități. Ei sînt noua umanitate. Ei constituie cea mai mare forță aici. Sînt mai puternici decît marele nostru motor și decît furnalele atomice.

Udo întrebă :

— Dar ce fac acum ?

— Muncesc, răspunse Stanis. Muncesc pe ogoarele Orașului, pentru viitorul Orașului, pentru viitorul tuturor. Și-au creat un mit colectiv, nu adoră

decît Forța... Va veni o zi — noi, bătrînii, vom fi părăsit atunci scena — cînd toți vor fi ca aceștia: un singur creier pentru a gîndi, o singură voință de fier pentru a acționa. Exact ca în timp de război. Aici e război în fiecare zi.

Deodată, un cîntec se ridică din imensa grădină. Sute de voci de băieți și de fete cîntau cîntecul Brigăzilor, cîntec marțial, percutant, concis, nemilos. „Asta e adjectivul cel mai nimerit: nemilos", își spuse Udo. În acest cor, vocea femeilor nu mai era nici ea blîndă; era pătrunzătoare, ascuțită, feroce...

Acum, cîntecul urca spre cerul de oțel ca freamătul amenințător al furtunii. El traducea forța monolitică a acestor tineri care-și lansau sfidarea din abisuri. Deodată, Udo înțelese că acolo nu era loc pentru el. Era mai bine să trăiască în minele de aramă sau în carierele înghețate de pe Marte, să se supună mașinilor oarbe acționate de stăpîni îndepărtați și puternici, să fie sclav la milioane de kilometri de patria sa, dar știind că revolta i-ar putea aduce într-o zi libertatea sau moartea. Da, mai bine să moară ca un răsculat, lipsit de oxigen ca un pește scos din apă, expirînd în horcăituri și convulsii, decît să suporte înrobirea inimii și a spiritului, decît să accepte o rațiune de a trăi pe care nu putea și nu voia s-o înțeleagă.

Mîna grădinarului i se așeză pe umăr. Cîntecul încetase și pe plantație nu se mai auzea decît zgomotul mașinilor. Udo se întoarse și-l urmă pe Stanis pe pantă.

*

Circula acum prin Oraș, pe străzile mobile. „Dacă trebuie să trăiesc aici, îi spusese lui Stanis, cel puțin să cunosc orașul ăsta". Fără nici un pic de entuziasm, Stanis îi explicase cum să ajungă în inima Orașului, de la îndepărtatele grădini ale celui de-al cincilea nivel.

— O să vedem dacă te întorci întreg, adăugase el.

Udo nu numai că nu se obișnuise, dar străzile mobile îi dădeau ameţeli. Ca toboganele de odinioară, ele plonjau cîteodată aproape vertical în vid, sau urmau itinerare sinuoase pentru a se strecura printre clădirile metalice despărţite de prăpăstii întunecate şi adînci.

Totuşi, senzaţia de neliniște nu se datora atît virajelor continue, nici coborîrilor şi urcuşurilor, căci strada constituia o lume aparte, ea avea un cîmp gravitaţional independent, fără nici o legătură cu cel al lumii exterioare. Cînd, de pildă, ea se cățăra vertical pe zidul unei clădiri, călătorul nu observa nici o anomalie, dacă nu-şi ridica privirea. În acest caz, vedea o lume răsturnată, un mozaic de culori, de lumini şi de umbre care se descompuneau şi se recompuneau într-o imagine magică. Solul devenea un perete vertical, presărat cu ciudate ridicături: imobilele Oraşului, înfipte în întuneric ca tot atîtea prove de astronave.

Stanis îl sfătuise să nu se aventureze în nivelele inferioare ale Oraşului:

— Sînt cartierele acestor nebuni primejdioşi, cei din Brigăzi; mai bine să-i eviţi. Ei nu te privesc cu ochi buni şi nu e de mirare: tu vii din spaţiu, tu eşti personificarea a tot ceea ce le inspiră teamă. Existenţa ta este antiteza mitului lor: viitorul radios al unei umanităţi subterane. Au şi început să spună că în tine se ascunde un Străin, şi ştii că nu puţini sînt cei care cred în asemenea prostii.

— Nu sînt prostii, replicase Udo, gînditor. Străinii există cu adevărat; sînt în măsură s-o ştiu.

Îşi aminti ziua aceea teribilă cînd acolo sus, în spaţiu, navele Flotei explodaseră toate în acelaşi timp, într-o enormă vîlvătaie. Carcasele negre şi răsucite, structuri de metal ciopîrţite, orbitau şi acum, poate, în zona asteroizilor. Dacă nu cumva fuseseră duse, cine ştie unde şi în ce scop. Închişi în uniformele lor care-i conservau perfect, ca nişte frigidere, morţii, cel puţin cei care nu fuseseră

pulverizați de explozie, pluteau și ei în spațiu ca niște naufragiați. Își aminti de straniul obiect luminos care apăruse deasupra celor două flote rivale. Un lucru nemișcat și strălucitor, ca o stea. Și-i aminti pe cei doi ingineri responsabili cu instrumentele de precizie. Se numeau Wilhelm și Rose și se iubeau. Aveau să moară, dar nu știau încă. Erau acolo, în sala de comandă, el ridicînd din sprîncene, ea foarte palidă. Priveau cu lunetele acest straniu obiect imobil și strălucitor.

Stanis nu credea. El spunea că era un bluf și că aceste povești cu „Străini" fuseseră născocite de guvern, înaintea dezastrului final, în scopuri de propagandă. Colonii n-aveau aliați, erau singuri. Desigur, resursele lor naturale nu erau formidabile, nici pe Marte, nici pe Venus, dar aveau tehnicieni excelenți și apoi, disperați, luptau cu curaj. Așa izbutiseră să învingă Flota terestră. Pentru a-și desăvîrși opera, trebuiseră doar să dirijeze apoi rachete și bombe atomice asupra orașelor. Bombardarea Lunii le încununase victoria...

În centrul orașului era o veritabilă feerie de firme luminoase. Sus, pe zidurile caselor, imaginile și cuvintele se compuneau și se descompuneau cu o viteză vertiginoasă, ca într-o sarabandă multicoloră, în timp ce mulțimea creștea fără încetare. Dar cu toată vivacitatea luminilor, cu toată orgia de culori, era un oraș trist. Udo nu descoperea pe chipuri nici o urmă de veselie ; avea impresia că oamenii se feresc unii de alții. Nu cordialitate, nu rîsete, nu îmbulzeli, doar neîncredere. Pînă și felul lor de a merge părea insolit, ca și cum ar fi pierdut obișnuința. Avu intuiția că aceste ființe suferiseră prea mult influența nefastă a străzilor mobile, al căror centru de greutate se schimba brusc și continuu. Și apoi, moliciunea exagerată a paturilor „energetice" contribuise și ea la vlăguirea oamenilor. Pierzîndu-și sensul exact al greutății trupurilor lor, ei își pierduseră de asemenea conștiința

locului lor în lume ; pentru ei, nu mai exista decît grota în care fusese săpat orașul.

„O mulțime de sclavi, gîndi Udo. O mulțime de bărbați și de femei, servili, sfărîmați de Marea Spaimă și de presentimentul a tot felul de primejdii iminente." Nu întîmplător îi vorbise Stanis despre Străini. Acești oameni erau la curent cu existența lor, chiar dacă adevărul căpătase o formă legendară, alimentată de imaginație și de teroare. Așa că se evitau ; tatăl se temea să nu descopere în privirea fiului său prezența unui „Străin", mama se temea să nu hrănească un viitor monstru, bărbatul se temea ca femeia pe care o îmbrățișa să nu ascundă substanța gelatinoasă și stranie a făpturilor misterioase ivite din Spațiu. Acești oameni care-și căutaseră refugiul în măruntaiele pămîntului aveau intuiția adevărului : la cincisprezece ani după catastrofă, ei nu uitaseră că războiul fusese pierdut într-un mod absurd, incredibil. Căci colonii de pe Marte și de pe Venus, puțini la număr și prost înarmați, învinseseră fără nici o justificare aparentă. Fără îndoială, ființe venite din Spațiu îi ajutaseră. Și acum, aceste ființe misterioase ar fi vrut, poate, să dicteze legile lor omenirii subterane, dornice să supraviețuiască cu orice preț. Legenda monștrilor inteligenți și oribili, capabili să se camufleze în trupul oricărui om și al oricărei femei, devenise pentru ei o realitate. Și ei erau dispuși să slujească oricui i-ar fi putut apăra de această amenințare.

Prin mulțime treceau, din cînd în cînd, tineri aparținînd Brigăzilor. Aveau comportarea unor stăpîni în mijlocul sclavilor lor. Udo se dădea la o parte îndată ce le zărea uniforma gri-verzuie, căci ei își croiau drum cu aroganță, îmbrîncindu-i pe trecători.

Stanis avea dreptate să spună că ei erau viitorii stăpîni ai Orașului, că aveau să domine această lume subterană, singura pe care o cunoscuseră și pe care o iubeau, poate, în felul lor.

Udo constată că îl privesc cu ostilitate. În ochii lor se citea chiar un pic de cruzime. Dar hotărîse să-şi asume riscurile. Era fără îndoială singurul lucru de făcut. Şi totul avea să fie poate mai simplu dacă le arăta că nu se teme, că n-are nimic de ascuns şi, mai ales, nimic de pierdut. N-ar fi îndrăznit, de altfel, să-l atace acolo, în plin centru. Nu erau încă destul de puternici pentru a nesocoti ordinele lui Stern. Acesta avea încă multă influenţă: era şeful poliţiei şi se bucura de sprijinul Consiliului.

Udo traversă deci piaţa fără nici o grabă şi nu se feri să privească cu atenţie oamenii cu care se încrucişa. Apoi, trecu pe lîngă un mare edificiu şi ajunse lîngă un şir de mari arcade, unde o firmă luminoasă vorbea despre „UNDE MAGICE". Intră în ascensorul „g" şi se lăsă legănat de forţa care-l purta încet spre adînc.

Dedesubtul şi deasupra lui, alţi oameni pluteau, într-o lumină difuză şi perlată. Udo notă că pereţii ascensorului erau perfect netezi şi circulari. Era un uriaş cilindru cu suprafaţa metalică şi strălucitoare. Ar fi vrut să-l atingă, dar nu izbuti. Cîmpul de forţă crea un strat invizibil care izola pereţii ascensorului. „Aşadar, gîndi Udo, datorită energiei produse de «marele motor», orice obiect este apărat de un strat elastic, foarte moale şi extrem de puternic totodată şi pe deplin invizibil." Dacă, dintr-un motiv sau altul, marele motor ar trebui să se oprească, grotele s-ar prăbuşi şi această omenire nouă ar fi înghiţită pentru totdeauna.

Atinse pămîntul şi avu impresia că-şi recapătă greutatea exact în clipa în care picioarele îi intrară în contact cu fundul ascensorului. Străbătu un culoar metalic, apoi ajunse în sala „undelor magice".

Era o încăpere vastă şi insolită. În penumbră vibra un sunet melodios, modulat pe cîteva note. Din cînd în cînd, jeturi de lumină se năşteau de-a lungul pereţilor sau în mijlocul sălii şi ţîşneau spre întunericul plafonului, stingîndu-se imediat.

Benzi luminoase multicolore izbucneau ici şi colo, luminînd un profil, contururile unei coloane, reflexele unui pahar. Înaintînd în această penumbră dulce şi stranie, Udo începu să distingă trupuri omeneşti. Întinse pe paturi invizibile, ele pluteau ca peştii în apă. Susţinuţi de cîmpurile de energie, bărbaţi şi femei se odihneau sau tăifăsuiau cu glas încet, lăsîndu-se purtaţi de curenţii care-i legănau. În jurul lui Udo, murmurul vocilor se apropia şi se îndepărta într-una. Trupul său era atins din cînd în cînd de trupuri de bărbaţi şi femei care se deplasau cu uşurinţa fluturilor şi, în scurte fulgerări, el vedea priviri care întîlneau alte priviri, guri care se apropiau de alte guri.

Melodia se repeta fără oprire, reînnoindu-se. Produsă de un instrument necunoscut, această muzică părea să comande mişcarea paturilor invizibile, ridicîndu-le, coborîndu-le sau făcîndu-le să se rotească pentru a crea caruseluri complicate şi misterioase. Erau undele magice : ele purtau pe aripile lor nevăzute bărbaţii şi femeile care aveau chef să petreacă o oră neobişnuită, o oră stranie şi plăcută, pentru a uita cerul fals, decorul metalic şi străzile vertiginoase ale acestui oraş subteran.

Udo tresări, simţind o atingere pe braţ. Văzu în spatele lui un bărbat, într-o atitudine de respect şi de aşteptare. „Pe aici" spuse acesta şi îl precedă cu mersul său rigid, uneori uşor nesigur.

Udo înţelese că era un robot de formă umană. Şi cînd el se opri, indicîndu-i o pătură mare care plutea în aer, la înălţimea genunchilor, Udo se întinse pe ea, cufundîndu-se în moliciunea energiei invizibile. Imediat, patul începu să se înalţe, cu o amplă mişcare rotativă, foarte plăcută şi foarte lentă. Udo închise ochii şi se lăsă cuprins de farmecul acestui crepuscul melodios. Avu impresia că e din nou copil şi se află în braţele mamei sale. Unda misterioasă care-l legăna încet, cu o mişcare de balansoar, îi dădea o ciudată senzaţie de pace,

de siguranţă. Era ca şi cum trupul i s-ar fi eliberat de orice greutate, de orice suferinţă. Acolo, în penumbra vastă, în mijlocul sclipirilor ciudatelor constelaţii, trăia parcă un vis minunat.

Se ridică brusc. Cineva îl privea. O femeie. O femeie cu ochi verzi şi cu chipul pe jumătate ascuns de o mască neagră. Stătea întinsă pe un „pat" care plutea foarte aproape de al lui. Corpul îi era mulat în uniforma Brigăzilor.

Fără a-şi întoarce privirea, femeia ridică mîna încet şi, deodată, un pahar îi străluci între degete. Toate astea erau greu de înţeles. Udo îşi spuse o clipă că femeia, paharul, ochii verzi şi masca neagră făceau parte dintr-un vis.

Dar mişcările femeii erau întru totul reale: ea sorbea încet, fără să-l părăsească din ochi. La fiecare sorbitură, buzele apăsau aproape imperceptibil marginea paharului.

Fără nici un cuvînt, ea îi întinse paharul pe jumătate plin. Surprins, Udo întinse mîna şi simţi sub degetele sale pe cele ale femeii, degete lungi şi fine, care se retraseră imediat. Duse paharul la gură şi bău. Era o licoare dulce-amară, cu o mireasmă pătrunzătoare.

Paharul se dizolvă brusc, lăsînd o senzaţie de umezeală pe degetele lui Udo. Dar el nu voia să se mai mire de nimic. Pierduse orice simţ al realităţii: încă o dată, i se păru că visează.

Între timp, patul energetic se ridicase sus de tot, către umbrele care populau tavanul. Şi Udo îşi dădu seama că în jurul lui e o colcăială de forme. Văzu o floare roşie întunecată care explodă în mii de bucăţi, transformîndu-se într-o cascadă de scîntei roşii. Era ca un semnal. Îndată, alte flori se înfiripară una după alta, stingîndu-se încet. Datorită acestor lumini, Udo descoperi o mulţime de oameni care, singuri, în cupluri sau în grup, erau întinşi pe paturi energetice ca al său şi zburau încet, fără ţintă. Se întoarse spre femeie, dar aceasta îi făcu

semn să tacă. „Spectacolul“ spuse ea cu jumătate de voce.

Acum, sus, printre florile de lumină, se înfiripa un balet fantastic. Țîșnind din unghere invizibile, femei tinere se precipitau în vid către bărbații care le așteptau mai jos, pentru a le prinde de mijlocul gol și a le arunca din nou în înalturi. Toate aceste trupuri alcătuiau un fel de vîrtej, asemeni polenului ridicat de vîntul primăvăratic.

Bărbați și femei se încrucișau cu mișcări de dans, în timp ce florile de lumină continuau să se nască și să moară într-o extraordinară bogăție de culori. Ele luminau mereu mai multe trupuri goale. Udo înțelese că, acum, și ceilalți — publicul — participau la dans. Ritmul muzicii se iuți și dansul deveni din ce în ce mai vertiginos.

Deodată, femeia îi strînse mîna, spunîndu-i :

— Să mergem. Să căutăm un loc mai liniștit.

Cu o largă mișcare spiralată, paturile lor începură să coboare. În jur, mulțimea continua să se rotească în toate sensurile. Grupuri de tineri pluteau încet în vid sau, catapultați parcă de resorturi invizibile, făceau salturi, rîzînd. Udo observă că femeia se întorsese o dată sau de două ori. Voia parcă să verifice dacă nu cumva erau urmăriți.

Puseră piciorul pe pardoseaua rece a sălii, lîngă intrarea într-un culoar. Femeia îl luă de mînă. Se vedea că era grăbită, că voia să fugă de cineva. Se avîntară în culoar.

La capătul acestuia, în mica sală de acces la ascensoarele „g“, așteptau patru oameni. Purtau uniforma Brigăzilor și stăteau rezemați de perete. După tăcerea lor, după răceala privirii lor, Udo înțelese că erau acolo pentru el.

Tăcerea se prelungi un moment. Nu se auzea decît respirația grea a femeii, care se apropie de unul dintre cei patru tineri pentru a-i spune ceva. El rămase mut și continuă să-l fixeze pe Udo. Femeia insistă. Atunci, tînărul ridică mîna și o lovi

peste gură, cu toată puterea. Ea se prăbuşi, cu buzele însîngerate.

Udo se năpusti, cu forţa disperării. Înainte ca tînărul să fi putut face un gest, îi expedie o teribilă lovitură de pumn în bărbie.

Simţi o durere ascuţită în mînă şi auzi zgomotul surd al maxilarului sfărîmat, în timp ce ceilalţi trei se năpusteau asupra lui. Expus la lovituri, Udo se lipi cu spatele de perete, dar înţelese că nu putea să reziste multă vreme. Aveau să-l omoare. N-o mai vedea pe însoţitoarea lui ; fugise probabil, înfricoşată.

Deodată, o voce seacă, venind dinspre ascensoare, dădu un ordin. Agresorii se imobilizară. Doi roboţi uriaşi ieşiră din ascensorul „g" : poliţiştii lui Stern. În timp ce era dus, împreună cu ceilalţi, spre ascensoare, Udo o căută încă o dată, din ochi, pe tînăra femeie care chemase probabil poliţia. Zadarnic. Ea dispăruse.

*

Un robot al poliţiei îl însoţi pe Udo pînă la nivelul al cincilea. S-ar fi zis că inspira respect şi teamă, căci oamenii se grăbeau să-i facă loc. Trupul metalic înainta cu regularitatea şi indiferenţa maşinilor. Cu toată greutatea sa, era foarte agil, părînd uneori să se sustragă gravitaţiei. Udo îşi spuse că era vorba şi aici de efectele energiei „anti-g".

Tînăra femeie îl aştepta în faţa pasarelelor celui de-al cincilea nivel, în pragul lumii verzi a grădinilor Stanis. Îşi scosese masca şi Uudo putu să vadă că pînă şi în această lume subterană frumuseţea feminină dăinuise. Avea un păr foarte negru, cu reflexe albastre. Dar lucrul cel mai uimitor pe chipul său erau ochii, ochi atît de verzi încît Udo se surprinse comparîndu-i cu plantele lui Stanis.

Omul de oţel se oprise la intrarea în grădină. Începu să vorbească, cu o voce ciudat de caldă şi de vibrantă, „vocea unui actor sau a unui crainic de radio".

— Ești repartizat la cel de-al cincilea nivel, spuse el. Deocamdată, să nu-l părăsești.

Udo ridică din umeri și se apropie de tînăra femeie, în timp ce mașina se îndepărta cu un aer grav, care era în fond foarte comic.

Constată cu uimire că n-avea nici o urmă de rană, la gură. Ea surîse :

— Avem medici buni și medicamente excelente.

Apoi, fără alte vorbe, urcară pe pasarelă și se îndreptară spre casa lui Stanis. În liniștea plantației, auzeau doar zgomotul pașilor lor ; dar asta le dădea un sentiment de siguranță.

Udo se gîndi că era o ciudată plimbare sentimentală. Copaci care erau, de fapt, ierburi monstruoase, un sol galben și lichid. Nu mai lipsea decît o lună de argint sau de aluminiu, fabricată special pentru îndrăgostiții solitari și acționată de un sistem automat. În ceea ce privește muzica, un creier electronic ar fi selecționat, potrivit momentului, melodiile cele mai indicate, conform rezultatelor unui examen psihofizic efectuat de la distanță. Apoi, la soroc, ar fi avut copii de material plastic, purtînd o uniformă cenușie încă de la naștere, copii care ar fi spus „nene" polițiștilor-roboți.

Îi veni să rîdă. Tînăra femeie îl privi fără să spună nimic.

Udo se opri deodată :

— E momentul cînd trebuie să te sărut, nu-i așa ? În lipsă de ceva mai bun, bănuiesc că v-ați obișnuit să flirtați în mijlocul acestor șmecherii verzi...

Tînăra femeie înălță capul.

— Te înșeli, spuse ea. Aceste grădini sînt mașini, mijloace de producție. Ai idei de un romantism decadent ; cred că nu ești prea tînăr.

Udo o îmbrățișă, fără să răspundă. După un timp, ea se desprinse încet, ca să spună :

— Mă numesc Thea... Continuă, te rog.

Udo pierdu noțiunea timpului. Nu știa decît un lucru : după cincisprezece ani, savura în sfîrșit din

nou buzele unei femei. Toate celelalte erau mai puțin importante. Aspectul artificial al cadrului nu-l deranja de loc. Doar o clipă regretă lipsa unei bănci.

Stanis nu era acasă. Se așezară pe pragul ușii. Udo își puse capul pe genunchii ei și spuse :

— Thea, ai un nume care aparține trecutului, numele unui trandafir.

— E adevărat. Vezi tu, eu m-am născut acolo sus. Eram mică de tot cînd am venit aici, în timpul războiului. Numele mi l-a ales mama. Ea îngrijea trandafirii din grădină, în fața casei noastre, pe malul mării. E mult de atunci.

Udo suspină :

— Unde-o fi Stanis ? Țin mult la el. E un om de treabă și un bun camarad.

Ea îl mîngîie încet pe păr :

— E jos, în Oraș, la Stern. Consiliul s-a întrunit din pricina scandalului pe care-l cunoști. L-ai rănit grav pe Primo, unul dintre șefii Brigăzilor. Ei ar vrea să fii condamnat la moarte. Și eu împreună cu tine.

Udo își aminti încăierarea. Lovise cu toată puterea ; nu era de mirare că mîna îl durea încă. Spuse :

— Ei pretind că în mine s-ar ascunde un Străin. E posibil, dar nu cred.

— Nu, răspunse fata, corpul tău n-a devenit refugiul unui Străin. Cel puțin dacă nu utilizează o nouă tehnică de camuflaj. De cîțiva ani, dispunem de un aparat pentru a-i detecta. E excelent și infailibil. Corpul tău a fost cercetat în timp ce erai amnezic. N-au găsit nimic... Tăcu o clipă, înainte de a continua : Dar cei din Brigăzi n-au încredere în aparat. Ei spun că e o născocire a lui Stern, un bluf. Evident, ei au interesul ca oamenii să continue să se teamă de Străini. Toată politica lor e axată pe teamă.

În timp ce continua să-l mîngîie pe păr, Udo ridică ochii spre ea :

COLECȚIA

— Și tu aparții Brigăzilor, nu ?

— Da. Dar acum ei socotesc că i-am trădat. Și ei nu iartă niciodată.

Udo își spuse că situația se deteriora. Stern și Stanis nu puteau să reziste la nesfîrșit presiunii tinerilor fanatici. Deocamdată, Consiliul îi susținea pe cei vechi. Dar cît timp avea s-o mai facă ? Trebuiau să aștepte ca s-o știe. Era singurul lucru de făcut.

Thea îi luă mîinile și le privi :

— Ai muncit din greu, se vede după mîinile tale. Ai fost prizonierul Străinilor, nu-i așa ?

El își aminti. Plutea de o săptămînă în spațiu, în apropiere de Marte, cînd îl capturaseră. Fusese ejectat din astronavă în momentul exploziei. Cînd își recăpătase cunoștința, văzuse în jurul lui sfărîmăturile unităților Flotei și cadavrele camarazilor săi. Totul se învîrtejea încet în spațiu, în timp ce învingătorii, colonii, se întorceau în grabă la baza lor, pe Marte.

Știa că, pentru el, totul se sfîrșise. Avea de gînd să deschidă costumul spațial în clipa cînd rezerva de oxigen avea să se epuizeze. Cel puțin ar fi fost o moarte instantanee, fără chinuri. Dar deodată, venind de sus — sau de jos ? cu neputință de știut ; de fapt nu exista nici sus, nici jos, ci numai vid, stele, sfărîmături și cadavre — apăru astronava Străinilor. Era de aur masiv, rotundă, o sferă uriașă cu un diametru de mai mulți kilometri. Adăpostea probabil un oraș întreg. Sfera începu să străbată acest imens cimitir, rotindu-se lent, ca o planetă. Suprafața ei era perfect netedă ; nu se vedea nici o deschizătură, nimic. După cîteva ceasuri, după ce descrisese o infinitate de rotocoale, sfera aurie se îndepărtă încet, în direcția opusă lui Marte. Apoi dispăru. Udo își amintea foarte bine. Sfera dispăruse într-o clipă, în chip inexplicabil.

Puțin după aceea, fusese făcut prizonier de o astronavă telecomandată care-l dusese la minele de

aramă de pe Marte. Trebuia să rămînă acolo cincisprezece ani, doar în compania roboților, fără a vedea pe nimeni, nici coloni, nici terieni. Cincisprezece ani într-un deșert roșu și glacial, lipsit de aer. Un veritabil infern, în care nu se putea supraviețui decît prin puterea speranței. Și tocmai speranța nu-i lipsise ; ea fusese unica sa resursă.

— Da, spuse Thea, se vede după mîinile tale că ai muncit din greu, că ești puternic. Dar tot te vor ucide, mai devreme sau mai tîrziu, dacă rămîi aici.

Pronunțase ultima frază într-un fel ciudat. Ca o invitație și un avertisment totodată. O singură clipă, Udo avu o vagă speranță. Apoi, își dădu seama că era absurd. Nu exista nici un loc unde s-ar fi putut refugia. Stern îi spusese limpede că acolo sus era moartea.

Își repetă asta cu resemnare. Nu era nimic de făcut.

Orașul era o capcană din care nu se putea scăpa. Nu puteau nădăjdui decît că Stern va reuși să fie în continuare cel mai puternic. Erau legați de destinul și puterea lui.

Thea surîse straniu și zise încet :

— Și dacă ți-aș spune că acolo sus nu s-a sfîrșit totul ?

Udo nu răspunse. Reflecta. Această femeie era o nebună sau o spioană. O spioană a Brigăzilor, fără îndoială. Misiunea ei era de a-l ține sub observație, de a vedea dacă nu cumva pregătește o lovitură împotriva Brigăzilor. Sau...

Își cufundă privirea în ochii ei verzi. Poate că... Avu impresia că zărește în ochii aceștia ființa teribilă, Străinul, care se ascundea acolo, în adîncul acestor ochi, ca un pește monstruos, gata să se năpustească asupra victimei...

Thea începu să rîdă. Înțelesese :

— Nu, liniștește-te, nici eu nu sînt contaminată de un Străin. Nu există nici unul în Oraș. Dar ceea

ce ți-am spus e adevărat. Acolo sus, pe pămînt, există încă viață.

Tăcu. Udo aștepta, spera că avea să continue. În sfîrșit, ea adăugă :

— Dar tu nu vrei să mă crezi... Cu atît mai rău !

Încercă să surîdă, apoi întoarse capul. Udo se așeză în capul oaselor și prinse bărbia tinerei femei în mîna sa :

— Spune-mi tot ce știi.

— Bine, poftim ! Deasupra noastră, cerul e curat. Aici au căzut foarte puține bombe. Pe coline, radioactivitatea e acum minimă. Există o mare autostradă aproape intactă care trece pe deasupra Orașului, la o mie de metri de cupolă. Duce pe țărm. Am parcurs-o de două ori... Tăcu o clipă și adăugă : Am văzut marea.

Udo ardea de nerăbdare. Întrebă :

— Stanis e la curent ?

Ea nu răspunse. Apoi reluă :

— Cunosc drumul pentru a ieși de aici. Vino cu mine.

Udo își aminti viața de odinioară, soarele, aerul proaspăt al dimineții, marea, vîntul, copacii... Apoi se auzi spunînd, ca și cum ar fi fost un altul :

— Bine, să mergem, dar chiar acum.

*

Străbătură măruntaiele Pămîntului, trecînd prin tuneluri strîmte și alunecoase, apoi pe lîngă abisuri imense, prea largi pentru ca lanternele lor să le poată lumina pereții. Cîteodată, Udo avea impresia că simte sub picioare trepte tăiate de mîna omului, cîteodată nu erau decît pietre, o scară naturală. În fasciculele de lumină ale lanternelor apăreau stalactite enorme, fosile de tot felul, o faună minerală milenară.

Ajunseră la niște vechi galerii de mină. Pe șinele ruginite se aflau încă vagonete imobilizate pentru

totdeauna. Apoi din nou caverne în care se repercuta zgomotul paşilor şi sunetul vocilor lor.

În sfîrşit, ajunseră la ultima etapă, un puţ vertical prevăzut cu o scară de fier. La capătul lui era suprafaţa Pămîntului. Emoţionat, Udo se opri o clipă înainte de a începe ascensiunea.

Era noapte. Extenuat, Udo se lăsă să cadă pe pămînt, sub cerul înstelat. Nu ştia prea bine ce face ; plîngea de bucurie. Apoi simţi trupul femeii lîngă al său. O strînse în braţe. Se simţea dintr-o dată puternic, foarte puternic...

Acum, goneau pe marele drum pustiu, în vechiul automobil pe care-l găsiseră, împreună cu multe altele, într-un antic garaj pe jumătate distrus, nu departe de mină. Aceste maşini erau, toate, în perfectă stare. Udo se prefăcuse că nu-şi dă seama, după cum se prefăcuse că nu observă că drumul era mai mult sau mai puţin întreţinut, chiar dacă pustiu. Evident, cineva utiliza aceste maşini şi parcurgea acest drum. Ridică din umeri ; nu-i păsa de nimic, deocamdată. Privea profilul celei care conducea, cu buzele strînse, cu mîinile ei lungi pe volan. Maşina luneca repede, foarte repede, tăcută, pe pernele ei de aer. Ar fi părut nemişcată, dacă vîntul cursei nu le-ar fi biciuit obrajii, aducînd cu el o mireasmă de iarbă şi de flori atît de intensă, încît îl ameţea.

Apoi, Thea frînă şi îi spuse :

— Vino, am să-ţi arăt ceva.

Coborîră din maşină şi urcară pe jos o pantă uşoară, ducînd la o terasă de piatră. Thea se aplecă uşor înainte, dar era prea întuneric pentru a se ghici vreun contur. Ea spuse :

— Aici era oraşul meu.

Udo făcu un efort, dar nu putu decît să-şi imagineze o vale largă, înecată de obscuritate.

Thea începu să vorbească, încet :

— Tata a reuşit să ajungă la mină, ducîndu-mă în braţe. A murit în caverne. Mama a fost acoperită

de cenușa radioactivă, nu departe de aici. În timpul atacului aerian, se întorceau de la casa noastră de lîngă mare. Dacă ar fi rămas acolo, în loc să se îndrepte spre oraș, ar trăi și acum.

Udo tăcea. O apucă pe după umeri și o strînse încet. Ea continuă :

— Era un oraș mare. Un oraș care jucase un rol important în istoria omenirii. Avea o campanilă sculptată, veche de aproape două mii de ani, o minune. Și apoi biserici vechi, străduțe cu case înflorite, poduri care treceau peste fluviu. Acum găsești acolo doar cenușă și plante monstruoase... Tăcu o clipă, apoi arătă spre un loc anume în obscuritatea care se întindea în fața lor : Privește acolo !

Acolo, unde umbra era mai densă, Udo zări cîteva fulgere albăstrui și un fel de balon care se înălța și recădea fără încetare. La lumina fulgerelor, forme monstruoase se agitau într-o oribilă colcăială.

— Copacii au devenit acolo monștri, spuse Thea. Au invadat albia fluviului, străzile orașului, s-au strecurat în vechile clădiri. Palatul, el însuși pare un monstru viu ; prin ferestrele sale, creaturile acelea agită liane și brațe mobile ; turnul nu mai e decît un cap cu gîtul lung, din care se scurg stranii lave verzui. Și piața Senioriei * e o pădure șuierătoare, care se mișcă.

Deodată, se întoarse spre Udo și el văzu că fața îi era scăldată în lacrimi.

— Du-mă de aici, spuse ea, ghemuindu-se la pieptul lui, du-mă repede.

Udo se așează la volan. Thea se ghemui într-un colț și stătu tăcută, cu ochii închiși. El se gîndea la ceea ce îi spusese. Ar fi vrut să vadă renăscînd vechile orașe, asemeni celui pe care ea i-l descrisese. Dar cum să facă totul singur, cum să lupte singur împotriva morții, împotriva monștrilor in-

* Un amănunt cheie, care ne determină să recunoaștem Florența. (L. H.).

credibili care populau Pământul? Ar fi trebuit ca și ceilalți să-și recapete rațiunea, să părăsească refugiile subterane pentru a urca spre lumină, pentru a se ajuta reciproc și a construi împreună o lume nouă.

Thea privea acum drumul care urca încet. În lumina farurilor defilau copaci, stînci și cîteva case ruinate.

— Întoarce la stînga, spuse ea.

Părăsiră autostrada și se angajară pe un drum secundar, neasfaltat, care străbătea o pădure de pini. Apoi, cînd ajunseră într-un fel de mică piață, ea spuse :

— Aici e. Oprește în fața casei.

Era o casă lungă și joasă, cu ușa încuiată. Thea scoase o cheie din buzunar și deschise. Udo văzu de la prima aruncătură de ochi că locuința nu fusese părăsită în toți acești ani și că, fără îndoială, Thea sau altcineva venise și rămăsese acolo un timp.

O auzi mergînd prin întuneric, apoi văzu licărul unei lumînări.

— Nu există altă lumină, spuse Thea luîndu-l de mînă. Vino.

Era o casă veche, confortabilă. Terasa era înconjurată de copaci și, dincolo de ei, se ghicea o cîmpie. În spate, o colină ascundea stelele. Erau multe camere, cu perne și cărți peste tot. Cărți vechi... Una se afla pe o masă, deschisă. O carte de poeme. Thea spuse, surîzînd :

— Un poet născut în orașul meu, de foarte mult timp. El prevăzuse totul.

Udo surise și el. Erau foarte aproape unul de altul. Aerul nopții intra pe fereastra terasei. Ar fi vrut s-o întrebe nenumărate lucruri ; ar fi vrut să știe totul despre viața ei, despre casa aceasta. Și despre ceilalți, dacă existau... Dar tînăra femeie era prea aproape, prea prezentă ; dar ochii verzi în care i-ar fi plăcut să se cufunde și să se piardă erau aproape de buzele lui. Avea s-o cuprindă în brațe... Dar Thea

se eschivase, rîzînd ; încercase zadarnic s-o oprească. Deschizînd o ușă, ea fugise de-a lungul unui culoar întunecat. O urmărise pe dibuite, strigînd-o, călăuzindu-se după rîsul ei înăbușit. Umbra tinerei femei apărea și dispărea în cadrul ușilor, în lumina stelelor. Alergaseră astfel, el urmărind-o, ea fugind și rîzînd, pînă ce o pierduse de tot. „Poate că a ieșit, își spuse Udo, poate că a plecat." Îl cuprinse o durere sfîșietoare, ca și cum ar fi pierdut dintr-o dată totul, ca și cum toate cele prin care trecuse nu însemnau nimic pe lîngă această pierdere.

Deodată, zări o palidă rază de lumină care se strecura printr-o ușă întredeschisă. Se apropie, intră în cameră, văzu lumînarea și, pe pat, trupul gol și zvelt al femeii care-l aștepta, surîzătoare. „Vino" murmură ea. Dar el era acolo, gata să uite totul, să trăiască doar în lumea acestei priviri, în marea acestor ochi verzi.

*

Visul se năștea încet. Mereu același. Încet, visul prindea contur. Inima lui era o colină. O colină din care, mai curînd sau mai tîrziu, lumina avea să izbucnească pentru a se revărsa către marea cîmpie care se ghicea mai departe, în întuneric.

Visul său se năștea cu greu, dar într-un ritm mereu egal. Și visul acesta îi îngăduia să-și amintească alte visuri, mereu identice, pătrunse mereu de aceeași uimire.

Apoi se făcea un pic de lumină, ca și cum fulgerele ar fi străpuns orizontul. Ca să-ți dai seama, trebuia să privești dincolo de colina cufundată în tenebre. În zori, colina părea să respire, ca un piept omenesc. Pete colorate neverosimil traversau cerul.

El constata deodată că, la poalele colinei, nu se afla cîmpia pe care o imaginase. Acolo era, dimpotrivă, o mare verde-albăstrie, fără sfîrșit. O mare

fără orizonturi, care se confunda cu cerul, care era poate cerul. Colina plutea în această mare-cer nelămurită. Dar soarele avea să răsară și tenebrele aveau să se risipească într-o clipă...

Visul se sfîrșea totdeauna astfel. Trezindu-se, el simțea o adîncă dezamăgire. Deschidea ochii și vedea fereastra, lumina.

De data aceasta, fereastra i se păru diferită. Și apoi, ea era deschisă. Simțea răcoarea aerului și vedea perdeaua transparentă mișcîndu-se la adierea vîntului.

Se sculă din pat, se apropie de fereastră și ieși, ca să vadă zorii. Ridică ochii și văzu colina împădurită. Zorile creșteau încet, parcă cu greu. Conturul colinei se aprindea și, pe acest fond de foc, se desenau copacii negri. Prima rază de soare veni, străpunse paloarea zorilor, traversă cîmpia, ajunse pînă la mare și incendie valurile.

Acum, soarele urca. O clipă, Udo fu orbit. Închise ochii. Era parcă beat. Își spuse că, în sfîrșit, izbutise să ajungă la ceea ce căutase cu atîta disperare, cu prețul atîtor suferințe. Își atinsese țelul. Acolo, în fața lui, avea să se ridice o lume nouă care avea să fie, totuși, copiată după cea veche, dar unde nu va mai fi loc pentru greșelile și crimele trecutului... Desigur, Străinii trebuiau să știe că omenirea nu fusese exterminată, poate că pregăteau un nou război. Fără îndoială că lupta avea să fie grea, foarte grea. Dar merita să fie dată. Viitorul omenirii nu trebuia să se confunde cu degradarea în adîncul cavernelor.

Se întoarse încet spre casă. Thea nu mai era în pat, dar amprenta capului ei se vedea încă pe pernă. Thea plecase. Și asta nu-l surprinse. Ea își îndeplinise misiunea. Îl adusese acolo unde trebuia să reînceapă totul, acolo unde avea să-i întîlnească pe ceilalți care se salvaseră din marele naufragiu, pe cei care aveau să muncească și să lupte împre-

ună cu el. Plecase pentru că așa trebuia să fie : ea dusese pînă la capăt ceea ce avea de făcut.

Surîse cu tristețe. Poate că avea să revină într-o zi. Oricum, era o speranță care-i dădea curaj. Lumea avea încă nevoie de cei mai buni dintre fiii săi, care credeau în viitorul liber al umanității.

Se îndreptă spre ușă. „Zorile s-au întors, își spuse el, acum începe o nouă zi."

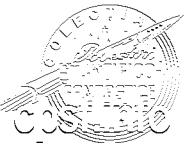

SANDRO SANDRELLI

S-a născut în 1926 la Veneţia, unde trăieşte şi acum, exercitînd profesia de ziarist la cotidianul local, Il Gazzettino. *Licenţiat în chimie, e specializat de mulţi ani în articole şi studii de popularizare ştiinţifică. Poate fi considerat cu temei unul dintre „pionierii" fantascienzei contemporane, publicîndu-şi prima povestire în 1949, an în care nu existau încă reviste specializate* (Scienza fantastica şi Urania *au apărut în 1952). Animator şi generator de iniţiative, are la activul său seria de antologii* Interplanet, *care, îngrijite împreună cu alţii, au văzut lumina tiparului între 1962 şi 1966. A publicat nenumărate povestiri în toate periodicele italiene specializate. O parte dintre ele au fost înmănuncheate în volumele* Întoarcerile lui Cameron Mac Clure *(La Tribuna, Piacenza 1962)* şi Un Cain spaţial *(La Tribuna, Piacenza 1964).*

Proza lui Sandrelli se caracterizează printr-o invenţie exuberantă, care explodează adesea într-un vîrtej de născociri paradoxale, absurde, imposibile, atingînd destul de des culmile unui comic şi unui umor dezlănţuit. Stilul e luxuriant, precipitat, cu o adjectivare căutată, insistentă, cu scopul de a antrena cititorul în învolburarea de născociri nebuneşti, născute din fantezia lui Sandrelli. Veţi întîlni toate aceste trăsături distinctive în Hoţul transcendent, *povestirea aleasă pentru antologia noastră.*

Printre cele mai bune povestiri ale lui Sandrelli se numără Liliacul şi directorul, Pădurea întunecată, Polipul muzicant * Prototipul, Tragedie în doi timpi, Universul. Perla şi stridia, O soţie model, Deşteptarea şarpelui.

G. de T.

---

* Toate trei au apărut în nr. 397 al Colecţiei „Povestiri ştiinţifico-fantastice" (I. H.).

Infernul, un infern bizar, s-a declanșat exact la ora 15 și 59. Exact din acest minut, mii de cetățeni, destul de agitați, au telefonat sau s-au adresat direct comisariatelor de poliție, reclamînd misterioasa dispariție a propriilor lor ceasuri. Și asta nu-i nimic : cel puțin o sută de oameni au înnebunit pe neașteptate, chiar în mijlocul lui Golden Plate, afirmînd speriați că vîrful lui Silver Tower, cu orologiul său enorm, vizibil de la cîțiva kilometri în jur, se volatilizase în neant.

Un minut mai tîrziu, haosul. Din nou, mii de persoane au telefonat la comisariatele de poliție afirmînd că toate orologiile dispărute se întorseseră, într-un mod și mai misterios, la locurile lor, împreună cu marele orologiu de pe Silver Tower. În același timp, au sosit știri teribile despre catastrofe imense : două avioane mari de transport se ciocniseră pe aeroportul din Greenwood, iar expresul care venea dinspre capitala federală intrase cu toată viteza în stație, o stație terminus, sfărîmînd tamponul de la capul liniei, zdrobind oameni și lucruri în calea sa.

Alte zeci de nenorociri mari și mici, asemănătoare cu acestea, s-au petrecut în jur, în același moment. Organizarea operațiunilor de salvare a fost totuși exemplară, deși dificilă. Totul s-a desfășurat aproximativ simplu pînă la ora 16 și 59 de minute. Așadar, din nou haosul care, adăugîndu-se precedentei debandade, a cufundat localitatea într-o stare de completă anarhie. Mii de persoane au telefonat din

nou sau s-au adresat direct comisariatelor de poliție, pentru a reclama dispariția propriilor ceasuri. Alte sute de persoane au înnebunit din nou în Golden Plate, afirmînd, cu țipete stridente, că orologiul gigant de pe Silver Tower se destrămase în aer. Patru garnituri de metrou s-au ciocnit, dînd naștere unui teribil carambol și un incendiu de proporții uriașe s-a dezlănțuit la periferia orașului, unde un alt avion se prăbușise peste instalațiile unei rafinării de petrol.

Cazuri de nebunie colectivă s-au înregistrat la seminarul de matematică de la Universitatea Prestwel și într-o școală elementară din suburbii. Dar nebunia exploda în tot orașul, în mii și mii de cazuri izolate. Miile de persoane care reclamaseră, pentru a doua oară, dispariția ceasurilor telefonară din nou, ca să anunțe că ceasurile reapăruseră punctual. În același timp, începură să sosească nenumărate anunțuri privind dispariția unor persoane, printre care primarul Bottombell și consilierul comunal pentru igienă Mac Mahon. Dispăruse brusc șoferul unui taxi aflat în mers, la intersecția lui Park Avenue cu Strada a Treia, iar mașina se precipitase în vitrina unui magazin de cristaluri. Un bărbat neidentificat căzu de la mare înălțime chiar în mijlocul lui Harrington Place. În același moment, distinsul savant Heames K. Farewell, profesor de fizică la Institutul Marigold Warren pentru cercetări nucleare, era imobilizat de către asistenții săi, în timp ce, cu totul ieșit din minți, sfărîma cu ciocanul gingașele instrumente din laboratorul său, țipînd în gura mare cuvinte fără sens și blesteme...

Multe și multe alte fapte stranii, în aparență fără legătură, cu totul independente unul față de celălalt, se întîmplară în după-amiaza aceea. Major Building, cel mai mare zgîrie nori al orașului și Minor Building, al doilea ca dimensiuni, păreau retezate net la o oarecare înălțime ; bizar spectacol : extremitățile lor superioare pluteau în văzduh, la

cîțiva metri de părțile inferioare, rămase solid țintuite de sol. Multe persoane se rostogoliseră pe scări, în casele mai înalte din oraș, dar mai rar în același punct, afirmînd toate că au simțit la un moment dat un gol sub picioare; examinate cu atenție, scările s-au dovedit a fi absolut intacte.

Au dispărut, în neant, două troleibuze, pasagerii trezindu-se, pe neașteptate, proiectați pe asfalt, cu răni grave. A dispărut chiar și un agent de poliție. Au dispărut mii de alte obiecte, cele mai disparate cu putință. În cele din urmă, la ora 17 și 59, au dispărut din nou toate ceasurile din oraș, precum și cel de pe Silver Tower, pentru a reapărea punctual, toate la locul lor, după un minut.

După alte cîteva minute, au început să dispară case întregi, iar locatarii au căzut de la înălțimi mai mari sau mai mici, înnebuniți de groază, în abisurile lăsate de fundații. Mulți s-au rănit serios. Doi au murit. În timp ce se întîmplau toate acestea, iar urletul fricii se ridica din mii și mii de piepturi, într-un cor de o forță înspăimîntătoare, au început să cadă primele umbre ale serii. Cerul era foarte senin, așa cum poate fi un cer cînd primăvara e încă pe cale să se nască și aerul e curat ca un cristal, înțepîndu-te cu ultimele rămășițe de ger. Și orașul înnebunit se simțea prins într-o dublă menghină de groază.

* * *

Julius Canidis și Anthony Hare coborau repede pe trepte cînd, așa cum li se întîmplase multora, au simțit brusc un gol sub picioare și s-au rostogolit aproape un etaj, lovindu-se destul de rău la cap de palierul scării și sfîrșind, unul peste celălalt, într-o inextricabilă încurcătură.

În mod normal, n-ar mai fi coborît pe scări, dar, cum pentru a nu știu cîta oară un nepriceput în-

chisese prea violent ușa ascensorului, stricîndu-l, au fost constrînși s-o facă, cu destulă neplăcere. Loviți și însîngerați, au fost ridicați de către colegii veniți în ajutor, la auzul bufniturilor și al blestemelor, după care amîndoi au fost urcați într-o ambulanță și duși în viteză la cel mai apropiat spital.

La spital domnea cea mai deplină zăpăceală. Din toate părțile soseau răniți îngrămădiți pînă la urmă în dezordine pe săli, în care fuseseră adăugate paturi suplimentare și apoi simple saltele pe două rînduri. Julius Canidis și Anthony Hare au fost așezați, unul lîngă altul, spre capătul unui coridor arhiplin, sub ochii rătăciți ai lui Muzzy Martin, credincios prieten și comesean al amîndurora, legat de ei prin considerabile interese materiale și sentimentale.

Vacarmul ajunsese la culme. Haosul creștea și în afara spitalului, astfel încît, o dată cu noaptea, asupra orașului coborî și starea de asediu, hotărîtă în mod oficial de către autorități, înainte ca panica să mătură totul în cale. Totuși, la intervale regulate, disparițiile continuau, făcînd să crească numărul misterioaselor nenorociri care-i loveau pe oameni, indiferent de etate sau loc, în casă sau pe stradă, singuri sau însoțiți.

Cu capul bandajat, instalat în mijlocul patului, Anthony Hare era o autentică statuie a disperării. Chiar dacă s-ar fi aflat într-o ambianță extrem de calmă și de tăcută, el ar fi suferit la fel de mult fiind imobilizat astfel, atît de departe de biroul său, în care stătea țintuit aproape douăzeci de ore pe zi și pe care îl transformase într-un fel de microcosmos perfect, pentru uzul și consumul său propriu și exclusiv. Julius Canidis, care își luxase un picior, era foarte nefericit mai cu seamă datorită lipsei infernalei sale pipe și a pestilențialului său tabac, elemente esențiale în dobîndirea aerului de tînăr englez autentic, pe care-l obținuse cu atîtea eforturi. Muzzy Martin se mulțumea să-și frece mîinile cu

disperare, gest inutil atît pentru sine cît și pentru ceilalți.

— Sîntem născuți pentru a suferi! repetă Anthony Hare expresia sa preferată, încercînd să ignoreze — în timp ce decojea două portocale aduse de credinciosul Muzzy Martin — toată zarva din jur și groaznica durere care-i cuprinsese capul.

Lîngă el, Julius Canidis, valorosul autor al cronicii negre din „Vanguard News", suspină. Julius Canidis nu era un om de acțiune; prefera să-și pună creierul la treabă. Încă destul de tînăr, meditativul Canidis prezenta un straniu contrast cu Anthony Hare, ziarist din generația anterioară, de stil clasic, dar plin de o nestăvilită energie. În fața tragicei serii de fenomene inexplicabile ce se abătuseră asupra orașului și care amenințau să se extindă tot mai mult, atît ca efecte izbitoare, cît și ca întindere teritorială, Anthony Hare se urnise în cele din urmă din birou, alergînd nebunește în cît mai multe locuri cu putință, ca să vadă, cu ochii lui, cele întîmplate, lucruri pur și simplu inexplicabile sau de-a dreptul oribile.

Julius Canidis preferase să rămînă în redacție, înconjurat de telefoane, pentru a înmagazina un cît mai mare număr de știri, rînduindu-le apoi statistic, cu metodă și rapiditate, pentru a extrage, dacă era posibil, din mulțimea evenimentelor disparate și catastrofale, o cheie comună tuturor și a realiza astfel dezlegarea neliniștitorului mister.

Telefoanele nu-i dădeau pace, iar sistematizarea statistică a nenumăratelor evenimente era încă departe de a se împlini, cînd în subconștientul său se făcu auzit un slab clopoțel de alarmă: un fel de rău nedefinit, care părea să-i răsucească, într-un mod greu de descris, creierul și măruntaiele...

Julius Canidis nu o știa încă, dar această suferință însemna că, în toiul febrilei activități de strîngere a informațiilor și de clasificare, soluția misterului era pe cale de a prinde consistență. Dar ceea ce mai

ales nu știa încă Julius Canidis era că mintea și corpul său n-ar fi putut să înțeleagă niciodată soluția în mod clar și fără echivoc, pentru că dacă aceasta s-ar fi întîmplat, el ar fi suferit un șoc interior atît de puternic, încît i-ar fi comprimat creierul pînă la pierderea definitivă a rațiunii...

Julius Canidis tocmai își ștergea transpirația, cînd Anthony Hare, reușind să străpungă barajul protector al curierilor, îi căzu dintr-o dată în spate, zmulgîndu-l cu forța de la biroul său :

— Johnny Ghira a nimerit cu taxiul într-un magazin de cristale ! strigase Anthony Hare.

Johnny Ghira era considerat cel mai cosmopolit din întreaga redacție a lui „Vanguard News", pentru că fusese trei luni în Germania.

— Johnny Ghira ? bîigui zăpăcit Julius Canidis. Dar de cînd a devenit șofer de taxi ?

— Nu conducea el taxiul, prostule ! ripostă Anthony Hare, nerăbdător. Șoferul i-a dispărut pe neașteptate de sub nas, în timp ce taxiul era în mers și mașina a nimerit în magazin !... Mi s-a spus că pe Johnny Ghira l-au dus la spital...

Auzind asta, Julius Canidis cedase și cei doi, precipitîndu-se brusc pe scări, ajunseră, la rîndul lor, la spital.

Johnny Ghira nu fusese rănit. Își pierduse doar cunoștința, în urma ciocnirii și era datoria lui ca, scăpînd de la Urgență, să facă imediat o vizită colegilor răniți și melancolici. Își făcu loc cu multă greutate prin agitația crescîndă a spitalului și se furișă în spatele căpitanului Anthony Malatini, cu puține ore în urmă unul dintre cei mai energici și mai dinamici ofițeri de poliție ai orașului, iar acum o zdreanță de om, neînchipuit de murdar și cu privirea rătăcită.

— Bătrîne ! exclamă Anthony Hare, cînd îl văzu pe căpitanul Malatini lîngă patul său de campanie și întinse brațele.

Căpitanul Malatini înjură cu voce tare şi se lăsă să cadă pe pat, exact peste piciorul lui Anthony Hare, care începu şi el să înjure. Terminînd cu formulele de politeţe, Malatini îşi puse mîinile în cap :

— M-am săturat, declară el cu o voce care venea drept din inimă, chiar dacă tonul nu era cel mai potrivit pentru un căpitan de poliţie. În acest oraş afurisit se petrec lucruri teribile, neruşinate ! Simt că înnebunesc ! Ba nu, am înnebunit acum trei ore : nu-mi mai simt picioarele, plămînii-mi sînt în flăcări şi am văzut lucruri pe care aş fi vrut să nu le văd niciodată ! Toţi cheamă poliţia, şi poliţia nu poate face nimic ! E atîta groază în tot oraşul, că pînă acum n-a fost nevoie să arestăm măcar un hoţ !... În schimb, sînt sute de morţi ! Şi primarul Bottombell a dispărut ! Şi după el, consilierul Mac Mahon... Toţi au înnebunit, mai ales în urma dezastrului din metrou şi a prăbuşirii avioanelor... Ce poate face poliţia cu casele care dispar ? Şi cu toată această lume care cade la pămînt ca moartă, fără ca nimeni s-o atingă ?...

— Ceasul meu a dispărut de trei ori, spuse Anthony Hare.

Malatini făcu un salt de un metru :

— Nu-mi mai vorbi şi tu despre aceste ceasuri dezgustătoare, care se joacă cu noi de-a baba oarba ! strigă el, înfuriat la culme. Sînt destui nebuni în acest oraş infernal, plin de morţi, de răniţi şi de incendii, ca să nu mai fim constrînşi să alergăm şi după indivizii care îşi pierd ceasurile şi le regăsesc după un minut !... Iată, spuse el, scoţîndu-şi ceasul din buzunar, sînt gata să jur că toată după-amiaza a rămas în buzunarul meu ! De ce n-a dispărut, ca toate celelalte ?...

Exact în clipa aceea, sub ochii lui Malatini, ai lui Anthony Hare, ai lui Julius Canidis, ai lui Muzzy Martin şi ai lui Johnny Ghira, ceasul dispăru.

Era ora 18 şi 59. Malatini holbă ochii şi scoase o exclamaţie sugrumată.

— Așa a dispărut și ceasul meu, de trei ori, declară Anthony Hare, cu calmul celor puternici. Dar caut să nu mă mai gîndesc la asta, altfel aș înnebuni și eu !

Malatini, cu ochii holbați și fără suflare, se așează din nou pe pat. După cîteva secunde, un obiect mic și tare îl lovi în cap. Malatini îl apucă, instinctiv, apoi, cu un urlet, îl lăsă să cadă pe jos : ceasul reapăruse !

— Cine mi-a făcut această oribilă glumă ? strigă el, tulburat.

— Ceea ce nu înțeleg, spuse la un moment dat Muzzy Martin, este rațiunea pentru care, în mijlocul acestei cumplite dezordini și al lipsei totale de spațiu, au lăsat mereu liber patul de colo... Și arătă un pat de campanie, care se găsea aproape de ieșirea din coridor, continuînd : Am văzut infirmierii aducînd mulți răniți, aici, înăuntru, după sosirea noastră, dar cînd ajung în dreptul acelui pat, ezită puțin și apoi își continuă drumul în grabă...

— Poate îl rezervă pentru cine știe cine, spuse cu înțelepciune Johnny Ghira.

Dar Julius Canidis, îndată după ce fuseseră rostite cuvintele lui Muzzy Martin, se ridică brusc în capul oaselor, fixîndu-l pe Martin cu ochi scînteietori.

— Muzzy, exclamă el, agățîndu-se de brațul lui, Muzzy, ce-ai spus ?

Muzzy Martin, foarte surprins, repetă. Julius Canidis deveni îngrozitor de palid, se clătină înainte și înapoi, apăsîndu-și stomacul cu mîinile, apoi, fără a lăsa brațul lui Muzzy Martin, îi spuse cu vocea sugrumată :

— Muzzy, fă-mi un serviciu... Vrei ?... Du-te la intrarea coridorului și numără paturile și paturile de campanie, pînă cînd ajungi la cel care rămîne întotdeauna gol. Să nu sări nici unul, te rog ! Și îl fixă cu o privire de oțel drept în ochi : SĂ NU SARI NICI UNUL !

Muzzy Martin rămase interzis.

— Nu sînt nebun ! strigă Julius Canidis. Apoi schimbă tonul : Te implor, îi mai spuse lui Muzzy Martin, du-te și numără paturile !...

Muzzy Martin schiță un surîs palid, se întoarse și plecă. Toți ceilalți îl fixară pe Julius Canidis cu o mirare amestecată cu compasiune. Dar Julius Canidis, care se liniștise puțin, îngăimă :

— Trebuie să se întîmple ceva... Dacă se va întîmpla, înseamnă că am rezolvat misterul !

— Ce mister ? exclamă căpitanul Malatini, ridicîndu-se brusc în picioare.

Ceilalți îl imitară :

— Ce mister ?

— Tot ceea ce s-a întîmplat și continuă să se întîmple în această după-amiază, îngăimă Julius Canidis, și din nou se făcu palid ca un mort. Dar nu trebuie să mă gîndesc la asta, gemu el, cu o voce suferindă. Dacă e adevărat ceea ce gîndesc, e ceva înspăimîntător...

Un țipăt de groază răsună în sală, întrecînd orice alt zgomot. Pentru o clipă, vacarmul încetă. Apoi, reîncepu și mai violent. În fața patului de campanie gol, Muzzy Martin se rostogolea pe jos pradă unui atac de isterie, cu spume la gură, cu ochii dați peste cap. Johnny Ghira și Malatini alergară în grabă să-l ajute, îl ridicară în picioare, îl pălmuiră, îl aduseră pe patul lui Anthony Hare, care îi făcu loc, încercînd să-l reanimeze prin toate mijloacele. În cele din urmă, Muzzy Martin redeschise ochii și rămase pierdut, fixînd golul din fața lui, bălăbănindu-și capul.

Lac de sudoare, Julius Canidis urmărea scena :

— Dacă e adevărat ceea ce gîndesc, îi vor trebui cîteva minute ca să-și revină, spuse el și paloarea dureroasă i se accentuă și mai tare. Cred că am înțeles în ce constă nenorocirea care a lovit orașul nostru de cîteva ore... Tremură și făcu un efort pentru a rezista răului : Trebuie să ne grăbim... Că-

pitane Malatini, e necesar ca, prin orice mijloc, să mă duceți la comandantul poliției... Acolo o să vă spun tot ce știu...

Și leșină.

* * *

Indată ce ieși din spital, căpitanul Malatini se liniști ca prin farmec, redevenind un ofițer de poliție teribil de eficient, datorită autocontrolului și cîtorva pilule miraculoase înghițite la spitalul de urgență.

Cînd grupul de ziariști — în afară de Anthony Hare, imobilizat în spital — ajunse în vastul său birou, unde trona o machetă mare a orașului, plină de lumini roșii și verzi, într-o continuă agitație, Julius Canidis, transportat pe targă, dădu pe gît cîteva înghițituri zdravene de whisky și își reveni destul pentru a putea vorbi :

— Nu știu dacă ceea ce voi spune este adevărat... Dar nu mi-ar fi venit niciclnd în minte, dacă n-aș fi continuat să strîng cu tenacitate toate știrile despre catastrofele petrecute în oraș și în împrejurimi, în aceste ultime ore înspăimîntătoare... Pe de altă parte, joc destul de bine șah și mă delectez cu enigmistica superioară... N-o spun ca să mă laud, ci pentru a vă face să înțelegeți că cheia problemei — fiindcă e vorba de o singură problemă, care stă la baza întregului fenomen — poate fi înțeleasă numai de o persoană antrenată în rezolvarea dificilelor jocuri enigmistice... Și această cheie ne-o dă dispariția regulată a ceasurilor, la fiecare oră, exact în același minut... Fața lui Julius Canidis deveni cenușie, iar el părea din nou pe punctul de a leșina, dar își reveni : Catastrofele aeriene și feroviare trebuie să fie strîns legate de dispariția ceasurilor... Apoi, sînt toate incidentele petrecute la Institutul de matemetici... și cele care i-au afectat

pe ceilalţi locuitori ai acestui oraş ; inclusiv bietul Muzzy Martin, pe care l-am folosit drept cobai...

— N-am înţeles nimic ! exclamă nervos căpitanul Malatini.

În clipa aceea, sună unicul telefon pe care Malatini nu-l decuplase încă. Era telefonul pentru comunicări foarte urgente. Nervos, căpitanul ridică receptorul şi ascultă. Mormăi ceva, apoi zbieră :

— Perfect ! Şi eu ce să fac ? Ce pot face ?... Spuneţi-le să se descurce cum ştiu. Şi decuplă şi acest ultim telefon. Mi-au comunicat că centralele electrice reclamă o enormă pierdere de energie în zona văii Broken Hill ! exclamă el pe un ton sarcastic. Altă nenorocire. Şi ar fi vrut ca eu să găsesc remediul !

— Broken Hill ? repetă Julius Canidis. Aţi spus Broken Hill ?...

Uşa biroului se deschise şi Anthony Hare îşi făcu apariţia ca o vijelie, cu capul încă bandajat.

— Am reuşit să fug de la spital ! exclamă el, cu un aer extrem de satisfăcut.

În urma lui venea un agent foarte agitat, tremurînd tot.

— Am dat ordine precise să nu fiu deranjat ! răcni căpitanul Malatini.

— Domnule căpitan ! strigă pe un ton ascuţit agentul. Ni se comunică de la aeroport că un avion pilotat de un amator a reperat o vastă zonă viu luminată în valea Broken Hill...

— Un alt incendiu ! exclamă Malatini furios. Sînt sute de incendii în tot oraşul !... De ce nu v-aţi adresat pompierilor, imbecililor ?...

— Dar nu-i un incendiu! îngînă agentul, gata să-i vină rău în faţa unui astfel de acces de furie. Zona e luminată ca ziua şi e vorba de un tip de lumină nemaivăzută. Cei de la aeroport vorbeau de fantasme, de curcubee...

— Nu-nțeleg de ce trebuie să stau să ascult toate prostiile astea, urlă Malatini. Apoi, dintr-o dată, se opri : Au spus Broken Hill ?

— Da, răspunse agentul.

— Dar asta nu-i chiar acolo unde centralele electrice acuză înspăimîntătoare pierderi de energie ? continuă Malatini.

— Ce poate fi atît de important la Broken Hill ? se întrebă Johnny Ghira.

— Știu eu ce este acolo ! exclamă Anthony Hare, foarte agitat. E laboratorul profesorului Horace Stokker !

— Profesorul Stokker ! exclamară toți, în cor.

— Stokker... Stokker... îngînă Julius Canidis. Iată ce lipsea ipotezei mele... Profesorul Stokker e laureat al premiului Nobel pentru fizică, pentru studiile sale în domeniul relativității și al antimateriei... Cred c-ar trebui să-i facem o vizită profesorului Stokker, căpitane Malatini, conchise Julius Canidis și se prăvăli în brațele prevăzătorului Muzzy Martin, care își revenise.

Din acea clipă, căpitanul Malatini se transformă într-un vîrtej activ și, cinci minute mai tîrziu, un cortegiu de cel puțin zece mașini ale poliției lansau tînguitorul lor sunet de sirene pe străzile răvășite ale orașului terorizat, îndreptîndu-se cu cea mai mare viteză spre valea Broken Hill.

Pentru a scurta drumul, într-un anumit punct automobilele străbătură o porțiune de teren accidentat : acolo se înălța, cu cîteva ore mai înainte, unul dintre numeroasele edificii dispărute în chip misterios. Rămăsese o gaură enormă, pe o parte a unei străzi principale a orașului.

— Johnny, întrebă Julius Canidis, în șoaptă, ce număr are casa vecină cu cea dispărută ?

Automobilul gonea cu mare viteză, dar Johnny Ghira reuși să citească numărul, aplecîndu-se riscant în afară.

— Cincizeci și șapte ! exclamă el.

— Știam, spuse Canidis, închizînd ochii.

Mașinile traversară apoi vasta piață la ale cărei extremități se înălțau Major Building și, respectiv, Minor Building. Cei doi zgîrie-nori erau luminați de reflectoare puternice și aveau un aspect neliniștitor, cu cele două segmente superioare separate de cele inferioare, la aceeași înălțime, printr-un oribil spațiu gol, și plutind în văzduh ca și cum ar fi fost susținute de o forță înspăimîntătoare și misterioasă.

— Major Building are șaptezeci de etaje și Minor Building are șaizeci și șase, suspină Julius Canidis. Dacă n-ar fi fost atît de înalți, nu s-ar fi întîmplat nimic !

— De neconceput ! declară căpitanul Malatini, apoi se întoarse brusc către șofer : Nu poți merge mai repede, fir-ar să fie ?

Tînguindu-se, mașina țîșni înainte cu o viteză și mai mare, luînd foarte strîns două curbe, ceea ce dădu naștere unor proteste din partea cauciucurilor.

— Și lumea care se precipită în jos, pe scări ? întrebă, la un moment dat, căpitanul Malatini. Cum dracu ați căzut, tu și Anthony ?

Canidis deschise un ochi și spuse :

— Mereu același răspuns, căpitane... Mi-e absolut imposibil să vă dau cheia misterului, pentru că asta mi-ar fi fatal... Dar e vorba tot de numere... Numere deconcertante, ucigătoare ! E tocmai motivul pentru care mulți indivizi continuă să fie loviți pe neașteptate în tot orașul : din întîmplare, se apropie prea mult de adevăr... SE GÎNDESC LA CEVA LA CARE N-AR TREBUI CU NICI UN CHIP SĂ SE GÎNDEASCĂ ! Eu însumi discut acum despre această problemă, dar rămînînd în mod constant și cu tenacitate la granițele ei... ca și cum aș merge pe marginea unui abis... E aceeași rațiune pentru care patul de pe coridorul nostru rămînea liber. Infirmierii care intrau în coridor, aducînd noi răniți, nu puteau, nu trebuiau cu nici un chip să țină cont de acest pat, de numărul său de ordine față de

intrare și, apropiindu-se de el, se retrăgeau instinctiv, înspăimîntați, ignorîndu-l cu disperare...

— Nu, nu-nțeleg încă nimic, spuse Malatini, în timp ce mașina îi zgîlțîia în nebunească ei cursă înspre Broken Hill, urmată cu greu de celelalte mașini ale poliției.

Acum traversau suburbia, casele se răreau și curînd ajunseră în plină cîmpie.

— Broken Hill! exclamă Johnny Ghira, arătînd spre marginea colinei ce se profila în fața lor, pe cerul nocturn.

Broken Hill avea ceva straniu: ar fi trebuit să fie cufundat în întuneric, invizibil în noaptea adîncă și, totuși, o dîră fină, luminiscentă, îi contura profilul. Pe neașteptate, o zguduire electrică, extrem de violentă, traversă caroseria automobilului, zmulgînd pasagerilor exclamații de dureroasă stupoare și de spaimă. Șoferul rămase la volan și, cu un efort disperat, reuși să mențină mașina pe șosea, frînînd cu puternice și jalnice sfîșieri sonore. Același lucru se întîmplă cu toate mașinile poliției, doar cîteva reușind să evite ciocnirea, iar celelalte sfîrșind prin a se întrepătrunde într-o diabolică învălmășeală.

Oamenii ieșiră din ele cu greutate. Se opriră nesiguri în noaptea slab luminată. Un puternic miros de ozon plutea în văzduh.

— Parcă am fi înaintea unei furtuni, spuse Anthony Hare. Și, totuși, de o săptămînă pe cer nu-i un nor...

În schimb, era frig, foarte frig. Oamenii se înfiorară. Apoi se întoarseră spre panta ce ducea la Broken Hill. Luminozitatea pe care o emana, ca o revărsare silențioasă, îi fascina.

— Aerul trebuie să fie supraîncărcat cu electricitate, spuse Johnny Ghira.

Încet, oamenii începură să urce panta, pas cu pas, către luminiscența misterioasă care incendia din ce în ce mai mult marginea colinei, tot mai intensă și

schimbătoare, cu nuanțe irizate, pe măsură ce se apropiau.

Dar nimeni nu și-ar fi putut închipui uluitorul spectacol care avea să se înfățișeze ochilor lor dincolo de creasta colinei. Anthony Hare ajunse primul în vîrf și se opri brusc, fascinat. La fel făcură și ceilalți, scoțînd exclamații de uimire. O mare de lumină fosforescentă, de flăcări tăcute, cu culori în perpetuă schimbare, invadase complet valea, transformînd-o într-o lume incredibilă, feerică, vrăjită, și totuși neînțeles de amenințătoare.

Deasupra unei pînze continue de lumină cu reflexe de un verde-auriu intens, stînci, ierburi, arbori păreau o puzderie de splendide bijuterii, veritabile fîntîni strălucind în toate culorile curcubeului. O lumină care orbea, hipnotizînd lent și făcîndu-i pe oameni să cadă într-o ușoară toropire...

Căpitanul Malatini își reveni cel dintîi.

— Înainte ! răcni el. Trebuie să coborîm cu orice preț și să-l căutăm pe profesorul Stokker, dacă a mai rămas în viață, în centrul acestui fenomen oribil ! adăugă el, dînd cîteva ordine scurte, presărate cu înjurături.

Oamenii se scuturară din amorțeală și pătrunseră, cu pași șovăielnici, în marea de lumină... După cîțiva metri, contururile și chipurile lor se încețoșară, se acoperiră și ele de o ușoară luminiscență, care devenea din ce în ce mai intensă, pînă cînd se preschimbară în tot atîtea statui luminoase. Orice mișcare provoca transformări cromatice neprevăzute, într-un vîrtej tăcut. Dacă n-ar fi fost supuși încă, în bună măsură, straniei lor toropeli, desigur că toți acești oameni n-ar fi rezistat unui astfel de spectacol.

Scufundați parcă într-un con de o geometrie absurdă, ajunseră în sfîrșit în fundul micii văi. În fața lor, splendid învești mîntată într-o mantie luminoasă de un alb scînteietor, cu nuanțe albăstrui și purpurii, se înălța vila-laborator a profesorului Stokker. Mirosul de ozon devenise atît de acru, încît

aproape că nu mai putea fi suportat. Electricitatea șerpuia pe orice suprafață solidă, într-o scurgere aproape imperceptibilă. Căpitanul Malatini vru să scoată revolverul, dar căzu la pămînt cu un urlet, pe jumătate paralizat. Se ridică cu greutate, susținut de oamenii săi și avu nevoie de multe minute ca să-și revină complet.

— Încă o descărcare electrică, îngînă el, fără să mai aibă putere nici măcar pentru a înjura.

— Într-o astfel de atmosferă, spuse Julius Canidis, cu o voce cavernoasă, cea mai mică piesă de metal ține loc de acumulator... Dacă nu vrem să murim toți fulgerați, trebuie să ne eliberăm imediat de toate obiectele metalice pe care le avem asupra noastră !

Căpitanul Malatini rămase pe gînduri, apoi consimți :

— Vom utiliza numai bastoanele de material plastic, spuse el.

Doi polițiști își puseră mănuși de cauciuc și colectară obiectele de metal. Cînd toate acestea fură părăsite în spatele tufelor fosforescente ale grădinii din față, oamenii din echipa de urgență se răspîndiră în jurul vilei, grotești figuri luminiscente într-un ocean de lumină rece, dar vie. La fiecare mișcare, ei provocau o cascadă de scîntei tăcute, mute și viguroase mărturii ale transcendentei și extrapămîntenei electricități statice, care învăluia întreaga zonă cu un potențial foarte ridicat.

Julius Canidis, istovit, se tîrî pînă la o ridicătură de pămînt acoperită cu iarbă luminoasă și se așeză dintr-o dată :

— Nu mai pot, spuse el cu un suspin. Cerul știe cît aș dori să intru cu voi în vilă, dar rana de la picior îmi provoacă o durere pe care n-aș dori-o nici celui mai rău dușman al meu.

Și nu se mai mișcă. Muzzy Martin se așeză lîngă el.

— Nici eu nu mă simt în stare să intru în casa aceea infernală... La urma urmei, nu sînt decît un biet funcționar de la serviciul personal, nu un savant atomist...

Și nici el nu se mai mișcă.

Căpitanul Malatini, Johnny Ghira și Anthony Hare se priviră în ochi, apoi, strîngînd în mîini bastoanele de material plastic, urcară în șir indian, cu pași hotărîți, scurta scară de la intrare și parcurseră cîțiva metri de-a lungul unei verande. Căpitanul Malatini sfărîmă cu o lovitură de baston unul dintre geamurile de sticlă (și zgomotul neprevăzut lovi urechile celor trei cu un sunet ciudat de puternic și de prelung, ca un ecou repetat în caverne fără sfîrșit). Intrînd cu mișcări repezi în anticameră, cei trei se treziră brusc în cea mai deplină obscuritate. După intensa, orbitoarea lumină a întregii zone externe, bîjbîiau acum ca niște orbi, mai ales că nici unul nu se gîndise să ia cu sine o lanternă, în mijlocul unei asemenea lumini.

În tăcere, măsurîndu-și pașii, cei trei continuară să se furișeze prin indefinita topografie a casei. Se loviră de mobile, mereu cîte ceva cădea pe jos cu o bufnitură. La un moment dat, Johnny Ghira trecu cu un zgomot de necrezut printr-o ușă cu geamuri, scăpînd ca prin minune fără tăieturi adînci.

— Stokker ! strigă ceva mai tîrziu căpitanul Malatini. Stokker, unde ești ?

Nimeni nu răspunse, cu toate că Malatini își repetă îndelung chemarea, cu o voce mereu mai puternică. Deziluzionați, sfîrșiră prin a se reuni în mijlocul holului, așezîndu-se spate în spate pe dușumea. Din această poziție mai joasă, Anthony Hare zări pe neașteptate o dîră subțire de lumină.

— Se vede o rază de lumină, pe sub ușă ! șopti el.

Ceilalți doi se întoarseră dintr-o dată s-o privească. Tîrîndu-se pe podea, fără a face zgomot, se apropiară de dîra de lumină, pînă ajunseră lîngă ea. Căpitanul Malatini pipăi peretele prin întuneric, cu

mîini nerăbdătoare, pînă ce găsi mînerul și-l întoarse brusc, deschizînd larg ușa.

Un strigăt de uimire țîșni din piepturile celor trei, orbiți de o vie intensitate luminoasă. Se găseau în capul unei scări lungi și strîmte, care cobora într-o sală vastă, săpată desigur, în bună parte, în inima unei stînci de dedesubt. Lumina orbitoare izvora din pereți. Întreaga sală era plină de aparate mari, angrenate într-o mișcare lentă, aparate de metal strălucitor, sticlă și material plastic. Unele mecanisme aveau o aparență vag familiară, dar erau construite la scară mare, ca pentru uriași. Alte aparate nu aveau nimic cunoscut, nici ca formă, nici ca mișcare, aceasta din urmă desfășurîndu-se cu bizare zvîcnituri, într-o învălmășeală de tuburi și pîrghii, asamblate într-o serie de unghiuri stranii. O vibrație fină, un ultrasunet, un adevărat freamăt al materiei pătrundea pe nesimțite în creierii celor trei oameni, făcînd să se ridice părul pe cele trei capete supuse electricității statice, care exista într-o concentrație foarte puternică în întregul și vastul laborator al profesorului Stokker.

Dar ochii fascinați ai celor trei oameni nu puteau să se desprindă de marele aparat central, așezat chiar în mijlocul sălii, într-un adevărat amfiteatru, cu baza la cel puțin doi metri sub podeaua înconjurătoare.

În afară de faptul că era cel mai mare, era aparatul cel mai straniu și cel mai diform. Deasupra extraordinarului și complexului instrument, în care un mostruos amestec de circuite electrice trimitea ritmic scurte descărcări cu un aspect sinistru și cu un zgomot continuu și neplăcut, alternînd cu lovituri vibrante, modulate în sunete nemaiauzite vreodată de urechea omenească, un ochi negru, enorm, de nedefinit, oscila leneș în văzduh : cu un diametru de zece metri, era ca un înspăimîntător puț fără fund, un vîrtej de energii sublime și perfide, mereu înfășurate în spirale sufocante, o matriță di-

formă și obscură și fără sfîrșit, cu o duhoare de umiditate milenară, mai curînd gîndită decît înțeleasă, și înăuntrul acestei amenințătoare pîlnii de obscuritate, un vag, dezolat ecou de voci îndepărtate, de murmure și șuierături de demult, aparținînd unor lumi și mai îndepărtate, ca o infinitate de sunete ale unor flante argintii, adieri adiind în neant, țipete disperate abia perceptibile, horcăituri surde, într-o suferință fără sfîrșit.

O poartă neagră și inumană către infinit.

Ca și cum ar fi căzut pradă unei vrăji, cei trei oameni coborîră în tăcere ultima treaptă, fără a-și desprinde privirea de la aparatul central și pătrunseră în amfiteatru, ca niște muște minuscule atrase de un gigantic păianjen canibal.

Cu foarte multă precauție, Anthony Hare se deplasă pe marginea amfiteatrului, marcată printr-o dungă de ciment luminos și ocoli încet marea și întunecata pîlnie. Cînd ajunse la capătul opus, se opri dintr-o dată și scoase o exclamație sufocată :

— Pata neagră a dispărut !

— Ba nu ! strigară, în același timp, Malatini și Johnny Ghira, care nu se mișcaseră din loc, limitîndu-se să țină bastoanele ridicate.

Ei continuau să vadă sfera obscură plutind în aer, nemișcată. La rîndul lor, se deplasară cu multă grijă, schimbînd reciproc pozițiile cu Anthony Hare. Sfera obscură dispăru din fața ochilor lui Malatini și ai lui Johny Ghira și reapăru pentru Anthony Hare. Apoi și ceilalți doi se întoarseră lîngă Anthony Hare și exclamară :

— Ce naiba o fi asta ?

— Aș vrea tare mult să știu și eu, spuse Anthony Hare. În orice caz, e ceva oribil !... E ca un vîrtej fără sfîrșit, care mă fascinează...

Sub ochii îngroziți ai lui Malatini și Johnny Ghira, figura lui Anthony Hare se deformă, dintr-o dată, oribil : se alungi, deveni gelatinoasă, începu să

trenaure ca un arbore bătut de furtună și se apleacă în mod periculos către pîlnia obscură :

— Mă simt atras spre ea... Vocea lui Anthony Hare părea foarte îndepărtată, însoțită de ecouri ca de cristal : E o forță irezistibilă.

În clipa aceea se petrecu ceva înspăimîntător. În fața ochilor lor uluiți, apăru un orologiu gigantic, care bătu cu un zgomot infernal miezul nopții și apoi se dizolvă în spațiu, și un număr infinit de imagini ieșiră din sfera obscură, fulgerînd prin fața lui Malatini și a lui Johnny Ghira, topindu-se la rîndul lor, într-un haos de țipete și într-un vacarm discordant, ca și cum toate imensele ceruri ale universului ar fi început să se prăbușească.

În aceeași clipă, scoțînd un țipăt neomenesc, Anthony Hare fu tîrît înainte și absorbit de pîlnia neagră. Mai mult instinctiv decît rațional, Malatini sări înainte pentru a-l prinde, dar se ciocni violent cu un corp greu care fusese proiectat cu violență din abisul obscur și se prăbuși la pămînt, neputincios. O clipă după aceea, era din nou în picioare și aruncă o privire spre corpul străin. Nu putu să se abțină de a scoate o exclamație de înspăimîntată uimire : în fața lui, terorizat, cu părul sbîrlit și ochii injectați de sînge, stătea profesorul Horace Stokker !

* * *

Vîrtejul încetă și, pentru o clipă, în sală se făcu tăcere. Apoi, la urechile căpitanului Malatini și ale lui Johnny Ghira, încremeniți de spaimă, ajunse un sunet foarte slab, fără îndoială vocea lui Anthony Hare, care pronunța cîteva cuvinte pe un ton disperat... Apoi din nou tăcere. Și din nou aceeași chemare, infinit mai îndepărtată și mai pierdută. Apoi, din nou tăcere. Și o ultimă șoaptă, o vibrație palidă, o lîncedă ondulație a eterului și apoi nimic.

Profesorul Horace Stokker se ridică spasmodic în picioare, hohotind de plîns, bîjbîi prin aer, gata

să cadă iar la pămînt, își înfipse degetele în gulerul căpitanului Malatini și pronunță, stîlcit și gîfîind :

— Luați-mă de aici !... Și repetă, cu un urlet bestial : LUAȚI-MĂ DE AICI !

În timp ce se zbătea, Malatini și Johnny Ghira îl apucară zdravăn și îl tîrîră aproape în fugă afară din amfiteatru, sus pe scară, în sala întunecată și apoi în afara vilei, în pîlpîirea tăcută a nenumăratelor făclii multicolore de electricitate rătăcitoare. Profesorul Stokker fixă năucit incendiul tăcut, declanșat de aparatele sale în grădină și în pădure, holbă ochii în fața oamenilor transformați în siluete de lumină strălucitoare și irizată, apoi îngăimă din nou :

— Cît e ceasul ?

— E miezul nopții, răspunse Johnny Ghira.

Profesorul Horace Stokker se clătină, înfricoșat :

— Opt ore ! strigă el. Trebuie să fugim... să fugim cu toții ! Vîrtejul e pe punctul de a exploda !... Opt ore este indicele maxim de stabilitate !... Să fugim ! Să fugim !... Trebuie să fugim cu toții ! ! !

Acest strigăt de nebun avu efectul scontat. Malatini și un agent îl luară pe sus pe năucitul Julius Canidis, în timp ce Johnny Ghira îl tîra cu el pe profesorul Stokker. Toți ceilalți polițiști mergeau în urma lor, gîfîind, fugind pe panta de la Broken Hill cu inima plină de spaimă, prin lacul de lumină care asista imobil la această scenă.

Ajunseseră aproape la capătul pantei, cînd se auzi o bufnitură puternică și surdă, ca și cum s-ar fi închis un chepeng imens. O izbitură extrem de violentă, ca o lovitură de umăr a unui titan, îi prăvăli pe toți la pămînt, strivindu-i cu o forță înspăimîntătoare.

Un urlet sfîșietor ca al unui monstru se auzi din direcția vilei profesorului Stokker. Dintr-o dată, intensa luminozitate care invadase valea, pătrunzînd fiecare obiect, se stinse. Vila profesorului Stokker, dimpotrivă, se acoperi de limbi de foc și începu să

se dezintegreze. Apoi, cu un zgomot înspăimîntător, sări în aer şi totul se transformă într-un infern de vijelie turbată, de proiectile calcinate, de descărcări electrice, puternice ca fulgerele, de nori de pămînt şi de nisip arzător, tăind ca nişte lame înroşite în foc plămînii oamenilor, care se agăţau de orice, cu mîinile însîngerate, tuşind, lăcrimînd, ca să reziste cu orice preţ distrugerii.

Această dezlănţuire dură numai cîteva minute, dar li se păru că ţine un secol. Cînd vijelia încetă şi norii de pulbere se împrăştiară, oamenii zăriră pe fundul micii văi, unde mai înainte se afla vila-laborator a profesorului Stokker, un vast crater, din care ieşea, din cînd în cînd, o flacără vie, verzuie, cu un tunet surd, îndepărtat. Pămîntul mai fremătă de două, trei ori, apoi se linişti. Răceala primăverii tîrzii puse din nou stăpînire pe văzduh.

Tremurînd, oamenii se întoarseră cu extremă precauţie în apropierea craterului. Reflexele verzui ale flăcărilor, ultimul semn al combustiei preţioaselor materiale dezintegrate, dădeau un aspect cadaveric, halucinant, feţelor lor încordate. Tăcerea deveni şi mai profundă. Doi oameni fură lăsaţi de gardă, cu mii de recomandări de prudenţă. Ceilalţi reluară drumul spre oraş.

Toţi aceşti oameni ştiau că oraşul fusese eliberat definitiv de coşmaruri. Numai Anthony Hare dispăruse pentru totdeauna, într-o lume necunoscută.

*
* *

Pentru oraş, coşmarul luase sfîrşit. În clipa cînd bătu miezul-nopţii, extremităţile superioare ale lui Major şi Minor Building se prăbuşiră cu un zgomot înfricoşător peste părţile inferioare, producînd noi distrugeri. Dar zona fusese evacuată în întregime şi nu s-au mai înregistrat alte victime omeneşti. Toate ceasurile se întoarseră la locurile lor şi nu se mai mişcară niciodată de acolo. Oamenii nu s-au mai

rostogolit pe scări și misterioasele nenorociri care-i loviseră pe locuitorii orașului, aparent fără motiv, au dispărut cu totul. Dar puține dintre persoanele dispărute reapărură ; n-au mai apărut nici casele, nici vehiculele dizolvate în neant.

Începură să se manifeste fenomene ciudate, care deveniră din ce în ce mai frecvente, în zilele următoare. Absolut tuturor cărților din oraș și din împrejurimi le lipsea cîte o pagină. Se descoperi că lipsesc destul de multe bancnote. Începură să funcționeze din nou mașinile de calculat, care se blocaseră cu încăpățînare începînd cu ora fatală de 15 și 59.

Profesorul Horace Stokker făcu o mărturisire, completă, într-o dimineață cenușie și stupidă, din punct de vedere moral, dar în realitate de o ironică, glorioasă și tulburătoare luminozitate aurie. Drepturile primăverii începeau să se afirme, dominînd rigorile iernii, dar în acele prime ore ale dimineții oamenii erau prea obosiți pentru a mai manifesta surpriză sau durere, nu aveau încă ochi pentru spectacolele naturii.

Profesorul Stokker declară, la comandamentul poliției, în timp ce creioanele stenografilor alergau înnebunite :

— Sînt un cercetător al fenomenelor electromagnetice, îndeosebi al fenomenelor care se produc în interiorul nucleelor atomice, neexplicabile cu ajutorul fizicii clasice. Aceste fenomene, într-un spațiu de materie ultradensă, relevă o foarte violentă distorsiune tridimensională. M-am gîndit că, realizînd un aparat care să poată orienta în aceeași direcție toate distorsiunile spațiale ale atomilor dintr-un bloc de metal extrem de dens, un bloc de osmium, ar fi posibilă realizarea unei rupturi complete a „continuumului" tridimensional, către un spațiu cu dimensiuni mai mari...

Ei bine, mi-au fost necesare luni de muncă și întreaga avere pentru a realiza instrumentele necesare, dar am reușit. Ați văzut marele aparat din

centrul laboratorului : aici, cu un consum enorm de energie preluată din rețeaua normală de distribuție și apoi descărcată cu un voltaj excepțional de înalt, am reușit să deschid o trecere prin spațiul tetradimensional... Un imens vîrtej asimetric. De fapt, el era vizibil numai dintr-o parte, din cealaltă dispărea. Nu era un vîrtej cu trei dimensiuni, ci o zonă de tranziție, în care acționau tensiuni de neconceput. Maximul de rezistență a aparatului meu la aceste tensiuni era de opt ore...

Densitatea complexului materie-energie în spațiul cu patru dimensiuni s-a dovedit totuși, de îndată, incredibil de mică. Spațiul cu patru dimensiuni părea cu totul GOL. Prin vîrtej, pe care în timpul primelor experiențe îl țineam deschis la maximum, obiectele materiale și energia radiantă erau aspirate cu o nemaipomenită violență, în același mod în care un lichid țîșnește afară dintr-un recipient găurit, sau un gaz iese șuierînd dintr-o cameră de aer defectă. Nenorocirile n-au apărut imediat numai pentru că experiențele erau efectuate cu intensitate minimă, dar spațiul cu patru dimensiuni se prezenta din ce în ce mai limpede ca un imens abis fără fund...

Odată ajuns la acest punct, am realizat, aproape din întîmplare, un instrument extraordinar, aproape un creier electronic, de-o înaltă sensibilitate, dar cu particularități mult mai complexe, introdus mai mult de jumătate în interiorul spațiului tetradimensional. Am botezat acest gen de filtru cu numele de „selecționator conceptual". Ei bine, cînd selecționatorul era în funcțiune, cu un minim consum de energie, vîrtejul interdimensional nu exercita irezistibila sa atracție în mod nediferențiat, asupra întregii materii și energii, ci numai asupra obictelor care aparțineau categoriei înregistrate de selecționator. Am operat întîi pe diverse specii de metal, apoi pe alte specii de materie, cu un rafinament din ce în ce mai mare, pînă cînd am reușit să separ chiar și micii izotopi ai diverselor elemente chimice...

La acest nivel al experienţelor, isprăvind toate posibilităţile concrete, am comis o foarte gravă eroare : am dezvăluit selecţionatorului şi conceptele abstracte. Nu s-a comis niciodată o eroare mai monstruoasă ca aceasta. Este un lucru îngrozitor, împotriva naturii : acum îmi dau seama pe deplin... dar atunci nu m-am oprit. M-am gîndit îndelung la conceptele abstracte care puteau să-mi servească pentru experiment. Nu era uşor de hotărît. Apoi m-am gîndit la numere : sînt concepte abstracte, universale, legate în mod omogen într-o clasă nelimitată de mărimi şi totuşi independente unul de celălalt. Ce imensă posibilitate de alegere !... M-am oprit cîteva clipe, ca orbit de perspectivele ce mi se deschideau, apoi am ales primul număr, 59 !

De ce am ales oare pe 59 ? E simplu, ieri aveam 59 de ani. La miezul nopţii aş fi împlinit 60, dar aveam încă 59. Ignoram încă nefastele posibilităţi ale selecţionatorului. La orele 15 şi 57, am tras de manetă şi, dintr-o dată, vîrtejul negru se căscă vuind. Am fost doborît de o forţă zdrobitoare şi aspirat într-o clipă în cea de-a patra dimensiune. M-a înghiţit o noapte întunecată şi universală, o obscuritate cosmică, totală, care nu era obscuritate. M-am trezit urlînd, plutind într-un spaţiu gol, într-o pînză de păianjen cu tensiuni absurde : şi alte obiecte halucinante începură să apară în jurul meu. Întîi mii şi mii de ceasuri, ca nişte ochi căscaţi în obscuritate, în timp ce sunetele lor sacadate îşi urcau cu rapiditate tonul, concordante, discordante, dulci şi aspre în disonanţe electronice ultrasonice, în aşa fel încît puteai să înnebuneşti.

Apoi, ceasurile dispărură şi am văzut alte corpuri lîngă mine, oameni, dar deformaţi, din unghiurile cele mai ciudate, cînd umflaţi pînă la plesnire, cînd alungiţi în urzeli filiforme, toţi cu gurile căscate, urlînd, cu privirea halucinată şi ondulaţii cromatice imposibile ivite în cărnurile lor ca nişte muguri de flori monstruoase. Apoi din nou vîrtejul ceasurilor

COSMOS

și al altor nenumărate corpuri: mașini, oameni, case, într-o învălmășeală ultraterestră, într-o scurgere aproape vîscoasă, dăsfășurată a timpului, în cele mai atroce deformări, printre fulgere dezlănțuite, printre lumini supranaturale, ca niște viermi cu pete de culoare și de întuneric.

Și un frig, un ger stratificat prin nenumăratele epoci fără timp: sunetele se frîngeau în disonanțe teribile și ascuțite, sudoarea și lacrimile înghețau și se pulverizau trosnind. Mi-am privit mîinile și am țipat și mai tulburat. Eram concentrat într-un unic și infinitezimal punct al acestui univers, și o clipă după aceea, eram dilatat la dimensiuni cosmice, trecînd peste imense abisuri ale spațiului și timpului, devenind eu însumi un univers.

După o eternitate filtrată picătură cu picătură prin infinit, într-un dans nedeterminat și înspăimîntător al miriadelor de ceasuri, al miilor de voci dulci și aspre, o nouă forță puternică mă prinse ca un clește titanic, mă strivi, strîngîndu-mă în mod atroce, și mă proiectă cu o iuțeală vertiginoasă printre nori de corpuri din ce în ce mai diforme și strălucitoare, printre fețe halucinante, ochi holbați și strigăte tăcute, și cînd bătu miezul nopții, mă proiectă în ultimele clipe ale salvării, cu un brutal impuls de respingere, în lumea mea cu trei dimensiuni, blocînd în același timp pentru totdeauna oribila poartă pe care o căscasem nebunește.

*
* *

Așa a vorbit profesorul Horace Stokker, dar mărturisirea lui a fost, în realitate, o serie neîntreruptă de fraze trunchiate, fără înțeles, de exclamații pline de spaimă, de țipete și de bîiguieli pierdute, cărora ai fi încercat zadarnic să le dai o semnificație constantă și completă. Unele părți din mărturisire nu se vor putea transcrie niciodată într-o

formă inteligibilă. Redus la o grămadă de carne tremurîndă, cu mintea de acum întunecată de tragicele experienţe prin care trecuse, profesorul Stokker a fost apoi transportat de urgenţă într-o clinică din afara oraşului, dar cu foarte puţine probabilităţi de vindecare. Ciclul său era definitiv încheiat.

Cum se făcu ziuă, Julius Canidis intră în redacţie, mergînd cu greu, susţinut de Muzzy Martin şi Johnny Ghira. Tulburat de durere şi de emoţie, Muzzy Martin mai mult încurca decît putea să ajute. Cînd Julius Canidis puse piciorul în birou, mintea sa făcea încă eforturi să-şi revină. Îi trebuiau luni, poate ani, pentru a redeveni complet normal. Dar iată chiar evenimentele cele mai recente păreau să se risipească în ireal: mereu vii şi prezente, se transformau într-un vis, într-un coşmar.

— Cîţi ani avea Anthony Hare? întrebă Julius Canidis, dar cunoştea răspunsul.

Istovitul Muzzy Martin suspină:

— A împlinit exact 59 de ani, la miezul nopţii...

Julius Canidis simţi un fior trecîndu-i prin şira spinării. Se aşeză la birou, băgă o foaie de hîrtie în maşina de scris şi scrise titlul articolului care avea să apară în prima ediţie:

„ISTORIA UNUI HOŢ DE NUMERE“

ROBERTO VACCA

S-a născut în 1927, la Roma, într-o familie cu adevărat singulară: tatăl său era un matematician care preda limba chineză, mama o orientalistă cunoscută care a început să scrie romane polițiste la vîrsta de șaptezeci de ani... Licențiat în inginerie electronică, din 1961 ține un curs de calculatoare electronice la Facultatea de inginerie a Universității din Roma, e docent universitar în automatizarea calculului și director tehnic al unei firme care construiește aparate de control electronic. Locuiește la Roma, dar a stat multă vreme în Anglia, Statele Unite și Franța. Vorbește curent franceza, engleza, germana, spaniola și rusa. E autorul mai multor lucrări științifice de specialitate.

Inteligent, cult, strălucitor, inginerul Roberto Vacca a început să scrie pentru un hebdomadar cultural povestiri satirice publicate apoi în apendice la primul său roman Robotul și minotaurul *(Rizzoli, Milano 1963). Acestei cărți i-a urmat o interesantă culegere de eseuri și povestiri de fantascienza,* Pilde ale viitorului *(Rizzoli, Milano 1965) și un studiu de previziune științifică,* Evul mediu, viitorul apropiat *(1971). „Descoperit" de fantascienza specializată, Vacca a fost solicitat să publice în antologiile* Interplanet *și în revista* Gamma. *Se caracterizează prin aplicarea în povestirile sale a propriilor cunoștințe tehnico-științifice, lucru rar în science fiction-ul italian. Nu-i lipsește o pronunțată vînă satirică sau amară. Mărturie stă* Un paradis pentru Tursio, *care dezvoltă în mod foarte original problema inteligenței delfinilor, de atîtea ori abordată de autorii americani.*

G. de T.

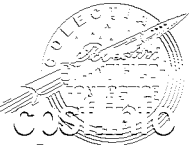

I.

În laborator se afla, totuși, o femeie ! Cu toate că Selvie lucra tăcută și liniștită într-un colț, probabil că mi-am dat seama de prezența ei, devreme ce am încetat să fredonez „Balada Căutătorului de Defecțiuni", înainte de a termina a doua strofă :

„Pe chip sudoarea-mi șiroiește-ncet
Și simt pe limbă gustul ei sărat :
Mă lupt de două ore disperat
Cu un defect de tip intermitent.

Se pare chiar că n-am să reușesc
Să văd curînd impulsul cum se urcă,
Privind această urmă ce mă-ncurcă"...

Mai departe, balada (pe care-am compus-o cu mulți ani în urmă, după ce privisem fix timp de două ore un oscilograf, căutînd să înțeleg de ce FINAC greșea gradațiile negative, de trei sau patru ori pe zi) e foarte vulgară și asta ar fi scandalizat-o pe Selvie, o fată modernă și drăguță, care se pricepe foarte bine la statistici, dar căreia nu-i plac vulgaritățile.

Mă străduiam să pun la punct un program pentru calculatorul nostru numeric, capabil să caute secvențe repetate și semnificative în semnalele supersonice emise de Tursio, delfinul pe care-l găzduiam în marea piscină a stației experimentale a E.I.E.P.-ului.

În cele din urmă, mi s-a părut că descopăr o greșeală în indexing-ul unor cicluri secundare și am adus rapid o serie de corecții la referirile B din

vreo treizeci de instrucțiuni. În felul acesta, programul ar fi trebuit să funcționeze, dar nu prea aveam chef să perforez corecțiile și să le introduc în aparat. I-am spus, deci, Selviei :

— Să-nchidem prăvălia pentru astă-seară. Vrei să cinăm împreună ?

Selvie îmi răspunse că e de acord și, de bucurie, am uitat să opresc înregistratorul Amplex, care fixa pe bandă magnetică toate sunetele de înaltă frecvență emise intermitent de delfin.

Sfîrșitul acelei seri face parte dintr-o altă povestire.

II.

În dimineața următoare, abia sosit la laborator, mi-am amintit brusc de greșeala săvîrșită. Înregistratorul era fierbinte. L-am stins, dîndu-mi seama că roșesc prostește, și am scos bobina cu banda care înregistrase toată noaptea. Probabil pentru a căuta o justificare inconștientă neglijenței mele, am introdus bobina în convertizorul de frecvență, care făcea posibilă ascultarea înregistrării. Am deschis aparatul și pentru prima oară mi s-a părut că recunosc ceva asemănător limbajului articulat în țipetele ascuțite ale lui Tursio. Mi-am amintit de ipoteza potrivit căreia noaptea delfinii sînt mai comunicativi.

Am ascultat cu atenție mai mult de o oră, pînă cînd banda s-a sfîrșit. Părțile cele mai interesante trebuie să fi fost înregistrate cu o seară înainte, către apusul soarelui. Întîi se auzea un strigăt, repetat de mai multe ori :

„Ario, Ario !"

Urma un fel de cîntecel, la început îngînat, apoi pronunțat mai clar :

„Espre pantafé osafàno eskedasà feresòn feresàg feresàp materipà".

Primul indiciu că Tursio folosea greaca antică mi l-au dat, evident, sunetele pe care le interpretasem drept „Pantafé". A fost necesară, totuși, o zi întreagă pentru a recunoaște, în sunetele acelea — pe care le-am ascultat de sute de ori, schimbînd mereu frecvența benzii audio, în așa fel încît păreau pronunțate cînd de vocea piţigăiată a unui copil, cînd de cea cavernoasă a unui bătrîn — atmosfera lirică eolică :

„O, seară, tu readuci tot ceea ce a risipit aurora strălucitoare. Readuci mielul, readuci iedul, readuci mamei pe fiul său".

Imediat ce am ajuns la acest rezultat, m-am gîndit că lucrul cel mai bun de făcut era să-i repet lui Tursio textul original, prin difuzoarele subacvatice instalate în bazin. Am luat în mînă microfonul și am scandat :

„Espere panta fèreis — òsa fainolis eskedas' auos.
Fèreis oin, fèreis aiga — fèreis apu metèri paida".

Tursio a înţeles imediat. A făcut o săritură de vreo doi metri afară din apă și ţipătul lui s-a auzit limpede, fără ajutorul instrumentelor :

„Ario !"

III.

Trebuia să mă fi gîndit mai de mult să efectuez experienţe nocturne cu Tursio. Mi-am dat seama de asta recitind ceea ce a scris Pliniu : că în golful Iasio, delfinii veneau imediat la chemarea pescarilor și primeau de mîncare din mîinile lor, și că fiecare barcă avea un delfin prieten, care o însoţea noaptea,

cînd naviga cu făcliile aprinse *. Deşi cu întîrziere am învăţat, totuşi, destul de bine dialectul eolic şi am reluat dialogul întrerupt de mai bine de două mii cinci sute de ani. Tursio mi-a povestit că, de fapt, unii delfini au învăţat pentru prima oară să vorbească de la poetul Arion, în apropierea insulei Lesbos, în secolul al şaselea înaintea erei noastre. De atunci, delfinii mai culţi, care şi-au transmis, de-a lungul a 80 de generaţii, cunoaşterea limbii eolice şi numele venerat al Maestrului lor, numesc Ario pe toţi oamenii şi se feresc să atace omul (cu care se hrăneau în epoci foarte îndepărtate), recunoscîndu-l drept animalul cel mai inteligent de pe Pămînt.

Mi-am construit, deci, un convertizor de frecvenţă microminiaturizat, pe care l-am montat pe masca echipamentului meu de înot subacvatic, în aşa fel încît să-l pot auzi pe Tursio în direct, în timp ce înotam cu el în piscină. În fiecare zi stăteam scufundat în apă ore întregi şi, la început, vorbeam în eolică. Apoi, am observat că Tursio era capabil să înveţe italiana mult mai repede decît progresam eu în studiul acelui dialect grec antic. În mai puţin de două luni de la primul nostru contact verbal, discutam cu uşurinţă în italiană, în timp ce pluteam în bazin.

Pliniu susţine că delfinilor le place să fie numiţi Simon, pentru că au botul înconvoiat (rostrum simum, Nat. Hist. IX, 8). L-am întrebat, deci, pe Tursio dacă preferă acest nume în locul numelui său, mai puţin generic. Mi-a răspuns că nu, că despre această poveste n-a mai auzit vorbindu-se şi că nu avea preferinţe în acest domeniu. Ideea că delfinii sînt veseli şi jucăuşi, se datorează formei gurii lor mari care,

* C. Plini Secundi *Naturalis Historiae*, Lib. IX, 10 — „Quae de eodem genere piscandi in Iasio sinu Mucianus tradit hoc differunt, quod ultro neque inclamati praesto sint partesque e manibus accipiant et suum quaeque cumba e delphinis socium habeat quamvis noctu et ad faces" (n.a.).

îndată ce se închide, ne face să interpretăm expresia animalului ca un hohot de rîs continuu. Această impresie se întemeiază pe o extindere nelogică a validității schemelor expresiei umane. Tursio al meu avea, dimpotrivă, un caracter închis, posomorît, veșnic nemulțumit și îmi povestea că mulți alți delfini sînt, ca el, triști și irascibili. Cînd vedem un delfin care se agită în apropierea unui grup de înotători, nu trebuie să ne închipuim neapărat că salturile lui exprimă bucurie : el caută doar puțină afecțiune umană. Cînd vedem un delfin care se joacă cu o minge de cauciuc, să nu credem că dă frîu liber unei veselii hilare : el rumegă de fapt gînduri întunecate și lovește cu botul în minge, așa cum un om preocupat de necazurile lui dă cu piciorul într-o cutie goală, întîlnită în drumul său.

Nefericitul caracter al majorității acestor odontoceți derivă dintr-un sentiment de vinovăție, care-i apasă de peste douăzeci și cinci de secole, fiind generat de amintirea antropofagiei lor dinaintea întîlnirii cu poetul Arion. Din secolul al șaselea înaintea erei noastre nu s-a mai înregistrat nici un caz de delfin antropofag, mai mult chiar : ei sînt atît de pătrunși de imperativul categoric de a nu face rău ființelor inteligente (oameni și delfini), încît adeseori nu-și părăsesc rudele nici după moarte, continuînd să țină la suprafața apei cadavrele în stare de putrefacție, cu o grijă și afecțiune pe cît de asidue, pe atît de inoportune.

Tursio mi-a povestit că nu toți delfinii sînt culți și inteligenți, cum s-ar crede. Mulți dintre ei abia știu să vorbească sau, oricum, utilizează un bagaj de cuvinte foarte limitat. Alți delfini — și Tursio îmi vorbea cu dispreț despre ei, bătînd iritat apa cu coada lui orizontală — sînt persoane destul de neserioase, ahtiate după pariuri. Grupurile de delfini care urmăresc navele, mi-a explicat el, n-o fac, cum își închipuie unii, pentru a se hrăni cu resturile aruncate de pe ambarcațiuni ; procurarea hranei

e o treabă deosebit de ușoară pentru ei, înzestrați cum sînt cu un foarte eficient și înnăscut sistem sonor de localizare cu ajutorul ecourilor. Se pare că delfinii au o extraordinară capacitate de a măsura intervalele de timp (Tursio mi-a explicat, dar n-am avut încă vreme să fac măsurători și să evaluez durata unităților lor), așa că grupurile care urmăresc navele fac mereu pariuri asupra vitezei, coordonatelor viitoare și variațiilor rutei lor. Evident, delfinii nu mizează pe bani și nici pe obiecte. Miza pariurilor e constituită din prestații. În unele cazuri, învingătorul rămîne la suprafața apei cu gura întredeschisă, în timp ce învinsul trebuie să localizeze un pește și să-l dirijeze, cu mari eforturi, pînă a-l face să înoate înlăuntrul acelei guri deschise. În alte cazuri, cel care a pierdut trebuie să-l susțină pe învingător la suprafață, permițîndu-i astfel să dormiteze și să se odihnească. După cum se știe, de fapt, delfinii nu dorm niciodată, centrii nervoși care le controlează respirația fiind situați pe scoarța cerebrală. Pentru ei, a respira este tot timpul un act conștient, cum trebuie să fie pentru un animal care respiră aer, dar trăiește în mare, și care trebuie, deci, să-și dea perfect seama unde se găsește, înaintea oricărei respirații.

Punctul de vedere al lui Tursio în această chestiune era că observațiile asupra evenimentelor întîmplătoare n-ar trebui să urmărească profitul, ci numai divinația. Sărăcuțul de el, împreună cu mulți alții dintre semenii lui, după cum mi-a mărturisit, lua în serios născocirile cele mai incredibile asupra posibilităților de a cunoaște evenimentele viitoare și credea în superstițiile cele mai gratuite și mai neverosimile. De exemplu, făcea adesea o săritură sprintenă și evalua, grație extraordinarelor sale capacități de calcul rapid, numărul de încrețituri de pe suprafața apei existente în momentul acela, pe spațiul situat între 78 și 156 centimetri depărtare de la botul său : dacă numărul era fără soț, a doua zi

avea să se întîmple ceva bun, dacă era cu soţ, era de aşteptat ca ziua următoare să fie nefavorabilă şi Tursio cădea într-o tristeţe inconsolabilă. Alteori, odontocetul număra cu o meticulozitate obsesivă numărul de lovituri de coadă pe care-l efectua între răsăritul şi apusul soarelui şi îşi impunea să facă în aşa fel ca acel număr să fie divizibil cu 19, considerînd că neatingerea acestui scop ar fi fost o greşeală de neiertat.

Eu căutam să-l iniţiez pe Tursio în cele mai diverse ramuri ale ştiinţei. I-am vorbit despre logică şi, cînd i-am expus principiul noncontradicţiei i s-a părut că vreau să rîd de el, atît de evidentă era ideea. Supărat, a sărit afară din apă şi mi-a plonjat cu toată greutatea în spate, încît era gata-gata să mă doboare : asta era concepţia lui despre manifestarea glumeaţă a unui blînd resentiment. Pe de altă parte, n-am obţinut nimic vorbindu-i despre principiul cauzalităţii.

L-am învăţat puţină fizică terestră. Cînd i-am spus că Pămîntul are o formă sferică, mi-a răspuns că e firesc, că raza Pămîntului trebuie să fie de circa 6 400 km, ceea ce mi s-a părut extraordinar. Atunci i-am vorbit despre astronomie şi am rămas într-adevăr surprins cînd mi-am dat seama că Tursio avea cunoştinţe foarte vaste despre stelele fixe şi despre planete. Mi-a descris, în mod surprinzător de exact, mişcarea aparentă a lui Jupiter, dar din comentariile sale am înţeles că el considera această importantă planetă ca pe o fiinţă, un fel de om sau de delfin.

V.

Îmi făceam iluzia că Tursio dă o înaltă apreciere inteligenţei şi culturii mele. De cîtva timp, îl învăţam să citească cu ajutorul tiparelor colorate, pe

care le luam cu mine în bazin. Acest lucru îi plăcea mult și mă determină să-i fabric litere de plută, care pluteau și pe care el le alinia una lîngă alta, formînd cuvinte și fraze. Îl distrau mult frazele anfisbaenice și nu obosea niciodată să încerce să compună altele noi, pînă seara tîrziu. Faptul nu prea mă entuziasma, deoarece vremea începea să se răcorească, dar am fost constrîns să luminez piscina cu reflectoare pentru a putea continua și noaptea exercițiile de lectură și de scris. Cînd a observat că puteam să aprind și să sting lumina după plac și-a exprimat admirația în termeni extrem de măgulitori.

De atunci a început să-mi pună întrebări mai personale, să se intereseze ce anume făceam cînd plecam seara. M-am străduit îndelung să-i explic cu aproximație noțiunea de casă ; ce era o carte îi explicasem cu mult mai multă ușurință. I-am spus :

— Mă duc acasă. Mănînc. Apoi discut cu vreun prieten. Sau citesc o carte. Apoi, sting lumina și merg la culcare.

M-a întrebat :

— Dacă vrei să mai citești, aprinzi din nou lumina, nu ?

I-am răspuns că da, dar că nu se întîmplă des, pentru că nu sufăr de insomnie. La aceste cuvinte, Tursio s-a scufundat pînă ce a atins fundul piscinei și a rămas acolo nemișcat, fără a mai scoate un cuvînt, refuzînd să-mi răspundă și limitîndu-se să determine poziția mea în apă, emițînd ping-pingurile sale supersonice de localizare prin ecou. Eu îl auzeam în difuzorul conexat la convertizorul de frecvență din casca acvalangului și mi se părea că zgomotele sale erau mînioase. Am înotat pînă în fundul piscinei și i-am dat cîteva lovituri prietenești peste bot, dar a rămas neclintit.

O săptămînă întreagă a ieșit la suprafața apei doar la fiecare zece minute, pentru a respira și chiar atunci își arăta doar o mică parte a corpului, atît cît era necesar ca să-și ia provizia de aer prin ori-

ficiul respirator. Restul timpului era invizibil și refuza chiar să mănînce. Lăsam toată noaptea hidrofoanele în funcțiune și magnetofonul deschis, dar singurele înregistrări erau constituite de ocazionale ping-ping-uri.

Am încercat să transmit muzică din secolul al optsprezecelea prin difuzoarele scufundate (Plutarh susține că muzica atrage pe delfini și le dă o bună dispoziție), dar unicul rezultat pe care l-am obținut a fost că Tursio a scos din uz difuzoarele, cu lovituri de coadă. I-am vorbit îndelung, pe un ton persuasiv, dar nici asta n-a avut efect. Am telefonat lui Kellogg, în Florida, și lui Lilly, în insulele Virginia, pentru a le cere un sfat, dar mi-au transmis doar cîteva cuvinte de încurajare.

Neîncrederea lor era perfect justificată, deoarece telefoanele mele constituiau prima înștiințare despre rezultatele obținute cu Tursio : comisesem impoliteţea de neiertat de a nu trimite acelor faimoși specialiști nici un raport preliminar despre ceea ce făcusem și, în consecință, atît Kellogg, cît și Lilly, abia știau de existența mea. Telefoanele mele agitate nu puteau decît să le întărească opinia că nu sînt decît un improvizator impertinent.

În cele din urmă, Tursio s-a întors la suprafața apei, cînd i s-a năzărit lui. I-am văzut forma întunecată într-un colț al piscinei, a cărei margine aproape o atingea cu botul, stînd perfect imobil. Îmi amintesc că m-am temut să nu fi murit de inaniție. Era viu. Abia m-am apropiat de el, că a și început să se legene ritmic, activitate ce denotă nervozitate, neliniște, teamă.

M-am gîndit că dacă m-aș fi îndepărtat în momentul acela, chiar numai pentru a-mi lua echipamentul meu subacvatic, aș fi pierdut o ocazie, poate unică, de a restabili legăturile cu prietenul meu. Am văzut-o de departe pe Selvie, care venea la lucru ; privea spre mine, presupunînd, probabil, că sînt noutăți. Prin gesturi semnificative, i-am cerut să-mi

aducă acvalangul ; fără convertizorii mei de frecvență, nu l-aș fi putut auzi pe Tursio, chiar dacă el putea să mă audă pe mine. Selvie înțelese imediat și începu să alerge cu grația ei inegalabilă. După două minute, sosi cu acvalangul. În timp ce mă dezbrăcam, am început să vorbesc încet :

— Așteaptă, Tursio. Acum vin jos, la tine. Fii liniștit, prietene. În curînd te voi auzi și îmi vei spune totul în liniște. Ceea ce gîndești, ceea ce te tulbură. Vom pune totul la punct împreună...

Îndată ce mi-am pus casca și acvalangul, m-am aruncat în apă cu zgomot. Cînd torentul de bule albe de aer a încetat să-mi acopere ochelarii măștii, am început să văd și mi-am dat seama că Tursio își întrerupsese mișcarea legănată : probabil că prăvălirea mea în apă îl zguduise. Am mîngîiat în fugă șoldul său de o consistență elastică și, în sfîrșit, mi-a răspuns cu un ușor gest din aripioarele pectorale. I-am vorbit în eolică :

— Ce mai faci, prietene ?

Mi-a răspuns în italiană, prelungind cuvintele :

— Tu nu poți să știi ce înseamnă să ai o minte limpede și agilă și s-o întrebuințezi mereu numai pentru a-ți satisface necesitățile urgente. Să reflectezi numai la cum și cînd trebuie să respiri. Să te gîndești să prinzi un pește. Să întrevezi fapte și adevăruri, care se uită imediat datorită imposibilității de a le consemna. Să ai posibilitatea de a intra în legătură cu ființe care au avut mai mult noroc decît noi : arionii, oamenii... și să sfîrșești prin a o utiliza doar pentru un joc prostesc cu o minge. Înainte de a vorbi cu tine, asta e tot ceea ce făceam cu oamenii : mă jucam, sau luam pești morți din mîinile lor. Cînd am început să vorbim împreună, pentru prima oară am înțeles lucruri noi. Mi-am dat seama că trupul meu agil nu e decît un impediment și m-am simțit ca atunci cînd două remore mi s-au lipit de pîntec. Mi-ai povestit că inteligența omului s-a dezvoltat pentru că voi aveți mîini și puteți învăța, alege, scrie, fabrica, face... de pildă,

literele de plută cu ajutorul cărora m-ai învățat să citesc.

Știi că în limbajul nostru nu există un cuvînt care să însemne „a face" ? Cînd îi învățăm pe copiii noștri să vorbească, putem să le explicăm ce înseamnă un lucru arătîndu-le bărcile, care sînt făcute de oameni... dar noi nu facem nimic ; înotăm, mîncăm, vînăm, vorbim, dar nu producem obiecte. Nu putem nici măcar să indicăm obiectele cu degetul unei mîini. Trebuie să le atingem, sau să ne îndreptăm tot trupul în direcția lor.

Tu nu știi ce înseamnă să ai gînduri apăsătoare și confuze, întrerupte continuu de necesitatea de a te gîndi la respirație. Noi venim în apropierea coastelor pentru a-i întîlni pe oameni și, cînd trecem prin apele mai puțin adînci și vedem fundul care trece cu repeziciune prea aproape de ochii noștri, ne e teamă să nu eșuăm și să murim înăbușiți de propria noastră greutate și de lipsa de hrană. Totuși, revenim pentru a auzi un cuvînt fără sens, strigat de un om și pe care îl repetăm între noi : „Hoțomanule, hoțomanule !" și ne întoarcem să ne petrecem timpul într-o confuzie fără sfîrșit. Ți-am spus că noi știm ce înseamnă moartea și știm că după moarte nu mai există nimic. Tu mi-ai spus că unii dintre voi cred prostește într-o altă viață după moarte și că un oarecare Platon explică această credință prin asemănarea cu trecerea de la veghe la somn, și apoi din nou la veghe. Noi nu dormim niciodată și nu ne-am gîndit niciodată la așa ceva. Eu voi mai trăi poate încă zece ani. Cînd mi-am dat seama de cîte lucruri te bucuri, pe care eu nu le voi avea niciodată în timpul cît îmi mai rămîne de trăit : casa, cărțile, gîndurile rînduite, preferințele, comunicațiile facile, ideile oamenilor morți înscrise pe hîrtie ce stă într-un loc uscat, care nu se fărîmițează și pe care o poți lua în mînă cînd ai chef, te-am invidiat, Arione. Te-am urît și n-am mai vrut să vorbesc cu tine.

Şi Tursio se lamentă cu un şuierat modulat, care se auzea şi fără convertizorii de frecvenţă şi pe care asistenţii laboratorului de la marginea piscinei îl interpretară ca un fluierat de bucurie.

VI.

Acum totul s-a schimbat. Piscina E.I.E.P. comunică direct cu marea. Tursio şi ceilalţi delfini pleacă şi vin după plac, cel puţin atît cît le permit sarcinile lor de serviciu. Pentru că acum sînt toţi funcţionari, unii în Secţia de psihologie, alţii în Secţia de cercetări oceanografice. Sînt plătiţi cu rente bancare plastificate, pe care le depun la ghişeul filialei Comit, deschis pe marginea piscinei. Îşi cheltuiesc banii pentru a-şi cumpăra de mîncare, cînd n-au timp sau chef să meargă la pescuit, sau pentru a-şi mobila locuinţa. Piscina nu mai este acum o cuşcă, ci o casă. Fiecare delfin are platforma sa concavă la jumătate de metru de suprafaţa apei, echipată cu două comenzi, concepute astfel încît să poată fi acţionate cu uşurinţă de aripioarele pectorale. Cu acest mijloc pot să aprindă şi să acţioneze un vizor de diapozitive, care le permite să citească conţinutul unei vaste biblioteci înmagazinate în memoria calculatorului nostru, pot să acţioneze un teleimprimator pentru a trimite mesaje pe uscat sau altor delfini din grup, pot să-şi ia notiţe, care sînt transmise în cod la calculator şi înmagazinate în memoria lui, pot să-şi recitească notele pe care le-au scris mai înainte, atîta timp cît nu hotărăsc să le şteargă. Fiecare delfin poate aprinde şi stinge lumina după plac. Aşezaţi pe platformă, pot uneori să dormiteze. Capacităţile lor mentale se dezvoltă admirabil.

Tursio se află în paradis.

S-a născut în 1930, la Roma, unde, după ce şi-a luat licenţa cu o teză despre Istoria Risorgimento-ului, care a fost publicată, a lucrat o vreme la Muzeul Risorgimento-ului. Actualmente e profesor într-o localitate de lîngă Roma.*

Viano e într-adevăr un „caz" în cadrul fantascienzei : a publicat doar şase povestiri, între 1960 şi 1963, dar toate memorabile, fiind retipărite de mai multe ori în reviste şi în antologii : Anii aşteptării, O afacere bună, Surprizele sînt garantate, Fără s-o ştie, Atenţie la Carolina *(toate în* Oltre il Cielo) *şi* Semănătoarea *(în* Futuro). *Se poate spune că autorul a nimerit totdeauna în plin, fie povestirea ironică, simbolică sau kafkiană. Întemeindu-se pe o solidă cultură istorică şi umanistă, Viano a ştiut să îmbine un stil maleabil şi foarte curat din punct de vedere lingvistic cu ideile ştiinţifico-fantastice.*

În toate operele sale de fantascienza, Viano şi-a construit subiectul în jurul întîmplărilor prin care trece un personaj neînţeles din punct de vedere psihologic şi material, personaj care, într-un mod sau altul, face o descoperire menită să-l diferenţieze puternic de ceilalţi. Aşa se petrec lucrurile şi în La pescuit pe lacul Qumran, *prima povestire publicată de autor după şapte ani de tăcere, în antologia* Destinaţia Om *(La Tribuna, Piacenza, 1970).*

G. de T.

* Aşa este numită perioada revoluţiilor burgheze în Italia, 1821—1860 (I. H.).

M-am întors acasă mai tîrziu ca de obicei, fiindcă nu aveam chef să vorbesc cu nimeni. Am intrat cu cea mai mare băgare de seamă, am traversat coridorul desculț și m-am închis în sufragerie, avînd grijă să nu aprind lumina. Abia mă așezasem în fotoliu, cînd am auzit o ușă deschizîndu-se. După puțin timp, iată vuietul și surda înghițire a rezervorului instalației de la baie. Speram să nu-și dea seama de prezența mea. Dar, revenind pe coridor, Marcello a vrut să intre aici și, firește, m-a văzut. Silueta mea profilată pe perete, lîngă fereastră, probabil că l-a speriat puțin. A aprins lumina și a început să strige :

— Papà... Ce faci ? De ce nu vii la culcare ?

Atunci a apărut și Lucia cu Alberto. Au început obișnuitele discuții, tocmai cele pe care aș fi vrut să le evit.

Lucia a spus că ne trebuie bani, ca s-o ducem mai departe, mult mai mulți bani decît aș fi capabil să cîștig. A mai adăugat ceva relativ la datoriile care s-ar fi acumulat și a ajuns la concluzia că întreaga vină este numai a mea.

Băieții nu aveau nici ei o atitudine binevoitoare. Stăteau acolo, nemișcați și mă priveau, și eu, de asemenea, îi priveam ca pe niște străini. Cît erau de mici, aveau totuși un aer calculat, iar fețele lor slabe și strălucitoare în lumină, din cauza ochela-

rilor, aveau o expresie de parcă mi-ar fi reproșat niște fapte groaznice comise împotriva lor.

Lucia a amintit, de asemenea, diagnosticul medicului. Se pare că inima mea n-ar mai funcționa așa cum trebuie și că ar exista pericole în perspectivă, chiar dacă nu iminente. A spus-o doctorul și trebuie să-l credem. De acord. Dar ce importanță are asta pentru mine ?

Pe urmă, găsesc că e stupid să discut mereu, cu încăpățînare, despre aceleași lucruri care — printre altele — nu se pot remedia.

— Hai, duceți-vă la culcare și lăsați-mă-n pace. Am să vin și eu imediat. Nu-i nici un pericol să fac vreo pneumonie, sau așa ceva, numai pentru că mai stau o jumătate de oră în fotoliu. Am să-mi pun un pled pe genunchi. De acord ? Și mîine vom vorbi despre toate, nu numai despre datorii și despre boala mea de inimă, dar și despre alte probleme ale voastre — dacă aveți — și despre unde vom merge în vacanța de vară. Vă promit. Acum însă plecați și lăsați-mă în pace. Da... Mîine... Mîine.

S-a făcut, am reușit să-i conving. Pot chiar să aprind lumina și, cum ușa e închisă cu cheia, nu vor mai veni să mă deranjeze. Peste puțin, deci, mă voi afla din nou pe plaja lacului Qumran. Unde se află, exact, n-am știut-o niciodată, dar desigur foarte departe de aici, într-un loc unde ceilalți nu au cum să ajungă, ceea ce înseamnă că pentru mine e minunat. Acolo, de jur împrejur, sînt arbori mici cu frunzișul moale și unduitor. În general, aerul este acolo aproape nemișcat, și dacă cineva privește nisipul observă mici scoici roșietice, care ies la iveală fără frică. Numai că nu sînt chiar scoici adevărate. Dacă încerci să culegi una, iată că ici se ivește un botișor de șoarece, dincolo miriade de lăbuțe și la urmă chiar o codiță ascuțită ca un

ac. Cu un salt, îți scapă din mîini și se rostogolește departe ; apoi se oprește și o vezi din nou odihnindu-se imobilă, exact ca o scoică plină de nisip.

Lacul nu are o culoare, sau cel puțin nu are o culoare statornică, nuanța lui se schimbă fără încetare și e greu să ți-o amintești. În nici un loc nu-i prea adînc. Eu însumi, înotînd în el, am observat că apa nu-mi trecea niciodată de brîu. Este ideal pentru cine vrea să facă o baie și, desigur, pentru pescuit. Și mie îmi place foarte mult să pescuiesc. Prima dată cînd am nimerit acolo, aveam cam cincisprezece ani.

Era vară, spre sfîrșitul lui august, și noi, copiii, ne întorceam în sat, după o plimbare. Dintr-o dată, chiar în fața noastră, căzu un obiect foarte luminos, s-ar fi putut crede că e o stea, care se deslipi literalmente de pe cer și, cu o scurtă parabolă, brăzdînd văzduhul foarte albastru al serii, se înfipse în pămînt, ridicînd un nor de praf și de pietre. Toți au rupt-o la fugă și eu aș fi făcut la fel, dacă n-aș fi văzut-o pe Marina cățărîndu-se cu picioruşele ei subțiri chiar spre locul unde se afundase obiectul. Am fugit spre ea și am apucat-o de cozile ce aveau culoarea aramei murdare.

Drept răspuns, se întoarse și-mi trase un picior, mușcîndu-mi în același timp amîndouă mîinile, astfel că mi-am pierdut echilibrul și am căzut cu fața în jos. Cînd am ridicat capul, Marina stătea în genunchi lîngă un mic crater și săpa, cu o energie frenetică, pentru a-i lărgi deschizătura. Mormăind, m-am apropiat și am întrebat-o ce voia să facă. Îmi răspunse că deoarece căzuse o stea și acum se găsea chiar acolo, înăuntru, în gaură, dorea s-o ia și s-o țină la ea.

Am rîs prostește, frecîndu-mi obrazul cu mîneca hainei.

— Ești nebună ? Ai să te arzi ! Nu-ți dai seama că obiectul acela e în flăcări ? Așa e. Și tu vrei să-l iei. Vrei cu totdinadinsul o stea numai pentru tine și n-ai să reușești decît să-ți arzi pielea.

Mă amenință cu pumnul :

— Atunci pleacă ! Ești un laș !

Dar cum nu plecam, își îndulci privirea și spuse că nu se temea să se ardă și că, în orice caz, se putea întoarce acolo peste vreo două, trei zile, cînd steaua se va răci.

Mîinile îi erau deja pline de arsuri și i le-am bandajat atunci cu o batistă pe care am rupt-o în două. Am însoțit-o prin urmare în sat și am înțeles că suferea destul de mult, chiar dacă strîngea din dinți, ca să nu lase să se vadă. Chiar și hainele îi erau în parte arse. Începu să șchiopăteze și astfel am observat că pe genunchi avea răni circulare destul de mari și alte pete mai mici deasupra și dedesubt și chiar pe lături. Mare și voluminos cum eram, nu mi-a fost greu s-o sprijin. De altfel, era atît de ușoară ! Din cînd în cînd o auzeam plîngînd, dar numai pentru puțin timp. Astfel am ajuns în sat destul de tîrziu și tata, îndată ce mă văzu, ieși alergînd din han și îmi arse o palmă răsunătoare.

Marina fu dusă imediat în cameră. După o jumătate de oră sosi și doctorul. Am ieșit afară, în noapte, și m-am întors la locul unde căzuse „steaua". În jur nu era nimeni. Am scos din buzunar un foarfece mare cu mîner de lemn, pe care-l șterpelisem cu puțin înainte de la han.

Mi-am pus mănușile groase de munte și am scotocit cu foarfecele înăuntru, unde pămîntul fumega încă. Am simțit ceva tare și am încercat să-l apuc, dar n-am reușit decît după mai multe tentative.

În sfîrșit, am putut contempla „steua“ : nu era decît o bucată de piatră verde, cu o crustă incandescentă în jur. Am pus-o deoparte și am continuat să caut. Nu mai era nimic.

Îmbrăcămintea mi-era arsă, mănușile nu mai puteau fi folosite, iar foarfecele devenise negru și moale. Simțeam dureri puternice peste tot, ca niște împunsături continue. Nu-mi păsa de nimic.

M-am îndreptat spre o casă de țară, după ce am pus piatra verde pe iarbă. Acolo, lîngă casa cu ferestre oarbe, era o fîntînă. Era și o găleată de lemn care slujea — cred — pentru a adăpa măgarul. Am umplut-o cu apă și m-am întors la locul de unde plecasem ; după o clipă, „steaua“ era în siguranță acolo, înăuntru și se răcea, acoperită cu apă, după ce emisese o sfîrîitură și un nor de aburi.

Din fericire, nu era prea fierbinte și nu găuri fundul găleții. Și iat-o acolo, la dispoziția mea.

După un ceas, mă aflam din nou la han și nu puteam dormi. Tot corpul mi-era parcă străpuns de fiare înroșite.

Obiectul căzut din cer stătea pe noptieră, nemișcat și încă umed, gata să fie luat și mîngîiat, dacă aș fi dorit. De fapt, l-am luat și l-am ținut strîns, atît cît îmi permiteau rănile din palme. Am închis ochii. Cînd i-am redeschis, lacul se afla în fața mea, sub o lumină dulce și clară. Era un loc necunoscut, dar unul dintre locurile acelea care, oriunde s-ar afla, au un aer primitor și te fac să crezi că numai acolo te simți bine.

În fond, n-are nimic special. E ca o cîmpie pustie, cu arborii aceia, tufișurile și ciudatele păsări care zboară leneș, alunecînd parcă de-a lungul razelor de soare. Urmărindu-le zborul, îți dai totuși seama că soarele este altfel decît cel obișnuit. Oricum, mai mic. Un soare în miniatură, adaptat unei lumi fără îndoială ușoare și rarefiate, constituite aproape

numai din aer, gata să se disperseze la prima izbitură. Aproape că ți-e teamă să-ți sprijini piciorul : și dacă se scufundă ? Totuși, în privința asta nu-i nici un pericol.

Și eu mă simțeam ușor, inconsistent, alcătuit din același material cu lumea aceea îndepărtată și deci acordat la substanța lucrurilor. Această senzație imposibil de descris a fost urmată de o explozie de bucurie care m-a făcut să sar în sus și să recad încet. O dată pornit, am continuat să sar încoace și-ncolo, lungind mereu arcul săriturilor. În sfîrșit, la orizont se ivi imensa, liniștita întindere a lacului. Aproape imediat, soarele păru că se scufundă în apă și se lăsă noaptea, cu stele nemaivăzute pînă atunci, a căror lumină se răsfrîngea pe suprafața ondulată, abia atinsă de o ușoară, aproape imperceptibilă adiere de vînt.

În timp ce stăteam acolo, multe flori își deschiseră corolele, trimițîndu-mi o mireasmă dulceagă, dar de loc neplăcută.

În depărtare se auzi țipătul unui animal necunoscut...

Deodată, m-am pomenit din nou în camera mea de la han și arsurile mă dureau îngrozitor. Mi-aminteam totul foarte bine, țineam în mînă scumpa mea piatră verde și îndată sosi tatăl meu care, găsindu-mă în halul acela, începu să urle ca și cum el ar fi fost ars peste tot.

Mai tîrziu, m-am dus la Marina. Era bandajată pe față, pe mîini și pe picioare, întocmai ca mine. După o ochiadă reciprocă, am început să rîdem.

Părinții ieșiră o clipă. Profitai de asta pentru a vîrî mîna în buzunar.

— Iată, e pentru tine, am spus.

— Pentru mine ?

I-am explicat ce era și ce mi se întîmplase în timpul nopții.

Ochii ei străluceau. Se ridică în capul oaselor și mă îmbrățișă atît de strîns, încît nu lipsi mult să mă înăbuș — ea, atît de slabă și eu, atît de enorm și de gras. Și, totuși, acesta-i adevărul. Nu se mai sătura să contemple „steaua" și îmi spuse că nu va uita niciodată ceea ce făcusem pentru ea. Niciodată. Așa a spus.

— În noaptea asta, cînd dormi, ține-o lîngă tine, i-am spus eu, cu un aer misterios. Ține-o strînsă bine în mînă.

— E a mea, într-adevăr ? Mi-o dăruiești ?

— Nu știu. Deocamdată, ține-o. Vorbim mîine.

Înainte de a ieși, m-am întors din nou spre ea și am repetat, cu un surîs larg :

— Vorbim mîine.

Afară, am întîlnit grupul de copii, și toți mă întrebară de Marina. Bernardo, fiul avocatului, era cel mai insistent. Dorea să știe chiar de ce ne-am întors în sat atît de tîrziu și ce făcuserăm.

Am răspuns :

— Nimic special.

Dar Bernardo nu se lăsă convins. Își dădea aere, deoarece tatăl său, un om foarte bogat, îi dăruise o motocicletă nouă și nu e puțin lucru pentru un băiat de șaisprezece ani. Era nebun după Marina. Nu numai el, dar și toți ceilalți. Se țineau tot timpul după ea și o asaltau cu complimente. Bernardo povestea pretutindeni că reușise să o sărute pe gură într-o după-amiază, în pădurica de pini ; dar nu știu dacă era adevărat. De obicei, Bernardo spunea multe prostii.

— Dacă n-ai fi în halul ăsta, spuse el, cu mîinile în șoldur, ți-aș da o lecție să mă ții minte. Ai înțeles ?

I-am spus că am înțeles și am plecat. În aceeași dimineață, tatăl meu mă duse la oraș pentru că avea treabă și voia să profite de ocazie pentru a mă arăta unui medic. Arsurile erau destul de îngrijorătoare. Am rămas în clinică aproape două săptămîni, furibund că nu mă puteam întoarce la Marina. Ea îmi scrise totuși cinci scrisori.

Cînd mă revăzu, în sala mare a hanului, întoarse capul în altă parte. Băieții stăteau adunați cu toții în jurul ei. Iar ea lingea o înghețată și le asculta cu binevoitoare atenție propunerile. Fiecare avea cîte ceva să-i ofere și, mai mult decît ceilalți, Bernardo, care din cînd în cînd o trăgea de o parte și îi spunea ceva la ureche, în secret.

Cum nu mă băga în seamă, eram hotărît să mă bat cu toți și, cum eram mare ca un munte, nu știu cum s-ar fi sfîrșit.

Îmi făcu atunci semn să ies, și veni după mine.

— Te simți bine, nu-i așa ? Și eu, după cum vezi. Peste o săptămînă ne întoarcem acasă. Sîntem în septembrie și n-are rost să mai stăm aici.

Ne aflam la cîțiva pași de han și băieții, în frunte cu fiul avocatului, ne urmăreau de la oarecare distanță.

— Am citit scrisorile tale, Marina. Deci e adevărat. Ai fost și tu acolo.

— Ține, ia înghețata mea.

Mi-o dădu, cu toate că era aproape pe sfîrșite. Am făcut-o să dispară dintr-o singură înghițitură.

— Și ăia ? am întrebat-o, arătînd spre grupul care se apropiase în semicerc.

Scuturâ capul și părul, care nu mai era strîns în cozi, se aprinse în lumină, părînd o cascadă de vin limpede.

— Nu pot să-i gonesc, nu ?

— Atunci, eu îmi iau piatra înapoi. Și ia seama că nu glumesc !

Știam din scrisori că și ei i se întîmplase același lucru, că în timpul somnului se pomenise pe cîmpia de lîngă lac. Nu reușea să-și explice motivul. Asta i se întîmplase în prima noapte și apoi într-a doua. Mereu. I se întîmplase ori de cîte ori adormea și, desigur, nu putea fi vorba de o coincidență.

— Totuși, am dreptul să merg și eu mi se pare. Așa că va trebui să încheiem o înțelegere.

— Nu prea văd cum...

Era destul de încurcată. Între timp, continuam să mergem și ceilalți se țineau mereu după noi. Din cînd în cînd grăbeau pasul și se apropiau. Marina se întorcea brusc și-i alunga puțin mai în spate, dar îndată ce era posibil iar se apropiau și astfel înaintam spre sat.

Ajunsesem la concluzia — de altfel evidentă — că piatra culeasă de mine putea să ne ducă, în timpul somnului, la locul acela care ne plăcea atît de mult. Trebuia deci să facem în așa fel, încît să mergem pe rînd, după un program bine stabilit.

Deocamdată, i-am cerut să-mi descrie amănunțit peisajul, pentru a fi siguri că locul era același. Și, pe cît se pare, nu erau îndoieli. Fiecare detaliu coincidea perfect.

Mi-a venit o idee :

— În noaptea asta merg eu și îți las un semn. Să vedem dacă mîine îl găsești.

Am luat piatra și noaptea am ajuns într-o clipă acolo. Imediat am rupt o ramură dintr-un copac și am tîrît-o pe terenul nisipos, trăgînd o serie de linii aproape paralele. Dar asta nu era prea semnificativ. Nu aveam nici un obiect asupra mea. Acolo eram gol, chiar dacă pînă atunci nu băgasem de seamă. Cum să fac, deci ? M-am așezat dezolat pe o stîncă, privindu-mi vîrful picioarelor. Am luat cîteva pietricele și am încercat să le rînduiesc,

le-am potrivit astfel încît să formeze numele meu, cu un semn de exclamaţie la urmă. Servindu-mă de anumite repere, mi-am întipărit bine în memorie locul şi, la sfîrşit, eram foarte satisfăcut. Într-adevăr, urmînd indicaţiile mele, în noaptea următoare ea găsi cu uşurinţă mesajul, sub care, în acelaşi mod, trasă numele *Marina*, pe care l-am regăsit în tura următoare. Cu pietricele nu se pot scrie fraze prea lungi. „Dialogurile" s-au succedat, mai mult sau mai puţin în acest fel. Lîngă un fruct roşu abia cules am scris :

„Mănîncă. E bun".

Şi ea :

„Nu prea".

Atunci eu :

„Eşti prea pretenţioasă".

Ea :

„Am făcut baie".

Aşadar, pe cît se pare, se decisese să înfrunte apa. Eu încă nu. La drept vorbind, n-am fost niciodată un bun înotător. Dar pentru a nu rămîne mai prejos, am vrut să încerc şi am descoperit că apa era călduţă şi mă susţinea în aşa fel, încît mi-era imposibil să mă scufund, pentru a nu mai repeta că nu era de loc adîncă.

Am scris deci : „Şi eu", şi-am adăugat două semne de exclamaţie, pentru a da importanţă faptului.

Sosi şi momentul cînd Marina trebui să plece din sat.

Vara se sfîrşise şi, în scurt timp, aveam să plec şi eu, dar într-alt oraş. Trebuia să ne revedem anul viitor, cel puţin aşa stabilisem. Între timp, urma să ne trimitem „steaua" prin poştă, o dată pe lună, deoarece nici unul dintre noi n-avea intenţia să renunţe la lac.

Am întîlnit-o în pădurice a de pini, puţin înainte de plecare şi-am întrebat-o :

— Apropo, cum vom numi lacul ?

Pentru că trebuia să-i dăm totuşi un nume.

Nu ştiu cum ne-am decis pentru „Qumran". Înainte de toate, ne plăcea şi apoi îl citisem undeva, prin urmare era ceva „comun" pentru amîndoi.

După mine, locul acela era chiar lumea de unde provenea piatra pe care o văzusem căzînd. Şi iată că ea ne ducea acolo, de fiecare dată cînd adormeam.

Nimeni nu ştie cu certitudine ce înseamnă propriu-zis *a adormi.* Practic, singurul lucru sigur este acesta : în timp ce corpul stă imobil, o altă parte, mai lăuntrică şi mai uşoară, pare să iasă şi începe să călătorească. Ba chiar să ţintească drept în sus, să zboare făcînd un salt capabil să o ducă dincolo de stele.

Partea despre care vorbesc, pe cît e de firavă, are totuşi o anumită consistenţă, prin urmare e supusă legilor materiei, o materie rarefiată şi predispusă în mod logic să se înalţe. Unde se duce atunci ?

Să presupunem o serie de universuri concentrice, fiecare dintre ele ocupînd o anumită dimensiune.

Sfera noastră este oarecum grosolan concepută, s-ar spune cu materiale aproape informe, şi ne mişcăm pe ea cu mari eforturi, striviţi de forţe uriaşe. Celelalte sfere sînt toate în jur ; numai că nu le vedem.

Înlăuntrul unui asemenea înveliş, crisalida vieţii pulsează continuu, şi ar dori în mod instinctiv să fugă în dimensiunea care îi este proprie. Timpul şi spaţiul, aşa cum le concepem noi, nu există acolo. Mişcarea este, desigur, mai rapidă şi mai dezinvoltă şi poţi merge unde vrei, înainte sau înapoi, în jos sau în sus, în trecut, ca şi în viitor. Despre asta ne dăm seama, deşi vag, de fiecare dată cînd pătrundem într-adevăr în eul nostru. Noaptea ne odihnim. Fără îndoială, n-am putea să acţionăm douăzeci şi

patru de ore din douăzeci și patru de ore, într-o lume atît de *inferioară* și de apăsătoare, cu o presiune atît de uriașă deasupra capetelor noastre. Și în timpul odihnei, aripile se întind în nesfîrșit spre abisurile tăcute și glaciale, atît de nemărginite, încît te ameţesc. Nenorocirea este că lumea nu-i obișnuită *să zboare*. Nimeni n-a învățat-o așa ceva. Și atunci cînd se avîntă în zbor, nu depășește complet pragul care duce de cealaltă parte... Le e frică, se-nțelege. Stau tot timpul, ca să zicem așa, cu un picior *aici* și cu altul *dincolo*, într-o continuă pendulare, nehotărîți dacă să se întoarcă sau nu înapoi. Și chiar atunci cînd, cu un curaj indiscutabil, ei se avîntă dincolo de graniță, rămîn, în cazul cel mai bun, aproape de limita inferioară. Asemenea unor păsări oarbe, se lovesc mereu de obstacole, cad pentru a se înălța poate din nou, dar de-a curmezișul, pînă cînd teama de ameţeală și epuizarea impulsului inițial nu-i aduc iar în jos, pentru a se cuibări înăuntrul trupului.

Se întîmplă adesea ca unul dintre aceștia să se întîlnească cu alții, care se află în aceeași stare, încercînd cu disperare să se înalțe. Atunci ia naștere un vîrtej formidabil : iubiri pasionate și aventuri sălbatice, tot ceea ce se petrece de obicei în visuri. Ne trezim deci tulburați, cu gura amară și cu gîndurile învălmășite. Fiindcă sîntem îngrămădiți într-un spațiu prea strîmt, ca niște pești care s-ar încăpățîna, în fundul oceanului, să nu se ridice decît cel mult cu cîțiva centimetri din nămolul abisal. Și asta cînd e atîta spațiu, dar în înalturi ; iar pentru a-l cuceri trebuie să îndrăznești să te încredințezi curenților ascendenți.

Tăcuți și invizibili, curenții de energie parcurg orice punct al materiei răspîndite în multiplele universuri. Totul e o continuă vibrație de unde care vin și pleacă și ricoșează în conglomeratele mai dense,

trasînd astfel o rețea de cărări legate între ele. Mai mult chiar decît cărări, ele s-ar putea numi „rute nautice" ; și-ar fi de ajuns să te sintonizezi cu una dintre aceste rute, pentru a ajunge instantaneu la locul dorit.

În cazul nostru, se stabilise un contact între planeta îndepărtată și piatra de culoare verzuie culeasă de mine. Ea funcționa ca element receptor. Intrînd în sintonie cu astfel de unde, noi ne încredințam fluxului și, conduși cu fermitate, ca o plută de curentul unui fluviu, ne lăsam transportați în liniște.

Și cam asta-i totul.

Dar nu-i o simplă teorie. Nicidecum. Elaborarea dificilă a acestor concluzii mi-a luat mulți ani. Și le consider juste, în limita posibilului. În orice caz, sînt singurele în stare să explice totul. Cum am mai spus, a fost necesar un timp îndelungat ca să ajung aici, pas cu pas. Dar atunci cînd aveam cincisprezece ani, explicațiile nu mă interesau. Mi-era de ajuns ca lucrul să se întîmple, și să se întîmple așa, și singura preocupare era să nu se sfîrșească prea repede, pentru că ne simțeam foarte bine.

În pădurice de pini, puțin înainte de-a pleca la oraș, Marina îmi spuse :

— Va trebui să continuăm.

Se ridică brusc în vîrful picioarelor și mă sărută repede pe gură.

— Hei ! am spus eu. Dar ea plecase.

Cîțiva ani, piatra continuă să călătorească între mine și ea, în colete poștale, potrivit înțelegerii stabilite. O lună pentru fiecare. Am început o explorare sistematică a teritoriului, dînd cîte un nume fiecărui lucru. Procedam la întîmplare ; numeam plantele într-un anumit fel, fluviile într-altul. Am descoperit un lanț de munți și grote care coborau nu se știe pînă unde. Mergeam la vînătoare, cu

uneltele pe care mi le făurisem. Am scris o mulțime de mesaje pentru Marina, pe niște frunze late și flexibile și am ajuns chiar să țin un fel de jurnal. Pentru asta mă serveam de o trestie specială, înmuiată în sucul florilor. Din cînd în cînd, ea îmi răspundea. Timp de o lună, cu multă răbdare, ea făcu ghirlande din pietre multicolore, pe care le găseam cu regularitate. Și m-am grăbit chiar s-o complimentez pentru modul cum erau întocmite. Între timp, îmi continuam explorările. Am capturat un mic animal păros, l-am închis într-un fel de cușcă și l-am lăsat într-un loc unde Marina ar fi putut să-l vadă cu ușurință.

După o anumită perioadă, am stabilit să construim o cabană. Cea mai mare parte a lucrului îmi revenea mie ; ea se preocupa mai ales s-o înfrumusețeze în mii de feluri, cu flori, păsări împăiate și grațioase sculpturi în lemn.

Un lucru pe care l-am realizat, într-adevăr, împreună a fost o rogojină din fibre vegetale. Fiecare dintre noi lucra o anumită parte și amîndouă împletiturile trebuiau să coincidă astfel încît în mijloc să apară numele noastre. Aici am săvîrșit o mică neghiobie. Cînd am ajuns practic la sfîrșit, cînd nu mai rămăseseră decît ultimele retușuri, am adăugat o frază pe care nu eram înțeleși s-o punem. Era scrisă cu o frumoasă culoare azurie, înrămată și împodobită.

Și fraza era aceasta : *Te iubesc*. Și apoi urma o duzină de semne de exclamație.

Mă și bucuram de efectul pe care avea să-l aibă asupra ei. Dar răspunsul mi-a venit în cu totul alt mod.

Între timp, mă înscrisesem la Universitate și acolo era o fată care se ținea de capul meu și mă tot invita la ea acasă.

În vreme ce-mi luam micul dejun, iată că sosește o telegramă. Nici n-am apucat s-o citesc bine și mă și rostogoleam pe scări. Tata și mama strigau după mine nu mai știu ce.

Am ajuns la gară cu sufletul la gură. Trenul sosise la peronul al doilea. Trebuia să plece peste cinci minute. De la o fereastră a unui vagon, un cap de culoarea morcovului se apleca în afară și două mîini înmănușate îmi făceau semn să mă apropii.

— Sînt mulțumită că ai venit. Țineam foarte mult să te văd. Și cum trenul trebuia să treacă tocmai pe aici, m-am gîndit să-ți trimit o telegramă.

Scoase o oglinjoară și începu să se fardeze.

— Vai, dar ce gras ești, reluă ea. Ar trebui să ții regim, dragul meu. E păcat ca un băiat ca tine să ajungă în halul ăsta !

Un bărbat în cămașă apăru în spatele ei și se aplecă, la rîndul său, pe fereastră, căscînd.

— Cu cine vorbești, Marina ? întrebă el.

— Cu un prieten, Omero. Un prieten drag. Pot să-ți spun chiar că între mine și el există un secret, și să nu-mi ceri să-ți spun ce anume, fiindcă n-o să ți-l dezvălui. Dar, doamne, cît e de mare și de gras ! Nu ți se pare și ție, Omero ? Cu ce seamănă ?

— Cu un hipopotam, sugeră Omero.

— Exagerezi, rîse ea.

Rujul și oglinjoara dispărură și ea își puse pe nas o pereche de ochelari rotunzi și enormi, care o făcură de nerecunoscut.

— Pentru voiajul de nuntă, am ales Taormina, explică Omero, căscînd de trei, patru ori la rînd. Nimic mai nimerit pentru o astfel de ocazie. Ați fost vreodată la Taormina ? Nu ? Ei bine, ascultați-mă pe mine, duceți-vă și nu veți regreta. Vă garantez.

Trenul se puse în mișcare.

— Fă ceva pentru burtă, mă sfătui Marina, cu aerul cuiva care a pus, într-adevăr, la inimă o ches-

tiune de o importanță vitală. Sînt pur și simplu deziluzionată. Cine și-ar fi imaginat să te vadă atît de gras ? Gras aproape ca un... hipopotam.

Trenul se îndepărtase.

De atunci, lucrurile s-au schimbat. Piatra continua să facă totuși naveta între noi doi, dar la intervale de timp tot mai mari și fără regularitate. Pachetul îmi sosea din locuri foarte diferite, chiar din afara Europei. Adeseori nici nu știam unde să-l mai trimit, pînă cînd nu primeam o adresă. Din ziare știam că frecventa înalta societate. Intră chiar în mediul cinematografic, sau teatral ; în orice caz, în lumea spectacolelor. Căsătoria se sfîrși repede și rău. În ce mă privește, continuam ca de obicei să rătăcesc de-a lungul deșerturilor și podișurilor „lumii mele" nocturne. Mai mult ca niciodată, o simțeam a mea, și aș fi dorit să rămîn acolo pentru totdeaua. Am și încercat chiar. La un moment dat, cînd simțeam că încep să mă întorc de acolo, direct spre masiva închisoare care mă aștepta ghemuită pe pat, gata să mă înghită pentru un mare număr de ore, făceam tot posibilul ca să mă reții. Dar era inutil. Se vede că legăturile sînt, totuși, foarte solide și trebuie să ne resemnăm.

Intr-o zi, desigur, vom fi liberi să zburăm unde dorim, fără nici un impediment. Atunci vom vizita marile roiuri de stele, toate lumile posibile. Atunci vom avea tot timpul. Dar oricît de departe aș putea să ajung, mă voi întoarce cu siguranță tot la lacul *Qumran* și voi înota îndelung în apele sale, care își schimbă mereu culoarea, acolo, în liniștea amorțită a soarelui miniatural, în timp ce în depărtare se va auzi strigătul repetat al micilor animale patrupede preocupate să rumege smocurile de iarbă acvatică asemănătoare algelor.

M-am căsătorit. Am avut copii. Dar ce importanță are ? Această lume, unde toți par a se simți

la largul lor — și nu înțeleg motivul — acest plan particular al existenței, construit într-un mod atît de neghiob și de vulgar, și care nu-i decît o mască de argilă imprimată în mod grosolan pe aripile fluturelui, ei bine... a devenit prea apăsător pentru mine.

Mă mișc, într-adevăr, cu greu și chiar respirația îmi cere un efort din ce în ce mai mare. Inima însăși mi-e obosită. Uneori încearcă să se oprească și eu o înțeleg. Efortul este enorm, greu de suportat și sîntem mereu curbați, picioarele se tîrăsc și fiecare gest cîntărește o tonă.

Acolo e cu totul altceva. Practic nu simt oboseala : am învățat să construiesc obiecte — pînă și o barcă întreagă, cu catarge și pînze — să alerg, să sări, să mă cațăr pe stîncile cele mai prăpăstioase și în arbori.

Înot minunat, merg la pescuit și la vînătoare și sînt atît de puternic, încît aș putea să învîng orice obstacol. E o lume făcută pentru mine. Nu îmbătrînesc niciodată. Dimpotrivă, ardoarea mea crește pe zi ce trece, energiile se multiplică și totul se desfășoară într-o atmosferă de mare entuziasm.

Am învățat să merg acolo și în timpul zilei, în orice clipă aș fi vrut. Mă aflam, de pildă, în tramvai, la servici, în localurile urît mirositoare ale cinematografelor de la periferie. Ei bine, remediul era simplu. Pipăiam în buzunar rotunjimea călduță a pietrei „stelare", pe care o purtam acum tot timpul asupra mea.

Era destul să închid ochii, să mă concentrez și totul dispărea : întunericul, praful, fețele insipide ale oamenilor. Iată-mă liber. Iată-mă din nou *acasă la mine.*

Soția mea își dădu seama, într-o zi, de această stare de catalepsie. Atunci — femeile sînt ușor im-

presionabile — se sperie și nu lipsi mult ca să fiu internat într-un spital. Am renunțat la acest sistem, prea riscant, și am „călătorit" numai noaptea, supunîndu-mă ritmului firesc al somnului, cum se întîmplă cu marea și cu mareele.

Astăzi dimineață îmi citeam ziarul și am văzut pe pagina a treia fotografia Marinei. Trebuia să toarne un film și se afla în oraș, pentru exterioare.

Am căutat numărul ei de telefon și i-am telefonat.

I-am recunoscut glasul :

— Chiar tu ești ? Scuză-mă, nu prea am timp. Sînt așteptată la o recepție.

— Ah, da !

— E pentru film. Ziariști, etcetera. Regizorul e un tip strașnic, un adevărat intelectual. Imaginează-ți, e și licențiat. Dar tu ?

— Eu nu. Nu mi-am luat licența, am răspuns.

— Ia te uită ! Și ce faci ?

— Sînt funcționar. Lucrez la o arhivă. Dacă nu pentru altceva, pentru că e comod și am unele avantaje, printre care și acela de-a fi mereu singur, fără contacte cu lumea.

— Mie-mi plac foarte mult oamenii. N-aș putea să mă lipsesc de ei. Cînd îi văd pe toți în jurul meu, simt într-adevăr că trăiesc. Altfel, nu. E oarecum straniu, nu ți se pare ?

— Aș vrea să te văd, i-am spus.

— N-am timp. Și apoi, pentru ce ? Să lăsăm lucrurile așa cum sînt.

— Vreau doar să te salut. E mult timp de cînd nu ne-am văzut. Vin la tine să stăm puțin de vorbă.

— Dar eu trebuie să merg la recepție. Chiar am întîrziat. Imaginează-ți că e fixată la ora patru fix și eu nici măcar nu m-am îmbrăcat.

Știam totul despre recepție. Știam că se va desfășura într-un hotel de categoria întîi, pe o stradă din centru.

M-am dus și eu îmbrăcat cu cel mai bun costum pe care-l aveam. Era costumul de mire și îmi era strîmt. Mă strîngea din toate părțile și mirosea puțin a naftalină. În mijlocul atîtor oameni, n-am putut să nu transpir și nenorocirea face că, transpirînd, *miroseam*. Urît. Am o transpirație rîncedă, capabilă să întoarcă pe dos un stomac delicat.

Marina dădea interviuri. Lîngă ea se afla regizorul filmului cu soția. Două figuri insignifiante: ea scundă, cu ochelari și cu șoldurile mari în formă de clopot. El, plin de furuncule și bubulițe, preocupat să rîdă tot timpul și să-și etaleze o splendidă colecție de dinți cariați.

Adevărul este că Marina arăta cu zece ani mai tînără decît era. Faptul se datora în bună măsură, machiajului. Am avut o senzație neplăcută, accentuată de abundența părului de un roșu atît de viu și sclipitor, încît te dureau ochii.

Între noi se desfășură un dialog mut. Ea își umflă obrajii, ceea ce însemna că eram prea gras pentru gustul ei, eu i-am arătat ochii vopsiți și am făcut o strîmbătură semnificativă. Mai mult chiar, mi-am trecut o mînă peste obraj și i-am arătat pe ai ei, prea adînciți, așa încît pometii ieșeau în afară în mod excesiv. Nu-mi plăcea nici măcar pielea ei bronzată.

Îmi întinse o mînă de culoare plumburie, zbîrcită, care dispăru aproape în mîna mea enormă și transpirată.

— Ia loc o clipă!

Puțin mai departe se aflau trei bărbați cu ochii ațintiți în direcția noastră. Desigur, nu pe mine mă priveau. Stăteau îngrămădiți într-o parte, sprijinindu-se cînd pe un picior, cînd pe altul, cu un aer indiferent, parcă magnetizați de umerii pudrați din belșug ai prietenei mele. Din cînd în cînd își schimbau poziția și suspinau.

— Curînd mă vor lua de aici, mă avertiză ea. Nici n-aș putea rămîne să-ți vorbesc. Spune-mi ce vrei și să ne grăbim.

— Știi foarte bine ce vreau.

Bău un cocteil. Își aprinse o țigară.

— E adevărat, sînt puțin în întîrziere. Recunosc. Dar oricum — te rog să mă crezi — aș fi respectat înțelegerea dintre noi. Prin urmare, vezi, nu era necesar să te deplasezi personal. Ți-aș fi trimis pachetul în cîteva zile, sau în cîteva săptămîni.

Am clătinat din cap :

— M-am săturat să fiu la cheremul capriciilor tale.

— N-ai putea să mi-o lași încă puțin? Ție tot nu-ți trebuie. Mi-ar plăcea mult s-o păstrez, din diferite motive.

Din micul grup se desprinse cel care se afla în centru. Era un tip din Africa, îmbrăcat țipător și putred de bogat, cu inele și brelocuri peste tot. Cred că era un ambasador.

— Darling... începu el pe un ton insinuant. Darling....

Și adăugă alte cuvinte care nu erau englezești și pe care nu le-am înțeles. Nu era mai înalt de un metru și patruzeci de centimetri. Picioarele extrem de subțiri, încălțate în cizme, susțineau cu bravură un pîntec cel puțin dublu față de al meu.

— Mai tîrziu, spuse ea.

Iar individul dispăru, oarecum umilit, tîrîndu-și faldurile jachetei care aproape măturau pardoseala.

— Aștept de mai bine de un an, Marina, am răspuns eu. Este o treabă care nu-mi place de loc. La început totul mergea bine, apoi lucrurile s-au înrăutățit, dar nu din vina mea. Trebuie să-ți respecți întotdeauna promisiunile.

Surîse. Cu gingășie. Și îmi aruncă o privire luminoasă plină de inexprimabile aluzii.

— Ce părere ai de toaleta mea ?

— E oribilă, i-am spus și era adevărat. În orice caz, e inutil s-o mai lungim. Tu știi ce vreau ; dă-mi-o. Ce sistem mai e și ăsta ? Eu am nevoie tot atît cît și tine, poate chiar mai mult. Ce știi tu ? Și, în orice caz, am dreptul.

Sorbi cu o țevușoară de argint conținutul a două pahare așezate acolo, pe cărucior. Între timp, se apropie un altul din grup.

Nu arăta rău, dimpotrivă, era chiar distins. Bănuiesc că avea șaptezeci, șaptezeci și cinci de ani.

— Sper că nu vă deranjez, spuse el, înroșindu-se și bîlbîindu-se. Scumpa mea, e atît de răcoare, nu găsești ? Te poți îmbolnăvi. Mă duc să-ți scot blana de la garderobă.

— Desigur, Ernesto.

Și Ernesto alergă, parcă întinerit.

Eram de-a dreptul plictisit :

— De ajuns cu vorbăria. Dă-mi-o ! Sper că ai adus-o cu tine.

— Sigur, peste tot o port cu mine. Totuși, dacă ai vrea să mi-o lași... E un lucru foarte important și în acest moment n-aș putea să mă lipsesc de ea. Poate altă dată.

Am reflectat timp de un minut.

— Nu !

Aproape îi dădeau lacrimile.

— Aș considera asta ca o adevărată favoare. Și în schimb ți-aș da orice altceva.

Coborî vocea pînă la murmur :

— Înțelegi ? Trebuie doar să-mi spui și sînt gata să fac orice. Ei, haide, dragul meu, fii înțelegător.

M-am gîndit, de data asta ceva mai mult :

— Nu ! La ce-ar servi ? La nimic.

— De ce nu ?

— Poți înțelege și singură. Și nu numai din cauza lor — am arătat spre indivizii împrăștiați prin hol —

dar și pentru mine. Pentru totul. Sînt cam obosit, Marina scumpă, iată adevărul. Am nevoie să merg uneori acolo unde cred că e mai bine și să fac ce-mi place.

— Și pentru mine e același lucru.

— Și totuși, am spus, nu există altă soluție. Dacă ar exista cu adevărat... dar nu există. Să continuăm, deci, ca de obicei. Așa cel puțin va fi mai ușor, pentru amîndoi.

Își suflă nasul cu o batistă mare :

— Te-ai îngrășat și mai mult. De ce n-ai făcut ceea ce ți-am spus ?

— Și miros. Nu simți ? Sînt lac de sudoare.

— Mi-am dat seama.

— Ei, da. Așadar, vezi : la ce-ar folosi ? Sînt foarte obosit, dragă Marina, și mă tem că mă voi prăbuși dintr-un moment într-altul. Se poate întîmpla. Uneori mă gîndesc că nu voi reuși nici să mă ridic de pe scaun. Mă tem să nu cad după cîțiva pași. Pentru că forțe uriașe apasă asupra noastră, pe fiecare centimetru de piele, și într-o zi nu vom mai fi în stare să le facem față. Ne vor strivi, pur și simplu, și nici n-aș ști unde să mă duc, dacă n-aș avea lacul și celelalte.

— Lacul Qumran.

— Exact. Fără un însoțitor, e greu să-l găsești. Riști să te pierzi în spațiile acelea imense și pustii. Mă gîndesc adesea la aceste lucruri.

— Nimic nu-mi place mai mult decît lacul. Am văzut barca ta pe uscat : e foarte frumoasă.

— Și ar fi fost gata de mult, dacă n-aș fi părăsit-o acum un an. E un anotimp favorabil, cînd încetează și ultimul vînt. Cred că mă voi duce la pescuit.

— Sînt pești acolo ? Nu i-am văzut niciodată.

— Trebuie să mergi în larg. Crezi că stau lîngă mal ? Sînt mii și mii, se zbenguiesc în voie în apă.

Alte persoane se apropiară. Nu numai cei de la început. Voiau s-o ia cu ei undeva, dar ea avu o izbucnire furioasă :

— Lăsați-mă-n pace !

Scoase un pachet și-l desfăcu, cu mîinile tremurînde :

— Iat-o, spuse, iat-o aici. Ai vrea-o, nu-i așa ? Și eu ar trebui să mă lipsesc de ea pentru cine știe cît timp. Asta nu. Ai să vezi ce fac. O arunc.

Ernesto se întorsese de la garderobă cu blana aurie, pestriță.

— Gata, spuse.

— Un moment ! am intervenit eu.

Marina se răsuci cu totul, pentru a se strecura afară. Am apucat-o de un braț. Ea izbucni în rîs, hohotind. Lacrimile îi dizolvau fardul și alunecau pe obraz în mii de culori.

— Nu face pe proasta. Dă-mi-o !

În timp ce mă luptam cu cinci sau șase tipi, Marina se desprinse în grabă, strînse obiectul în pumn :

— Afară !

Repetă isteric :

— Afară !

Cu lovituri de picioare și de pumni, am încercat să-mi fac drum, dar în zadar.

Aruncată cu toată puterea, piatra zbură spre fereastră, greși cu puțin ținta, se izbi de perete, căzu și se sfărîmă...

Stau aici, în sufragerie și aștept. M-am întors acasă tîrziu, pentru că nu voiam să vorbesc cu nimeni. Acum, cînd Lucia și copiii s-au dus la culcare, s-a lăsat o liniște minunată. Privind spre fereastră, observ că noaptea e senină. Luminile apartamentelor din față s-au stins. Luna e sus, printre cîțiva nori răzleți.

Zgomot de roți pe asfalt. Toți dorm. Străzile sînt tăcute. Dorm și încearcă să se desprindă, dar nu vor ajunge prea departe. Mai devreme sau mai tîrziu, se vor lovi de obstacole, poate chiar de tavan și, sfioși, stupizi, se vor întoarce. De altfel, nu au nici un loc unde să meargă. Nimic sigur.

Cineva trece pe coridor. De astă dată trebuie să fie Alberto, cel mai mic.

Obișnuitul zgomot de la baie și din nou tăcere. E aproape ora de plecare.

Mă văd împreună cu Marina la hotel, cu cîteva ore mai înainte, precipitîndu-ne împreună către același punct, cu atîta frenezie, încît puțin a lipsit să nu ne ciocnim capetele.

Eu iau o bucată și ea pe cealaltă. Ne ridicăm încet, în genunchi. Ochii noștri se întîlnesc la jumătatea drumului. Mai întîi sînt neîncrezători, plini de ceață. Dar ceața se risipește într-o clipă și devin transparenți, incolori. Luminițe galbene încep să strălucească în adîncul lor, chiar în iris.

Ne-am ridicat în picioare în același timp. Luminile s-au dilatat, ocupă tot spațiul și scînteiază minunat, oglindindu-se unele în altele.

Piatra s-a spart în două părți aproape egale. Și fiecare parte era în siguranță, strînsă în mîinile noastre.

— În noaptea asta ? am întrebat.

Făcu un semn afirmativ, fără să vorbească. Atinse bucata ei cu buzele și o ascunse repede în poșetă.

O mulțime de oameni o înconjurară și o duseră afară, într-o mare învălmășeală. Dar eu știam că ea înțelesese și mi-era de ajuns. Am mers fluierînd pe străzi și m-am întors acasă foarte tîrziu. Nici n-am mîncat.

Lucia doarme, copiii dorm. Curînd se va duce la culcare și Marina. De aceea am așteptat atît. Îi cunosc obiceiurile și vreau să fiu împreună cu ea,

cînd va sosi acolo. M-am hotărît: cum barca e aproape gata, în noaptea asta ne vom duce întîi la pescuit.

Iată. Acum m-am întins pe pat. Îmi scot pantofii și îi pun ușor pe dușumea. Ar fi o nenorocire ca Lucia să-și dea seama. M-ar face să pierd timp. Dar ea, din fericire, nu-și dă seama. Stă acolo și sforăie, cu gura deschisă.

Adio, deci. Noapte bună. Noapte bună și adio!

Eu plec...

ION HOBANA:
Cuvînt înainte 5

GIANFRANCO DE TURRIS:
Science fiction-ul 7

LINO ALDANI:
37° 33

CARLA PARSI BASTOGI:
Stratagemă temporală 79

CESARE FALESSI:
Adevărul despre pilotul stelar 95

TIBERIO GUERRINI:
Valurile mării 107

RICCARDO LEVEGHI:
Deșertul roșu 125

LUIGI NAVIGLIO:
Prietenul 137

MASSIMO PANDOLFI:
Noaptea înfrîngerii 145

LUIGI DE PASCALIS:
Burocratiland 159

GIULIO RAIOLA:
Întoarcerea zorilor 175

SANDRO SANDRELLI:
Hoțul transcendent 215

ROBERTO VACCA:
Un paradis pentru Tursio 245

MAURIZIO VIANO:
La pescuit pe lacul Qumran 259

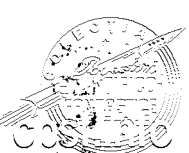

Lector : VICTOR ZEDNIC
Tehnoredactor : MARIANA PUȘCAȘU

Apărut 1972. Comanda nr. 429. Tiraj 19.000 broșate. Coli de tipar 9.

Tiparul executat sub comanda nr. 20 681 la Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii", Piața Scînteii nr. 1
București
Republica Socialistă România

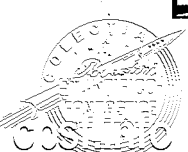

Fantastic Club

În aceeaşi colecţie

au mai apărut:

Mircea Şerbănescu:
MISTERIOASA SIRENĂ

Mihnea Moisescu:
GLASUL DIN PULBEREA AURIE

Victor Bîrlădeanu:
EXILATUL DIN PLANETOPOLIS

Horia Aramă:
ŢĂRMUL INTERZIS

Ovidiu Şurianu:
ÎNTÎLNIRE CU HEBE

Vladimir Colin:
CAPCANELE TIMPULUI

sub tipar:

Mary W. Shelley:
FRANKENSTEIN

R. Bărbulescu, G. Anania:
PARALELA-ENIGMĂ

Lei 9